नेपाल भाषा

बोधिसत्त्वावदानमाला

नेपाल बौद्ध प्रकाशन

नेपाल भाषा

बोधिसत्वावदानमाला

छगूगु थ्या

सत्ययुगय् जन्म बाखं

नेपाल भाषा याम्ह

पं. बं. आशाकाजी [गणेशराज] बज्राचार्य

किपा च्वःम्ह

ईश्वरी प्रशाद कर्माचार्य

११०३

नेपाल बौद्ध प्रकाशन

पिकाक :

नेपाल बौद्ध प्रकाशन

P. O. Box No. 843, Kathmandu.

थान :- ९५०

बु. सं. २५२६

ने. सं. ११०३

मू: ३५।-

थाकू : बाब्वं, रत्न प्रिन्टिङ्ग प्रेस, यल। फोन २१८७५

किपा व प्राक्कथन, सुभाष प्रिन्टिङ्ग प्रेस, यल। फोन २११६१

पं. वै. आशाकाजी (गौतमनाथ) वज्राचार्य

यल, श्रीवत्सविहार (जबबाहा)

प्राक्कथन

दुःखं विनाश विभवे प्रति गौतमाय
सुखं समस्त विजने जगतो हिताय ।
संम्यक् समाधिगत विज्जिन श्रोघनाय
भोगो ऊिताय मुनये प्रणतोऽस्मि नित्यम् ।

संम्यक् संबुद्ध लुमंका प्रार्थना । संसारे प्राणिपिनि दुःख मजुइगु ज्ञान कना बिज्याम्ह, जगत् हितया निमित्ते सकल प्राणिपिनि सुख जुइगु बोधिज्ञान कना बिज्याम्ह, तपचर्य योग द्वारा दक्व समाधि ज्ञानं पारंगत जुया बिज्याम्ह संसारे जन्म कया हानं कर्म भोग यायम्वाक निर्वाण (मोक्ष) पद लाना बुद्ध भुवने बिज्याम्ह श्री शाक्यमुनि भगवान् गौतम बुद्धयात सदानं प्रणाम दु ।

स्वयंभू बुद्ध धर्मं च संघं शरण सर्वदा ।
गुरूभ्यः सततं नौमि स्मरणं च पुनःपुनः ।

स्वयंभू बुद्ध धर्मं संघ या सदानं शरण । त्रेतायुगे विश्वभू बुद्धया पर्यायि महाचीन देशं बिज्याना आदि बुद्ध स्वयंभू भगवान् दर्शन पूजादि याय् धुंका प्यंगू दिशाय् चन्द्रहास खड्गं पर्वते पाला मामागु थासय् पुखुया लः पिछोया देश दय्का थन मञ्जुपट्टन नेपाल धका नाम्याना बिज्याम्ह ऋद्धिवान् वज्रयानाचार्य महा मंजुश्री गुरू बोधिसत्व यात प्रणाम ।

पुनः व्याकरण काव्य कोश नीति धर्मशास्त्र इत्यादिया जि पुज्य गुरू श्री पं. माधवनाथ उपाध्याय व्याकरण साहित्याचार्यज्यु यात प्रणाम । हानं दिक्षाया जि पुज्य गुरू सुरतबज्रया सन्तान श्री गुह्यहर्ष वज्राचार्य गुरूयात बारंबार लुमंका नित्य प्रणाम याना ।

जि छुं मससानं थुजापि गुरूपिंगु कृपां ग्रन्थोक्त थुगुखं संक्षिप्त मात्र च्वया । शाक्यमुनि बुद्ध छगु जन्मं हे प्रयत्न याना बुद्धपद लाना बिज्याम्ह मखु धका थुगु सफू बोना बिज्यात दिल धाःसा बांलाक बोध जुइ । वस ोल न्हापा आपालं त्यागीम्ह बोधिसत्व जुया सत्य युगं निसें जन्म कया महायान बुद्धचर्य प्रकाश याना बिज्यात ।

चतुर्दान प्रदास्यामि षट्कर्मं च दिने दिने । इत्यादि ।

धन, क्रिया, विद्या, मंत्र थ्व प्यंगु व दान शील क्षान्ति वीर्य ध्यान प्रज्ञा (ज्ञान) थ्व खुगु षट्पारमिताया ज्या समेत झीगू (१०) महायान चर्य याना ववं अन्तिमस स्वर्गलोकं च्वे तुषिता भुवनया राजा श्वेतकेतु बोधिसत्व जुया बिज्याम्ह ख: ।

(ललित विस्तर वैपुल्य महायान सूत्र या प्रमाण)

कलियुगे आपालं पाप चित्त जुई स्वायगुनं १२० वर्ष मात्र आयु: संसारवासी मनुष्य तथा देव दैत्यपि सकल यातनं हित मुख जुइगु बोधिज्ञानया मत च्याका ह्यानं संसारे जन्मकया दु:ख भोगयाय् म्वागु निर्वाण प्राप्त जुइगु (मोक्ष) मार्ग लं, चर्य ज्या, यान विमान (रथ) थ्यना बुद्धत्व लायत उगु भूवनं क्वाहां बिज्याना मर्त्यलोक जम्बूद्विप कपिलपुर नगरया सूर्यवंश शाक्यकुल क्षत्रि शुद्धोदन राजाया पतिव्रता स्त्री मायादेवीया रत्न गर्भे प्रवेश जुया झिला दसेंलि नेपाल क्षेत्रय् लुम्बिनीउद्याने मां बिज्याका लक्षवृक्ष (पिलासिमा) या ववसं थ्यसेंलो मायादेवीया जवगुयाकों जन्मजुया बिज्यात ।

तथागत जुइपि योनि मण्डलं जन्म जुइमखु: धका उल्लेख जुयाच्वंगु दु । अत: वसपोलया जन्म स्थान लुम्बिनी ख: ।।१।।

२० वर्षे दण्डपाणि शाक्य राजाया सुपुत्री यशोधरा देवी (गोपा) स्त्री विवाह सिधयका २९ वर्षे गृहत्याग याना चान्हे छन्दक सारथि सहित कण्टक नाम सल गया पिहां बिज्याना आपालं भ्रमण यायधुंका अनोमा पवित्र स्थाने थ्यनेंलि थमं बुद्ध चिन्ह चैत्य छग दयका थमं हे आरास् थ्यना (केश शिखा छेद) प्रमाणं शिरे पाचुक सँ खाना चूडाकर्म याना बिज्यात । स्वर्गलोकं ब्रह्म देव पुत्र चीवर वस्त्र दान बीहगु कया चीवर वस्त्र पुना त्यागी भिक्षु भेश जुया थमं बोना हयाम्ह छन्दक पासा यात बोध याना छेंय् लिछोय् धुंनेंलि नैरंजना नदीस स्नान धुंका उगु नदीया सिथे खुद ६ वर्ष तक आस्फाण योगं तपयागु स्थान नैरंजना नदी तिरे ख: ।।२।।

स्वीन्यादँ ३५ वर्ष दसेंलि अन दनावना बुद्ध पद लाना बिज्यागु स्थान बुद्धगया ख: ।।३।।

आपालं देव मनुष्यपि मुंका जगतो हिताय बोधिज्ञान ह्यसीगु चर्य (ज्या) श्रावक तथा प्रत्येक बोधिसत्व यान चर्य त्रिपिटकादि आपालं ज्ञानोपदेश बिया बिज्यागु ह्यापांगु धर्मचक्र प्रवर्तनयागु स्थान सारनाथे ख: ।।४।।

अनंलि छुं लिपा ह्यापायें देव मनुष्यादि विद्वान् वर्ग तथा भिक्षु गण आपालं सहित याना जगतो हिताय सुखाय लोकानुकम्पाय उपाय कुशल मूल ज्ञान, दीपंकर तथा विपश्वि, शिखिवि, विश्वभू, क्रकुछन्द, कनक मुनि, काश्यप अन लिपा शाक्य मुनि बुद्ध थ:हे ख: । सत्य, त्रेता, द्वापर, कलि, नापं प्यंगु युग थ्यक भूत भविष्य वर्तमान यागु खँ महायानचर्य धर्मोपदेश गंभीर ज्ञान निकोगु धर्मचक्र प्रवर्तन याना बिज्यागु स्थान राजगृह गृद्धकूत पर्वते ख: ।।५।।

अनंलि हानं छुं लिपा आपालं बोधिसत्वादि देव मनुष्य विद्वान् भिक्षुवर्ग मुंका संसार श्रृष्टि निस्यें यागु खँ वज्रयान (तंत्र, मंत्र सहजयान) थ्यक चर्य म्हसीगु ज्ञानोपदेश बिया स्वकोगु धर्मचक्र प्रवर्तन याना बिज्यागु स्थान शिखर श्री पर्वते ख: ।।६।।

थुजागु बुद्ध वचन ज्ञानसीका याकनं बोधिज्ञान लायफइगु गौरव उच्चग्रन्थ निश्चित जुया च्वंगु नव व्याकरण महायान वैपुल्यसूत्र खः, महारत्न समान बुद्धज्ञानया धुकू तुल्यगु पुस्तक दर्शन यानामात्र पुण्य स्मृति जुइगु नेपाल देशे विहारे सज्जनपिगु स्थाने विद्यमान जुया च्वंगु सीका विदेश विद्वानपि बराबर वया दर्शन याना मान्यता बिया च्वंगु दु। वसपोल बुद्धया बोधिसत्व जुया धर्म न्ह्याया याना वयागु बुद्ध चर्य गनं श्रावकयान, गनं प्रत्येकयान, गनं बोधिसत्वचर्य महायान, गनं विद्वान्पिन्त वज्रयान थ्यंक ज्ञानोपदेश बिया बिज्यागु सोदु।

येन येनैव रूपेण सत्वायान्ति विनेयताम।
तेन तैनेव रूपेण स्थितोऽहं लोक हेतवे। (गुणकारण्ड व्यूह सूत्रे)

गन देशे सुनां गुगु ढंगं ज्या यानाच्वन, उगु देशे छु छु तालं ज्ञान गेमागु खः देशानुसारं सत्वपिगु ढंग स्वभाव स्वया ज्ञान कना हित सुख यायगु निति जि लोके बुद्ध धायका च्वंम्हाख खः। ।श्रावक चर्यया ज्ञान म्हमस्यूनि- पिन्त प्रत्येक बोधिचर्यया खँ कनेगु। प्रत्येक बोधिचर्यया ज्ञान म्हमस्यूनिपिन्त, महायान बोधिसत्व चर्यया खँ कनेगु, हानं महायान बोधिसत्वया चर्य म्हमस्यूनिपिन्त छकलं वज्रयान तंत्र मंत्र सहज यान चर्यया खँ कनेबले खँ मथुया चित्ते स्योर जुइमखु:। ।प्रमाण तल धा:सा मिखां मखंपिन्त मतवयना थन वा धायथ्यें। म्हेपं मताम्ह छवायाात म्ये हाला वयनेथ्यें। नकतिनि वा बुया वम्ह बालकयात छागु बस्तु नकेथ्यें। नकतिनि छपला निपला न्यासी वनेसम्ह मचायात ब्वाय् हुं धायथ्यें जुइ।

थुगु प्रकारं ४५ वर्षतक थाय् थासे भ्रमण जुया कना बिज्यागु ज्ञान उल्लेख जुया च्वंगु महारत्न पुस्तक नव व्याकरण वैपुल्यसूत्र तथा बोधिसत्वावदान बृहज्जातक माला त्रिपिटकादि आपालं दु धयातल। ८० बर्षे कुशी- नगरे बिज्याना महापरि निर्वाण जुया बिज्यात ॥७॥

निर्वाणया अर्थ संसारे हानं जन्म कावयम्वागु मोक्ष खः। सित धैगु अर्थ मखु:। सुवर्ण प्रभास वैपुल्य सूत्रे उल्लेख दु बुद्धया आयु गनतक कापलेया म्हयू सँ बुया मवइ अनतक बुद्धया आयु दु। उकि बुद्धया न्ह्यावलें सुप्रभातं प्रभातं, सुथेजक धागु खः। सिना वनेमाम्ह बुद्ध जुइ मखु।

बोधिया अर्थ बुद्धपद लायगु ज्ञान, सत्वया अर्थ मनुष्यपि खः प्राणी। बोधिसत्व धागु हे बुद्धत्वपद लायगु इच्छा याम्ह मनुष्य धागु खः। अवदानया अर्थ निर्मल शुद्धगु आचरण शील स्वभाव खः। बोधिसत्वाबदान धागु बोधिसत्वपिगु चर्यफुक्क स्वांमाला हनेथ्यें हना स्वाकातगु जुया बोधिसत्वावदान (बृहज्जातक माला) धया तल। थुजागु गौरव ज्ञानं युक्तगु ग्रन्थ बसपोलया द्वछिगु जन्मं मयाक खँ दु। व मध्ये भन्ते भिक्षुगुरुपिसं त्रिपिटक पालिया अनुवाद याना बोधिसत्वपिगु जातक प्रकाश याना कना बिज्यागु वाङमये पुस्तके न्यास:गु (५०७) जन्म दुगु सोया सज्जनपिसं सीका बुद्ध धर्मया चर्ययाना विहारे वा छें पूजादि याइबले मद्यपान मांसाहार दुर्गंध अशुचि बस्तु धूम्रपान (गजि, सुर्तीया कुं त्वनेगु) बर्जित याना याका शील बिया च्वन। व भिक्षु धर्म जक मखु थांनागु बुद्ध धर्म खः।

अवतारि लामागुरू पिसं धर्मागारे (गुम्बास) च्वना शील बिया महायान वज्रयान तंत्रमंत्र सहजयान थ्यंक यागु ज्ञानोपदेश बिया बुद्धपूजादि यानाच्वंगु खना सज्जनपि आपाल वोधजुया बुद्धधर्मया पूजाय् मद्यमांस् धूम्रपान दुर्गंध

अशुचिवस्तु वर्जितयाना याका शरीर छोय्‌केगु प्रमाणं उज्वल जुइक दीपदान मत च्याका पाठ धारणी स्तोत्रबोना योग ध्यान सहित मन्त्रोच्चारण म्वाःहालो शङ्खपुया घण्ठ डमरू थाना धर्मया शब्द न्यका च्वन, व सेँय धर्मम्खुः तस्सकं प्रभाव दुगु शुद्धगु बुद्धधर्म खः ।

नेपाल देशया विद्वांनाचार्य बौद्धगुरु वज्राचार्यं पिसं अथ्ये हे सँका व्रतकर्म बुद्धपूजादि पाठ याइवले तपलित्वया स्वँगु नं स्वाः मसोस्वे खँ मल्हास्ये एकचित्त याना अशुचि वस्तु सुगति ह्मय्‌ मतस्ये मांस मदिरा निषेधयाना धर्मोपदेश बराबर बिया थमनं यजमान पिन्तनं चर्ययाना याका "स्वभाव शुद्धा सर्व धर्माणां स्वभाव शुद्धोऽहम्‌" धका वाक्य बोनागु यात ल्वेक पूजादि यथाक्रम याना च्वंगु दु व गुभाजु धर्मम्खु धाथें यागु बुद्धधर्म खः ।

वर्तमान नेपाले नं सकलया काय्‌ म्ह्याय्‌पिं शिक्षित जुया वगुलि पूजामात्र सेका खँ कने मफ़ेका अध्ययन खः मलात धाःसा, भन्ते भिक्षु गुरू पिन्तथ्यें तथा लामा गुरू पिन्तथ्यें गुरु पुरोहित धका मान्यता विइ मखु खः थँगु नं ज्ञान थ्वीका च्वने धुंकल । गुलि महायान धर्म बुद्ध बचन मखु लिपातिनि दया वगु धायगु, गुलि महायान धर्म धालकि ककु ताहाक याना मिखा गुलि च्याकिंपिनं दु । गुलि महायान धर्म लाः नयगु मद्यपान यायगु धका नेःताइपिनं दु ।

थ्व बिलकुल योग्य मजुः नव व्याकरण वैपुल्य सूत्रया खँ मसीया हे धागु मात्र खँ, स्युसा अवश्यनं धाइमखु, धाइमखु धका महायान बौद्ध बिद्वानपिसं सीका च्वंगु दु ।

श्रावकयान बुद्धचर्य खः थः छम्ह जक उद्धार जुइगु । प्रत्येक यान बुद्धचर्य याकें थःनं गुरुनं उद्धार जुइगु महायान बुद्धचर्य याकें थः नं जह्मंपि सकलें उद्धार जुइगु, बज्रयान बुद्धचर्य याकें याकनं सकलें उद्धार जुइगु, मसिल धाःसा उद्धार जुइत थाकुइ ।

(त्रि यान छाय्‌ धाःगु सीके सद्धर्म पुण्डरीक वैपुल्य महायानसूत्र श्लोक ५४ अध्याय २ स बुध्दोपदेश थथ्ये दु ।)

एकं हि यानं द्वितीयं नविद्यते तृतीयं हि नैवास्ति कदाचि लोके ।
अन्यन्नपाया पुरूषोत्तमानां यद्यान नानात्युप दर्शयन्ति ।

निश्चयनं थ्व लोके छगू जक यान खः निगू सोंगू अलग अलग अनेक यान मखु पृथक पृथक यान धदनागुया महत्व अवस्था सोया प्राणिपिं सकलें उद्धार यायगु निमित मात्र खः ।

उदाहरण थथ्ये सीकि तःखागु छेँया दुने चुके आपालं मचात म्हिता च्वन । अन थासे थ्यख्येसनं मिनया वल । अज्ञानतां मचात पिहांमवस्ये अनसं ह्मिता च्वन । थुपि मचात खना दयालुह्म अबुह्मं तस्सकं ग्याहल । हे मचात छिपि आमकन च्वनेमते याकनं पिहांवा धाल, तर वास्ता हे मयास्ये अन हे ह्मिता च्वन । उगु बखते मृगरथ अश्वरथ गोरथ स्वंगु प्रकारया रथ दयका थ्यना हानं सःतल । हे बालकपिं ! थुजागु रथ स्वया स्वया कया ह्मितेगु इच्छा दु छिपिं थ्यहांवया कावा । थथ्ये धागु शब्द न्यना मिनया च्वंगु छेँ तोता बालकपिं पिहांवया थःथःगु इच्छानुसारया रथ कयाच्वन । मिया भयं तरे जुइका बालकपिं खुसिजुया च्वन ।

भगवान बुद्धं धंविज्यात । हे शारिपुत्र भिक्षु तथा म्येपि ! छिमिसं थुगु विषये छु विचार दु धा: । मकसिन प्रणाम याना च्वन, शारिपुत्र भिक्षुं विन्तियात, खं थुल भो भगवान् ! तःखागु छे संसार ख: थ्वस्येसन मिनया वगु रागद्वेष मोह तृष्णादि अनेक व्यवहार ख: दुने चुके ह्मिता चर्वंपि बालकपि अज्ञानीपि मनुष्यपि ख: । स्वगु रथ दय्का वयना पिहांगा धंविज्याह्म अबु थ्वंपि ख: ।

भगवान् बुद्धं हान धंविज्यात, साधु साधु छिमिसं सोकल-हानं धाय् बलाक चित्ते ति । मृग रथ चलादुगु विमान ख: श्रावक यान [१] अश्वरथ सलदुगु बिमान ख: प्रत्येक यान [२] गोरथ सादुगु विमान ख: महायान [३] थ्व स्वगु रथ ज्वना चर्वंयापि संसारया अनेक स्वार्थि व्यवहारं मुक्त जुल । थथ्ये स्वगु रथ दय्का वयना नं बास्तामयास्ये मिनगु छेंया दुने ह्मिता च्वंगुलि अज्ञानीपि मनुष्यपि सकलें रागादि व्यवहारया मिपुना दाह जुइका सिनान दुर्गतिस भोग याना दु:ख जुइका च्वन ।

(नाम संगीति समता ज्ञान गाथा १७ श्लोक थथ्ये धया तःगु दु)

नानायान नयोपाय जगदर्थं विभाजक: ।
यान त्रितय निर्यात एक यानफले स्थित: ।

नाना प्रकारया यान त्रियान स्वंगु रथ श्रावक प्रत्येक महायान थ्व स्वंगु मार्ग बुद्ध चर्यंया लँ मात्र ख: विमान स्वरूप दय्का वयनागु किन्तु बुद्धयान छगु मात्र जुइ । उदाहरण त्रियान स्वगु छथीजुया धनुषथ्यें जुइवले ज्ञानरूपि बाणकय्का अज्ञान अन्धकार नाश जुइ । प्राणिपि उद्धार याय्गु उपाय कुशल मूल मात्र ख: । अथ्येया निति जि श्रावक यान, छ प्रत्येक यान, व महायान धाय्गु अज्ञानता स्वभाव द्वेष भावयाना वं वइत, तुच्छयाना जुइगु व्यर्थं ख: धका सीका क्रमश: थाहांवने फय्केमा ।

महायान बुद्धधर्मया विकास चीन, रसिया, जापान, कोरिया, मंगोलिया, मंचुरिया, कंवोडिया, कोचीन, आसाम, तिब्बत, भूटान, नेपाल, काश्मिर, सिमला, दार्जीलिंग, इत्यादि उत्तर हिमालय प्रान्तनं दु धका बौद्ध विद्वान् पिसं उल्लेख याना तःगु दु ।

बुद्धयानया पूजादिस नियमाचरण म्हापा लाक सीका याय्मागु प्रमाण महायान वैपुल्यसूत्र सद्धर्मपुण्डरीक अध्याय १३ श्लोक १०

मे चापि विधिधान् प्राणिन् हिसेयु भोंग कारणात्
मांस सूनाय विक्रेन्ति संस्तवं तै विवर्जयेत् ।

सुना थ:गु स्वार्थया लागि विविध प्राणिपि स्याना मिया व्याधा बृत्तिया भोग याका च्वनि थुमिगु संगत् समेत् म्हापालाक त्याग याय् फय्केमा । सफूजक पूजायाना पाठ याय्वं पुण्य दइगु मखु । सफूलि च्वंगु खं थुइका ज्यानं याय्फुसा पूर्णरुप पुण्यलाभ जुइ धका धया तल ।

लंकावतार महायान वैपुल्य सूत्र ८ अध्याये प्रमाण थथ्ये दु ।

मद्यं मांसं पलाण्डुं न भक्षयेयं महा मुने ।
बोधिसत्वं महासत्वा भाषन्ति जिन पुंगवैः ।१।
अनार्यं दुष्ट दुर्गन्ध मकीर्ति कर मेवच ।
क्रव्याद भोजनं मांस ब्रूह्य भक्ष्यं महामुने ।२।
भक्ष्यमाने च ये दोषा अभक्ष्यंतु गुणाश्च ये ।
महामते निवोधत्वं ये दोषा मांसं भक्षणे ।३।

बुद्धयान खः श्रावक प्रत्येक महायान पूजाय् हेमाहा मुनि महामति बोधिसत्व ! मद्य मांस (ऐला ध्वं) लाभा छात्ता प्याज गजि सुरति इत्यादि दुर्गंध वस्तु धूम्रपान प्रयोग यायगु योग्यमजु धका जि जक धयागु मखु: न्हापायापि बुद्धपिसंनं धयावंगु खः [१] अयोग्य दुष्टचर्य दुर्गंध वस्तु कीटाणु सहितगु म्येगुवस्तुनं योग्य मजु । बुद्धधर्मया पूजाय् पुजागु प्रसाद धका प्रयोग याना नयगु दैत्य भोजनया विधाने लाइ । सिद्धि दइमखु पाय्मते हेमहा मति बोधिसत्व ! सीकि [२] सुनां मिचेयाना बुद्धधर्मे पुजागु प्रयोग याइ थुमित पापं पुना असिद्धि जुइ । थुजागु प्रयोग मयात धासा पुण्यया गुणप्राप्त जुया सिद्धि दइ [३] नेपाले जन्म जुयानं महायान धर्म तथा बुद्धालय स्वयंभू बुद्धज्ञान मसोका च्वनेगु छुथ्यें धाःसा, वालार्क स्तुतिया टीकास धयातगु थथ्ये दु । नदीया तीरे च्वनानं लः त्वने मखंका च्वनेगुथ्यें जुइ । रत्नया खानि दुथाय् जन्म जुयानं रत्नह्य मय्गूथ्यें जुइ । स्वयंभू आदिबुद्ध दर्शन नेपाल देशया धर्म मुख चूडामणि खः । अन निग मिखा वयनातगु मैत्री व करूणाया प्रभाव खः ।

बुद्ध, कर्मवादी, सत्यवादी, अहिंसावादी, अनात्मवादी देवता पिनिनं गुरू धयातल । हिंसा कर्म याना छःभक्ति जुइगु स्वयानं उच्चगु बुद्धज्ञान थुइके फत धाःसा क्रमशः बुद्ध थःहे जुइ । तथागतं कंगु ज्ञान लुइकेमा, ज्ञान वजारे न्यावना लुइके फइमखु: विद्वानम्ह गुरूयाथाय् वंसा लुइकेफइ । बुद्ध यें परयात दुःख मजुइगु खंकनेत निर्बल परयात सुख जुइगु खं कनेत बलदुम्ह म्येपिसु मदु ।

नाति कुति व्यवहारे जक भुलेजुम्ह आत्माया वारे लाना दुःख विहारी जुइ । बुद्ध ज्ञाने लाम्ह बोधिसत्व आत्माया धारं पिनेलाना संसारमा पजले दुने मलाम्ह जुइ । थुजागु ज्ञानतोता गनतक आत्मयात नित्य भापा प्रशंसा याना आत्मा वादी जुया च्वनी । अनतक जीवने जुइगु अज्ञान व अहंकार अविद्यां याना जन्म मरण एवं रोगी बुढा बुढी मचायक तृष्णाया लखं पूर्णगु तःगागु पुखलि कुतुंवना दुःख जुइ । आत्माया अर्थ अनित्यगु शरीर मात्र खः म्येगु मखु: । बुद्ध पुजागु पुखु अथवा गालं तिगा न्हूया विज्याम्ह खः । थुजागु ज्ञान सीकेत अनित्य दुःख एवं अनात्माज्ञान प्रतीत्यसमुत्पाद (१२) सप्त त्रिशत् ३७ बोधिपाक्षिका म्हसीकेमा धयातल । थुजागु च्वेलागु ज्ञान मदुम्ह आत्मावा-दीयात वालबुद्धि धका बौद्ध दर्शनें उल्लेख दु ।

गुम्हजा अनात्मावादी बुद्धया न्हापायागु बोधिसत्व जन्म द्वछिगुलि मयाक दुगुलि विशेष नेपाले स्वीनिगु (३२) नां प्रचलित जुया च्वंगु खु छु जुइ धका ध्यान तया सीकेया निम्ति ग्रन्थमाला: जुया । नेपाल सम्बत १०७५ कातिकं छथाय धर्मधातु छगः स्थापना यागु थासे पुरोहित जुया ज्यायाना गर्भे तयाहगु दालां छथल पुलांगु सफू खना । उकी कचिभोते च्वयातगु छु धका बोना सोया ।

शाक्यमुनि बुद्धया न्हापायागु (३२) जन्म ग्रन्थया नामावली सहित सत्ययुगे (११) त्रेतायुगे (१०) द्वापरयुगे (१०) कलियुगे (१) च्वयातगु दु। प्राचीन बौद्ध विद्वान् कुलदत्ताचार्यया लेख खना ले:गाया भाजियाना, गर्भे तय् ह:गुनं कया यंकल धाइ धका मद्धाला म्येगु भोंतय् हतासनं च्वया कया। फुक्कं गाले ववफाना गर्मेतल। छुयाय् नेपालवासी जुयानं नेपाल आखल च्वयातगु बोने मसया अमूल्य सफू गाले ववफाना सोया नुग मद्धिका च्वना।

अनंनिस्यें (३२) जातकया खं पूर्णरूपं सीकेत कुतयाना सफू माला जुया। छन्हू यें न:घ टोल निवासी पं. नील बज्र गुरु व यल किसिचूक निवासी वं. वाच स्पति पाख्यें बोधिसत्वावदान (वृहज्जातकमाला) संस्कृत सफू जित प्राप्त जुल। उकीयागु ज्ञान सोका थाय् थासे व्याख्यानं याना जुया। लिलाइवले एकान्त च्वना (३१) जातक नेपाल भाषां अनुवाद याना ववचायका तया।

(१०९७) साले यल महाबुद्ध न्ह्योने प्यलाया अशोकावदान धर्म व्याख्यायाका अनटोलया जोगराज शाक्यजु सीका (३२) जातक नेपालीं संक्षिप्त रुपं च्वका महायान बुद्ध धर्म दर्शन नामयाना छापयाका थ: स्व. अबुया नाम पुराण समाप्तदिने ५०० थान दान याना बिज्यात। अनुवादक पाख्येनं थान ५० प्रचार जुल।

हानं ११०० साल आषाढ निस्यें न्यालाया नकबहो टोले (३१) जातक क्रमश: धर्म व्याख्या जुल। थ्व हे खं सीका छन्हू जापानया बौद्ध विद्वान् श्री हिदनोबु ताकावकाजु छें बिज्याना नेपाल भाषां अनुवाद याना तयागु सोवले खुशी जुया प्रकाश यायगु इच्छा जुइका मावत्वों सहयोग बिया बिज्यागुलि ज्या सिद्ध जुल। । कलियुगे जन्म बुद्ध जातक यें देश निवासी पं. श्री निष्ठानन्द गुरुया अनुवाद ललितबिस्तर सफू ने. सं: १०९८ स यल युवक बौद्ध मण्डल पाखें प्रकाश याय् धुंकुगुलि उगु छगू जातक तोता म्येगु प्रकाश मजूनिगु (३१) सत्ययुगनिस्यें क्रमश: बोधिसत्वावदान प्रत्येक ग्रन्थयागु नाम समेत उल्लेख याना सत्ययुगे जन्म थुगु (११) जातकया खं दुगु प्रथम भाग याना प्रकाशय् हयफत। बुद्ध धर्मे ल्वेक नियमाचरण दुम्ह छम्ह जापान देशया गुरुभाजु ख: ताका ओकाजुया कृपां थुगु सफू पिदने फत। ध्वयूकयात तथा थ्वेकया पासापिन्तनं बोधिसत्वयागु ज्ञान प्राप्त जुया हानं म्येगुनं थथ्येहे सफू प्रकाश याय् फयूमा धंगु जिगु आशीर्वाद दु।

थुगु सफू पिदनेत अमूल्य समय बिया झिगू (१०) जातक तक भाषा संशोधन याना प्रेसे प्रूफ सोया अंग्रेजीं भूमिका च्वया ग्वहालि याना बिज्याम्ह बौद्ध विद्वान् यल न्यालाचूक निवासी श्री मोन बाहादुर शाक्यजु ख:। ध्वयूकयात जिगु हृदयं सहस्र धंन्य प्रशंसा दु। हानं पुलांगु धंगं चित्र च्वया दिम्ह भक्तपुरे जन्म बर्तमान यल इखालखू टोल विवासी श्री इश्वरलाल कर्माचार्यजु यातनं आपालं धंन्य प्रशंसा दु।

थुगु सफूति गनं आख ह्वनेफु: दोष मव्यूसे बोना बिज्याइपि दिपि सज्जनवर्गपिसं संशोधन याना यकी धयागु पूर्ण आशा याना।

जिगु कोमल निवेदन ख:। नेपाले त:त:धगु संस्कृत सफू जुया व्याकरण विना अर्थ थुइमखुगुलि ब्राम्हणाचार्यपिसंथ्यें बज्राचार्यपिनि कायूपिसनं अध्ययन यायूफुसा विद्वान् बौद्धगुरु पुरोहित जुया उच्चपद मान्यता अवश्यन दइ। । सर्वदा जय नेपाल तथा जुजुयानं। जय अस्तु।

अनुवादक :—

Introduction

1. Edition

The Bodhisattvavadanamala means the garland of good acts of the Bodhisattva. The stories in the present text are divided into four great Ages viz. Satya Yuga, Treta Yuga, Dvapar Yuga and Kali Yuga in chronological order. In these four ages there are altogether thirty two stories eleven in Satya, ten each in Treta and Dvapar and one in Kali.[1]

It is noteworthy to mention that these thirty two avadanas have been very popular since 13-14th century. Various Newari translations are still available in different monasteries of Patan and Kathmandu. But full original sanskrit texts have not been found. The present translator has studied for many years about the authorship of the present text. Fortunately, the present translator has discovered a piece of information in an old manuscript (date ?) that these thirty two avadanas had been compiled by Kuladutta Bajracharya. (Kula dutta Acharya, the author of Kriyasamgraha of 12th century)? This statement is to be verified by further evidence. Kuladutta Bajracharya has given a list of abbreviations of different avadanas from which he had collected the stories. For example : Bri. ja for Brihat Jatakamala, Bi-Ka-A for Bichitrakarnikavadana. From that statement we can guess that there are no such original sanskrit text consisting of thirty two stories written by some well-known pandits as is the case of Jatakamala of Aryashura consisting of 34 stories and one hundred and eight stories of Avadanakalpalata of Kshemendra.

2. Avadana Literature

Avadana is considered as Buddhavacana (words of the Buddha)and constitutes the sixth of the twelve-fold teachings of Lord Buddha. As is stated:[2]

> Sutram geyam vyakarnam gathodanavadanakam/
> Itibrittakam nidanam vaipulyam ca sajatakam/
> upadeshadbutau dharmau dvadashangamidam vacah/

[Discourses (Sutra), Mingled prose and verse (geya), Prophesies (vyakarna), Verses (gatha), Joyous Impersonal Utterance (Udana), Instructive personal discourses (nidana). Parables (avadana), Legends (itivrttaka), The bodhisattva lives of the Buddha (Jataka), Grand Scripture (vaipulya), the Marvellous (adbhuta dharma), and Explanation (upadesa).]

Some scholars are of the opinion that avadana forms a part of Vinaya. But Dr. P.L. Vaidya does not subscribe to this view because he has found the story of Mandhata (No. 17 in Divyavadana) which is narrated briefly in Vinayavastu is also related in detail in the Madhyamagama. And the story of Mahasudarshan is also found in the Dirghagama. Thus he concludes that avadana must not necessarily be a part of Vinaya but it is the important constituent of twelvefold teachings of Lord Buddha.[3] These avadanas were scattered over various Buddhist Sanskrit Texts such as Vinayavastu, Dirghagama, Madhyamagama, Samyuktagama, and sometimes in various Mahayana Sutras too. In Nepal, however, the total number of avadanas which deals with the previous incarnations of Sakyamuni Buddha runs to one thousand.[4] Among the vast literature of avadana, only a fraction has appeared in print. There are more than sixteen volumes of avadanas in Hodgson's Catalogue. Very recently, in 1981 A.D. Mr. Hidenobu Takaoka, a Japanese Buddhist research worker, has made a catalogue of his micro-film collection of the Sanskrit Buddhist Manuscripts.[5]

Since Avadana is very popular among Nepalese Buddhists, they have the long standing tradition of telling avadanas on various auspicious occasions maintained still today with devotion and respect in Kathmandu Valley. The following list of avadanas from the catalogue will throw some light on the importance and wide popularity of Avadana literature in Nepal

1. Bichitrakarnikavadana[6]
2. Brihat Jatakamala
3. Sugatavadana
4. Ratnamalavadana
5. Ashokavadana[7]
6. Mahavastu Avadana[8]
7. Vasundhara bratavadana
8. Jatakamala[9]
9. Chitravimsati Avadana
10. Dvavimsati Avadana
11. Kapisavadana
12. Divyavadana
13. Bhadrakalpavadana[10]
14. Astajanmavadana Katha
15. Kalpadrumavadana
16. Avadanakalpalata[11]
17. Ekatrimsati Bodhisattva Janma Katha.[12]

With reference to the origin and the sources of these avadanas they can be classified in three ways. The first category is in the Sutras or in the Vinaya texts. For example: the story of Tigress and her five cubs (Mahasattva Jataka) is found in Suvarnaprabhas Sutra.[13] The Divyavadana belongs to this category. The second category is represented by Apadana and Jataka stories of Pali Canon. The third category is represented by all later collections of avadanas or single avadana. Herein is listed some of them as examples:

(c)

1. Ashokavadana
2. Kathinavadana
3. Pretakalpavadana
4. Vasisthavadana
5. Ashvaghosh Avadana
6. Hastakavadana.

3. The characteristic features of Bodhisattvavadanamala

It is to be noted that the present text Bodhisattvavadanamala is closely related to the Jataka stories of Pali literature The difference lies in the fact that Jataka stories usually refer to the past life of the Buddha when he was a bodhisattva in various lives even of animals like the deer, the hare, the elephant etc; whereas the present text deals with the past lives of Buddha in human form.

Jataka stories usually lay great emphasis on the diverse aspects such as the qualities of a good man, advantages of a good behaviour, the nature of a woman, merits of liberality, and morality and whereas Sanskrit Avadanas lay great emphasis on the karma and its results, special deeds of the bodhisattva such as the perfection of liberality morality, patience. strenuos efforts, concentration, and wisdom. Besides, we can find the notion of Bodhicitta and the way it is developed for the attainment of the state of Buddhahood. It is interesting to note that all the authors of avadanamalas except Avadana Sataka were the followers of Mahayana. Since these avadanamalas are semi-mahayanic in composition, the conception of the doctrine of Dharmakaya, Sambhogakaya, and Nirmanakaya, Ten Bhumis,[14] Five Paths,[15] etc. are not easily traced out in them. But we can find the fundamental Mahayana principles such as Three Principal Aspects of the path i. e. the renunciation, the Bodhicitta and the correct view of Sunyata.

As Avadanas and Jatakas do not belong to the higher plane of teaching and do not afford scope for philosophical study, these seem to have been extracted from different sutras or vinayas and put together for ease and convinience of instructions for young monks and laymen. Neverthless it never lacks the fundamentalities of Mahayana

In the present text, while going through the chapters you will find in various passages the importance of being free from the cycle of birth and death. In most cases the bodhisattva has renounced his palaces, and household life to go to forest for meditation to develop Bodhicitta. He never renounced his household simply for gaining the blissful state of heavenly happiness. He never gave up his body and its parts for gaining the position of the Indra or the Brahma. He never gave his wife and son and even his life away to attain blissful Nirvana for himself alone. All the time the bodhisattva keeps thinking of the benefits of sentient beings who have been his parents and relatives in his previous lives. For the ultimate benefit of sentient beings his determintaion to be a Buddha was imperturable. Thus the concept of the renunciation and the generation of Altruistic aspiration to enlightenment (Bodhicitta) is well presented in these avadanas. The importance of these aspects is emphasized by Great Lama Tsong-Ka-pa in his *Three Principal Aspects of the path.*[16]

Without a complete thought definitely to leave
cyclic existence there is no way to stop
seeking pleasurable effects in the ocean of existence
also, craving cyclic existence thoroughly binds the
embodied; therefore, in the begining a thought definitely
to leave cyclic existence should be sought.

The generation of altruistic aspiration to enlightenment being again the most vital element in Mahayana Buddhism, the avadanas offer a very lucid explanation of the cultivation of mind to achieve enlightenment. About the essentiality of this element Great Tsong Khapa says in his *Three Principal Aspects of the path.*

Also, if this thought definitely to leave cyclic existence
is not conjoined with generation of a complete aspiration
to highest enlightenment, it does not become a cause of
the marvellous bliss of unsurpassed enlightenment,
Thus the intelligent should generate the supreme altruistic
aspiration to enlightenment.

As already stated these avadanas are not the texts for philosophical study. These avadanas do not throw a sufficient light on the correct view of sunyata. But throughout the passages the bodhisattva instructs his family, ministers, relatives and the laity about the transient nature of his body, family. kingdom, and his wealth. Besides, he knows thoroughly the selflessnes of his person and worldly phenomena. That is why he could give away his body and its parts freely and cheerfully to any persons who need them. About the necessity of this third element Tsong Khapa says emphatically:

If you do not have the wisdom realizing the way things are,
even though you have developed the thought definitely
to leave cyclic existence and the altruistic aspiration
to highest enlightenment, the root of cyclic existence
cannot be cut. Therefore make efforts at the means of
realizing dependent arising.

So, even if we could perform all the five perfections but without the realization of discriminating awareness it will be a bondage. Great men of the past both Hindus and Buddhists had performed the act of Danaparamita (Giving) and so forth but due to their inability to realize the voidness of all things they had failed to achieve highest enlightenment. Great Master Dipamkarsrijnana in his Bodhipathpradeepa says:

> Since discriminating awareness without beneficial
> expediency and beneficial expediency without
> discriminating awareness have been termed 'bondage'
> They must not be parted from each other.

This concept of voidness is the unique feature of Buddhism. According to the Buddha and other great Masters such as Nagarjuna one must realize the sunyata of the person and the phenomena (pudgala nairatmya and dharma nairatmya) to attain the liberatoin and the omniscience.

4. Contents

The following is the brief summary of contents of avadanas contained in this present text. In this text eleven avadanas are translated into Nepal Bhasa and published for the first time and the rest of avadanas will be published in the second volume.

1. The first story is related about Rupavati.[17] Rupavati was a charitable lady of the town of Utpalavati. She once saw a famished woman, who had already delivered a child and who was on the point of eating her own offspring because of intense hunger. Rupavati was in dilemma. If she ran home to fetch food for the poor creature, the starving wretch would devour the child. If she took the child home with her, the mother would perish of starvation. She helped the woman by cutting off her own breasts and giving them to her for food.

2. The second story is related to the king Suprabhas[18] who unaware of his previous vows and aspirations was engaged in sensual pleasures. But he felt distressed at the havoc caused by the elephants. Later, a bodhisattva Suprabuddha by name reminded him of his previous vows and aspirations. Then the king pacified the havoc caused by the elephants and started performing meritorious deeds.

3. The third story is related to the king Punyabala who being prophesied by Lord Vipashwi Buddha to be a future Buddha decided to practice six perfections. Then Evil Mara in order to test his decision, sent a brahmana to fetch up the flesh, blood, eyes and the skin. The king gave him all he asked without grievance.

4. The fourth story is related to the king, Dharmakara who subdued once a non-religious king Simhabikridita by preaching Buddhist doctrines. The king, later decided to perform difficult deeds of the bodhisattva. So he started to practise the perfection of Danaparamita The King of gods, the Indra, being jealous of the king's charitable deeds transformed himself into a beggar brahmana who appeared in front of the king to beg the

ears, and the tongue. The king gladly offered him all what he wanted. Although his family members, relatives, and ministers tried to interfere in his act of giving away what others needed but he consoled them by giving instructions on the transient nature of the body and the inevitability of death. Indra, being pleased with this act, blessed him to regain his body as before.

5. The fifth story is related to the king Durdhana who, feeling great compassion for his starved people, renounced his kingdom for the practice of the dharma and went to the forest. There he saw immense miseries experienced by the animals due to starvation. So he decided to sacrifice his own body to feed the starving animals. This he did by jumping from a hill. While jumping to his death he wished his body to be enlarged sufficiently enough to satisfy the hunger of all the animals. And this happened as he wished. So he fed his own flesh and blood continuously for twenty one days. As a result of this good act and his enlightened aspirations rainfell and hence the famine ceased to torture them.

6. The sixth story is related to the king Pradeepapradyotana who was famous for his noble character, once subdued certain robbers by preaching the qualities of patience and the defects of anger. Once while he was going through a forest he happened to meet a sage and received the instruction on the merits of renunciation, tranquility and the insight. Following his advice the king renounced his kingdom and practised meditation assiduously in the forest and subsequently gained five miraculous powers.

   At one time a merchant while sailing in a river with his fellow businessmen was caught in a storm and he cried out in distress for safety The king heard the painful cry with his miraculous power and went there and rescued them immediately by making fervent prayer to the Triratna (Triple Gem). Afterwards, the merchant, as a token of his gratitude towards his saviour offered the sage king a Jewelled Umbrella (Ratnadhvaja).

7. The seventh story is related to the bodhisattva king Ambara who was famous for his charitable deeds. Even Indra, the king of the gods, envied him. At one time a brahmana appeared in front of the king to beg for Jyotirasa (the king's wife, son and daughter) The king gave him all without any hesitation. On another occation the Evil Mara came to beg his kingdom. This too was given. After he renounced his kingdom, he went to the forest to meditate on Bodhicitta. Later, the followers of Mara came successively to beg his legs, hands, eyes, ears, his male organ, flesh and blood etc. Thus the king cheerfully gave them all without even the slightest of hesitation with a pious wish for the benefit of sentient beings.

8. The eighth story is related to the king Yaksharaja who seeing many irreligious people in his country devised various plans to subdue them. Indra, the king of gods, advised the king to instruct the people in the Dharma and if not tamed they were to be exiled where a demon will terrify them and eventually subdue them.

9. The ninth story is related to the king Sibi who was famous for charitable deeds even the Indra felt jealous of him and decided to test his mind. Suddenly he transformed himself into a beggar and came to the king to beg for an eye. The king on the otherhand feeling great compassion for him gave his both eyes.

10. The tenth story is related to the king Maitribala who being famous for his infinite love and liberality made his country very prosperous. At one time five demons transforming themselves into the five brahmans appeared in front of the king and begged for his flesh and blood. The king, on the otherhand generating infinite love for them fed them with his own flesh and blood to their satisfaction.

11. The eleventh story is related to the prince Kavirkumar. This story was told by Sakyamuni Buddha when Devadutta hit him with a stone from the Gridhkut Hill (Vulture's Peak in Rajgir). As a result his toe was hurt and it was bleeding. Then his disciples puzzled by this unusual incident went to the Buddha and asked about its cause. Then Buddha explained tha it was due to the past evil deeds done to Devadutta when he took birth as Kavirkumara.

    The king Satyarata had two wives. From his younger wife Kavirkumar was born as a handsome baby prince. After the death of his father elder prince Allolakumar became the king But through the intrigue and jealous nature of royal priest the king Allolakumar decided to kill Kavirkumar as soon as he was born. But due to compassionate nature of a minister the prince was put in a hunter's house and brought up there. But as soon as the king came to know about him he again tried to kill him by sending spies and army. The prince Kavirkumar had to seek shelter in various places. In due course he had to face a hunter with his ferocious dog. Finding no refuge he fervently prayed to Avalokiteshvara for safety. Avalokiteshvara, in his Sukhavati Heaven heard his prayer sent a Vidyadhara Devi to rescue him. She taught him divine music. He then, in the disguise of a handsome maiden, went to his country to dance for the king. The King, thinking him to be a heavenly maiden and infatuated with her beauty tried to rape her. Kavirkumar disclosed his original form and had to kill the king, his brother. Thus Kavirkumar killed his own brother due to pressing circumstances For this evil act he had to experience many sufferings in several births and even in his last birth when he became the Buddha.

5. The Message of Avadanamala

The whole purpose of the Avadanamala is to present the bodhisattva way of life in an easy, understandable, and practicable terms. According to Theravadin tradition, Sakyamuni Buddha produced the Thought of Enlightenment in the presence of great former Tathagata Sakyamuni, from that time onwards he started to collect equipment (sambhara) of three incalculable aeons (asamkheya Kalpa). Then, when the Tathagata Ratnasikhin appeared in the world, he had completed the first asamkheya-kalpa. When the Tathagata Dipamkara appeared in the world, he had completed the second. When the Tathagata Vipasyin appeared in the world, he had completed the third.[19] For ninety one aeons from the time of Vipasyin Buddha onwards he collected the Sambhara which was the cause of his thirty two major characteristics and eighty minor marks and finally was born as Prince Siddhartha, the son of the King Suddhodana.

Now, it is to be understood that these thirty two stories covers the period of ninety-one kalpas and was activities for the cause of aforementioned major characteristics and minor marks.[20] In Precious Garland, Nagarjuna has described how the Buddha acquired merit which was inconceivable for the cause of his major and minor marks of the Buddha's Form Body. Thus in the Paramitayana, before attainingBuddhahood one must possess a similitude of Form Body having major and minor marks.

According to the Highest Yoga Tantra, some persons attain Buddhahood in one life time, and because these persons are not born with a body adorned with the major and minor marks they must achieve such a body through the practice of deity yoga.[21] To gain the Form Body by using deity yoga is emphasized in the text *Vajrapanjara thus:*

A Teacher has the two and thirty signs
As well as all the eighty minor marks,
Therefore the method of achievement
Is to take on the Teacher's form.

Hence the methods for the collection for enlightenment is set forth in various ways in Mahayana and Vajrayana, the intellectuals must seek and study above doctrines.

Now regarding the text itself most of the stories deal with the Danaparamita (the perfection of Giving) it is quite befitting to give a short description of Danaparamita.

The question may arise how is the perfection of giving attained? Shanti Deva in his famous work Bodhicaryavatara says:[22]

If through eliminating the poverty
Of beings, a perfection of giving occured,
Then since there are still poor beings, how did
The former protectors achieve perfection ?
Through an attitude giving to all beings
All one's possessions with their fruits
A perfection of giving is said to occur,
Thus it is just in attitude.

In the text *Bodhisattvabhumi* it is also stated:[23] "What is the essence of Dana Paramita? It is an unattached and spontaneous mind and dispensing of gifts and request in that state of mind." It is stated that after one has generated the Thought of Enlightenment one must practise these six perfections.

In the *Subahupariprcchasutra* it is written:[24] Subahu, inorder to become quickly and perfectly enlightened, a Bodhisattva Mahasattva must always and continuously complete these six perfections. Which six ? Those of liberality, ethics and manners, patience, strenuousness. concentration, and discriminating awareness born from wisdom.

The Buddha spoke of different kinds of liberality according to the capacity of the hearer. To brings suffering being to maturity the Buddha used to speak first of liberality. Thus it has many qualities and advantages. The Buddha at one time spoke about the advantage of Dana emphatically in the *Rupavati Avadana* thus.

"If the living beings knew the fruit and final rewards of charity and the distribution of gifts, as I know them, then they would not eat their food without giving to others and sharing with others, even if it were their last morsel. If they should meet a person, who is worthy of of receiving a gift, selfishness, that has once arisen, would not abide in their hearts. But they do not know the fruit and final reward of charity and the distribution of gifts, as I know them. For this reason, they eat without giving and sharing with others; and selfishness, that has once arisen, abides in thier hearts."

So for the great bodhisattvas the greatest enemy is the enemy within i e. self-grasping and self-cherishing. It is not the outside enemy who harms him. So bodhisattva feels it to be a great opportunity to offer dana to the needy for subduing his self cherishing and self-grasping nature. That is why the bodhisattva freely and cheerfully gives away all his belongings and property. So he gives away food, beverage, medicine, elephants, horses, chariots, gems, ornaments, men servants and maid servants to those who need. He should give away all he has, wife and children, his life, his limbs, and even his merits. Besides material goods, a bodhisattva should be ready to sacrifice his limbs too, for the good of others.

He should sacrifice his hands, feet, eyes, ears, flesh, blood, marrow, limbs, and even his head. Thus in the *Rupavati Avadana* she cut her own breast to feed the starving woman; King Punyabala sacrificed his eyes, flesh, blood and the skin; King Dharmakara gave his eyes and the tongue; King Durdhana fed his entire body to animals; King Ambara Raja gave up everything he has, wife and sons, kingdom, legs, hands, eyes, ears,flesh and blood; King Sibi gave his both eyes. King Maitribala fed his flesh and blood to five demons etc. Thus these saints performed sacrifices cheerfully and withoot hesitation for the sake of sentient beings and to attain perfect enlightenment.

The question may again arise, how is it possible for us to remain cheerful and joyful even after losing our limbs ? Don't we feel any pain while doing so ? Is it necessary to perform such acts to attain Buddhahood ? These are the few questions often raised by people.

In *Samadhiraja Sutra* Ananda asks Buddha how a bodhisattva can cheerfully suffer the loss of his hands, feet ears, nose, eyes, and head. Buddha explains that pity for mankind and love of bodhi sustain and inspire a bodhisattva in his heroism.

From another source,[25] it says that when a union of calm abiding and penetrating insight cognizing emptiness directly has been attained in meditation one attains the path of seeing (darsana marga) and the first of ten bodhisattva bhumis. Then it is possible to give away anything without any pain at all. There is no thought, "it will hurt or" I cannot do this". This comes when emptiness is cognized directly because then you see that the mental and physical aggregates do not exist under their own power but through the force of contaminated actions and afflictions. They are only a means of assuming the suffering, of birth, ageing, sickness and death; they are not a source of goodness. If someone needs them, you will give them without regret.

It is also said in the *Pitaputra samagama*:[26]

There is 'O Blessed One', a spirit of contemplation called that which finds happiness in all things, by the acquiring of which spirit the bodhisattva feels in all things pain as pleasant. Even when he is suffering from his hands, feet, and nose being cut off the feeling of pleasure is present. So at the time when the Bodhisattva has obtained the spirit that finds happiness in all things, at that time he becomes imperturable, not to be caught by all the deeds of Mara.

Again in the *Mahamegha Sutra*:[27]

"Their thoughts are always meditating on existence in hell, they take pleasure in this, they are traffickers to the town of hell, they long for hell, they are fond of its praises, they are familiar with its fire"

Thus the great being, the bodhisattva embraces suffering for the sake of all sentient beings. Due to his great compassion he is courageous and therefore is always happy. Because he is able to exchange self with others, he accomplishes well being in a short time.

In *Maitrikanyaka Kumaravadana*,the Kumara with his great compassion suffered hellish treatment for himself because he could not bear the suffering experienced by other. So they always think of the suffering experienced by motherlike sentient beings in hell, and derive pleasure while removing their suffering. Thus only the brave bodhisattvas, who have already undergone these trainings, can take suffering as a path to enlightenment.

When a bodhisattva is still a novice and so has not yet realized his ultimate sameness with the others, he is apt to give up his whole body, but is advised not to do so when alive Because it is sated in the (Bodhicaryavatara V, 89)

The body is not to bé given up
out of misguided compassion.
On the contrary, for the benefit of others
it has to be made the basis for the realization of the ultimate goal.

Now about the necessity of perfection of liberality to attain the state of perfect Buddhahood it is declared in *Ratnamegha Sutra* "Liberality is a bodhisattva's enlightenment." But for supreme beings according to Anuttarayoga tantra one can attain Buddhahood in one life time without going through all those six perfections covering countless aeons but by meditating on generation and completion stages (utpattikrama and sampannakrama) of the tantric path.

Although it seems very difficult for us to practise Bodhicitta it is absolutely necessary for us to make an effort to generate it. The precious Bodhicitta, which cherishes other sentient beings instead of oneself, is the root of the Bodhisattva's practice. It is the basic foundation of Bodhisattva activities which are, for ordinary beings, even difficult to rejoice in. This is an ultimate state of mind that enables us to accomplish our own welfare as well as that of all other sentient beings. For these reasons the great Bodhisattva maintain this Bodhicitta as his essential practice. Thus the general understanding of Bodhicitta and its way of developing it is found in Avadanamalas. For greater and detailed information on this Bodhicitta and its way of development one should consult the text of Shantideva's Bodhicaryavatara, Arya Nagarjuna's The Precious Garland and Gampopa's The Jewel Ornament of Liberation.

Min Bahadur Shakya
Nakabahil Tole, Patan

Footnotes and References

1. In Kali Yuga, the story is the bodhisattva's last birth as Siddhartha, the son of the king Shuddhodana, For details of his biography, See "Lalitavistara Sutra" in B. S. T. No. 1, Mithila Iustitute, Durbhanga, 1958.

2. See Haribhadra's Aloka, Oriental Institute Baroda Edition page 35 also in Ratnakara Santi's Sarottama.

3. See "Introduction to *Divyavadana* edited by Dr. P. L. Vaidya p. XII in B S.T. No. 20, Mithila Institute, Durbhanga, 1959.

4. See Pandit Ashakaji Bajracharya's "*Mahayana Buddha Dharma Darshan*".

5. See "A microfilm catalogue of the Buddhist manusripts in Nepal". Edited by Mr. Hidenobu Takaoka, published by Buddhist Library, Japan 1981.

6. For *Bichitrakarnikavadana* See Hans Jorgenson's translation.

7. J. Przyluski: La legende de l'empereur Ashoka, Paris 1923.

8. Le Mahavastu texte Sanscrite publie' par E. Senart, Paris (1882-97) 3 volumes. Also published by Mithila Institute, Durbhanga in B.S.T. No 14, 1970 in one volume only.

9. H. Kern: Arya Shura's Jatakamala, Boston, 1891. Also together with its commentary edited by V. Fousboll (London 1877-79) 6 volumes.

10. Dr. Oldendurg's an extract from Bhadrakalpavadana in the zapisky of 1894. Also in *Lalitavistarasutra* translated by Pt. Nisthananda Bajracharya in Nepal Bhasa published by by YMBA, Nepal, 1978.

11. See *Avadanakalpalata* of Kshemendra edited by Dr. P.L. Vaidya in B.S.T. No 22,23, 1950.

12. This present text is originally named as Ekatrimsati Bodhisattva Janma Katha, but here only eleven stories are published in the first volume and rest of the stories will be published in next volumes.

13. See Suvarnaprabhasasutra B.S.T. No. 8 chapter 19 edited by Dr. S. Bagchi, Mithila Institute, Durbhanga. 1968.

14. For detail description of ten bhumis, see 'Dasabhumikasutra' edited by P.L, Vaidya in B.S.T. No. 7, 1967.

15. The five paths are : a) the path of Preparation (sambharamarga)
b) the path of Application (prayoga marga)
c) the path of Seeing (darshana marga)
d) the path of Practice (bhavana marga)
e) the path of Fulfilment (nisthamarga)

For details, See Gampopa's "The Jewel Ornament of Liberation" translated and annotated by Dr. Herbert Guenther, page 232.

16. See "Fourth Panchen Lama's Instructions on (Tsong Ka-pa's) Three Principal Aspects of the path, the Essence of all the scripture the quintessence of helping others" translated and annotated by Geshe Lhendup Sopa and Jeffrey Hopkins in *Practice and Theory of Tibetan Buddhism*.

17. The story of Rupavati is told in the Divyavadana and the Avadanakalpalata.

18. The story of Suprabhasa is also told in Avadanakalpalata.

19. See "*Introduction to the Buddhist Tantric Systems*" by F.D. Lessing and Alex Waymann, page 17.

20. For fuller details on major and minor marks, see *Lalitavistarasutra* on Seventh chapter page 74.

21. Deity yoga of the Anuttara yoga tantra enable one to attain complete enlightenment within three, twelve or sixteen years, whereas the Paramitayana involves the accumulation of the requisite merit over a period of three countless aeons, entailing hardships such as giving away one's body and limbs to other. Since tantra especially Anuttara yoga doesnot involve such hardships it is said to be comparatively easier. See "Tantra in Tibet" by Tsong Khapa and H H. XIV Dalai Lama translated and edited by Jeffrey Hopkins in Wisdom of Tibet Series-3 (page 117-127) 1978.

22. See Bodhicaryavatara, chapter V, verse no. 9, 10.

23. See *Gampopa's The Jewel Ornament of Liberation* translated by Dr. Herbert Guenther, page 153.

24. Ibid. page 148.

25. Kensur Lekden's *Meditations of a Tibetan Tantric Abbot* translated and edited by Jeffrey Hopkins, page 78.

26. See *Siksha Samuccaya* of Shantideva, translated from the sanskrit by Cecil Bendall and W.H-D. Rouse. page 177.

27. Ibid. page 180.

धलः पौ

सत्ययुगे जन्म

निगूगु द्या

त्रेता युगे जन्म

स्वंगूगु द्या

द्वापर युगे जन्म

रूपावत्यवदान

नमः सर्व बुद्ध बोधिसत्वेभ्यः
सकल बुद्ध बोधिसत्व पिन्त नमस्कार

थथ्ये जि न्यनागु दुः। ह्लापा छगु समय भगवान बुद्ध श्रावस्ती नगरय् अनाथपिण्डक महाजनं दयेका तःगु जेतवन विहारय् बिज्याना च्वन।

अन भगवान बिज्यात धका सीइका आपालं भिक्षुसंघपिं नापं खुसत्या भिक्षुपिसं चाहुइकाः भिक्षु भिक्षुणी उपाशक उपाशिका गृहस्थीजन स्त्री पुरुष राजा मंत्री अनेक वणिज महाजन श्रमण ब्राह्मण त्यागी साधु सज्जन सहर ग्रामवासीपिं, ह्लानं नाग यक्ष गन्धर्व देव दैत्य गरुड किनर महोरग धाःपिं वया भगवान यात तस्सकं सत्कार रूपं गुरू याना पूजा यात।

भगवानबुद्धया ज्ञान लाभ याध्या कारणय् ज्ञानी गुणिपिं मनुष्य पिसं चीवर पिण्ड पात्र लासा, फेतुइगु आसन, फांगा फुंग, नय्गु, त्वनेगु दिव्य वस्तु, वासः, मामागु सारदाम स्वां सुगन्ध धूप दीप ज्वना वःपिं मनूतसें वसपोल बुद्ध खनेवं चित्तं आकाशं निसें (तापाकं निसें) प्रणाम याना उपमा बिया सकसिनं थथ्ये धाल।

सद्धर्मं पुण्डरीकं च सर्वज्ञं करूणा मयं।
समन्तभद्रं शास्तारं शाक्य सिंह नमाम्यहम्।

गथ्येजा भुतुनाया लखं बुया वःगु पलेस्वांने भुतुनालं मकी वथ्यें संसारय् जन्म जुह्म खःसांनं संसारया रागादि मथ्यूह्म थ्व सर्वज्ञ करुणाया खानी जुयाच्वंह्म समन्तभद्र शास्ता महा गुरू शाक्यकुलया सिंह समानह्म बुद्ध यात जिनं नमस्कार धका ह्लांति ह्लांति सकसिनं इनाप याना विश्वय् ज्ञानया मत समानह्म धका सीइका भगवान यात पूजा याना थमं थमं ज्वना दःगु शुद्ध बस्तु चढे यात।

निश्चयनं हानं थुजोगु अवस्थाय् गंभीरह्म आनन्द रूप भगवान यात कल्याणया किर्ति शब्दं थ्थ्ये गाथा शुद्ध–रूपं बांलाक सकसिनं पाःलाक ब्वना न्यंकल ।

एवं प्रकारं वसपोल भगवान तथागत अर्हत सम्यक संबुद्ध विद्याया आचरणं संपन्नह्म सुगत, स्वर्ग मर्त्य पाताल स्वंगु लोके जुया च्वंगु सकल स्यूम्ह, उपमा हे बिइगु मदुह्म अनुत्तर पुरुष, प्राणी तरेयाय् गुलि पुरुष दक्वया सारथि जुया च्वंह्म, देव दैत्य मनुष्यर्पिनि गुरू जुया बिज्याह्म भगवान् बुद्ध खः ।

थ्वसपोल भगवान, उगु बखतय् देवतादि सहित जुइका, ब्रह्मादि श्रमण ब्राह्मणपिसं सहित याका, प्रजागण देव मनुष्यादिपिसं साक्षात् गुरू धका मानेयागु थमं सीइका बिज्यात ।

उगु बखतय् वसपोल भगवानं थ्थ्ये आज्ञा दयेका बिज्यात । ह्लापानं कल्याण जुया च्वंगु, आःनं कल्याण जुया च्वंगु, लिपानं कल्याण जुइगु–थ्थ्ये अर्थ सीइका, केवल सुलक्षणं परिपूर्णगु अत्यन्त शुद्ध निर्मलगु, प्यख्येसं कल्याण जुइगु, बुद्ध ज्ञान ब्रह्मचर्य्य (बोधि ज्ञान) यात बांलाक प्रकाश याना बिज्यात ।

थन उगु बखतय् भगवानं भिक्षुपिन्त सःता थ्थ्ये आज्ञा जुल । हे भिक्षु गणपिं ! लोकं सिया च्वंगु खँ छिमिसंनं सीइकि, थमं नये त्यनागु जाप्ये दानयाःगु सिनं च्वय् लागु दानया फल, दान धयागुया फल, बिभाग याना (इना बिया) पाकय् जूगु फल खाना भोग याह्म गुह्मजा छह्म थ्व खः छिमिसं सीइकि ।

लिपा लिपा थ्यंकं लोप मजुइगु मस्यनिगुनं थ्व हे खः धका सीइका दान पुण्य याना-गुया फल परोपकार जुइगु, परयात इनाबिये मखु मधासे, अथवा पर प्राणी यागु शरीर सदानं कल्याण जुइमा धका भिगु आशिका थमनं उत्पन्न जुइके फय्केमाः । मभिगु मखुथ्ये जुइगु, अर्थात् ह्वःगंगु थले रस बस्तु तय् बले जोया वनिथ्यें, जाःगु तालं अभिमान चित्तं लोकाचारया व्यवहार क्यना स्वार्थी जुया दान पुण्य गुबलें मयासे च्वने फय्केमाः ।

अथ्येया निंतिं हे भिक्षुगणपिं ! अज्ञानिजनपिसं थ्व ज्ञान मस्युः । दानया फल, दान यानागु पुण्यं परयात कल्याण जुइगु कारणय् जुइमा गथ्ये जा जिनं दानया फल (दान यागु पुण्यं) पर यात इना वियागु फल पाकय् जुया जिगु मनोरथ पूर्ण जुल ।

उकीं सत्व प्राणिपिसं थुइकेमा, गथ्ये जा लिपा लिपा थ्यंकं सीइका लोप मजुइगु मस्यनिगु केबल ज्वया मवनिगु थ्व हे ज्ञान खः धका ज्ञानी जनपिसं सीइका कायेमाः ।

दान बियागुया पुण्य फल पर प्राणिपिगु उपरे धका छह्मसें भोग यात, थःथ्ये थमनं उत्पन्न यात, मेपिसं स्यना कना यागु मखु । अभिमान चित्तं दान पुण्यया ज्याखं मयासे च्वन ।

थ्व खँ न्यना भिक्षुपिं सकलें आश्चर्य्य जुल । छुं लिपा आश्चर्य्य जुपिं सकसिनं, परिच्छेद याना उपदेश बिया बिज्याइह्म भगवान यात थथ्ये बिन्ति यात । भो गुरू भगवान ! गनतक छलपोलया थ्व खँय् फोंवःपिं फोगितः खना प्रेमदु ?

भगवानं धया बिज्यात, मखु हे भिक्षुपिं ! थ्व खँ गथ्ये धासा, बांलाक मन तया न्यं गथ्ये जा जिगु ह्लापाया छगू जन्मया खँ कने त्यना ।

ह्लापा सत्ययुगे उत्तर दिशाय् उत्पलावती धइगु देश, राजधानी छगू दया च्वन । थ्व देश अति बांलाना तःधंगु पराक्रमदुपिं, चित्त शान्तपिं, धनदुपिं साधु सज्जनपिं ज्ञानी गुणिक पण्डितपिं परया दुःख खना सहयाय् मफुपिं क्षमाधारीपिं दयादुपिं अतिनं सुन्दरपिं दाता देवता माँ अबु गुरू भक्तिपिं आपालं मनुष्यपिसं बास याना चवन ।

थनंलि थथे काल बितय् जुया वर्सेलि छुं लिपा छगू समय उगु देशय् निह्म प्यह्म पापी तय्गु प्रभावं उत्पलावती देशया राजधानी दुर्भिक्ष जुल । जलवृष्टि मजुया छुं हे बुया मवल । नयेगु त्वनेगुलिं दुःख जुया मनूतय् हाहाकार जुल ।

निश्चयनं उगु बखतय् उत्पलावती नगरया राजधानी रूपावती नाम स्त्री छह्म दु । व स्त्री अत्यन्त सुन्दरी, स्वस्व थे बांलाना चवंह्म, सुलक्षणा ख्वाः चःकंह्म सदानं ह्निउ ख्वाःह्म तुयुनं ह्यासुनं धाय् मफुगु बर्णह्म, न तःधिकः न चिधिकः थिकगु शरीर, गंसी नं मखुः पुष्टनं मखुह्म, स्वाँथें नस्वाः वःह्म सकलया प्रेमह्म आखः ज्वनातःह्म ब्राह्मण जाति उत्पलासांर्थया स्त्री पुष्पावतीया गर्भं जन्म जूह्म माँ अबुं विवाह याय्गु खँ ह्लाः बले, रूपावतीं जवाफ बिल– "जि थुगु जन्मय् ब्रह्मचारी जुइ त्यना जित पुरुषया इच्छा मदु विवाह कर्म मयः ।" अबुं धाल–पुत्री, जिमि काय् मचामदु, काय् धासां म्ह्याय् धासां छहे छह्म खः । जिपिं मदै बले छ स्वैगु भरोसाय् च्वनेगु मिसा जात उकिसनं छ अति सुन्दरी रूप सकलया मोहह्म । लिपा छं दुःख सिइमालि, पुरुष दुसा मिसाया लिपा सुख जुइ ।"

थथे अबुयागु वचन न्यना म्ह्याय्नं जवाफ बिल । "पितानं धागु खँ जिनं सिल, विवाह् याके लिपा परिवारपिं दया जित दुःख हे जुइ।थुगु जन्मे जित पुरुषया इच्छा मदु।अथे नं पिता मातायां बचन शिरोपर याय् त्यना जिगु बिन्ति दु, थ्व देशया राजधान पाखे छगू बिहारय् बुद्ध मूर्तिया पूजारी (द्यः पाला) आर्य्यपुत्र छह्म दु–जि वलिसे विवाह याय दःसा ज्यू ।" थथे धागु न्यना, माँ अबुं आर्य्यपुत्र यातः खँ न्यंका पुत्री दान याना विवाह सिधय्कल । व आर्य्यपुत्र नपुंसक जुया च्वंगु माँ अबुं मस्यु रूपावतीं जक स्युः ।

थनंलि थ्व रूपावती स्त्री नं थः स्वामी आर्य्यपुत्र यात प्रणाम याना बिन्तियात । स्वामी ! जि थन वयागु दछि दत । थौं भतीचा दनागु ल्हथ्यात नित्यथें लः कावने धका न्यंका सुथ ल्हापां तीर्थे लःका वने धका थःगु छेँनं पिहाँ वया उत्पलावती राजधानी देशया पिने लं ह्वना जंघा बिहारय् थ्यंकः वन ।

उगु स्थानय् थ्यनेवं म्वाथःगु छेँ दुने छह्म मिसां वाकी थया गरखेसे च्वंक हाला जुगु ताया थन हाःह्म सु धका ह्वहां वना स्वत । उगु अवस्थाय् निश्चयमेव अन म्वाथःगु छेँ दुने छह्म दारिद्री दुःखीह्म मिसा छह्मसिनं मचा बुइका तस्सकं शंकष्ट जुइका च्वन ।

व काय् मचा तस्सकं बांला लक्षणं युक्तह्म तुईसेच्वं पुष्ट रूप ह्यचोः तःधिकः जू । मचा बुईका च्वंह्म माँह्म तस्सकं पित्याना असामर्थ जुइका च्वन, कारण न्हेहु तकया नये मखना द्यांः लाह्म जुया च्वन । छेँ छुंहे नयेगु त्वनेगु इत्यादि बस्तु मदु । दाजु किजा फुकीतनं सुं हे मदुह्म । थः भातनं गर्भवती जुया खुला दुबले मन्त ।

अथे दुःखया समय खः न्हेनुया नयेगु आहार चूमलाना द्यां लाना च्वंह्मसिया दैव योग मचा बुल, पित्यात नय्गु छुं हे मदुगुलिं छुथाय् गुगुयाय् जुल, ल्हाय्पनं मताल, मिखां मखना वल, ख्वाउँसे च्वन हाले मफुत सनेनं मफुत, सोइन धका बिचार यात ।

जि सित धाय्वं थ्व मचानं अवश्य सिना वनि, निम्हं छाय् सी जिं बुई काह्म मचा खः थ्व बालक स्याना लाः हिः नल धासा जि छह्म म्वाई धका मनं लुइका मचा ज्वना गपः मोय् थ्याना स्याय्त थिक याना च्वन ।

रूपावतीं खना आश्चर्य्य जुल, थ्व गथे छु हेतुः संसार धिकार ! सार धयागु छु खः गुजोगु निर्गुण संसारय् जन्म जुया, थथे जुइका च्वंगु सोय लाय्क मजु । ईश्वरया कर्ता मखु जिं खन स्वय् मफुत थुलिधया रूपावती स्त्रीनं थ्व दुःखिनी मिसाया ख्वाः

स्वया थथे धाल । तता ! छंत छु जुल, आम मचायात छु याय् त्यनागु–आम ज्या मनुष्यपिंगु कर्तव्य मखु । यथार्थ रूपं जित धाः । उगु बखते थ्व दारिद्री मिसां धाल–"हे वयहेमय्जु ! जि तस्सकं नय पित्यात–भतीचा जक हे अन्न इत्यादि नय्गु त्वनेगु बस्तु जिगु म्हुतुस न्हेन्हु दत चूमलानि–नसुं जहानंपिं दुः न भात दु न छेंनं छुं बस्तु धका दु । जि न्यना तयागु दु अतिनं पित्यागु यात क्षुक्षामता रोग धाई जित थ्व रोग जुया च्वन । जि सोत तयार जुल, जि सितकी थ्व मचानं माँया दुरु त्वने मदया सिनावनि, जिके दुरु मवलकि अथेनंसी थथेनंसी । निह्मं छाय् सिना वने धका थ्व जिं हे बुईकाह्म मचा खः जिं नयेमज्यूगु छाय् धका बिचार वल । नयेगु आहार चूमलागुलिं पित्यागु रोगं सह याय् मफुत, उकिं काय् मचा जूसानं थमं बुईकाह्म बालक स्याना लाः हिः नये धका इच्छा याना थ्व मचायात स्याय् धका क्वातुक ज्वना गःप मोय् थ्याना स्याय् धका तयार जुया च्वना खः थुकी बिघ्न याय् मते छन्त पाप लाई । छंके नयेगु बस्तु दुसा जित याकनं नकि, जि म्वाइ, मखुसा छ माथाय् हुँ ।"

यथे धाःगु खँ न्यना रूपावतीनं धाल । "अहो दैब । गुजोगु खँ न्यने माल, छंगु छेँ धाथें छुं हे मदुला, नयेगु अन्न, त्वनेगु अथवा भोजन जा नयेगु–ताकुगु छ्वालुगु छुं सवाकया फेया नयेगु क्वाति जुसानं छुं हे मदुला गथे जुल, लोके काय्मचा बुईके धयागु दुर्लभ–छं धागु शब्द न्यना जि ह्मः पीसे वल ।"

थ्व दुःखिनीनं धाल–"हे वयहेमय्जु! जिगु छेँ छु हे मदु, नयगु अन्न त्वनेगु अथवा बूगु कचिगु फेयानयेगु क्वाति इत्यादि भोजन ताकुगु छ्वालुगु पदार्थ नं दर्शन याय्त हे मदु । थुजाह्म दुःखिनी म्वाना च्वनेगु धिकार धका लोकं धया च्वंगु दु । छु याय् तःधंगु दुःखया भुतुनाले दारिद्रया पुखुली कुतुं वका च्वनाह्म जिखः ।

हानं धाय्–नये त्वने मखना मदया पित्याना च्वंगु सहयाय् मफया च्वनाम्ह महा दुःखिनी गथे म्वाना च्वने, जिगु दुःख जित वेदना जूगु जित शंकष्टजुया प्राणान्त जुया च्वंगु छं मस्यु ।

जि गरखेसे चोना वल, जि सीनथें च्वन, थ्व बालक स्याना नयेवं जि हालेफई सीमखु जित छः पंगल जुल थन च्वनेमते याकनं हुँ" ।

रूपावतीं लिसः बिल–"भतीचा आसे छ हताय् चाय् मते, घौछि निघो लं च्वं,

जि छँ बना छंगु निम्ति भोजन (नयेगु ज्वलं) ज्वनावये जि मवःतले पियाच्वं, जि लः का वयाम्ह आः थथें जिके छुं मदु । अथेया कारणे आम बालक यात छुं हे याय्‌मते ।"

थुम्ह दुःखिनी नं मफुः मफुः दिना धाल— हे क्यहेमय्‌जु, छं धागु खँ खः । छं सीकि जि निश्चयनं, जिगु्‌वाथे आतापति लः लः द्यात, जिगु नुगपा तःज्याना वनीन, मिखायें कुं दंक चोना छुं हे दिशा मिखां मखना वल । ह्लाय्‌पं नं मताल, जिगु कथु गना हालेगुनं समर्थ मन्त, जिगु प्राण वायु पिहां जक वने बाकी जि सीन ।

जिगु शरीर सितांग जुल, छ पियाच्वं धाल, छ पिहांवना लुखा पिनेजक थ्यंसा मस्यु छ लिहां वयेगु छाय्‌ जिगु प्राण वायुनं पिहांवनि पक्का—याय्‌गु छंगु विचार—जिजा अवश्यनं मृत्यु जुइन । थ्व मचायागु लाः हिः नयेदत धासा जि म्वाइतिनि, मखुसा जि सितकि थ्व मचानं अवश्य सीइ ।

दुःखिनीनं थथ्ये धागु खँ न्यना, थ्वं धागुनं खः धका, रूपावतीं थुगु बखतय्‌ थथ्ये विचार यात । यदि थ्व बालक ज्वना जि वने धासा, थ्व दुःखिनी मिसा पित्यागुलिं पीर जुइका च्वंह्म, थ्वं धाथ्यें निह्मं सिना वनि निश्चय । हानं थ्व बालक यात त्वता जि छँ वना नयगु बस्तु ज्वना वये बले थ्वं थ्व मचा स्याना नये धुंकीगु अवश्यनं संभवदु ।

आः स्याय्‌त हे तयारि जुया च्वन, गथ्ये धाल अथ्ये हे जुइफुः । जिं त्वतलकि मचा स्याय्‌नं फुः ।

हे दैव अमिताभ बुद्ध! आः जिं छु याय्‌ माल, छु यासा ज्या सफल जुइ । थुंपि निम्हं म्वाके फुसा तः धंगुपुण्य लाभ जुई, दैवयोगं जि थन लावल थन जि मथ्यंगु जूसा, दुःखिनी माँ म्हसें थ्व मचा स्याना ला, हि, ह्लाचः हे नये धुंकल जुई ।

रूपावतीं बिचार ' यात, छुं अपराध मदुसानं, थः म्वाय्‌त तःधंगु अपराध कुकर्म या ज्या सिधे धुंकल जुई । संसारय्‌ आपालं दुःख पीरया अनुभव याकें ह्लापा मदुगु नरके ह्लापा मदुगु तालं, यक्ष राक्षस धाय्‌का, यमलोके मिखां खंगु अथवा मखंगु, मनुष्य लोके नं मिखांखंगु वा मखंगु नरकय्‌, ह्लापांनिसे दया च्वंगु नरकय्‌ भोग याना नं दुःख सिया, ह्लाः ध्यंका, तुतिनं ध्यंका, ह्लाय्‌पं ध्यंका, ह्लाय्‌ ध्यंका मेमेगु अंग प्रत्यंग

ध्यंका अनेक तालं यमलोकय् प्राणीतय्त सास्ति याइथ्यें, आपालं दुःखया अनुभोग याना च्वन धयागु ज्ञानजित थौं प्राप्त जुल ।

थुगु अवस्थाय् जिनं थ्व शरीरया छुं माया मकासे बल बीर्य्य पराक्रम तः धंगु ज्या जगत उधारया कारणय् थुम्ह दुःखिनी मिसा यात जिनं थःगु शरीरया ला, हि तृप्त जुइक नका,थ्व नकतिनि जन्म जुम्ह बालकयात प्राण रक्षा याय्या निम्ति मचास्याय् मखुत धाय्का पाःफय्के बीगु तःस्सकं हे योग्यजु । रूपावतीं न्यन, थन छंगु छें ध्यनेगु शस्त्र (चुपि) दुला? दुःखिनं धाल-चुपि छगुजा दु । निश्चयनं नकीन धका मती तया गन चुपि दुगु खः अन मफुः मफुः पतिचां इसरा बिया अनदं बांलाक स्वया बिज्याहुँ, चुपि छु याय्त हूँकन दुः । जित थन करूणातया नका बिज्याहुँ ।

थुलि दुःखिनीनं धागु खँ न्यना रूपावती हतासनं दना वना स्वत, खन, तः च्वतं धार जोगु चुपि जुया च्वन । लय् ताया चुपि कया रूपावतीं बिचार यात ।

जिगु थ्व निपा दुरू नं ध्यना नयेपित्यागु रोग जुया च्वंम्ह दुःखिनीयात दान याना नका सन्तोष याय्, थथ्ये निश्चय याना, थःगु दुरूपोः निपां थमं ध्यना थुम्ह दुःखिनी यात कुचा कुचा याना ला, हि, नका संतोष यात, थ्व दुःखिनी नं लय् ताया नल ।

संतोष जुई धुंकूम्ह दुःखिनी यात थथ्ये धाल । हे तता, थ्व गुगुजा छं इच्छा यागु खः नये पित्यागु रोग यात लाय्केया निम्ति वासः भापा याना नकागु संतोष जुल ला, छं सोकि थ्व छं काय्मचा यात स्याना हानं ला, हि, मनकेया कारणय् जिनं थःगु दुरूपोः (स्तन मण्डल) निपां ध्यना ला, हि, छन्त दान याना नका त्वंका संतोष याय् धुन ।

आः छन्त जिनं छगु बांलाक खँ ह्लाना न्यने मागु दु । छं थ्व बालक यात स्याय्-त्यंगु खना, जिगु ला, हि, छन्त नका त्वंका । थ्व मचा जिनं ला, हि, बिया न्याना कयाम्ह जुल, थ्व मचा छन्त तुं जुल, स्याय् मते । छं धासा थ्व बालक स्याना नै, नय्मते, आः जि ज्वलं लः कया छें वने । छंगु कारणय् ब्वांय् वना नय्गु भोजन इत्यादि मामागु ज्वरय् याना ज्वना वया हानं छन्त सन्तोष जुइक मचा बूम्हयात बिचार याना नकः वय्, थ्व मचायात रक्षाया स्याय् मते ।

रूपावती यागु खँ स्वीकार याना थ्व दुःखिनीनं बिन्ति यात, आः जिगु प्राण रक्षा जुल जि सीनं मखुत, जित सन्तोष जुइक, ला, हि, नका सीत्यंम्ह म्वाकल, छंपिगु वचन

तथाऽस्तु, छपिमवः तले जि सु'क च्वना च्वने, आः हानं जि म्वाना च्वंतलं नं थ्व बालक छु' मयासे रक्षा याना तय्गु सत्य जुल ।

थथ्ये धागु खँ न्यना तीर्थय् लः कया हतासनं छेँ वन । रूपावती स्त्रीया शरीरय् म्हछम्हं हिकिना च्वंगुलि बिरुप जुइका थःगु छेँ बिहारय् द्वाहाँ वना छेँया क्वय् थ्यंक वन ।

उगु बखतय् रूपावतीया स्वामी आर्य्यपुत्र (नपु'सक) जु' तापाकं निसें वःम्ह स्त्री खनेवं क्वहाँ वया सोवल । शरीरय् सकभनं हि, नुगलय् घाः जुया हि स्वस्व वया च्वंगु नं खना रूपावतीया ख्वाः स्वया धाल ।

"रूपावती स्त्री, आमथ्ये छन्त सुनांयागु, थुजागु भयंकरगु ज्या अनर्थ प्रकार याका वल छंगु रूपजा स्वयेनापं ग्यानापुसे च्वन, सुनां यागुखः सत्य वचनं धा ।"

रूपावतीं धाल । भो स्वामी आर्य्यपुत्र ! न्यना बिज्याहुँ । जिगु शरीरय् हि स्वस्व वया बिरूप जुल खः । थथ्ये जुगु कारण छु धासा जंघा बिहारय् छम्ह दुःखिनी मिसाया गर्भ वतीया अवस्थाय् भात सित, थौं मचाबुल, न्हेनु तक छु' हे नयेगु त्वनेगु मदया द्यां लात, मचा बूबलय् थः मरणान्त जुबलय् वं धाल कि जि सितकि थ्व बालकनं अवश्यमेव सीइ । निम्हं छाय् सीइ धका थ्व मिसां थमं जन्म यानाम्ह मचाखः मेपिनि मचा मखुः छु जुइ धका मचा स्याना ला, हि, नये धका पित्यागु सहयाय् मफय्का मचा यात ज्वना गपः मोय् थ्याना स्याय्त तयारयागु अवस्थाय् दैव योग जि थौं अन थ्यन । जि खनेवं आम छु यानागु धका न्यना वलय् च्वंनिसें खँ कन व मिसा सीतः थिक जुल नं खः । जिके बिचार वल, थुपि निम्हं हे बचय् याय् धका चिन्तना याना ।

न्यना बिज्याहुँ बालाक ध्यान तया, छपि स्त्री विमुखम्ह नपु'सक रूप खः । जिनं पुरुष संभोग अप्रियम्ह स्त्री खः छपिसंस्यु जिगु शरीरं मचा नं दइहे मखु । अथ्येया निमित्त थ्व स्तन मण्डल निगुलि व्यर्थ हे धासां पाई मखु । थ्वइत ला, हि, दान याना नका निम्हं बचय् याय् फुसा तःधंगु दान पारमिताया तपस्यां पुरय् जुइ धका थःगु शरीरया दुरू निपां थमं हे ध्यना थुम्ह दुःखिनी मिसायात ला नका हि त्वंका, सीत्यंपि मचा व मां निम्हं बचय् याना वइत खँ कना बोधनं याना, थ्वइत जा भोजन नक्यगु बस्तु हये धका धया वया, जिगु शरीरय् स्यागु नं जि मचा ।

छस्र गर्भवती दुःखीमिसायात गसिनारवूलाद्वलेंकायवूल नयगूकुं मद्
पिम्पा नाला नयग मचा स्याय्ग थिक यागूचू पा व गीस्त्री नंखना मचायाग
कूयाय्गू धकान्य वलम चा वूलनयगू मदू पिापा ना ला नयग मचा स्याय्
म्पनाक्ष गून्यना थःगूदूचूनिंपां धनाला नका मचानं मांनम्वाकुगु चित्र —

थ्व ज्या परोपकार जगतो हिताय सुखाय खः।" इत्यादि यथार्थ रूपं सत्य बचनं बिन्ति यात ।

थ्व खँ न्यना आर्य्यपुत्र तस्सकं आश्चर्य्य जुइका मनं चिन्तना यात थ्व खँ खैला, थ्व रूपावती स्त्री अप्सरा थें अति सुन्दरी खना सकलया मोह जुइका च्वनीगु । थौं सुथे ह्लापानं दना लः काः वंम्ह याकनं लिहां मवः धका धन्दा कया ऋचालं क्वस्वया स्वया च्वना, गन लँय् अथवा खुं बतमास तयसं छु यात जुइ, छु धाल जुइ, थ्वें खँ मन्यन जुइमा इमिसं स्तन मण्डल ध्यना सास्ति याना हल जुइ ।

मनूनं मनूया ला, हि, नल खैला, जि गथ्ये पत्यार जुइगु ! थ्वं धागु खँ खः मखु जि वना न्यने धका जंघा बिहारय् वना मचा मुलय् तया फेतुना च्वंम्ह दुःखिनी मिसायाके रूपावती स्त्री नं धाःगु खँ न्यन ।

उम्ह दुःखिनी मिसा ग्यात, जित ज्वना यंकेत जकं न्यंवल ला धका मतीतया थ्व जा मखु जि थःम्ह मचा गथ्ये स्याई, मनुया ला, हि, जि गथ्ये नइ । मचा स्याय् त्यनागु नं मखु रूपावतीया शरीर यागु ला, हि, नं नयागु मखु धया बिल ।

आर्य्यपुत्र लिहां वल । रूपावतीया न्ह्योने च्वना ख्वाः स्वया ह्लकु तिया फ्ले जुल । अहो आश्चर्य! मिखाय् ख्वबि वयेका वं धाल । "छं धाःगु खँ न्यना बलय् जिपत्यार जु । जिगु खँ न्यँ, छ तं चाय् मते, आर्य्यपुत्रं स्त्री यात थथ्ये न्यंकल । हे प्रिय स्त्री ! म्हुतुं धाःगुथें ज्यानं याःगु खःसा संसारय् सुनानं आःतक थथ्ये याःगु मदुनि, यात धाःगुनं मन्यनानि, सुं मिसानं थथ्ये याय् फइ थें मच्वं ।

छं धार्थे हे यानागु खःसा छ धंन्य धंन्य खः । छंगु भक्ति गुजोगु ! आर्य्यपुत्रं हानं धाल, छं धाःगु खँ जि पत्यार यायत छंगु भक्ति गुलि तक दु छक जिनं स्वये धका जि वना न्यंवना बलय् दुःखिनी मिसां छं धाःगु ज्या मखु, लानं मनया धाल ।

आः जिगु मनय् अन्दोल जुल, तस्सकं दुःख ताल । छं धार्थे हे याना वयागु खःसा हानं सत्य बचनया, गनतक सत्य दु । अनतक जिनं थ्व ज्या यानागु सत्य प्रकाश जुयेमा धका ज्या यानाक्यं, जि अले पत्यार जुये ।

गुम्ह जा छम्ह आर्य्यपुत्री खः सत्य बचन खः ज्यानं सत्य हे खःसा व दुःखिनी न छाय् मखु धाल ?

छ धासा थुजागु तालं दुरूनिपां मदय्का घाः जुइका हि स्वस्व वयेका भयंकर रूप याना वल, छ जिगु न्ह्योने आमथ्ये च्वना च्वंगु खना जि तस्सकं आश्चर्य्य जुल ।

थुजोगु ज्या गबलें याय् मते, खनागु नं मदु न्यनागु नं मदुनि । अथ्येया निर्मित सत्य रूपं, सत्य बचनं प्रणिधान यात धासा याय् फुसा छंगु निपा स्तन मण्डल (दुरूपो) गथे ह्लापा दया च्वंगु खः अथे हे दया वइ ।"

आर्य्यपुत्रं थथे धाःगु खँ न्यना हर्ष मन जुइका मुसु मुसु ह्लिला आकाशय् थःस्वया मिखा तीसिना ह्लाः बिन्ति याना त्रिरत्न लुमंका रूपावती नं सत्याधिष्ठान (सत्य प्रणिधान) यात । जि स्वामीया मने अन्दोल मजुइक थौं जिनं छु ज्या यानागु खः थुकी सत्य साछि दु ।

यदि सत्य दु धयागु खःसा जिगु शरीरय् ह्लापाथें दुरू निपां दया वयेमा । सत्य मदु धयागु जूसा जि थनसं प्राण त्वते त्यना ।

थथ्ये हे तातुना आर्य्यपुत्र नं सत्य प्रणिधान यात । थ्व रूपावतीं धाःगु ज्या सत्य खःसा ह्लापाथें दुरू दया वइ । असत्य जूसा वं धाःथें जुइमागु मखु जिनं थन हे सिना वने ।

थथ्ये निम्ह सिनं सत्य साछि तया सत्य प्रणिधान याबलय् तत्कारणं सत्य प्रकट जुया सत्यया प्रभावं ह्लापाया सिनं अपो सुन्दरी रूपजुया रूपावती स्त्रीया नुगलय् दुरू निपां उत्पन्न जुया वल ।

अथ्ये जूगु खना निम्हसियां मन सन्तोष जुया आर्य्यपुत्रं धंन्य धंन्य धका प्रशंसा याना रूपावती स्त्रीया ख्वाः ताउति स्वया ह्लिला पत्यार जुइका च्वन ।

थनंलि स्वर्ग लोकय् इन्द्रं राज्ययाना च्वंगु अवस्थाय् इन्द्र सिंहासनय् फेतुना च्वंबले सिंहासन कंप जुया सन ।

इन्द्रं बिचार यात, छाय् सिंहासन कंप जुल धका अन्तर ध्यानं स्वया सोकल । धंन्य धंन्य छम्ह रूपावती मिसायागु त्याग चित्तया गौरव प्रभावं ज्या यात । उगु धर्म

खनि थ्व आसन कंपमान जुगु धका सोका, आः जि वना छक स्ववने धका चिन्तना याना थः स्त्री इन्द्राणी देबी यात सूचना बिया तस्सकं बयान याय् योग्यम्ह थ्व रूपावती स्त्री खः धंन्य धंन्य धका प्रशंसा यात ।

अनंलि हानं बिचार याना इन्द्र स्वर्ग भुवनय् अमरावती पुर राजधानी त्वता, थःगु इन्द्र रूपनं त्वता योग्यम्ह ब्राम्हणया रूप कया लुं गजु दुगु तुतां जवं ज्वना, सुवर्णयागु कमण्डल (लः थल) खवं ज्वना, म्हासुगु धोति बस्त्रं पुना थः गां न्यया सुवर्ण (लुं) यागु वाल व्यंजन जंत्र लपाय् तिसां तिया बांलागु क्वापा लकां न्ह्याना, बलवान्म्ह पुरुष जुया ह्लाः गंभीरं संका अत्यन्त बांलागु रूप जुया, त्रायत्रिशां थ्यंक स्वर्ग भुवन चाउला अनं क्वहां वया मर्त्य लोक उत्पलावती देशया राजधानी थ्यंका भिक्षाकाः वम्ह जुया रूपावती च्वना च्वंगु थासय् वना लुखा क्वय् पिने च्वना भिक्षा हति धयागु शब्द बिया तुताम्‌ खापाय् दाया न्यंकल, थ्वःगु शब्दथें हाला नं क्यन ।

अनंलि रूपावती मिसाया थःगु इमान तय्‌त, दुःखिनीया उपरय् करुणा चित्त तया नयेगु मरि छुना च्वंम्हसें क्याल क्वस्वः बले गुबले नं मखंम्ह सुन्दर पुरुष छम्ह वया भिक्षा हि धाःगु न्यना निम्हं क्वहां वया प्रणाम याना भिक्षा बिइगु अन्न मरि रूपावर्ती दान बिल, रूपावती यात ताउति स्वया च्वन । थुपिं निम्ह सिनं भिक्षाकाः वम्ह यातनं स्वया च्वन ।

अनंलि देबतापिनि राजा इन्द्र भेश धारी ब्राम्हण ह्लिला रूपावतीया ख्वाः स्वया थथ्ये धया बिज्यात, रूपावती बयाम्ह छ खला, खःसा, जिं छगु खँ न्यना वया, छं छम्ह काय् मचा अथवा छम्ह मच। बूम्ह दुःखिनी मिसायात, निम्हं हे म्वाकेत थःगु दुरु निपां थमं हे शस्त्रं ध्यना ला, हि, नका दान यात धाःगु खँ न्यना बलय् धंन्य प्रशंसा विया म्हसीके, वईगु ह्लाःति दान काय्‌गु नं योग्य खः धका दान काःवया, छको छंगु रूपनं स्वय् धका तापाकं निसें जि वया दान बिल काय् धुन । रूपावती जि खः धाल, सत्य खःसा, छंगु शरीरय् जा दुरू मदय् मागु खः दुरू निपां हे दु ।

थ्व ब्राम्हणं हानं धाल । ध्यना छ्वय् धुंगु दुरू (स्तन मण्डल) छंके हानं गथे दत, यदि शस्त्रं ध्यना नके धुस्येंलि मदय् मागु खः, खालि चित्त जक लुमंका दान यागु जुइमा ज्यां हे याःगु जूसा स्तन मण्डल गथे दत थ्व आश्चर्य्यंगु ज्या खँ जुल ।

रूपावती स्त्री नं लिसः बिल । आम खँ जा खः तर सुयात दुरू निपां ध्यना दान यात थ्व नं जा थमं सीमागु खः छ्रीपं सु गनं बिज्यानाम्ह धका विन्ति यात ।

थ्व खँ न्यना भेशधारी ब्राम्हणं हानं न्यना स्वत । दुरू निपां ध्यना दान यानागु खः लाकि मखु ? केवल जि न्यनागु जा थन हे उत्पलावती देशया बिहारय् मचा बूम्ह दुःखिनी यात, मचा स्याय् त्यंगुलिं निम्ह्सिगु जीव रक्षा याय्या कारणय् थ्व ज्या यागु खः धाःगु समाचार न्यना, थ्व खँ सत्यनं खःला ?

हानं धाल, रूपावती धयाम्ह स्त्री छ हे खःला ? खःसा थमं थ्व ज्या याना वलय् शरीरय् कष्ट मजूला, चितय् दुःख मताला, परया उपरय् थःगु प्राणया माया मकासे त्याग चित्त याना दुरू निपां ध्यना दान याना ला, हि, नकूगु बारे आपालं धंन्य धंन्य प्रशंसा याय बह्ः जू ।

केवल थ्व खँ सत्य खःला, खःसा यथार्थ प्रमाणं जित धाः रूपावती छ हे खःसा छंगु शरीरय् दुरू निपां दुगुलिं जि पत्यार मजु ।

भिक्षा काःवम्ह्सें थथ्ये धाःगु न्यना, रूपावती स्त्रीनं बिचार याना थथ्ये बिन्ति यात ।

भो भिक्षु रूप ! छ्रीपं ब्राम्हणथें नं चवं, लुंया गजु दुगु तुतां, कमण्डलु नं उजागु, कुह्लाल कलश ज्वना, मणिरत्नया उख्येलिका तिसां तिया, धूप थनेगु श्रीखण्डयागु क्वापा लाकामं न्ह्याना, हानं भिक्षा नं काः बिज्यात । छ्रीपं सु खः सत्य वचनं धया बिज्याहुँ ।

आः जिनं सत्य वचन याना कनेत्यना न्यना बिज्याहुँ । थन देशय् रूपावती धयाह्म मिसा जिहे खः मचाबूह्म दुःखिनी मिसायात जिगु दुरूनिपां ध्यना दानया रूपय् नका मांह्मनं मचानं निह्म जीव रक्षा जुल । किन्तु थ्व दान यानागु कामना जिगु निमित्त मखु: परया प्राण रक्षा जुइमा धका यानागु खः ।

हानं न्यना बिज्याहुँ, जिके मेगु नाना प्रकारया ऐश्वर्य भोग याय् धका यानागु मखु । दुरू निपां ध्यना बलेनं ग्यात धैगुनं मदुः । जिगु शरीरय् कष्ट जुल धयागु नं मदुः । शस्त्रं ध्यसेंलि गुबले मस्याई धाई, जित छुं हे बेदना जुल धका जिनं मचा । थथे धाःगु वचन न्यना थ्व भेशधारी ब्राह्मणं हानं धाल । कल्पना जा मदै हे मखु: । छु

कल्पना याना थथे सुनानं मयाःगु तालं दुरूध्यना ला दान यानागु सत्य वचन याना जित खँ कं। जिनं सत्य वचन याना जिगु नाम देश कना वने।

थथे धासेंलि रूपावती नं बिन्ति यात। भो ब्राह्मण जु ! जिं थ्व ज्या यानागुया कल्पना छु हे मदुः धयानं छपिं पत्यार मजूसे बिस्तार याना खँ न्हाना बिज्यात।

हानं सत्य वचन खँ कने, कल्पना दुसानं जिगु कारणे मखुः धका धाय् धुन, कल्पना मदै हे मखु धाल, न्यना बिज्याहुँ कल्पना थ्व खः। मचा स्याना माँह्मसें नये त्यन, उगु अवस्थाय् दैव योगं लः कावनाह्म लं द्वना अन लाः वन, जिं खन निह्म सिया जीव रक्षा जुइमा धैगु निमित्तय् थःगु दुरू निपां ध्यना नका।

जि लिपाया जन्मय् राजा चक्रवर्ति जुइ, स्वर्गे इन्द्र जुइ, महारानी जुइ, अथवा इन्द्रया स्त्री जुइ, महाजनया कुले जन्म जुइ, धयागु कल्पना याना थ्व स्तन मण्डल दान यानागु मखुः। कल्पना छु धाःसा, अनुत्तर सम्यक संबुद्धया बोधिज्ञान लाना आपालं लोक पिन्त हित व सुख याय् फयेमा, आपालं प्राणीपिन्त अनुकंपा धयागु करूणा तया उद्धार याय् फयेमा।

आपालं लोक पिन्त मैत्री भावना म्हसीगु ज्ञानोपदेश बिये फय्मा। परया उपरय् निरन्तर जन्म जन्मय् दानपारमितादि पूर्ण जुइगु दान पुण्य याना जीव रक्षा याय् फयेमा। संसारय् गुमानि जुया अहंकार याना परयात दुःख बिया जुये म्वाले मा।

गुबले नं मूर्ख जुया विद्वान् वर्ग पिन्त तिरस्कार(निन्दा) याना ज्ञान बुद्धि मदय्का स्वांथ जुया जन्म कावने म्वाले मा। अज्ञान व अहंकार अन्ध विश्वासय् लाना बोधिज्ञान म्ह मस्यूपिं क्रोधी तय्त ज्ञान बिया शान्ति याना उद्धार याय् फयेमा।

दुःखया लें ब्वां जुया च्वंपिन्त, सुखया लें पलाःछिका सकललोक पिन्त मोक्ष फल लाय् फइगु ज्ञान कने फुम्ह जुया च्वं वने दयेमा।

नरक वासी पापीत, हानं पशुपंछि इत्यादि सकल प्राणी तरय् याय् फयेमा धका त्रिरत्न नाम कया जिगु शरीरय् दया च्वंगु स्तन मण्डल दुरू निपां दान याना नकागु सत्यनं खः। मेमेगु छुं हे जिनं कल्पना यानागु सत्यनं मदुः। थ्व खँ सत्यनं खः।

भो ब्राम्हणजु, छपिं पत्यार मजूसा आः ह्यानं जिनं सत्याधिष्ठान याय् त्यना। तर थुलि मछिखँ जा माःगु मदु थें च्वं। थुकि छुं छगु कारण दयमाः।

आः ह्यानं सत्य अधिष्ठान, सत्य प्रणिधान याय्, गथे धासा आर्य्यपुत्र स्वामी पत्यार मजूसे संखा यावले सत्य साछि तया अधिष्ठान याना बले, मदय् धुंकूगु निपा दुरू ह्यानं उत्पन्न जुया न्हापाथें दया वल खः।

थ्व ब्राम्हण छम्ह पत्यार मजु। थ्व संसारय् सत्य दुः धयागु खःसा, जिगु काय वाक चित्तं सत्य वचन याय्। जिगु मनय् छुं ह्याकुगु कल्पना मदु खःसा, थौंनं निसें स्त्रीया इन्द्रिय मदया वनेमा, आः थथें हे पुरुषया इन्द्रिय उत्पत्ति जुया जि याकनं थ्व हे जन्मय् पुरुष जुयेमा, धका एक चित्तं आकाशय् थस्वया ल्हाः निपां बिन्ति याना ताउति त्रिरत्न नाम कया थ्व सत्य अधिष्ठानया ज्या सफल जुइमा, धका सत्य प्रणिधान यात।

सत्य प्रकट जुया, थुगु समय क्षण मात्रं स्त्री इन्द्रिय मदया पुरुषया इन्द्रिय उत्पन्न जुया रूपावती पुरुष जुल।

थनंलि ब्राम्हण रूप जुया च्वंम्ह इन्द्र अत्यन्त सन्तोष जुइका आश्चर्य्य मानं खुसि जुया प्रेमभावं मनय् छुं संखा मतसे मुसु मुसुं न्हिला ब्राम्हण रूप तोता इन्द्रया रूप धरय् याना दर्शन बिया धाल। छ धन्य, धन्य, खः। गुजोगु धर्म यात थौं गुजागु हेतु जुल। छंगु गुजोगु सत्य, आः छ रूपावती मिसा मखुत पुरुष जुइ धुंकल, जिनं थन नामकरण याना बरदान बिये।

थौंनं निसें रूपावत कुमार जुल, छंगु मनोरथ पूर्ण जुइमा धका धया, थमं ज्वना वःगु कमण्डलुया लखं ह्राहा याना इन्द्रं नाम छुना आशीर्वाद बिया थुगु स्थान त्वता थःगु स्वर्ग भुवनय् इन्द्र लिहां बिज्यात।

थुखुन्हुया दिनं निसें थ्व रूपावती स्त्री जाति मखया, रूपावत कुमार पुरुष जाति जुया च्वन।

थ्वया स्वामी आर्य्यपुत्र ताउतिं ऋुले जुया स्वया च्वन। स्वप्न समान जुइका छु धायगु छु यायगु जुल।

थुगु समय रूपावत कुमारं आर्य्यपुत्र यात ल्हाः ज्वना मिजास याना न्हिला थथे धाल। थ्व सत्यया प्रभाव खः छीपिं बांलाक पत्यार जुलला, जि गुगु ज्या यानागु खः स्वर्ग प्रचार जुया इन्द्र भेश धारी ब्राम्हण रूप कया सो वल तार्उतिं खँ ल्हाना भिगु ज्या याना लिहां बिज्यात ।

आः जि किजा जुया, छीपिं दाजु याना, निम्ह मिले जुया धर्म याना च्वने धका खँ न्यंका चित्त बुझे यात ।

कीपिं दाजु किजा जुल छुं संखा मदु, धया ल्हाः ज्वना न्हिला हर्षमान् याना तले थाहां वना अमिताभ मूर्ति भगवान यात प्रणाम याना मंगलोत्सत याना निम्ह सिया नये त्वने यात ।

थुगु समाचार बुलुहुँ स्वर्ग मर्त्य पाताले सकभनं प्रख्यात जुया सकसिनं धन्य धन्य धका मंगल शब्द याना न्यंकल ।

इन्द्र स्वर्गे थ्यनेवं पुष्पवृष्टि याना उत्पलावती देशय् मंगल याना, जलवृष्टि जुल सकलया खुसि जुइका न्हिन्हि उगु स्थानय् मनुत वया दर्शन याना वनीगु जुल ।

थ्वया माँ अबुपिं वया ख्वाः सोवल, अहो आश्चर्य्य, धन्य धन्य जि पुत्री रूपावतीया बुद्धि व धर्मया प्रभावं, सत्य यात साछि तया, प्रणिधान याना थौं पुरुष जुया काल, रूपावत कुमार घेः घेः पुना माँ अबुँ अति प्रेम याना हर्ष यात ।

धर्म व सत्यया बलं जि पुत्री मिसायागु रूप लोप जुया मिजंया शरीर प्राप्त जुल, हाय पुता धका माँ अबुं धौ, स्वां सिन्ह् ताय्या मंगल स्वस्ति याना सगं बिया लिहां वन ।

थुगु समाचार न्यना उगु देशया जनता पिसं धन्य प्रशंसा बिया योग्यम्ह मनुष्य खः धका ख्वाः सो वइगु प्रणाम याना लिहां वनीगु चलन जुल । थ्व दुःखिनी यात सःता ज्या बिया प्रतिपाल याना तल ।

थनंलि न्यादं पुला वसेंलि छन्हुया दिने उत्पलावती नगरया राजधानीस काय् मदुम्ह राजा जुया ताः कालं राज्य याना वृद्धावस्था जुसेंलि मृत्यु जुल । देश व कुलानुसारं मृत्यु जूम्ह यात अग्नि संस्कार सिधय्का मामागु क्रिया जुल ।

उगु देशय् आः राजा स्वँतः याय्गु धका पण्डित मन्त्रीगणपिं राज पुरुष महाजन गन्य मान्य देशया नायःधाःपिं मुना थथे सल्हा जुल । पुत्र हीनम्ह राजा मन्त, थ्वीगु थ्व उत्पलावती नगरय् राजा याय् लायक्म्ह गन सुदु ?

एवं प्रकारं परस्पर सल्हा याबले, मन्त्री पण्डित देशयानायः राज पुरुष पिसं थथे वचन बिल । न्यने मनंगु स्वये मनंगु सुनानं याय्गु समर्थ दैःमखुगु ज्या थ्वीगु देशया छम्ह महाकरुणाधारि महात्यागी निःस्वार्थी दयालु धर्मात्मा पर उपकारि, न्हापा रूपावती स्त्री जाति खः । थुगु हे जन्मय् धर्म व सत्यया प्रभाव वयना पुरुषया इन्द्रिय उत्पन्न जुइका, स्वर्ग लोकं क्वहां वया वैगु ल्हाःतिं भिक्षा फोना अति हर्षोत्सुकं धन्य प्रशंसायाना रूपावत कुमार धका इन्द्र नां छुना तम्ह हया, राजायात धाःसा सदानं थ्वीगु देशय् महा मंगल जुइ ।

अतः वय्क महा पुरुषयात राजा याय् योग्यजु धका सकसिनं निर्णय यात । थ्व हे निर्णयानुसारं महा मन्त्री गणपिं वना सःता हया शुभ दिने विधिपूर्वक कलशपूजा राज गुरू पिसं याका रूपावतकुमार यात राज्यांग सहित सिंहासने फेःतुका कलशाभिषेक बिया, (पूजा याना तःगु कलशया लखं लुना) राज मकुटं पुईका राज्याभिषेक लः ल्हाना, थनंनिसें उत्पलावती नगरय् रूपावत राजा जुल धका देशय् सकभनं घण्ठघोष याना प्रजागणपिन्त न्यंकालि किसिम्हय् तया देश परिक्रम सकभनं चाहुयेका सिन्दुर जात्रा या मंगलोत्सव सिधय्कल ।

उगु बखतय् रूपावत महाराजा धाय्का विवाह जयासे प्रजासुखी व देश कल्याण-कारि जुया, जगतो हिताय सुखाय लोकानुकंपाय सद्धर्म चर्य्य, मैत्री करूणा मुदिता उपेक्षा, थ्व चतुर्ब्रम्ह विहार धर्म याना प्रजागण पिन्तनं याका ६० वर्ष तक राज्य भोग याना छन्हु देह त्याग यात ।

अनं लिपा हानं व हे उत्पलावती देशय् महारानीया गर्भे च्वना मासं पूर्ण जुसेंलि राजकुमार जुया जन्म जुल ।

लिपा थ्व हे राजकुमार ब्रम्हप्रभ नाम राजा जुया बनय् वना तपस्यायाः बिज्यात । छुं काल बितय् जुसेंलि, अतिनं पित्याकम्ह बुढा जुया सने मफुम्ह धुँ छम्ह सोत तयारी जुया च्वंम्ह खना, करूणा चित्त उत्पत्ति जुइका, धुँया न्ह्याने वना थःत थमं गःपतय्

शस्त्रं किया हि पिकया धुँयात त्वंकाः न्ह्योने ग्वः तुला विल ।

उह्य धुँ प्रभप्रभ राजाया शरीर यागु लानया हित्वना सी त्यंह्म धुं जीवरक्षा जुइकाः न्हापाथें वलवान जुस्येंलि तिंगा न्हुया मेगु थासय् वन । थह्म प्रभ राजा स्वर्गवास जुल । अनंलि लिपा हानं वहे उत्पलावती देशय् मेह्म हे महारानीया गर्भय् च्वना मासं पूर्ण जुस्येंलि राजकुमार धायेकाः जन्म जुल । थुह्म राजकुमार तःधिक जुस्यंलि चन्द्र प्रभ नाम राजा जुल । छुं काल वितय् जुस्येंलि ज्येष्ठ महिनाय् ताःनोया च्वंगु इलय् सल गया देशं पिने भ्रमण याना विज्यात ।

छन्हु चाह्यु विज्यावलय् श्मशानय् लात, अन तःधिकःह्म उजंगम धयाह्म पंछि छह्म नयगु पित्याना सिमां कुतुँवया बुढानं जूगुलिं ब्वया वने मफया थसः पायाः म्हुतु वांखाया च्वन । थ्व पंछि सीतः थिक जुयाः च्वंगु खनाः सल म्हं क्वहां वया सोवले मसीनिगु सोका करूणा चित्त उत्पन्न याना विचा यात - थ्वैत जीवरक्षा यायेगु थथ्ये खः धया थुह्म पंछि नापं ग्वःतुला विल । थ्व पंछि त्वाथलं मिखाय् ववात ।

उगु अवस्थाय् चन्द्रप्रभ राजां फयतुना थःगु मिखा थम्हं ल्होया थुह्म उजंगम पंछि यात दानया रुपय् नकल । मिखा निग्वलं नये धुस्यंलि वः लाना थुह्म पंछि ब्वया वन ।

चन्द्रप्रभ राजा अनसं च्वनाः आकाशय् थसोया ल्हाः निपां विन्ति याना त्रिरत्न लुमंका सत्य प्रणिधान यात । चछि अनहे वास यानाः सुथे जूवले धर्म व सत्य या प्रभावं चन्द्रप्रभ राजाया न्हापाथ्यें जाःगु मिखा निग्वलं उत्पन्न जुल ।

आपालं खुसि जुयाः प्रजागण पिसं लस्वका सल गयाः देशय् सकभन भ्रमण याना थःगु दरवारय् विज्यात । थ्व खँ सकभनं प्रचार जुल । थ्व राजाया पुर्वानुस्मृति पूर्व जन्मया खं फुक्कं लुमना दान पुण्य यायेगुलि तत्पर जुयाः दान यायगुलि जक मन जुइकाः उह्म राजां देश मंगल व प्रजा तय्तसुखी याना राज्य भोग यायां छन्हु देहान्त जुल । स्वर्ग भुवनय् वास यानाः आनन्दं विज्यात । एवं प्रकारं भगवान् बुद्धं आज्ञा दयेका विज्यागु खँ न्यनाः आनन्द भिक्षुं प्रश्न यात ।

"भो भगवान! उम्ह दुःखीनो छुः जुल ? थ्व खंनं न्येनेगु अति इच्छा दुः ।"

थथ्ये प्रश्न यास्येंलि भगवानं आज्ञा जुल । हे आनन्द भिक्षु तथा मेमेपि सकसिनं मन

तया न्यः । रूपावती मिसा मखया रूपावत कुमार धका पुरूष जुस्येंलि उह्म दुःखीनी यात अन मतसें थःपिं च्वनेगु विहारय् छथाय् तया नयेगु त्वनेगु पुनेगु च्वनेगु या वन्दोवस्था वांलाक याना- विहारय् सुघर यायेगु बँः पुइगु- क्येवय् स्वांमाय् वखतय् वखतय् लः विया रक्षा यायेगु स्वांमाला हनेगु दान विइगु फल मूलादि विचार याकाः दान यायेगु-लः काः वनेगु इत्यादि ज्या वियाः प्रतिपाल यानाः तल। मचा तःधिक जुया वल थः राजा जुस्यंलि दरवारय् तया माँ काय् निम्हेसित वन्दोवस्था पुरा याना धनि जुइकाः रक्षा यानाः तल ।

गुलिं मनूतय्सं मनुया ला हि नये धुँकूह्म थ्व मनुष्य मखु राक्षसी धया अपहास याःपिं नं दुः थुजोपिन्त रुपावत राजां वोधिज्ञान या खं कना चित्त बुझे याना विज्याईगु थथ्ये खः ।वं थः थम्हं स्याना ला, हि नःगु मखुः । सीत्यह्म म्वाकेत अमृत वासःभापा रूपावतीं थःगु शरीर या ला हि दानयात - नत्र सीत्यंह्म थौंतक म्वाना च्वन । व मिसा गथ्ये राक्षसी जुइ । वं याना रूपावती मिजं जुइदत राजानं जुल। उह्म दुःखीनी नं याना रूपावती उद्धार जुल । वं ला हि मनःगु जुसा थौं तक रूपावती मिसा हे जुया च्वनि । व जिखः जि आः मिसा खतला ! धका प्रजागण पिन्त थथ्ये खं वरा-वर न्यंका च्वनीह्म रूपावत राजा खः ।

भगवान वुद्धं कना विज्यागु करुणाया रस अमृत-वोधिज्ञानोपदेश कना विज्यागु न्यना हानं आनन्द भिक्षुं थथ्ये प्रश्न यात । "सत्य युग या पर्याये करूणा या ज्या यानाः सत्यधर्मया प्रभावं मिसाजाति - मिजं जुयानं राजा जुया विज्याह्म रूपावत जुजु आः थ्व कलिवा पर्याये गन देशे स्वैगु कुले सुः जुया जन्म कया च्वन ?"

भगवानं थथ्ये आज्ञा जुया विज्यात । गुह्मसें जा थथ्ये याना वल धँगु खँ भिक्षुगण तथा श्रावकपिसं आःव जन्म कया चोंगु मसीफुः खः लिपा लिपा जन्म कया च्वंपिं भिक्षु संघ पिसं एवं वोधि सत्व महासत्व यागु ज्ञान थुपिसंनं मसीफुः खः ।

हे आनन्द भिक्षु ! छं प्रश्न यागु थिक हे जुल । दानया फल अनगिन्ति थुलि दुः धका सीका काय् थाकु दानयागु पुण्य सत्त्व पिंत इना विया रक्षायानागु पुण्यफल पाकय् जूगु सत्यया प्रभाव याकें उह्म रूपावती स्त्री या जन्म आः जिहे खः अनं लिपा वहे देशय् जन्म कयाः वंपिं ब्रह्मप्रभराजा चन्द्रप्रभा राजा निह्मनं छिमिसं सीकि जिहे खः ।

उगु सत्ययुग या समये रुपावती या मां अबुजुया च्वंपि आः कलिया समये -जिहे मां मायादेवी, अबु शुद्धोदन राजा धका सीकि । थुंपिनं मेंपि मखु ।

थन हानं छगु, धर्म अधर्म ह्मसोकेमागु खं नं कने । थमं दान मयानागु याना, नयागु मनया, खंगु स्युगु, मखु मस्यु धाई, थुकी यागु असत्य कुफलं याना, अनेक पशुपंछि प्राणीतय्गु गर्भं जन्म जुया आपालं दुःख रुपि षत्गत्ति चक्रे चाहुला ज्वीमालि ।

रुपावती या ला-हि-नःह्म दुःखिनीनं नयानं मनया मखं मस्युः धाःगुंलि लिपा आपालं दुःख भोग याना जुजुं अहंकारी स्पखिलमारया मूख्यह्म म्ह्याय् जुया दुःख सिया च्वन । कारण वेश्या या स्वभावय् लात । वहे मारया म्ह्याय् मात्सर्य चित्त जुइकाः मार अवुयात भरोसा विया पर पुरुष नाप संभोग यायेगु मन याना अर्थात जि नाप रस रंग क्रीडा याना विज्याहुँ धका लाज त्वता, यः यः थ्ये हाला सनाः प्याखँ हुला जित तपभंग याय् धका वःह्म मारया म्ह्याय् पिपासा धयाह्म यात त्याका, संम्यक संवोधि ज्ञान प्राप्त यानागुंलि- वहे मार व मारया पुत्र पुत्री- हानं देव दैत्य मनुष्यादि नवग्रह आदिपिं सकल वया, वोधि मण्डप स्थाने ध्यान याना च्वनाह्म जित- भगवान् बुद्ध तथागत छलपोल जुल धका- विवध प्रकारं पूजा याः वल ।

थःत थमं जि भगवान् बुद्ध खः सकसिनं जित पूजा याःवाः धयागु मदु । थ्व सकल दान या प्रभावं खः धका सीकि ।

भगवान् बुद्धं थथ्ये दानया गुण व सत्यया प्रभाव क्यना धर्मोपदेश याना विज्यागु न्यना, आश्चर्य चित्त जुइकाः च्वंपि भिक्षुगण, उपाशक उपाशिका देव मनुष्य नाग यक्ष गरूड किन्नर महोरग आदि उगु सभाय् उपस्थीत जुया च्वंपि सकसिनं बिन्ति याना धंन्य भगवान् बुद्ध खः धंन्य रूपावती धका साधुकार विया सद्धर्म वोधियात ह्मसीका सकलया मन आनन्द जुइकाः खुसि जुया प्रणाम याना विदाकया थःथःगु थासय् लिहां वन । ० । १ ।

-०:-:०- थुलि रूपावती स्त्री जातक समाप्त जुल -०:-:०-

सुप्रभास नृपावदान

नमः सर्व बुद्ध बोधिसत्वेभ्यः
सकल बुद्ध बोधिसत्व पिन्त नमस्कार ।

तद्यथाऽ भूत्पुरा राजा सुप्रभासोऽ धिपः सुधीः ।
महत्पुण्य प्रभा वोत्थ यशो लक्ष्मी समृद्धिमान् । इत्यादि

थनंलि आनन्द महाभिक्षु दनावना भगवान् बुद्धयात स्वचाः चाहुला न्ह्योने पुलिनिग्वलं चुयाः थथ्ये बिन्तियात । भो भगवान् ! छलपोलं आज्ञा जुया विज्यागु अमृतोपदेश न्यना सकलया मन संतोष जुया च्वन ।

थथ्ये हे हानं मेगु नं न्यनेगु अति इच्छा जुया च्वन आज्ञा दयेका विज्याहुं । भिक्षु मध्ये छह्म मूख्यह्म आयुष्मान् आनन्द महा भिक्षुँ थथ्ये बिन्तियाःगु खं न्यना भगवान् बुद्धं न्हापा जुयाः वंगु भूतकालयागु खँ फुक ध्यानं लुमंका आज्ञा दयेका विज्यात । हे भिक्षु गर्णपि ! सकसिनं एकचित्तयाना न्य । थ्व गथ्येजा— न्हापा सुप्रभासनाम राजा छह्म दु, थ्व विद्वान् महाज्ञानीह्म पुण्यवान् आपालं गुण कीर्ति यश प्रकाश जुयाच्वंह्म, लक्ष्मीं वासयाःगु दरवारय् च्वना वल वीर्य पराक्रमं संयुक्त जुइकाः प्रजागणपिसं अबु तुल्य माने याकाः, थह्मनं प्रजागण पिन्त हित सुख यानाः सकल लोकं चक्रवर्ति समानह्म राजा खः धका खुसिजुइकाः मानेयाना तल ।

थ्व राजाया जन्मभूमि प्रभासा नगर खः गुलि सिनं दुर्धन देशनं धाई । थ्वया माँ चन्द्रावती—अबु चन्द्रप्रभासा राजा— अबुँलिपा राजा जुह्म सुप्रभास राजा या स्त्री वाग् देवी क्षत्रि जाति खः ।

थुह्म सुप्रभास राजा अति दयालु त्यागी शान्त स्वभाव, गुवलें क्रोधि जुया परयात दुःख पीडा बिइगु स्वभाव मदु । दुर्जन मूर्खपिन्त विस्तारं ज्ञानया खँ कना बुझेयाना शान्त याय् फुह्म खः ।

थः व पर समानधयागु मैत्रीया प्रभाव सुख दुःख विचार दुह्म थ्व राजाया स्त्री वाग् देवी नं अति सुन्दरीगु शरीर स्वभाव नं बांलाह्म, दाता, स्त्री धर्मय् निपुणह्म, विद्वानं सःह्म सुलक्षणी स्वामी भक्ति वचन मधुर स्वर नम्रताह्म, वाग् देवी महारानी नाप महाराज आनन्दं सुख भोग याना न्याय नीति धर्म विवेक विचारं थःगु देश व प्रजागण पिन्त प्रतिपाल यानाच्वन ।

छन्हु बसन्तया वखतय् चंचल स्वभावगु मन जुया वाग् देवी रानी सहित व मेमेपिं स्त्रीगण नापं थःगु उद्यान (क्यवे) चाह्यू विज्याना सुगन्ध वासना वःगु स्वां थ्वया स्वांया वासना नतुना नर्टकीया स्त्री गणपिं मुंका (म्ये हालीपिं, बाजं, सितार, वीणा ताः थाइपिं) प्याखं हुलीपिं थुजापिं स्त्री गणपिं नापं च्वना, बाजं वीणा सितार थाका प्याखं हुयेका स्वया राजा रानी निह्म नापं सिमाक्वय् तःजागु आसनय् च्वना थुजागु रस रंगय् भुले जुया च्वन । बहनी जुइ धुंकल अथेनं सन्तोष मजु । मंत्री प्रभृति मेपिं राजदरवारय् च्वंपिं सकल वया बिन्ति याना, यंका बहनीसिगु भोजन नकल ।

थुखुन्हु विते जुल कन्हे जुल थथ्ये हे हानं मेगु उद्याने वना उगु रसय् भुले जुल । एवं रीत थथ्ये प्यन्हु तक जुल न्यान्हु खुन्हु न्हिने महारानी नापं किसि गयाः मेगु हे बनय् वना बन क्रीडा यायेगु इच्छा जुइकाः मंत्रीगण पिन्त खबर बिया वनक्रीडा याः वन । मंत्री राज पुरुष पिंगु विचारं बाजं थाका राजसैन्य पिं छथो मुंका राजा वंगु थासेय् विचार याके छ्वत । बने थ्यनेवं राजा छथ्ये सिपाहि छथ्ये जुल । वनय् सूर्य्य खने मन्त उगु वखतय् दूर वनान्तरय् चाहुला जुइपिं मत्ताह्म किसि तय्सं राजां गयाः वःह्म किसि खना थःपिंगु थासय् यंकेत वेग वेगं वन थ्वक्क तःतःसकं हाला न्ह्योने वयाः छ्चाः खेरं च्वंवल ।

किसि फेतुका महारानीयात किसिमागः सारथिनं तीजक क्वे तयाविल । हत्तपत्तं बिन्ति याना किसिया म्हे ह्लापाथें च्वन, गथ्ये याय् छुयाय् जुल । उगु वखतय् मताहापिं किसि तय्सं थःथःगु बल पिकया हाला दथ्वी च्वंह्म जुजुया किसियात घ्वातु घ्वाना

सास्ति यात । सुप्रभास राजानं थःगु बल पिकया किसिमागःनं याय्‌मफुत धका सोका थ्वंत ज्वना क्वे हुं धका क्व छ्वत । महारानी छख्ये यंका रक्षा यानाति, थुलि धयाः थःह्म किसि यात छले याय्‌या निम्ति इसरा विया मेंपि मत्ताहा किसितय्‌त अंकूशं सुया दाया अनेक प्रकारं जत्न यात । तर मज्यु ।

जुजु या किसि ग्याना व्वाँय्‌ वन जंगले थथ्याः क्वथ्याःगु थासय्‌ जुजु इतः मतः (इतिमिति) कन मेंपि किसितय्‌सं लिना यंकल ।

उगु अवस्थाय्‌ किसियाह्मय्‌ चोंह्म जुजु जवे खवे स्ववले तःतःमागु सिमा खन अन थ्यनेवं सिमाया कचा क्वातुक निपा ल्हातिं ज्वना तुति निपां किसि यात तोता सिमा वः कया क्वय्‌ सोवले किसि हुंकन थ्यन । गरख्येसे च्वन तस्सकं ग्यात । जि अकालं मृत्यु जुइन धकाः मतोतया कुलशेश्वर नाम कया च्वन । थःह्म किसि मत्ताहा किसितय्‌सं हुले यानाः जंगलय्‌ दुने यंकल जुजुया किसि मखन, विपत्ता जुल, जुजु छह्म सिमाय्‌-महारानी किसिमागः निह्म छथाय्‌ । महारानी यात सिमाक्वे छथाय्‌ आनन्दं तया रक्षा याना तल । वहनी जूवले हस्तिपकं (किसि गैह्म सारथि) तस्सकं विरह याना महारानीया क्वाः स्वया– भो महारानी! ञ्री जुजुया छुगति जुल जुइ । किसि गन लात सिपाहींत गनं गन चाया अवस्थाय्‌ महारानी छपिं थ्यें जाह्म मिसा जात जिगु जिम्मा, जिं छुयाय्‌गु खः-न छपिंत त्वता वनेगु न जुजु माःवनेगु - थुजागु किसि दुःख विइगु वने जित थौं गुजोगु आपत्ति जुल हाहा दैव धका विलाप यात । थुगु वखतय्‌ महारानी या शरीर ग्याना कंप जुल । चिकु ज्वर वम्ह थ्यें खाका लिपा मूर्छा जुया विहोस जुल । सारथि या क्न हे आपत जुल । छुँ समय लिपा वनय्‌ शीतलगु फय वोगुलिं महारानीया शरीर शीतल जुया चेतना दयावल, मिखा कना सोवले वनय्‌ सारथि छह्म जक न्ह्योने तर जुजु मदुगु लुमंसे दया वनय्‌ लाना दुःख जूगु घटना फुक लुमना महारानी हानं ख्वल ।

उख्ये सुप्रभास जुजु सिमा कचा ज्वना ग्याका च्वंह्मसिया ह्ला त्यानुया कष्ट जुइकाः च्वना ह्ला तोतलकि क्वे गन लाई गुथाय लाई धका तसकं आपत्ति जुइकाः च्वन । उगु वखतय्‌ वन देवीं प्रतापि धर्म दुह्म राजाया थौं तस्सकं दुःख पीडा जुगु सिया रक्षा याये माल धका सिमाक्वेय्‌ वना धया विज्यात - "हे महाराजा ! छन्त छुँ जुइमखु जिदु तिंन्हुया क्वह्लां वा" । थथ्ये धाःगु शब्द न्यना जःगु ल्हातिं सिमा तोता खःगुलिं नं ती-जक तोतल । भूमिस सिमा हः दुगु थासय्‌ कुतुं वःगुलिं शरीरे छुँ मजु ।

वन देवी लोप जुया विज्यात तर जुजुं मखं -उख्ये थुख्ये सोत सुं हे मदु -जित थन भलसा वियाः शव्द व्यूह्म सु खः वँत जिनं नमस्कार याना थुलि धया अनं मचोसे याकचा न्ह्योने वंवं आ गन वने आ गन च्वने धंगु भय कया योयोगु ज्वीमा छगु अकालं सीमागु भय जा तरे जुल आ हानं थ्व दुःख तरे यायिह्म सुख व देवयात नमस्कार धका हाला ववं सिमाक्वय् निह्म च्वना च्वगु तापाकंनिसे खंथ्ये च्वंना सतीक वया सोवल। सिमाक्वेय् थ्यंवलय् थःस्त्री महारानी खन महारानीं स्वामी खन, सारथिनं जुजु खन -निह्मसिनं जुजु यात तुति भोपुल।

छुँ भतीचा आनन्दथ्यें जुल। महारानीं न्यन -भो महाराज! छपिनि गया विज्याइह्म किसि गो? छलपोल यात छु जुल? थथ्ये धाःगु न्यना जुजुया सिमा कचा ज्वनागु शंकष्ट क्वने मफया ई-ई पना गोतुल दुःख यागु खसुं तोपुया जुजु मूर्छा जुल। जुजु विचेत जूगु खना महारानी नं गोतुला मूर्छा जुल। उगु वखतय् सारथियात तस्सकं आपति जुल। इष्ट देवता लुमंका वनय् थौंया छु घटना जूगुखः थ्व दुःख याकनं मदयेका विज्याहुँ धका आकाशय् थसोया विन्ति याना च्वन। विस्तारं जुजुया चेतना दयाः वल महारानीयात मुले शिर दिका ख्वालय् पितु पिया जुजुं विचार याना चेतना दयकल निह्मसिया परस्पर खँ ल्हाना चा वितय् यात। सुथे जुस्येंलि सारथिं विन्ति यात।

"भो महाराज! जिगु छुँ दोष मदु छुयाय किसियागु दोष खः आ थन वनय् जक च्वनानं जीव रक्षा जुइ थाकुई जिगु विचारं जि किसिमाःवने छलपोलपिं दरवारय् विज्यासा सफल जुइला आ छु याय माल आज्ञा जुया विज्याहुँ।"

थथ्ये धाःगु खँ न्यना जुजु हस्थिपक सारथि यात स्वया तमं धया विज्यात। छन्त किसिया सारथि याना तयागु फल थ्वहेला! किसियात छुयाय् मागु खः छाय् मयानागु ? जिं सिमाया कचा ज्वने मफुगु जुसा मृत्यु जुइत थिक जुइ धुंकुगु खः छं छक विचार या, छ गन किसिगन जि गन जुल। नय्गु गन! त्वनेगु गन! प्राण संशयजुल - किसि विपता। जित छें हुं नं धाल - सुं हे पासा मदयक जिपिं निह्म जक गथ्ये न्यासि वनेगु ?

अथ्ये धया विज्यागु न्यना जुजु तंचाल धका सीका तुति भोपुया हानं विन्ति यात। भो नृपेन्द्र! वनयापिं किसितय्सं याना छलपोल पिन्त दुःख जुल खः जि

रक्षा याय्त सनागुजा खः छुयाय् मफुत छलपोलं जितनं महारानी यात नं जीवदान विया विज्यात, छपिंगु आज्ञा पालन याना महारानीयात मतोतूसे विचार याना च्वनागु दु। न्यना विज्याहुं– खः मखु महारानी याके विचार दइ।

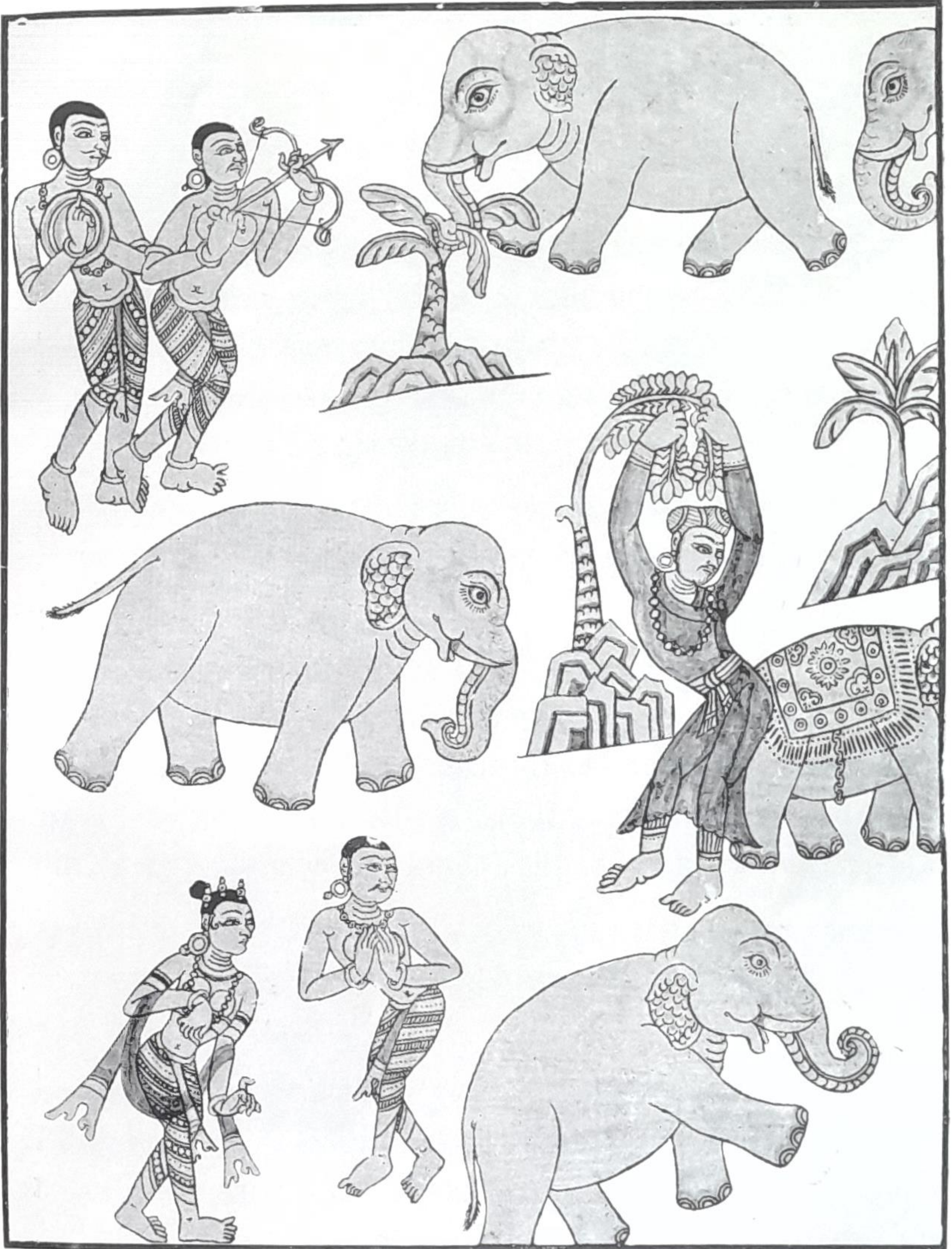
सारथि थथ्ये धाःगु खँ न्यना महारानीं धया विज्यात– महाराज! निर्दोषी यात जिल धका दोषविया क्रोधयाय् मज्यू– थ्व सारथि छम्ह मदुसा थन वनय् जि मिसाजाती याकचा छुगति जुइगु खः वनं चान्हे जित थ्वं मांयात थ्यें फको रक्षा याःगुदु। थ्वैगु छुं दोष मखु, वन किसि तय्गु हे दोष खः।

महारानी या सत्यवचन न्यना– जुजु या क्रोध शाम्य जुइकाः आज्ञा जुल। हे प्रिये! छं धाःगु खँ थिकजु म्वालका सारथियात क्षमा वियेधुन छें थ्यनेव सिलपौ नं बिइ। अले हानं धया विज्यात। "जि सिमाय् खाया तःगु तुल्य जूवले वनदेवी अथवा वृक्ष देवतां नोंवाना विज्याथ्यें निर्भयं ल्हाहा तोता विया भूमीस जूवल शरीरे छुं मजु– छुं ज्वीमखु क्वहांवा धाल सु खः धका उख्ये थुख्ये सोया सुंनं मखं धन्य खः धका नमस्कार याना।

जि दु क्वहाँ वा छुं जुइ मखु थुलि मधाःगु जूसा वहे सिमाय् वा सिमाक्वे सी त्यंह्य जिखः। लः या प्यास चाःगु च्वने हे मफुत सारथि लः गन दु सोया वा। राजायागु थथ्ये आज्ञा न्यना तथाऽस्तु धया सारथि लः माःवन।

छुं मनःपिं राजा रानी वने तीजक चाह्यू विज्यात। बसन्तया बखत वन सुखा गनं गनं अम्व लःसि वेसि छुं मेमेगु फल दयाचोंगु खन, आनन्द मनयाना निह्मसिया फलाहार याना सन्तोष जुइकाः च्वन। फलाहार यागुलि लःया तृष्णानं मदयावन। बान्हि जालनं सारथि लः माःवंह्म मथ्यंगुलि राजा रानी छथासं वासयाना च्वंवले सिपाहींत वाजंथाना वनजन्तु तय्त त्राहिविया थ्यंकवल। सकसिनं राजा रानीयात प्रणामयाय् धुंका छचालं च्वना मंगल पुया बाजंथाना स्वागत यात।

जुजु धयापिं तसस्कं मानेयाय्माः छाय्धासा इमिके १.धन २.शस्त्र अस्त्र ३.सिपाही तय्गु फौज ४. सल किसि रथ थ्व प्यता चतुरंग वल पूर्ण जुया च्वंगुलि याना अहंकार, अभिमान दयाच्वनिगु स्वभावंयाना क्रोधी जुइ।

सप्रतासहरु थःस्तीनापं किसिगया वनक्वाजयाउंवल वनच्वंपिं किसि
गसंघा नाहूवनवंथकल स्त्रीउमागनिसक्वछाया थःसिमाकचाक्वना
किसिगा गाक्वहांउया स्वसंचक्वाहरुन्कापं लिहांवगू चित्र—

मंगलयापिं सिपाहींत वना छख्ये लय्ताया छख्ये तंमोयका क्रोध वयनं राजां आज्ञा जुल, भो सैन्यगणपिं ! छिपिं गनगन वनाच्वना, थन वनब् जिमि गुजोगु भयत्राश जुइकाः सीत तयारि जुयाच्वना" ।

"गयावयाह्म किसियातनं आपत जुल– वन किसि वथान वया जिपिं दथ्वीलाका छचाखेरं थुपिं च्वना जिमित स्यायत थिक यात । छिपिं सैन्य गणपिं दुगु जूसा वन-किसि बिस्युंवनीगु मखुला ! छिपिं मदुगुलिं क्रोम्ह किसि समेत् त्राहि जुया विस्युं वन जि छम्ह सिमाकचा काचाक बःकया यखाया च्वना । रानी व सारथि निम्ह न्हापाहे क्वछोया नय्गु त्वनेगु च्वनेगुलिं दुःख जुइका च्वना ।"

"लः या प्यास चाःगुलिं सारथि यात लः गनदु धका सोके छोया तया, लिहां मवनि । फुकं खँ छिमित कनेधुन छिमिगु भरोसा जिमित मदुगुलिं जिमिगु चाकरि याय्म्वाल ।"

थथ्ये तमंधागु राजाया आज्ञा न्यना सकल सिपाहीं तय्सं जुजु तंचाल धका सीका विन्ति यात । भो महाराज ! जिमित क्षमायाना विज्याहुं, जिपिं सकलें छलपोल यात रक्षा याय् धका वया च्वना, छलपोलपिं किसिगया विज्यापिं जिपिं न्यासि वयापिं छुं विस्तार जुल ख; हानं लँ द्वना छख्ये लात जिपिं यःयःगु थासय् गनं मवना थुलिमछि सिपाहीं या फौज दु, नय्गु छख्ये लात, तथापि जिमिगु दोष दःसानं माफि फोने ।

छलपोलपिनि शंकष्ट जूगु आः जिमिसं सिल– छलपोल पिन्त तोते मखु क्रोध याना विज्याय् मते– जिमित दया कृपा तया बिज्यासा असल जुइ । दयाधारि महाराज छलपोल खः शान्ति स्वस्ति फोने ।

थुगु प्रकारं विन्तियागु न्यना राजा रानी निम्हं खुसि जुया सिपाहीं तय्त शान्ति रुपं हानं आज्ञा जुल– छिमिगु खँ न्यना पिहाँ वःगु क्रोध तोते धुन छिमित माफि विया-आ छुयागु खः विचार याः । सकलें हर्षमान् जुइका सैन्यगणपिसं हानं विन्ति यात ।

'भो महाराज, सारथि छाय् मवल गन लः दु, हानं क्रोम्ह किसि नं गन दु, गन वन विचार याना वये । छपिसं छुं धन्दा कयाः विज्याय् म्वाः' ।

थुलिधया वछि सिपाहीं राजा रानीया थासय् च्वन वछि सिपाहीं शस्त्र अस्त्र तयारि

याना वनय् चाहुला स्वःवन । किसि ल्वोके मफु किसिमागः सारथि छह्म लः बुगु थाय् ल्वोका थल मदया लिहां वह्म नाप लात, सम्मान याना खुसि जुइका खँ ल्हात ।

थल मदया लः हये मफुत धागु न्यना सिपाहीं तय्सं ज्वना वगु थले लः फयाहया सारथिनाप वया राजा रानी बिज्याना च्वंगु थासय् थ्यंका सारथि लःथल चढे याना बृत्तान्त खँ बिन्ति यात ।

अनंलि जुजु खुसि जुया जलपान निह्मसिया याय् धुंका थुखुन्हुया रात अनहे वनय् वास याना बिज्यात कन्हे सुथे जुस्येंलि सकलया सारथीनापं वना स्नान याय् धुंका वन क्रीडा व फलाहार याना सिपाहीं सहित दरवारय् लिहां विज्याय्त सैन्य नायक तय्सं गया वःगु सल राजा रानी निम्हेसितं गय्का न्ह्योने बाजा थाना लिहां विज्यात ।

क्रमशः देशय् थ्यनेवं प्रजातय्सं लस्वका थःगु दरवारय् राजा व रानी मेपिं सकले विज्यात । वनय् जूगु खँ फुक्कं राज पुरूष नारी गणपिन्त कन । थ्व खँ न्येंपिनि सकसियां मन बिखुस याना च्वन ।

तथापि दरवारे च्वंपिं नारी गण पिसं मंगलोत्सवं स्वागत याना महाराजा महारानी पिंनिगु तुति भोपुया विन्ति यात- 'भो महाराज! छलपोल किसि गया पिहां विज्याह्म सल गया द्वाहां विज्यात । किसिनं बिपत्ता जुगुलि, जिमि तच्वतं दुःख मनयाना च्वना- परमेश्वरया कृपां शरीर आनन्द जुईका लिहां विज्यात थ्व छगु भाग्य हे खः' धका न्हिला म्ये हाला स्त्री गणपिसं मंगलयाना जुजु यात खुसि यात ।

अनंलि राजा मंत्री गण सकलया सदायाथ्यें इलय् नया माःगु ज्याखं याना प्यन्हु दस्येंलि राजाया गइह्म किसि म्येह्म माल धका वन्दोवस्त यात ।

उगु बखतय् किसि सारथि न्ह्योने वया विन्तियात– भो महाराज ! जिं न्यनागु दुःखी पुलांह्म किसि वन किसि नापँ तसकँ हाला ख्वयाः बनय् चाह्यूवँगु खना धका जिपासा पिसं कन उकिं जि वनय् छको चाहुला स्वःवने विदा बिया विज्याहुँ ।'

राजा खुसिजुया छं फुसा यत्नयाना गयावा धया विदा विल । हस्तिपकं तथाऽस्तु याना वनय् भ्रमण याना किसि सोवना न्हेन्हु तकनं ल्वोके मफुगुलि दिक्क जुया लिहाँ वल । दरवारय् मथ्येंवं व पुलांह्म किसिया नं मत्ताहा किसितयसं हुलेयाना यंका भुलेयाना

त:गु थासय् च्वने मन मदया इमित छलेयाना राजा लुमंका याकचा ब्वांय्वया थ:गु हस्तिशाला पाख्ये प:खाया क्वेय् च्वना हाला: च्वन ।

दिक्क जुइका लिहाँव:ह्म सार्थि थ्व शब्द ताल । थ्व हा:ह्म किसि पुलांह्म हे ख: थ्यें धका ब्वाँय् ब्वांय् वया सोवले वहे पुलांह्म किसिजुया च्वंगु खना तस्सकं लय्ताल । थुवा खनेवं लय्ताया मिजास याना थगु भाषां हाला क्यन । थुवानं खँ थुइका न्हिल । किसिनं न्हिला धाल- जि छलेयाना विस्यूँ वया जित न्हापायागु थासय् तया विज्याहुं- जि वल धका जुजुयात कनाव्यु धागु खँ थुइका- किसियात अनहे तया राजाया थासय्वना सार्थि विन्ति यात ।

"भो महाराज! क्षमाफोने, न्हेन्हुतक वनय् चाचा हुला जुया नय्गु हे विचार मयासे किसि मा:जुयानं ल्वीके मफया दिक्क जुइका लिहाँवयावले ओगु हस्तिशालाया क्वे हाला च्वंह्म किसि सुजुइ धका सोवना छलपोलया गया विज्याइम्ह वहे पुलांह्म गजराज याक:चा वया च्वन । जि लिहाँ वये धुन महाराजयात कनाब्यु धका थ:गु भाषां हाला इसराविल उकों किसि अनसंतया छलपोलयात खवर व्यूवया ।"

थ्व खँ न्यना जुजु अति खुसिजुया इमान्दारीह्म व किसियात थन हति धका धया विज्यात । तथाऽस्तु याना सार्थि वना किसियात दरवारय् दुने ब्वनाहल । राजा रानी मंत्री गणंपि मुना च्वंथाय् ह्योने तेय्हल । अन चोंपि सकलयात पुलिचुया किसि प्रणाम याना मिखाय् खोवि वेकल । जुजुया नुग मछिना आज्ञा जुल ।"भो गणेशमुख गजराज ! छ छाय् ख्व:यागु ? छन्त छु जुल ? छ थौं याकचा थ:गु थासे थ्यंक वल छ धन्य ख: ।"

किसि थ:गु भाषां विन्ति यात,-जित वन किसितय्सं थथ्ये धा:गुदु छनं वनय् जन्म जूह्म ख: जिंपि नापं थन बनय् हे च्वं। बनया घाँय् फल नया जिपिंनापं ह्यिता य:य:गु थासय् चाहुला ह्यिता हाला सना जु।छ ज्ञान बुद्धि मदुगुलिं गजराज जुयानं खिपतं चिका कुंका मनु कुविया जुइमाल खला ! आ जिमिसं बोना हये धुन जिमिगु खँन्यं। छह्म मिसा किसिधाल-जि छन्त भात याये त्यना छ लिहाँवना जुजुयागु चाकरि या:वन धासा जिमिसं सहथाय्मखु छ अनहे वनधासा खवरदार धाल । थ्वहे खँ लुमना ख्वयागु ख: । इमित छलेयाना इमिगु खँ मन्यंसे छपिं लुमंका वया । थथ्ये धा:गु खँ सार्थि थुइका

बिल । जुजुया माया वना थ्व गजराजयात न्हापाथ्यें तृप्त जुइक नका हस्तिशालाय् तेयंकि धका आज्ञा जुया विज्यात ।

जुजुया बचनानुसारं किसियात छथाय्तया न्हापाथ्यें सासागु चीज बीज इत्यादि तृप्त जुइक नका हस्तिशालय् तेयंकल ।

अनंलि जुजुं सारथियात मान वढे याना वस्त्र अन्न ध्यवा शिलपौ विया दरबारे चोंपिन्त न्यंकल। थ्व गज सार्रथि बनय् महारानी यात माँ यातथ्यें जीव रक्षायाना विचार यागु दुर्गुलि थ्व शिलपौ बियागु खः । जि सारथी यात "शिलपौ" विइ धका बनय् कराल यानागु दु ।

दरवारय् च्वंपिं सकसिनं सारथियात धन्यबाद बिल । सारथि नं तस्सकं खुसिजुल। थ्यान्हु दर्स्येलि सारथि वया जुजुयात विन्ति यात । "भो महाराज ! छगु खँ न्यना विज्याहुँ, किसि चान्हे सुँकमच्वं, हालेगु, सनेगु, न्हापाथ्यें जाःगु स्वभाव मखुत थथ्ये जुलकि व किसि गया गनं वने जीमखु छुयाय्गु ? थ्व खँ न्यनां जुजुं छंगु विचारं छुयाय् माल याना साढेया धका धया विज्यात । व किसियात कामरागं पोडा जुया वनकिसि तय्सं धया हःगु खँ सुनानँ मस्यु । सुथे सारथि वया न्यंकल– "छ किसि बनय् च्वना वस्येलि स्वभाव फरक जुल, छं जुजुयात कुतके त्यन, थःह्म जुजु दयकं जंगले च्वांवना जिमित दुःख व्यूगुलिं, छन्त सान्हे याय्गु तरिका थ्वहे खः का न धका नग्वारा म्हुत्वी लोसुका अंकूशं तवयंका मुगलं छ्यने दाया सने मफय्क मामाथाय् खिपतं चिना सास्ति यात ।

किसिया तस्सकं सास्ति जुया ख्वया धाल– "आ सनेमखु हालेमखु वावा जित बेदनाजुल सहयाय् मफुत जिगु भूल खः क्षमा फोने धका ख्वया च्वंगु ताउ जास्येंलि चिनातःगु फेना नग्वरा लिकया अंकूशं वयंकातःगुनं लिकया दाय्गुनं तोतल । उगु वखतय् जुजु रानी मंत्रींपिं वया सोवल– गजराज ! आ सन्तोष जुलला छं याना जि वनय् सीत्यन, छंगु म्हे चोंगु जूसा जि कुतुंवना उखुन्हु हे बनय् मदेधुंकल जुइ वनय् चोंपिं जंगल किसितेगु स्वभाव पिकाय् मज्यु धका छ हानं लिहाँ वल चान्हे हालेवं मेपिनि न्ह्योवेके मफै धका गथ्ये मसिल धका न्यंका जुजु लिहाँ विज्यासेंलि किसि शान्त जुल ।

च्वान्हु पुलावस्येलि बनय् बनकिसिया राजां मेपिं किसित मुँका थथ्ये धाल ।

"फ्रोसं बोना हयाह्म किसि थन मद् लिहाँ वन जुइ, हानं प्यन्हुतकनं मबल धासा अनहे वनखे । व जुजुं तोता महल धासा व मनुया जुजुनाप जि किसिया जुजुं वेगु देशेवना ल्वा वनेगु धका सल्हायात । मेपिं किसितेसं समर्थनयाना मद्दत विल । प्यन्हु पुलावस्यंलि बनय् च्वंपिं किसित जुजुया देशय् गामे उखें थुख्यें चाचा हुला वेगवेगं हाला मनुतेत भय त्राश विया गनं सिमा कोथला पखाःथुना देशं पिने लागु छेंनं थुना स्यंका दुःख विल । गामय् गामय् तच्वतं दुःख ब्यूगुलिं अनयापिं मनुत ग्याना देशय् द्वहां वया शरण काःवल ।

किसानतय् बुई ज्यायाःवनेतःनं याकचा गनं लॅय् वनेत नं ग्याका महाभय जुइका, छुयाय् छुयाय् जुइका जुल ।

देशय् च्वंपिं सःस्यूपिं जोतिष, पण्डित गणपिं तथा बुढा पाकात मुना खँ जुल । फ्रोगु देशय् किसिं दुःख विल थ्व छगु विघ्न खः छु जुइगु मस्यु जुजुया थाय् वना विन्ति मयास्यें मजिल धका प्रजागणपिं वया विन्ति याःवल ।

"भो महाराज ! फ्रोगु देशय् थथ्ये किसि वथान वया चाचा हुला गनंसिमा गनं छें थुना मनु तेतनं लीयंका दुःख विल, विशेषयाना देशं पिने, गामय्जा च्वनेहे मजिल अनयापिं मनुते तच्वतं दुःख जुईका खोया हाला देशय् दुने शरण वया च्वन, अमित गनतय्गु गनच्वनेगु, इमि नयेगु त्वनेगुलिनं आपालं दुःख जुल, इपिं गन छ्वनीगु, वासहे मन्त– थ्व किसि तय्सं छाय् थथ्ये दुःख बिल थुमि छु चित्त बुझे मजुल प्रजाया जक दुःख मखु राजायानं दुःख जुल छुयाय् माल विचार यानाः विज्याहुं ।

थथ्ये प्रजा तय्सं बिन्तियावःगु खँ न्यना राजा मन्त्रीगणपिसं विचार याये छुं धन्दा काय्म्वा धका तवह्ःविल । प्रजागणपिं तथास्तु यानाः लिहां वन ।

वनराज गजराज धापिं मत्ताहा किसित गुबलें सुथ न्हापां गुबलें न्हिने गुबलें सन्ध्याइलय् ततःसकं हाला चाह्यू वया, देशय् द्वहां मवसे देशं पिने चाहुला दुःख वियाः च्वन ।

राजा मंत्रीपिनि सल्हायाना जोतिष सःताः प्रश्न विचार यात । जोतिषं विन्ति यात– भो महाराज ! थ्व छगु विघ्न खः छलपोल यात समेत वनय् विज्यावले, दुःख विल– हानं बोतिनि, वनया राजा किसि धयापिं भयंकर शान्ति स्वस्ति दान याना तुयूह्म गणेश पूजा याना विज्याहुं । थथ्ये धया बिदाकया जोतिष लिहां वन ।

जोतिषं धाःथ्यें याना स्वतनं शान्तमजु फ्नहे किसितेसं दुःख बिया च्वन । हानं राज सभाय् खँ जुल, छलपोलया गयाः विज्याईह्म हुलेयाना यंकूह्म छलेजुया याकचा लिहाँ वंगुलि थ्वहेकाः वगुला, धका छह्मसें धाल ।

हानं छह्मसें थथ्ये धाल, किसि दुःख ब्यूगु बारे- धुंयातथ्यें कय्का स्याय् मज्यु– नशस्त्रं पाला स्याय्ज्यु, पालेनं फैगुमखु । छम्ह वा निम्ह जूसास्यानाहयगु समर्थ दइ । वथान यात स्याना हयेतनं थाकुहे जुई । उलिमछि किसि गनंवल छुकारणे वगु आतक सुनानं धाय्फुगु मखुनि । फ्नोम्ह किसिहे काःवगु खःसा तोताहे छोये मालीका धका छम्ह विद्वाँनं थथ्ये विन्ति यात ।

थुगु अवस्थाय् राजां विचारयाना धाल । जि गयेमाह्म किसि वनय् यंका तोतेगु व किसिया छु दोषदु- थ्व धर्मनं मखु । तोत्येहे माःगु खःसा छु हेतु खः व कारण स्यूगु मखु । हानं थ्व किसितेसं छुं समर्थ दुम्ह मखु धका लिपानं थथ्येहे दुःख विल धासा छुयाय्गु ? किसि जा तोतेगु मखु धयालि सारथियात सःताः हानं आज्ञाजुल– "किसिया आः छु ढंग जुया च्वन ।"

सारथि विन्तियात– महाराज ! थनि प्यन्हुदत रोग जुलला मस्यु–छुं मनः म्हुतुस तया ब्यूसा भति भति नल थम्हं कया मनः ।

थथ्ये धागु न्यना नुग मछिका जुजु वना सो वन । उम्ह किसिया बनय् च्वंपि किसि दुःख विया थःत काःवगु सोका नुग मछिना छुंमनसे चित्तया रोगं पीडा जुम्हसें जुजु वय्वं प्रणाम याना मिखाय् ख्वबि वय्का क्यन ।

जुजुं आज्ञा जुल– "गजराज ! छ वनराजनं ख, गुलिसिनं किसि धयाम्ह तुयूम्ह गणेशया रूपथ्यें चोंधाई, विद्वान् तेसं, किसिया ख्वाथ्यें तुयूम्ह गणेशया रूप खः धाई । किसि धयापि धुं भालु खिचा राक्षस तेसंथ्यें मांस आहार मयाम्ह तःधिक जूसां चण्डाल स्वभाव धुंथ्यें भयंकर नं मजु । आपायाना चक्रवर्ति राजा तथा पराक्रमी तेसं ततःधंगु शोभास गया जुइबले तस्सकं बाँला । छ जि पासा समान खः– छं जि मालीक नं खः । मालिकं तोतीन धका छुं मनसे ख्वया क्यन– जि दतले छं छुं धन्दा काय्म्वा, छन्त तोते मखु । छ इमान्दारी खः छलेयाना स्वयं याकचा मालिक लुमंका थःगु थासय् वम्ह यात सारथि तस्सकं दाया सास्तियात, जि सारथियात छंसोया सान्हेया धाय्

लात, छं दु:ख ताय्मते, मनसे च्वनेमते, आ गुवलें सास्ति याके बीमखु । छं स्त्री लुमंकल थें च्वं, थुलि धया रानी मन्त्रीपिं स:ता: आज्ञा जुल ।"

थन जि छगु धाय्त्यना– थ्व गजराज यात मिसाम्ह किसि वयनेमाल, मिसायानं पुरूष अति उत्तमजु, स्त्री पुरूष विना संसार दैमखु, प्राणिया गणहे स्त्री पुरूष ख:– गनं नपुंसकनं दु, मिसा मिजं, देव देवी धाई, क्षीपिं गृहस्थ ख, महात्मा साधु, भिक्षु-वैराग्य मखुनि ।

किसि व अन चोंपित थुलिखँ न्यंका जुजु दरबारय् विज्याना मंत्री सैन्य गणपिं मुंका हानं थथ्ये आज्ञा जुल । छिपिं प्रजागणपिं ख: जित भरोसा बिइमा:, क्षीगु देशय् वन किसि दु:ख ब्यूगुलि- निवारण यायेत वनय् थाय् थासे मिछोय्केब्यु किसि वये मजीक थाय् थासेत: गायाना गाम्हुया तोपुयाति । क्षीगु हस्तीशालाय् च्वंपिं किसिफुकं पिकया थासे थासेतया चीगु खिप: थिकयाना सारथितेसं साहस पिकया थिक यानाच्वं । सिपाहीं तेसं देशंपिनेवना तत:सकं बाजा थाना आकाशय् वनय् वाणंकेकि । किसि-लिसे युद्धयाय् माल छुयाय् स्याय् योग्य मजु । तथापि अनेक जत्न याना किसितय्त बुका क्षीपिं त्याके माल ।"

थथ्ये जुजुं आज्ञा जूथ्यें सकल मिले जुया ज्यायात । वनय्च्वंपिं मत्ताहा किसित न्हापायागु तालं हाला चाह्यू वल, गुलिं गाले कुतुंवना थाहाँ वये मफुपिं, गुलिं वाजाया शब्दं, गुलिं बाणया शब्दं, ग्याना मेगुहे दूर वनय् विस्युं वंपिं, गुलिं किसि यात मिजासयाना खिपतं चिनाहल, गुलिं थाय् थासे मिच्याका त:गुलिं मिदुगु थासय् विस्युं वन ।

जुजु मंत्रीपिं मग्यासे किसिगया देशं पिने चाहुला प्रजागणपिन्त भरोसा बिया वना किसिलिसे थथ्ये युद्धयाना विज्यात ।

थुगु तालं प्यन्हु यावले किसितय्त दमनयाय् सिधय्कल । गाले कुतुंवंपिं किसि तेत अंकूसं तक्यंका मुगलं प्रहार याना थकया खिपतं चिनाहल । सारथि तय्सं सान्हे याका: मामागु तालं जत्नजुक्ति याना बन्धने तय् यंकल ।

थुगु तालं किसितेसं दु:ख व्यूगु भयमदयका देशय् मंगलयाना प्रजागणपिन्त

न्हापाथ्यें सुखी जुईका विज्यागु खना सुप्रभास राजायात मेमेपिं राजा पिसं धन्य प्रशंसा वियाहल ।

थनंलि गुलि हारांपि किसि छह्म निह्म दयाच्वंगुलि जुजुं तंमोया सान्हेया धया विज्यात, थुमित सारथितेसंचिना नग्वारा लोसुका अंकूशंतःक्यंका मुगलं शिरे प्रहार याना सास्तियागुलि किसिते तसकं वेदना जुल ।

उगु वखते अघोर धैह्म ज्ञानी छह्म वया जुजु नापलाना प्रणाम याय् धुंका थथ्ये बिन्तियात । भो महाराज ! छलपोलं किसि दुःख विल धका छह्म छह्म किसितय्‌त अथ्ये वचन विया सास्तियाका च्वन धासा लिपा थःत सास्ति जुइफु । सान्हे जूपिन्त नका त्वंका प्रतिपालयाना विज्याहुं–सान्हे मजूपिं बने यंका तोता विल धासा किसितयनं दुःख मजु, छपिन्तनं आनन्दहे जुई ।

वनजन्तु तयगु छु विश्वास दु, मनुतयहेजा विश्वासमदु, किसि लहि धैगुनं थाकु, थुगु तंता मदयेका आनन्दं धर्मयाना विज्यासा बांलाई ।

क्षी मनुतेनं शरीरयात सान्हेयाना मनु जुइगु मखु चित्तयात सान्हेयासा तिनि मनु जुई धया तःगु दु । ज्ञानांकूश समोबुद्धि स्तस्य निश्चलतेमनः । इत्यादि ।

मनयात ज्ञान रूपि अंकूसं तक्यंका सान्हेयाय् फुसा बुद्धिमान जुई, बुद्धिमानया मन चंचल जुई मखु । कारण मन सान्हे जूगुलि खः धका क्षीसं सीकेमा ।

गुलि बुद्धिमान तय्‌सं धाई– मनयात हे ज्ञान यागु खिपतं चिना सान्हे जूह्म खसा उह्म मनु महाज्ञानी अर्थात् बुद्धिमान जुई । मखुसा अज्ञानी, निर्बुद्धि केवल मूर्ख हे धाई । थथ्ये धया बिदा कया अघोर साचु लिहां वन ।

थ्वैगु खँ न्यना जुजु सन्तोष जुइका किसि तय्‌त विचार याना सान्हे जूपिं तया सान्हे मजूपिं बने यंका तोता बिल, अनंलि सारथि पित सताः जुजुं किसि तय्‌त सास्ति याय्‌मते धया सास्ति याक्येगु ज्या त्वता व्छोत ।

अनंलि छन्हु महाराजया मन काम रागं लाना अशान्तिया रोग जूगुलि– महारानी सहित मेमेपिं स्त्रीगण सताः न्हापाथ्यें प्याखं हुयेका म्ये हालीगु न्यना मनोरथ पुरे याये धइगु बिचारं उद्याने बिज्यात । न्हापानं नृत्यालये च्वना सन्तोष मजुया

बनय् वना बले किंसि दुःख बिल– आहानं थथ्ये हे जुई धका उद्यानय् च्वना कने सुथे दरबारय् बिज्यात ।

थत मारं दुःख बिल धइगु बिचार मदुगुलि मन अशान्ति जुइका न्हापा जुया वंपि बुद्धपिं लुमंका च्वन ।

थुगु अवस्थाय् स्वर्गलोकं शुद्धावास भुवनं क्वहां बिज्याह्म सुप्रबुद्ध नाम बोधिसत्वं बृत्तान्त खँ न्यना सीका थुह्म राजा नाप लाना सम्मान याय् धुंका थथ्ये धया विज्यात ।

"भो महाराज ! थन देशय् किंसि दुःख बिया छपिसं दमन याना बिज्यागु खँ जिनं न्यने धुन । आ हानं छलपोलयात काम अग्नि दाह जुईगु, काम रागं पिडा जुया मने सन्ताप जुईका उद्याने च्वना चित्त चंचल जुईका च्वन धागुनं न्यना ।"

थ्व मार कर्मया स्वभाव खः, थुजोगु तोतेत संबोधि धँगु बुद्धया ज्ञान ह्यसीकेगु सद्धर्म चर्य्या वोधि चर्य्य दु । एक चित्त याना न्यना बिज्याहुं ।

(१) प्रथम त्याग चित्तं दान यानागुलिं काम रागया विष नयेगु तोते फई । अनंलि (२) द्वितीय न्ह्यागु ज्याय्‌नं शील धारणा यानागुलिं छुं हे कल्पना मदया आनन्दगु चित्त जुई । (३) तृतीय– स्वंगूगु क्षान्ति याके परया उपरे करूणा कृपा तय् फई । (४) प्यंगूगु वीर्य्य(शुद्धगु आचारण)याके भिंगु ज्याय् तस्सकं उत्साह याय् फई । (५)न्यागूगु ध्यान धइगु थःगु मन समाधान याय्‌गु खः थुकिं संसारयागु सुख दुःख भोग याय्‌गु फुक्कं खना वइ । (६) खुगूगु प्रज्ञा ज्ञान– दश अकुशल कर्म त्वता, दश कुशल कर्म याय्‌गु यात धाई । थुकिं याना आशा व निराशं छु छु जुईगु खः थ्व सकल ह्यसिया ज्ञानया मतं खईगु थासे च्वने दई ।

थ्व षट्पारमिता चले याय्‌गु भगवान बुद्धया ज्यावः समान ज्ञीसं नं धारण याना मभिंगु प्रपंचनादि तमास या व्यवहारय् लाईगु कर्मभोग फुना अर्थात ज्यला वनि, काम राग तथा द्वेष आदि रोगं कया कष्ट जुईका दुःख सिया च्वंह्म रोगी-यात सद्धर्म वोधि ज्ञानया वासः नकाः याकनं लाय्‌कीह्म महाबैद्य भैषज्यराज बुद्ध खः धका त्रिधातु भुवनय् सकभनं प्रख्यात जुया च्वंगु विद्वान वर्ग तय्‌सं स्यू ।

काम राग धईगु खोचाया धारे कस्तिइला तःगु समान– चाकुसे च्वं धका फेया नये बले म्ये घा जुई । चि अपोगु नयेवं लः या प्यास बढे जुईथ्यें जागु धका सीका बिज्याहुं

सद्धर्म चर्य्य वोधिज्ञान याकें थुजोगु काम रागाग्नि मारकर्म रोगं कःगु भस्म जुया सर्वाकार ज्ञान प्राप्त जुया परोपकार याय् फुह्म करूणावतार सर्वज्ञ महागुरू लोके दुर्ल्लभह्म बुद्ध धका निर्णय यायेगुलि नाथ जुई धका सीका बिज्याहुँ । थुगु प्रकारं संवोधि चर्य्यया ज्ञान कना राजायाके बिदा कया वोधिसत्व थःगु थासय् लिहां बिज्यात ।

राजां थ्व खँ न्यना काम रागाग्नि या रोगं दाह जूगु शमन जुईका चित्त शान्त जुया वन । जित मारं सान्हेयात धका थुइका काल । गथ्ये वोधिसत्वं कना वंगु खः अथ्ये हे लुमंका षट्पारमिता क्रमशः जिनं चले याय् फय्‌मा धका वोधि चर्य्य व्रत धारण याना काय वाक चित्त निर्मल जुईका महारानी मंत्री प्रजागण सकल यातनं वोधि चर्य्य बुद्ध व्रतयाकाः सुप्रभा नाम देशय् ताकालं राजा जुया त्रिरत्न नामोच्चारणयाना छ्न्हु देह तोता स्वर्ग लोके देवराज धाय्‌का जन्म जुया बिज्यात ।

गुह्मजा थ्व सुप्रभास राजा आ थुगु समये मेंपिमखु– छिपिं सकसिनं भगवान शास्ता (बुद्ध) धका सत्कारयाना च्वंह्म जिहे खः धका सीकि ।

एवं प्रकारं सद्धर्मोपदेश आज्ञा दयेका बिज्यागु न्यना उगु स्थानय् च्वंपिं भिक्षु भिक्षुणी उपाशक उपाशिका आदि सकसिनं धन्य भगवान बुद्ध धन्य सुप्रभास महाराजा धका प्रशंसा याना साधुकार विया प्रणाम याना सकलें आनन्दं वास याना च्वन ।

 । थुलि सुप्रभास नृप जातक समाप्त जुल ।

पुण्यबलनृपावदान

नमो सर्व बुद्धसत्वेभ्यः ।

सकल बुद्ध बोधिसत्वपिन्त नमस्कार

छगू समये भगवान बुद्ध उगु हे स्थाने न्हापाथ्यें सकलें मुंका धर्मासने आनन्द पूर्वक विराजमान जुया बिज्यात ।

उगु बखतय् सकलया इच्छा न्हापाथ्येंतुं सद्धर्म विलिविलि जा:गु जातकया खँ श्री भगवानं कना बिज्यासा ज्यौंपि सकसिनं न्यने दई धका बिन्तियात । आनन्द भिक्षुं स्वीकार याना भगवानया आश्रम स्वचा चाहुला प्रणाम याय् धुस्येंलि ज:गु ल्हा: थगाँ न्यया निग्व पुलि चुया ल्हा: हाजोलपा बिन्तियात ।

भो भगवान ! सकलया न्हापाथ्यें धर्मया शब्द न्यनेगु ईच्छायाना च्वन । तथा न्हापायेनतुं धर्मया अमृत खं कना बिज्यासा अत्युत्तम जुइ धका आनन्द भिक्षुं बिन्ति यागु खँ न्यना भगवान बुद्धं ध्यान याना ह्लापा जुया वंगु खँ लुमंका आज्ञा जुया बिज्यात ।

—"हे आनन्द ! तथा मेमेपिं सकसिनं समाधान चित्त याना न्यँ ।

सत्य युगया अवस्थाय् वाराणसी नाम नगरे ज्ञान वल राजाया स्त्री बुद्धि देवीया गर्भं जन्म जूह्म पुण्यवल राजा जुया च्वंबले उगु समयय् तथागत जुया बिज्याह्म विपश्वि भगवान बुद्धं सभा मण्डलय् बिज्याना धर्मकथा व्याख्या याबलय् धया बिज्याना वंगु थथ्ये दु ।

कलिया समय दुराचार हिंसा आदि कुकर्म सकभनं व:लाना वई । सद्धर्म ज्ञान भ्रष्ट जुईका दशाकुशल कर्म प्रेम याना बोधिज्ञान ह्मसीका सत्कर्मयात निन्दा याना पापकर्म उत्साह जुइगु स्वभाव जुई । विशेष याना पुरोहित गुरु जुईमापिं तच्वतं दु:शील जुया सद्धर्म ज्ञान ह्मसीका च्वनि ।

तीर्थिक वाद प्रवल जुया बुद्ध धर्मयात वाद विवाद याःवईपिं आपालं दया च्वनी बलय् थुजोपिन्त त्याका यथार्थगु ज्ञानया मत च्याका लँपु क्यनीह्म आः वाराणसी देशय् राजा जुया जन्म कया च्वन थथ्ये धै ब्रिजयागु खँ न्यना वःह्म पुण्य वल राजां विचार यात ।

कलिया समय् जुइगु खँ आहे वसपोलं न्ह्यथना बिज्यात । उगु समयय् यथार्थ वादी जुया ज्ञानया मत च्याका लँ क्यनीह्म जिहेला अथवा मेपिंला सुख थ्व खँनं न्यने दःसा मन सन्तोष जुई धका कह्ने सुथे वना न्यँ वन । वसपोल विपश्वि बुद्धं न्ह्यँमवासे मौन व्रत याना बिज्यात ।

पुण्यवल राजाया मनय् छुं शंकामतसे सद्धर्म चर्य्य आ जिनं थुगु जन्म निसें याय्गु उत्साह पिकया वने धका निश्चय यात । थःगु देशय् गन गन दुष्ट बुद्धि क्रोधी अधर्मी हिंसक चण्डाल पापी व्याधा वृत्ति याना करूणा दया ह्यमस्यूपिं दु अन अन थःहे सैन्यनापं सल गया वना थुजोपिं घमण्डी तय्त ज्वना हया पुण्यवल धँगु नांयात ल्वेक ईपिं दुष्ट गणपिन्त थथ्ये न्वाना बिज्याइगु जुया च्वन ।

—"ॐपिं मनुष्य खः कुकर्म धँगु गुबले मयासे सुकर्म ह्यसीका सदानं प्रयत्न याना जुइमाः । छिमिसं बांलाक मन तया न्य, सुकर्म याकें सदां सुखी जुइ, कुकर्म याकें सदां दुःखी जुई । सुकर्म कुकर्म ह्यसीकेत सद्गुरुया सेवा याना विद्या ब्वना सय्के सीकेमा, खं जक न्यनानं मज्यु छाय् धासा न्यनाखँया भरोसा क्वातु मजु न्यनाखँ दना वनेवं लोमनेफु थम्हंहे ब्वना सय्काःगु क्वातु जुइ ।"

"विद्या समान धन मेगु छुं मदु, विद्या धँगु हे ज्ञान खः गुह्यसिके ज्ञान दई उह्म मनु जुई । विद्या मदुह्मयाके धाथ्येंयागु ज्ञान दई मखु । ज्ञान मदुह्म मिखा मदुह्मथ्यें जुई । मिखा मदुह्म यात सकसिनं काँह्म धाई । ख्वाले च्वंगु मिखा अनित्यगु जुया रूप वस्तु मात्र खनि ।"

"ज्ञान यागु मिखाँ महारत्न वस्तु खनि, वहे महारत्न वस्तु खंगु याकें त्यो मत्यो, भिगु मभिगु, शुभ अशुभ, धर्म अधर्म, (पाप पुण्य) नरक स्वर्ग, विष अमृत ह्यसिया वई । अलेतिनि अहंकार क्रोध अभिमान घमण्ड मदया क्षमता दया करुणा उत्पति

जुई करुणा दुम्ह सिनं दुष्टबुद्धि क्रोधी अधर्मी हिसक चण्डाल पापी व्याधावृति पशु पंछि स्यायगु पालेगु कुकर्म गुबलें याईमखु ।

थुजोगु कुकर्म मयाह्म यात, सद्धर्म चर्य्य वोधिज्ञान दुह्म धाथ्यें याह्म मनु खः धका धाई । उकिं आ छिमिसं छु ज्यायाना जुयागु खः व कुकर्म धका सीका तोति । कुकर्म याईह्म मनु मखु, दानव खः (दैत्य) समान धयातःगु दु । बुद्धिमान तयसं पशु तुल्य हे खः धका शास्त्रे च्वया तःगु दु ।"

थुजोगु प्रकारं ज्ञानोपदेश बिया खुं डाका ज्यान काईपिं अहंकारि अभिमानि हिंसक चण्डाल व्याधा मत्सरिरक धापिं घमण्डी क्रोधी तयत समेत दमन याना, शान्ति धर्मे तया आवंलि थुजोगु कुकर्म सत्यनं गुवलें याय् मखुत धाय्काः सकलयात इलमबिया नयगु त्वनेगु पुनेगु च्वनेगुलि स्वैतनं दुःख मजुइका प्रजागणपिन्त काय् म्ह्याय् समान याना प्रजा पिसंनं राजायात अबु तुल्यह्म धका मानय्याका नित्य थम्हं प्रजा पिन्तनं सधर्म-चर्य्ये तया याकाः त्रिरत्नया गुण वर्णन प्रकाशयाना देशय् सुमंगल जुईका च्वन ।

"थुगु प्रकारं सत्यधर्म ह्मसीका सकल सत्वपिन्त हित सुख जुईका वोधि संभारं पुरे जुयेफत धासा यथाक्रमं काय वाक चित्त शुद्धजुया संसार या दुःख मुक्तजुया हानं हानं जन्म मरण या दुःख भोग मदैगु निवृत्ति महामोक्ष फीत प्राप्त जुई"— थथ्ये जुजुं उपदेश विया विज्यागु भिंगु खँ न्यना उगु देशय् दुष्ट चाण्डाल धैंपिं छम्हहे मदया देशय् सकभनं कल्याण जुल

थनंलि पुण्यवल राजाया थथ्ये विचार वल— थथ्ये जक च्वनानं मजिल देशय् दानकाः वईपिं अथिजनपिन्त दानविया सन्तोष याय् धका महारानी मंत्रीपिन्त खँन्यंका छन्हु शुद्धगु थासय् च्वना देशय् सकभनं सुचं बिल ।

"जुजुया इच्छानुसारं दान वीगु ज्या आरंभजुल । भिक्षु आचार्य्य व्राम्हण वैराग्य महात्मा साधु ब्रम्हचारि जोगी, याचक दरिद्र रोगी बुढा बुढी मचात इत्यादि सकल यात निमन्त्रणा दु, सुथे न्हिने याना धन वस्त्र अन्न कुटुंव बस्तु आदि दानवीगु ज्या जुल दान काः विज्याहुं ।"

थथ्ये खवर व्यूगु न्यना देश विदेश ग्रामय् च्वंपिं तस्सकं हर्षयाना न्ह्िंन्हि दानकाःवंपिं यक्कोदत ।

जुजुयानं चित्त शुद्धयाना दान बिये धुनेव थथ्ये खँ न्यंका व्छई, थ्व अर्थिजनपिं ! जिनं थ्व दान यानागु या पुण्य प्रभावं सकलया महामंगलोदय जुया देशय् विघ्नपद्रव मदया प्रजापिनि पापमोचन जुया नरकवास मजुइमा । सदानं थथ्येहे मेपिसंनं याय् फय्‌मा, सम्यक संबोधिज्ञान लाना जगत् हित व सुख जुईगुलि मनवंका त्रिरत्नया नामोच्चारणयाना थुगु जन्मय्‌नं सुखजुया लिपाया जन्मेय् मोक्षगति प्राप्ति जुईधका सीका आर्य्य अष्टांगमार्गे पलाछिना जुये फयमा ।"

थुगु प्रकारं भिगु खँ न्यंका न्हिन्हि दान बिया च्वन । दानका वईपिसं थःपिन्त मागु छुछु खः उगु वस्तु दान व्यूसा अति उत्ताम जुई धा धां दान कया च्वन ।

धनद्रव्य अन्न वस्त्र कुटुंवज्वलं वसाः लासा फांगा इत्यादि समेत् धाःपिन्तनं पुरे माना दान बिया बिज्यात ।

थुगु तालं दानयाःगु खुला पुला वस्येंलि छन्हु मार पापिष्टया नुगः दाह जुल । उगु वखतय् अर्थिजनपिन्त इच्छानुसारं मामागु वस्तु दानबिया च्वंगु पुण्य कीर्ति खना सहयाय् मफया मारं इतःमतः कंका प्यंगु दिशाय् सोया बिचार यावले थम्हं धैथ्ये दुम्ह सैन्यनायक पांशुघोष धैम्ह छम्ह खना सःता थथ्येधाल ।

"हे पांशुघोष ! छ जि धैथ्ये दुम्ह खः पुण्यवल राजां सम्यक संबोधि ज्ञान लायत सुनां छुधाल उगुहे दानबिया जित त्याकेत ज्यायाना च्वंगुदु– छं छु सोयाच्वना ? अन वना वइगु चित्त गुलितक बःला सोयावा दान बिफल याय्‌माल । छ वने त्यनाला मेपिं छोय् त्यनाला बिस्तार याय्‌मते याकनं हुं । छं सीकि प्राणिया छंघगु ला–हि–मिखा निग्वलं थ्व प्यता वलि बियेत माल धका छंगु विचारं माःगु खँ ल्हाना दानकाःहुं । व चाण्डाल खःसा पर प्राणिस्याना बियाहइ, अले वया दान धर्म विघ्न जुइ ।" थथ्ये मार मालीकं धागु खँ तथाऽस्तु याना थःहे पासा आजीवक धयाह्म सिपाहीं नायोः सःता मार मालीकं धागु खँ फुक्कं कना पांशुघोष मवंस्ये आजीवक छोयाहल ।

वाराणसी देशय् थ्यनेवं ब्राह्मण भेशजुया पुण्यवल राजाया दानशालाय् दानयाना च्वंगु सुथसिया प्रहरे थ्यंकवन ।

छथ्ये अलग च्वना म्येपिन्त दान व्यूगु सोयाच्वन । दानकावपिं खालि जुस्यंलि आजीवक न्ह्योनेवना जुजुयात प्रणामयाय् धुंका थथ्ये विन्तियात ।

"भो महाराज! छलपोल धन्यखःसुनां छु पवन वयात उगुहे बस्तु दानविया सन्तोष याईह्म धाःगु समाचार न्यना जिनं दान काःवया, सोयेधुन अथिगणपिन्त धाधागु चीज विया विज्यात । जितनं थथ्येहे जि पवनागु वस्तु अवश्यनं वीगु जुई । निगाहृ छलपोल यागु जुल ।"

थथ्ये धागु न्यना राजाँ आज्ञा जुल– "छ सुखः गनं वयाम्ह ? छंगु नां छु ? सोयेवले ब्राह्मणथ्यें च्वं जि दान वियागुलिं सन्तोष जुया तृप्त जुइक भोजन याना हुं अथवा थःत आवश्यकगु दुसा छुमाल धाः । जिके दुगु जि वीफुगु खःसा वियाछोये"। थुलि राजाया बचनन्यना थ्व आजीवकं विन्तियात– भो महाराज ! न्यना विज्याहुं जित माःगु छुधासा पृथिवीस विद्याधर कल्पराज देवता पिन्त खुसियाना वरदान कायगु ज्या जिनं साधन यायत्यना, थ्व ज्या यायत मालाच्वंगु वस्तु छलपोलं वी फं धका आशायाना दान कावया । व छु धासा ताजागु न्हूगु प्राणियागु छंचगु, ला, हि, मिखा थ्व प्यता तया वलिकर्मया विधानं पूजायाय् मालाच्वन– थ्व प्यता वस्तु जित दान याना विज्याहुं ।"

"यदि छलपोलया संवोधिज्ञान लायगु इच्छा दुगु खःसा पवने, मखुसा जित मेगु-वस्तु इच्छामदु– बीमखुसा जि लिहाँवने । जि विदेशी छम्ह आजीवक ब्राह्मण खः ।"

थथ्ये भयंकरगु खँ ल्हाना दान काःवम्ह सिगु खँ न्यना, बुद्धिमान्ह्म पुण्यवल राजाया मनय् खँ ल्हात ।

"जि आपालं मनुतेत दानविया बोधयाना छोय् धुन । दान काः वपिनं बुझेजुया लिहाँवन । आः थ्व छम्हयातनं बुझेयाय् मफुत धासा दान मकासे लिहाँ वनीम्ह जुल, थुली मनं चिन्तना याना आज्ञा जुल ।"

छलपोलं धया बिज्यागु दान बीत बिचार याय्– थुलिधया प्रसन्न जुया थ्वंगु स्वा ताउतिं स्वया हानं आज्ञा जुल । छलपोलं विदेशी ब्राम्हण धया बिज्यात गनदेशं बिज्या-नाम्ह ? ब्राम्हण,जातिनं परप्राणि यागु माँस तया वलिकर्मया विधान न्ह्यपन, छलपोलया गुरू सुहं ? राजां थथ्येधागु न्यना जिम्ह गुरू पांशुघोष खः धया देश मकंसे सुंकच्वन ।

राजां सीकल थ्व ब्राम्हण मखुः सुज्वी ? सुनां छोयाहम्ह खँ थौंया विन गुजागु जुल थ्व चिन्तना म्वाल धका हानं थथ्ये धका आज्ञा जुया बिज्यात ।

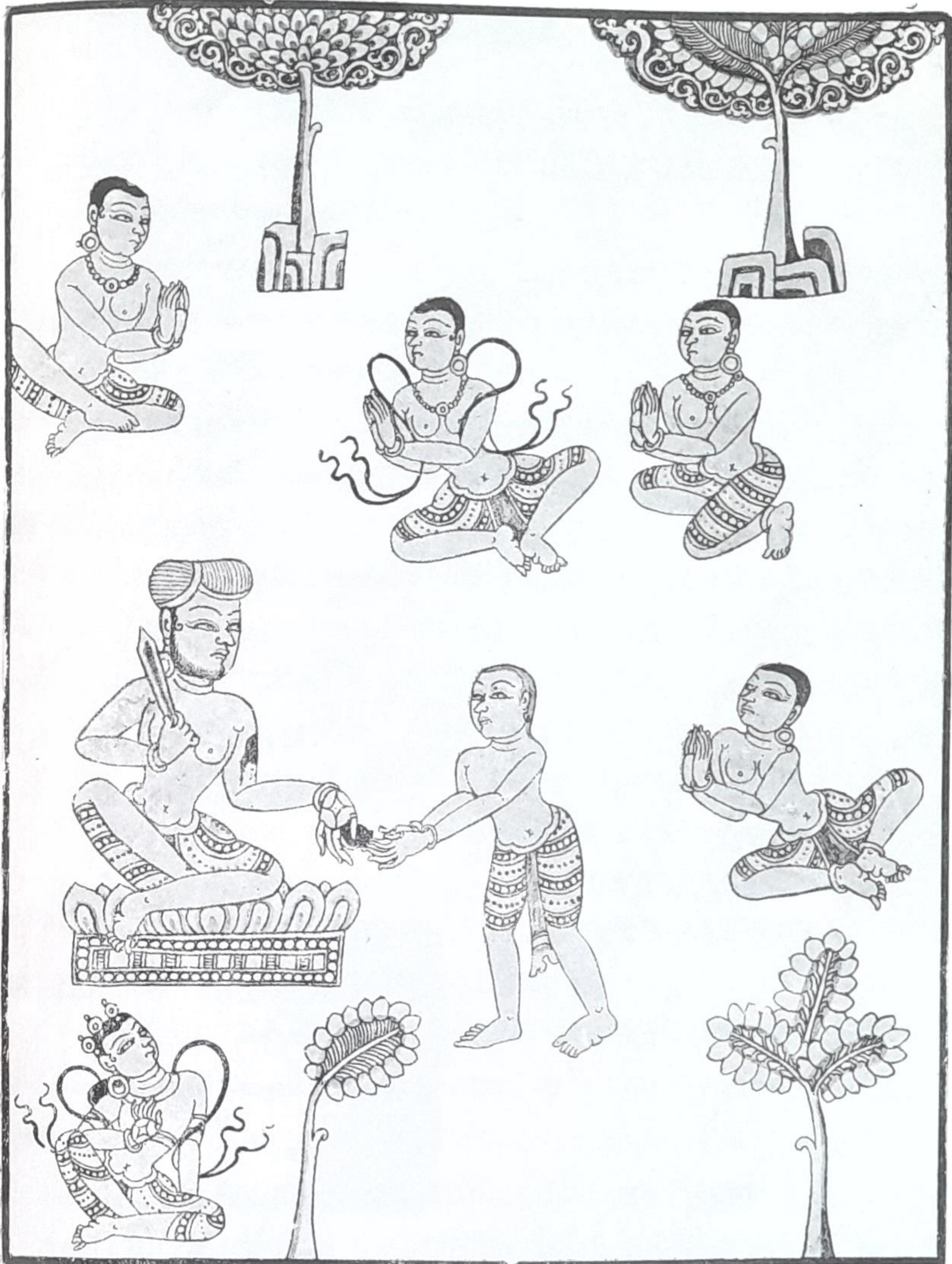
थ्वं धागु वस्तु जिनं थ्वैत दान बीफुसा जित तःधंगु चक्रवर्ति राजा, अथवा इन्द्रया पद प्राप्त ज्वी। तर जि थुजागु इच्छायाना दानविया च्वनागु मखु। जिगु इच्छा थ्व खः कि असंख्य सत्वप्राणि पिन्त बोधयाना उत्तमगु लें पलाछिका सदानं सुख याये। पाप कर्म लाना च्वंपिन्त पुण्यकर्म तया त्रियान म्हसीका आर्य धर्म क्यना बोधिचर्यव्रत बाय् सँगुलि तया बिये धका इच्छायाना श्रद्धातया दान काःवःपिं सकल अर्थिजन पिन्त धर्ममार्ग क्यना सन्तोष जुइक दानयाना च्वनागु मात्र खः।

दरिद्रपिं धनिजुइका सधर्म तयाबी, दुःशिल पिन्त सुशीलय्तया, क्रोधितेतः क्षमा-धर्म तया। कुस्वभाव पिन्तः भिंगु स्वभाव याय्गु, बँगुणीतेतः गुणिक याय्गु। भिंगुकर्म भ्रान्ति जुइका मभिंगु चित्त याना जूपिन्त भ्रान्ति मजुइका भिंगु चित्त याकाः पुण्य याय्गुलि ध्यान तय् फयेकाः अज्ञानी पिन्त ज्ञानीयाना, सद्धर्म साधन याय्गुलि विद्वान् म्ह गुरू जुया वोधि प्रणिधिचित्त वलवान् जुइका, सकल बस्तु व संसार हे अनित्य खः धका सीका, नैरात्म्य या अर्थ, अनात्मज्ञान या प्रभाव सर्व शून्यता धयागु प्रज्ञा ज्ञान लाभयाना, मैत्री करूणा मुदिता उपेक्षा थ्व चतुर्ब्रम्ह विहार प्रकाश जुइका संवोधि धर्म चाहुला सकलयात ज्ञानकना वोधयाय् गुलि नायः जुइगु खः।

हानं रोगं कया दुःख जूपिन्त निरोगी जुइका पुष्ट याय्गु। दरिद्रपिन्त धनि याय्गु। गुण मदुपिन्त गुण देकेगु। थुजोगु ज्याय् कलियुगे मुख्यह्म जि जुया— त्रिधातु भुवने सकभनं वोधिचर्य्यव्रत मस्यू पिन्त स्यना कना क्यना याका याय् सेय्का प्राणि पिन्त थथ्येयाय् फँगु अमृतरस तोंका, ज्ञानया मतच्याका पाप पुण्य बाँलाक ह्मसीगु मोक्ष मार्ग खनीगु थ्वहे दानया वल पुण्य खः धका याना च्वना।

"पुण्यहे खः तःधंगु रत्न, पुण्यहे खः तःधंगु वल पुण्ययाकें लक्ष्मी च्वनी, पुण्ययाके कल्याण जुइ, पुण्य याकें गुण कीर्ति वढे ज्वीई। पुण्य याकें विद्याया सिद्धि प्राप्तजुया ज्ञान कनेगुलि विद्वाँन् जुइ। पुण्ययाकें सिद्धिलाभ जुया सकलया प्रेमह्म गुरू जुइ।

पुण्ययाकें सद्धर्म ह्मसिया च्वनी, सद्धर्म ह्मस्यूह्म यात पुण्य वःलाह्म खः धाई। पुण्यया वलं चतुर्मार जिते याना, उत्तमगु वोधिज्ञानं पूर्ण जुइ बुद्ध सबुद्ध-संम्यक संबुद्ध सुगत, मारजित् धाय्का त्रैधातु भुवने सकभनं कल्याणकारी जुया, निवृत्ति परमपद निर्वाण प्राप्त याना संसारं मुक्त जुये फँगु न्हापांगु पुण्य दानपारमितां पूर्ण याय्गु खः।

पुण्यवलङ्गु दान ब्यालायूचना दान वियाच्वंवल दानति ग्रयायूग मार्चं
ज्ञायाह्लअप्तीवक्कंभगू ध्यांगू भिखाङ्गग ला हि पर्गा दानयाना ज्ञाग
नूगमङ्किं कारवाप्याचापिन्ह गविह्लानकनावाधयाना ह्नूरवूहूःथः स्वर्गया
सङ्गय् चित्र –

थौं जिगु भाग्यं थुजोगु पुण्य साधन यायेगु अवस्था दत धका हर्षमान् चित्तयाना थ्व विद्वाँन्ह्म पुण्यबल राजां पाँशुघोषया प्रतिनिधि जुया वःम्ह मारया सिपाहीं नायः आजीवक यात सःता थथ्ये आज्ञादयेका विज्यात ।

हे महाभाग ब्राह्मण ! छलपोल प्रसन्न जुया बिज्याहुं । छलपोलं छु इच्छायाना दानकाः विज्यानागु खः व जि दानयायेगु जुलधका प्रसन्नगु मनयाना मुसुंन्हिला श्रद्धावान् जुया ब्राह्मणं धागु दानवीत तयार जुल ।

थथ्ये राजां धागु खँन्यना दानवीत थिकयागु खना उगु सभाय् उपस्थित जुया च्वंपिं महारानी मंत्री राजपुरूष नारीगणपिं सकलें मुना राजायात प्रणामयाना थथ्ये विन्ति यात ।

"भो जयदेव पुण्यवल महाराज ! जिपिं खना तँमोय्का विज्याय् मते क्षमायाना विज्याहुं । छलपोलं आज्ञा जूगु खँ फुकं न्यने धुन । यदि चक्रवर्ति ईन्द्र जुइगु जूसानं इच्छा मयाम्हसें, छुम्ह दान काःवम्ह ब्राम्हणं धागु वीत थःगु प्राण त्याग याना दानयाय् योग्य मजु । धन द्रब्य अन्न वृही वस्त्र कुटुम्व इत्यादि सल किसि छें बुं दान यायेगु जक योग्य । ला हि दान याय्हे माल धासा जिमित आज्ञाजुल धासा पशु पंछि पिंगु हया वीत्यना । थ्व ब्राह्मण जातं पर प्राणियात करूणा कृपा मतसे स्याना स्याका ला हि दान कया वलि कर्म तय्गु धका काः वईम्ह ब्राह्मण अथवा गुरू जुइला ?

"छलपोलं थःगु जीवहे त्यागयाईथ्यें च्वन जिमिसं गथ्ये सोया च्वनेगु ? जिमित त्यागयाना अकालं मृत्यु जुई त्यन, जिमिसं याके वीमखुः ।"

"दान वीहेमाःसा मेमेगु विया काय वाक चित्त शुद्ध जुइका संवोधिज्ञान लाना विज्याय्गु योग्यजु ।" थथ्ये सकसिनं विन्ति यागु न्यना महारानी नुगलं सहयाय् मफया ख्वल ।

थुगु बखते सकसिगुं ख्वाः स्वया राजां आज्ञा दयेकल– "छिमिसं धागु खँ सत्य खः सानं संवृत्ति व प्रवृत्ति मार्ग लागु जुयाच्वन । संवृत्ति धयागु व्यवहारे च्वनेगु प्रवृत्ति धयागु संसारे ह्यितेगु मार्ग खः । जिगु नुगलं धागु थ्व निर्गुलि हे मथौगु निवृत्ति धयागु मोक्ष वनेगु लें लिनेगु खः । थुकीयात संवोधि मार्ग तथा वोधिप्रणिधिनं धाई । थुजागुलें सीकेत त्यागीजुइ मालाच्वन ।"

"उक्लों त्यागीजुया दान याय् त्यना, जित सुनानं गनेमते, दान वीत्यंगु अथवा दान याईह्म यात गना मवीकल धासा दान काः वम्ह निराश जुया लिहांवनि वं श्राप बीफु। हानं पापं प्येपुना लिपा दरिद्र जुया दुःख भोग याय्मालि त्यागिजुया सधर्म कमाय् याइह्म सें अनित्य वस्तु, अनित्य शरीर यात चा वरावर याना त्याग याई।"

"थ्व शरीर मृत्युया बसे लाना च्वंगु खः मृत्यु यात देव मनुष्य दैत्य आदि सुनानं त्याकेमफु। संसारे दक्वप्राणिपिं अवश्य नं मृत्यु हे जुयावनि। कर्मभोग वाकिदतले हानं जन्म कया संसार या जःलय् तः वयना ह्यिता हानं मृत्यु जुई। मृत्यु समान वःलाह्म मेपिं सुंमदु।"

हानं महारानी यात वोधयाना विज्यात "हे महारानी! मृत्यु धयाह्मसें छन्हु छंत नं जितनं कावई तिनि- आः छ छाय् खोया, खोय् मते धीरया, निवृत्ति पद प्राप्त जुइगु सधर्म चर्य्य च्वनेत त्यागी जुया अनित्य शरीर दानयाना जगत् हित यावनेगु इच्छायाना उगु वखते छनं भाग्यमानी हे जुई। आः मनशुद्ध याना आनन्दं च्वना जिपुरूषया मनोरथ पूर्ण जुयेमा धका धर्म याना च्वं।"

मंत्रीगणपिन्तनं थथ्ये न्यंकल फ्रीतमृत्यु काःवइवले न्हापालाक रोगं दुःखवी, रोग लाय्केगु उपाय दु- हानं उपाय हे मदुगु रोगनं दु-थुजागु रोगंदुःख जुलकि मृत्यु जुइन धका सोकेगु-मृत्युयात जिते याय्गु उपाय जिनं ह्मसोकेत- थौं जिगु शरीर या ला, हि, मिखा, छ्यंगु दान याय् त्यना थ्व ज्याय् सुनानं विघ्न याय् मते।"

"पर प्राणि स्याना ला, हि, दान यातधासा हिंसाया पाखें नरक वास् यानानं पौसापुले मागुलि वोधिज्ञान लाय् फईमखु।"

सधर्म चर्य्य संवोधिज्ञान मखुगु हिंसा कर्म जिनं याय् मखु। थगुहे प्राणत्याग उत्तम धर्म जुई- थुलि खँ अन च्वंपिं सकल यात न्यंके धुस्यंलि प्रशन्नगु मन याना ख्वाः चः कंका पुण्यवल राजां थ्व दान काःवह्म आजीवक यात सःता आज्ञा जुल।

हे आजीवक ब्राह्मण जु! थन च्वंपिन्त बुझे याय् मागुलि छुंभचा विस्तार जुल- तं चायाविज्यायमते। जि परप्राणि पिन्त घातक मयाना, श्रद्धातया थःगु हे शरीर यागु ला हि, छलपोलयात दान याय् त्यना कयायंका विज्याहुं।"

"थ्व जिगु मिखा निग्वलं लिकया ला, हि, छ्यंगुनं दान वीइ त्यना। पंचाभिष्येक

संबोधिज्ञान लाना जगत् हित याय्‌या निम्ति छलपोलं धयाविज्यागु दानवीतः तयारीजुया। न्हाप लाक मिखा विये त्यना फया कया विज्याहुं" थुलि धाय् धुनेबं थःगु मिखा निग्वलं थम्हंहे लिकया थःगु ल्हातिं थ्व आजीवक यात दान विल।

थुगु वखते मिखा लिकागु लिं हि बुलुं बुलुं पिहांवया ख्वाः विरूप जुल। तथापि छुं वास्तामतसे निपाल्हाःतं विन्तियाना आकाशे थस्वया थथ्ये प्रार्थना यात।

"न्यना विज्याहुं ! हे सकल देवतापिं, आकाशे जुइपिं, पृथिवीस च्वनीपिं, लखे च्वनिपिं, हानं ब्रह्मा ईन्द्र आदि झिगु दिशाय् वास याना च्वनीपिं लोकपाल धापिं, सकल ग्रह तारा गणपिं, ऋषिवत्त ऋषि गणपिं, त्यागीयोगीगणपिं दैत्य गरूड नाग इत्यादि सकल् पाताल वासीपिं, सकल अर्हत् भिक्षु भिक्षुणी, ब्रह्मचारि गणपिं, बोधिसत्व महासत्व सुगत बुद्ध गणपिं, सकल साक्षी।"

"थौं जिनं श्रद्धातया थःगु मिखा निग्वलं थम्हं हे लिकया दानयाना। थुगु पुण्य या प्रभावं- संबोधिज्ञान लाभयाना परप्राणिपिन्त उपकार याय्‌या कारणे परिणामना याना। क्रमशः षट्पारमिता पुरे जुया बुद्ध जुये फयेमा। अनंलि सकल प्राणीयात घोर संसार सागरं पारजुये फईगु संबोधिमार्ग तया मैत्री भावया चित्तं शान्त व ज्ञानी जुइका मोक्ष छोयेगु जिगु प्रणिधान सिद्ध मजूतले थ्व झिगुइन्द्रियं ग्वयातःगु शरीर या ला, हि, जिनं त्याग याना दान याय् त्यना।"

थुलि प्रार्थना याय् धुंका पुण्य वल राजां हानं आजीवक यात सःता मिजासं थथ्ये आज्ञा जुल।

हे वीर आजीवक ! मिखा वोः धुन, श्रद्धातया हानं छयंगु लाः हि, छलपोलयात दान याय्‌त जिगुमनं संकल्प याय् धुन। थ्व शस्त्रं जिगु शरीरे छलपोलं गन गन ध्यना कया विज्याय् माल कया विज्याहुं धका चुपि न्ह्योने तयाविल।"

राजां थथ्ये आज्ञा जूगु न्यना पांशुघोष मारया पासा आजीवकं राजा या चित्त शुद्ध जूगु खना- चित्त स्यंका तं मोय्‌केतः तः सकं लिसः विल।

भो महाराज ! पर या शरीरे चुपिंकिया ध्यनेगु ज्या चाण्डाल तेसं जक याइ जि चाण्डाल मखुः। छपिं तीर्थिक धर्मे च्वनाच्वंह्म दाता त्यागी खः सा छपिंसंहे मामाथाय् ध्यना जित दान व्युः जि कयायंके।

आजीवकं थथेंधागु वचन न्यना राजां खँ थुइका, थ्व अहंकारि आजीवक यात नरमगु वचनं आज्ञा जुल ।

"आजीवकजु ! तंचाया विज्याय् मते जि म्वानाच्वंतले दानवीः छलपोल जुजु मखुः दान काः विज्याम्ह ब्राह्मण खः सन्तोष जुया विज्याहुं । थ्व ज्या जिं हे याय् जि चाण्डाल तीर्थिक खः मखुः, पृथ्वी गंगा, अग्नि, वायु, आकाश, चन्द्र, सूर्य, यमराज, चित्रगुप्तंपिं साक्षी दुः । केवल छलपोलयात छोया हःह्मनं साक्षी खः ।

अथेया निम्ति जिं प्रतिज्ञा यानागु ज्या जिंहेयाय्, थुलि खँ न्यंक्ये धुस्येंलि जोगु चुपि ज्वना छ्यनेदिका त्रिरत्न स्मरणयाना पुण्यबल राजां प्रणिधान यात– "नरके वास-याना च्वंपिं पापीते शंकष्ट मजुसा, थ्व ब्राह्मण या विद्याधरकल्पराज यात बलिविया वरदान काय्धागु ज्या याकनं सिद्धयाय्‌त, जिनं थःतः थ्व शस्त्रंकिया छ्यंगु लिकया' ला. हि. दान वियेत्यना ।"

थुलि प्रणिधान यायधुंका, वोहले निख्येसं, प्वाथे, खंपा निख्येनं ध्यना चुपितोता ला-हि' छ्यंगु, आजीवक ब्राह्मणयात दानयाना- भूमीस गोः तुला विज्यात ।

उगु वखते राजाया अवस्था खना उगु थासे च्वंपिं महारानी मन्त्री राजपुरूष नारीगणंपिं सकल हाहाकारं विशव्द विशव्दं हाला ख्वल ।

गुलिं थःगु नुगले दाया- गुलिं छ्यनेदाया, गुलिं थःगु संथमंपुया, गुलिं कपाले दाया, गुलिं ल्हाः वुःवुः स्याना, गुलिं भोसुना, गुलिं गोःतुला, गुलिंख्वाले ल्हाःतिं तोःपुया, गुलिंसोय् मफया ख्वांख्वांजुया खोयाजुल । महारानी छह्म मुर्क्षाजुईका विचेत जुयाच्वन ।

उगु वखते राजां तोजक फेतुना थथ्ये आज्ञाजुल– "हे मन्त्री गणंपिं ! दान विघ्न जुइ खोय्मते महारानी या छुवेदनाजुल-उपाय या, जिमसीनि, जित ज्वना दुनेछ्याय् आनन्दगु थासे तेयंकि ।"

थथ्ये राजाया आज्ञा न्यना सकलया मनधीर जुइका महारानी यात चेतना दयेका मन्त्री व राजपुरूषपिसं ज्वना राजायात दरवारे छगु आनन्दगु थासय् तययंकल ।

अनंलि दानव्यूगु आजीवकं कयायंका पांशुघोष व मारयात बयना थुमि थथ्ये खँ

ल्हात। पुण्यवल राजा या दान पुण्य विघन यायेत थ्व ज्या यानागुखः विघनमजुल सफलहे यात, थ्व राजां नां यात ल्वेक सुनानं याय् फईमखुगु ज्या सिद्धयात धंन्यखः धका मारं साधुकार विया प्रशंसा यात ।

राजां दानवियाहःगु वस्तु (मिखा छ्यंगु- ला-हि-) ह्लं न्हु दयेका गथ्येधया अथ्ये अथ्येहे याय्‌मा धका विद्याधरकल्पराज साधन याना वलि कर्मया पूजाय् तया ज्या सिधेकल । विद्याधर कल्पराज कोप जूर्गुलि विमज्या - भूतवया वलीच्वंगु नया वन । वलिकर्मया ज्या यापिन्त भूत सिद्धि जकं प्राप्त जुल उत्तमगु सिद्धि लाय्‌मफु ।

दानयाना ह्लं न्हु खुन्हु सुथे दरवारे राजां प्राण तोत्येतः तयारिजुल । मन्त्रीगण पिसं चित्तधीर याना विन्तियात– भो महाराज ! छलपोलं जिमित तोता स्वर्ग विज्याईन-छुपिनि मनोरथ पूर्णजुईमा, थनजिमि सल्हायाना राजा थापनायाय् थुलिधया सकसिनं राजायात प्रणामयात । राजाँ त्रिरत्न लुमंका देहतोता स्वर्गवास विज्यात, दरवारे सकल मिलेजुया राजाया मृतक शरीर थःगु कुलया विधानं जात्रायाना श्मशानेयंका दाहयाना भस्म जुगु नौ तीर्थे यंका पुरोहित गुरूपिंगु पाख्यें मामागु विधि याना, दरबारे सकल या शरीर शुद्ध याय् सिधेकल । महारानी स्वामी भक्तीजुया सद्धर्म चर्ये च्वना धर्म याना च्वन । मेमेपिंनं अथ्यहे सद्धर्म एकचित्त मनतया बासयाना च्वन ।

छन्हु शुभवेलास मंत्रीगणपिं सकल या सल्हाःयाना- राजा या काय् मदुगुलि उगुदेशय् विदंधु धयाह्म ब्राह्मण जाति यात अभिषेक विया राजा थापनायात । थ्व राजा दशाकुशल पाप थह्मनंमयासे देशे प्रजा सुखीयाय्‌या कारणे थासे थासे धर्मोपदेश न्यंकेबिया, दश अकुशलकर्म याय्‌गु अयोग्य धका ह्मसीके विया कुकर्ममयाकुसे ताःकालं आनन्द पूर्वक राजाजुया प्रजा पालन याना च्वन ।

स्वर्ग भुवने विज्याह्म पुण्यवल राजायात, इन्द्रं स्वागतयाना दुकया नन्दन आरामे च्वंगु दरबारे आनन्दं विज्याका स्वर्ग लोके च्वंपि देवपुत्र अप्सरापिसं सेवा याकातल ।

जगत् हितयाय् या निर्मित चाण्डाल तीर्थक धासां सहयाना थुगु प्रकारं न्हापा सत्ययुगे शरीरंकष्ट मचासे दानपारमिता या तप याना वःह्म राजा आः कलि- युगया समये गन सुःजुयाजन्म कयाच्वन जुई धका छिमिमने आश्चर्य जुईः ।

शास्ता भगवान् बुद्ध धका छिपिसकसिनं साधुकार बिया सद्धर्म या खँ कंगुन्यना गुरुधका माने यानाच्वन - उह्म गुरू सु:ख: ? पुण्यवल राजा व्हेख: धका सौकि ।

भगवान् बुद्धं थथ्ये आज्ञादयेका विज्यागु न्यना- थुगु धर्मोपदेश न्यनाच्वंपि भिक्षु भिक्षुणी आदि अनच्वंपि सकसिनं साधुकारया शव्द उच्चारण याना धन्य २ पुण्यवल राजा र्थान निसें जिमिसं सिल धन्य २ भगवान बुद्ध छलपोल हे खनि धका थथ्ये विन्तियाना सकलें दनावना थ्वसपोल बुद्धयात दण्डवत् प्रणाम याना चाहुला थ:थ:गु थासे लिहाँवन ।

-◡:-:◡- थुलि पुण्यवल नृपावदान समाप्त जुल । -◡:-:◡-

धर्माकरनृपादान

नमः सर्वं बुद्ध बोधिसत्वेभ्यः
सकल बुध्द बोधिसत्व पिन्त नमस्कार ।

थनंलि छन्हु सकल धार्मिक श्रोतालु शिष्यवर्ग भिक्षु भिक्षुणी उपाशक उपाशिका व मेमेपिं उपस्थित जुयाच्वंपिं सकलया भगवान् दर्शनयाना चाहुला प्रणाम याय् धुस्येंलि क्रमानुसारं थःथःगु आसनय् च्वना ल्हाः बिन्तियाना भगवान् या ख्वाः स्वया हानं अमृत वचन न्यनेगु इच्छायाना च्वन ।

उगु वखतय् आनन्द भिक्षुं सकलया मतिभावसीका श्री भगवानयात थथ्ये बिन्ति यात । भो भगवान् ! सकलया पुण्यवल राजा यागु खँ न्यना कृतार्थ जुया हानं मेगु धर्मरूपि अमृत कथा न्यनेगु मन याना च्वन छलपोलं करूणातया आज्ञा दयेका बिज्यासा अत्युत्तम जुई ।

थथ्ये बिन्तियागु न्यना श्री भगवान् न्हापा जुया वंगु फुकं ध्यानं खंका आज्ञा जुया बिज्यात । "भो भिक्षुगणपिं ! छिमिसं एक चित्त याना न्यँ । न्हापा सत्ययुगय् वाराणसी क्षेत्रे (काशीदेशे) सुवल राजाया कुले जन्म जूम्ह धर्माकर धँम्ह छम्ह जुजु दु, थ्वया पिता ब्रह्माकर, माँ सुदुर्लभा देवी, स्त्री धर्मावती, क्षेत्रिजाति खः थ्व धर्माकर राजां चाण्डाल तय्‌तनं दमन याय्‌गु उदेश्यं गन गन हिंसक व्याधा चाण्डाल दु- अन अन वना इमित मधुर वचन खँ ल्हाना दरवारय् हया नका त्वंका बोध याईगु थथ्येखः । "भो प्रजागणपिं ! छिमिसं थथ्ये न्हि न्हि प्राणि स्याना चाण्डाल धाय्‌का छाय् जुयागु ? थजोगु ज्या गुवलें याय्‌मते तोति थुकियागु परिणामं लीपा तःच्वकं छिमिसं दुःख सियेमालि । पाप धैगु छुधासा परयात स्यायेगु पालेगु दाय्‌गु याना चित्तय्

दु:ख बोगु खः थुजागु पाप यांपि सीनालि लोपा, थम्हं मेपिन्त गथ्येयानागु खः अथ्येहे जक मखु वया न्यादुगं थःम्हं भोगयाना दु:ख नयेमालिगु जुयाच्वन । थम्हं थम्हं यानागु कर्म भोग थम्हं याय्मा, भिगुयासा भिगु मभिगु यासा मभिगु– सुःख दु:ख थम्हं हे मयासें मगाः मेपिसं भोग याईमखु ।

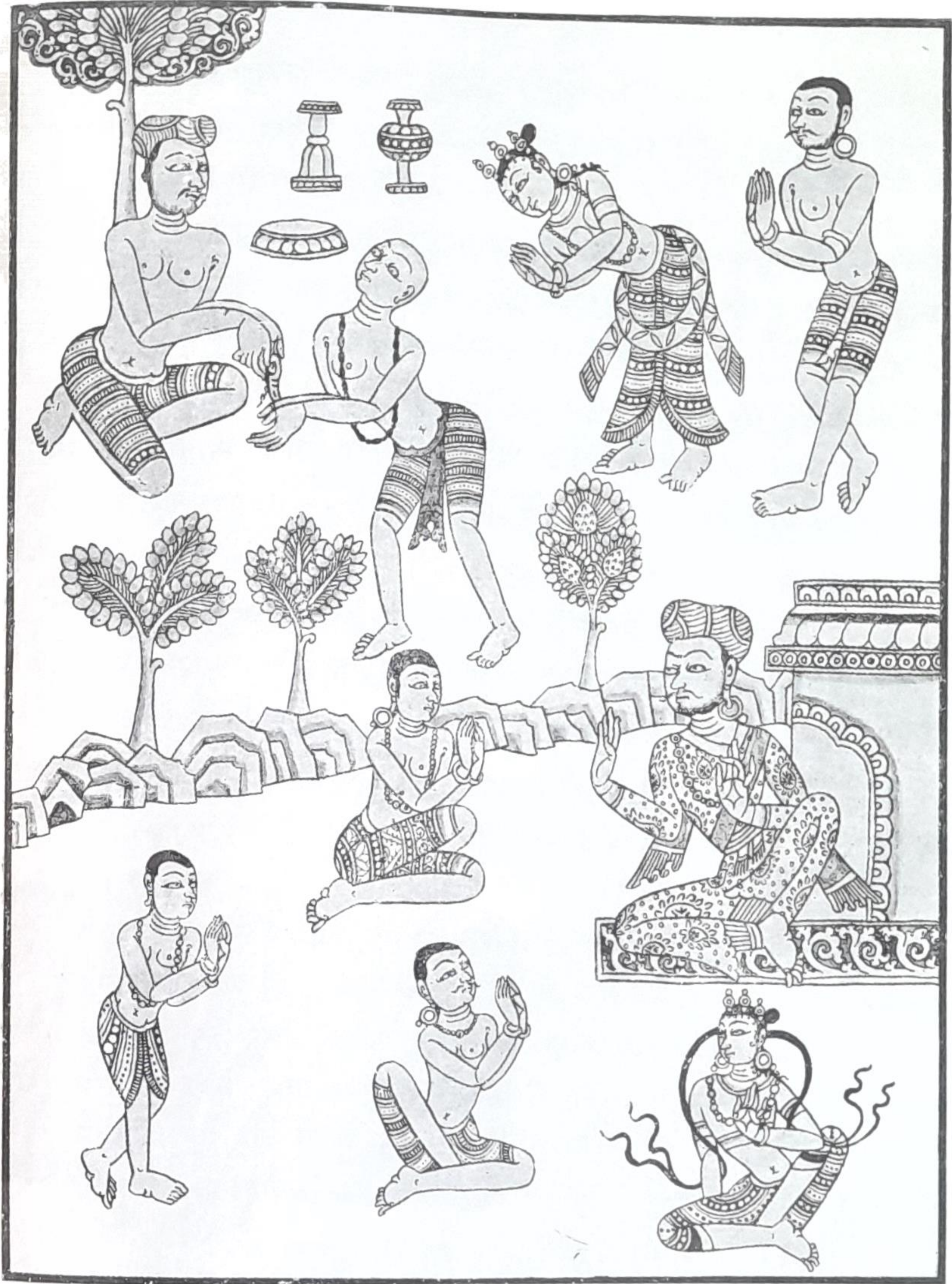
कुकर्म धंगु मभिगु ज्याय् पापं नरके भोग यानानं थम्हं मेपिन्त दुखयानाथ्यें उकीनं थःत लोपा अथ्ये हे न्यागु जन्म तक दु:ख याइगु जुया च्वन । सु:खनं अथ्ये हे मेपिन्त सुख यासा थःतनं लिपा सुख जुइगु जुया च्वन ।

छिमिसं खनाच्वंगु हे खः संसारे गुलिसियां नय्गु त्वनेगु पुनेगु च्वनेगु वासहे मदया उख्ये थुख्ये फल्चाय् द्यना फोनानया दरिद्र यागु दु:खें लाना कष्टनया, चिकुवले वस्त्र फोगु मदय्का च्वंपिं फुक्कं परया संपत्ति खुया हेका मेपिन्त मनकूसे थःजक नया, मेपिन्त दु:ख विया खोय्का सास्तियाना वःपिं पापीत खःधका सीकि ।

गुंलि मनुतय् मिखा काँ जुइका तुतिखुः जुइका ल्हा मदयेका च्वनोपिंनं दु । गुंलि कुष्ठरोग महारोग जुया शरीर नवेका स्वयां स्वेमयेका सनेनं मफेका म्वाना दु:ख जुया च्वनोपिं दु । थुपिं न्हापाया जन्मय् थम्हं हने मापिं माँ, अबु, गुरू, भिक्षु, देव पिन्त द्रोह्याना लाको पाको सना कुकर्म याना वंपिं पापीत धका सीकि ।

वनेवास याईपिं धुं, भालु, किसि, सल, माक, ऊँट, म्ये, दोँह, खिचा, चला, खराचा, इत्यादि पशु जन्म जुया च्वंपिं । हानं गृद्ध, इमा, को इत्यादि पंछीजुया तों की नया जुईपिं न्हापाया जन्मय् मनुजुया अहंकार अभिमान याना मूर्खजुया हिंसक चाण्डाल व्याधा या इलमयाना न्हिं न्हिं पशु पंछी स्याना लामिया नया वंपिं पापित धका सीकि ।

स्वयंभू महाचैत्य, त्रिरत्न, बुद्ध वोधिसत्व, लोकेश्वर, आर्य्यतारा, ज्ञानया धुकु समानगु पुस्तक यात, अपहास (गिल्ला) याना वंपि– लिपाया जन्मे स्वांथ, ग्वाज्यो, पाकः(लाता लाती) जुया दु:ख भोगयाना च्वने माली । हानं चायकनं मचायकनं झिता प्रकारं झी मनुष्यतेसं पाप याईगुदु छु छु धासा, जिनं छुतेयाना खँ थुइक बाँलक कने, छिमिसं मन पिमछोसे ध्यान तया न्यं । (काय्) शरीरं याईगु स्वंगु अकुशल कर्म थथ्ये खः ।

धर्माकचङ्गङ्गप्थिगनपिङ् दानआलायचना रूजुआयाप्रतावक्कना थाःथाः
पिङ् थग्नकदानवियाच्वं वल विङ्सीकग ल्हंन्ड ब्राह्मणरूपसयाङ्या स्पं
निपा भनिलंगू यङ्क ङ्गमालधकाछंगू वियाछागू विग —

(१) प्राणातिपात– प्राणी स्याय्गु (हिंसाकर्म) यागु पापं लीपा भयंकर पिं अन्तु तेसं न्याका सास्तियाना दुर्गन्ध फोहरगु नरके तया तई। हानं मनुष्य हे जन्मकाः बःसां अल्पायुजुया याकनं सिनावनी।

(२) अदत्तादान– खुयाकायगु ह्यय्का अथवा लाका कायगु, मबीकं परया धन कायगु पापं लीपाया जन्मय् खि, चो, खैं, न्हि, फोहरगु बस्तु नंपिं भूत प्रेत जुया ताकालं दुःख भोग याना मनुष्य जुइवले दरिद्र जुया जन्म काःवई।

(३) व्यभिचार– पुरूषं थःह्म स्त्री छह्म बाहेक परस्त्री नाप, स्त्रीया थःह्म पुरूष बाहेकं परपुरूषनाप संभोग यायेगु पापं लीपा शरीरे नवगु रोग जुया याकचा अलग च्वने माली अनंलिपाया जन्मय् मिसा जूसा वेश्या जुई। मिजं जूसा कलानाप वाया च्वने माली।

म्हुतु वचनं याईगु प्यंगु (४) अकुशल कर्म थथ्ये खः।

(१) मिथ्यावाद– फुठ्ठा खँल्हाःगु पापं लिपा नरके यमदूतपिसं म्येसाल। सास्तियायी, मनुष्य हे जन्म जू वई वले सदां म्हुतुई कैंबईगु रोगं दुःख जुया च्वनी।

(२) संभिन्नप्रलाप– चिकिधंगु खं तःधंयाना चुकरि खँल्हाना भिले जूपिं फायावीगु खः। थ्व पापं थः यपिं लिसे वाया च्वने माली, सदां रोगी जुया शरीरयात दुःख जुया च्वनि।

(३) पैशून्य भाषण– परयात नुगले स्याक खँल्हायगु, थःगु खँ जक मखुसानं प्रमाण यायगु थुगु पापं लिपा नरके नग्वारा म्हुतुस सोचाका सास्ति याई। अनं लिपाया जन्मय् मनू हे जूसां असिद्धि जुया मेपिसं निन्दा याका च्वने मालि।

(४) पारूष्य-वचन श्राप वीगु विवेक विचार मयासे खँ ह्लाना मेपिन्त चित्त सुख मबिगु। थुगु पापं नरके म्हुत्वी मिं थुका सास्ति याई अनं लिपाया जन्मे मनुष्य हे जूसां थम्हं ल्हानागु खँय् मेपिसं माने मयाका अपमान जक जुइका च्वने माली।

चित्तं याइगु पाप स्वता (३) प्रकार थथ्ये खः।

(१) अभिध्या– पर प्राणीया चीजविजे लोभतया जुइगु। थुगु अकुशल कर्म लीपा प्रेत लोके जन्म जुई। यदि मनुष्य हे जन्म जूसां न्ह्यावलें दरिद्र जुया नय मखंका दुःख कष्ट भोग याय् मालि।

(२) व्यापाद– परया सुख खना नुगलं सह्याय् मफईगु, अहंकारं मने दुःखताय्‌का च्वनीगु । थुगु पापं नरके तांनोयोगु ववागु थासे तया सास्तियायि । अनं लोपाया जन्मे सदानं स्वाईगु ज्वर रोगं पीडा जुया दुःख सीमालिगु ।

(३) मिथ्यादृष्टि– नास्तिक जुयागुलिं लिपा पिशाच तों, की, दुगु नवगु थासे चोना धोगोगु, पुलांगु, नवगु वस्तु आहार याका सास्तियाना तई । अनं लोपा जन्म जुईवले न्ह्यागुहे इलम यासानं भाः मखंह्म जुया च्वने मालोगु ।

काय, वाक, चित्त थुजागु झिगु अकुशल कुकर्म (पाप) गुवलें मयासे भिंगु कुशल कर्म (पुण्य) यायेगु प्रयत्न यायेमाः । झी मनुष्यतेसं थुजोगु सीका कुकर्म तोता, सुकर्म यायगुलि मन सदां न्ह्यचिले बलेतिनि सद्धर्मय् लाना सदानं यम शासना दुःख पीडा जुईगु नरक भोगयाय् मालिगु अवस्था दैमखु । जगत् कल्याणकारि परम गुरू बुद्ध या पदप्राप्त यायेगु, जन्म मरणया दुःखं मुक्त जुईगु मोक्षपद लायगु मार्ग थ्व हे खः सोकि धका धर्माकर राजां दरवारय् च्वंपिं मिसा मिजंतेसं चाहुयेका, कुकर्म याइपिं न्ह्योने तया थथ्ये धर्मोपदेशविया बोध याना विज्याइगु जुया च्वन ।

थथ्येहे वरावर देशेनं प्रजागणपिन्त न्यंका बोधयायां थासे थासे धर्मया खँ प्रचार याना, विद्वांन् पिन्तनं याका थःगु देशे कुकर्म याईपिं दुष्ट चाण्डाल छह्महे मदयेका विज्यात ।

छन्हु धर्माकर राजा प्यह्म सिपाहींत लिसे सलगया वनय् चाहय् विज्यात । वनया शोभा विचारयाना थाय् थासे वनजन्तु पिनि थःथःगु आहार याना गुलि द्यना च्वंपिं गुलि चाहुला जुपिं गनं ऋषि मुनिपिं सिमाक्वसं च्वना तपस्यायाना च्वंपिं गनं गनं ग्रामवासी मनुष्यपिं थःथःगु ज्याय् वःपिं स्वया– थःनं सिमा क्वे आरामयाना च्वंगु अवस्थाय् मेगु देशया राजा छम्ह सिपाहीं मुंका वनजन्तु शिकार यावह्मसें खना न्ह्योने वया छलपोल सु खः ? धका न्यन ।

फेतुना च्वंह्मसिनं लिसः बिल– "जि वाराणसी देशया जुजु खः वनयागु चरित्र स्वयगु निम्ति थन वया आरामयाना च्वना । जिगु नां धर्माकर राजा खः थुलिधया धर्माकर राजां आगन्तुक यात न्यन– "छपिंगु नां छु ? थनछाय् विज्यानागु ?

आगन्तुकं लिसः विल– "जि गन्धवती देशया राजा खः जिगु नां सिंहविक्रीडित क्षत्रि खः। वनजन्तु शिकार यायेगु उद्देश्यं जि थन चाह्यु वया च्वना।" थथ्ये निह्म सिया परस्पर खं ल्हाना प्रणामयाय् धुंका थ्व शिकार यावह्म राजानं अनहे आराम याना विज्यात।

थुगु अवस्थाय् धर्माकर राजाया विचार वल। दुष्ट चाण्डाल व्याधा खुं डाका तयेतः समेत बोधयाना दमन याय्धुन। आः थ्व राजा पासायात दमनयाय् माल धका विचारयाय् धुस्येंलि विन्तियात। "भो मित्र! भाग्यं छीपिं थ्यें जाह्म राजा वने नापलात छीपिं निह्म थनिनिसें त्वाय् पासा जुइगु जि इच्छायानागु जुल छलपोलया इच्छा दुला मदुला?" थथ्ये धर्माकर जुजु न्यसेंली सिंहविक्रीडित राजा न्हिला हर्षयाना पासा नालेगु इच्छा प्रकटयाना उगु वने थुपिं निह्म त्वाय् पासा जुल। अनंलि सकलया वने च्वंगु फलाहार जलपान याय् धुंका क्वक्वः सिमाया क्वसं फेतुना त्वाय् पासा निह्म नापं च्वना मेपिं सिपाहीत जवे खवे न्ह्योने तया धर्माकर राजां थथ्ये धर्मोपदेश विल।

"पासा सिंह विक्रीडित महाराज तथा सिपाहीं गणपिं! जि धर्म विषय कथा प्रवचन छकोयाय् त्यना सकसिनं ध्यानतया न्यनीगु आशादुः। कीसं थ्व जगतय् च्वना मन्यसें मगागु धर्म बोधिज्ञान खः। थ्व ज्ञान मसीका मदय्का चोनेगु छगू तस्सकं धिकार जन्म खः।"

"थ्व ज्ञान दयेका थम्हंफुगु ज्यानं याह्म खःसा धायें मनुष्यरत्न धाई मखुसा अमनुष्य जुइ। छलपोल तंमोय्का विज्याय् मते। छीपिसं धया विज्यात, जि वने वनजन्तु शिकार याःवया धया विज्यागुलिं छलपोलं बोधिज्ञान, सद्धर्मचर्य्य मस्यूनि धका जि सीका कया, न्यना विज्याहुं।"

"संसारे उत्तमगु पुण्य सद्धर्मचर्य खः। परया उपरे करुणा तया उपकार याना मूक्ष्य प्राणी पिन्त मस्यासें अहिंसा पालन यायेगु हे धर्म खः। दान, शील, क्षान्ति, वीर्य, ध्यान, प्रज्ञा थ्व षट्पारमिता ह्मसीका अहिंसक जुया ज्यायाना यंकेगु बोधिज्ञानया लंपु खः।

प्राणीस्याय्गु ज्यायात पापया मूल हिंसा धाई। प्राणी स्याना दान यागु दानपारमिताय् लाईमखु गथ्येजा होःगंगु थले लःतय्थ्यें जुइ। थ्व थें प्राणीस्याना धर्मयाःगु फुकं शील पारमिता, क्षान्ति पारमिता, वीर्य पारमिता ध्यान पारमिता प्रज्ञापारमिताय् लाई मखुः।

हानं फ्रिगु अकुशल कर्म- काय वाक चित्तं याइगु दु । थ्व नं यायेगु योग्य मजु । अकुशलकर्मं फ्रिगु छुः छुः धासा शरीरं याइगु स्वंगु थथ्ये सोकेगु । प्राणातिपाप हिंसा यायेगु, लीपा नरक भोगयाना हानं जन्म कया थःतनं स्याका अल्पायु जुया चोने मालीगु ।

। १ । अदत्तादान मबीकं काय्गु अर्थात् खुया ह्याका लाका काय्गु, थुगु पापं लिपा दरिद्र जुया दुःख भोगयाय् मालीगु । २ ।

व्यभिचार- पुरुषया थःह्य स्त्री दय्कं परस्त्री नाप संभोग याय्गु- स्त्रीया थः पुरुष दय्कं पर पुरुषनाप काम क्रीडा याय्गु । थ्व पापं लिपा बेश्या जुया, पुरुषया स्त्री विमुख जुया दुःख भोग याय् मालीगु । ३ ।

म्हुतु वचनं याइगु प्यता (४) दुः ।

मिथ्यावाद- फ्रुठ्ठा खँ ल्हाय्गु थुगु पापं स्वाँथ स्वाज्यो पाक लाती जुया दुःख भोगयाय् मालीगु ।

संभिन्न- मिले जूपि फाय्गु, चुकरि याना जुइगु, थ्व पापं थः याःपि नाप बाया च्वने मालिगु ।

पैशुन्य- परयात नुगलेस्याक खँ ल्हाय्गु, थ्व पापं असिद्धिजुया चोने मालीगु ।

पारुष्य- स्राप विईगु आदि, थ्व पापं, न्ह्यागुज्या यासां भाः मखनीगु ।

चित्तं याइगु पाप स्वंगु (३) दुः ।

अभिध्या- परया धने चीजविजे लोभ तयेगु ।

व्यापाद- परया सुःख खना मन दाह जुइका सहयाय् मफय्का जुइगु थ्व पापं लिपा थःत भरोसा सुंहे मदया दुःख जुइगु ।२।

मिथ्यादृष्टि- भिंगु थासे वनेमंमदइगुः। मभिंगु थासे वनेगु, मन जुया वइगु नास्तिक जुइगु । थ्व पापं न्ह्यागु इलम यासानं थःत वनोवस्था मजुइगु । सकलया अप्रिय जुइगु सोयां स्वय् मयइगु । ३ ।

थ्व फ्रिगु अकुशल कर्मेनं प्राणातिपाप हिंसा यायेगु पापया हाः जुया च्वन । थुजोगु मयासा अकुशल कर्म तोतागु जुल ।

विशेष झिगु अकुशल कर्मयाम्ह आपलं नरक भोगयानानं हानं संसारे दुःखीजुया जन्मकया आपालं दुःख भोगयाय् माला चोनी । झीगु कुशल कर्म लासा नरक भोग याय् म्वाला संसारे हानं जन्म जुइगु दुःखं मुक्त जुया मोक्ष प्राप्त जुई ।

थुजागु सद्धर्मचर्य, बोधिज्ञान, झिगु कुशल कर्मय् लाह्य यात बोधिसत्व महासत्व धाइ । थथ्ये मजुतले धर्मे उद्योग याना च्वंसा छन्हु सफल जुइ । थुगु प्रकारं धर्माकर राजां उपदेश बिया बिज्यागु न्यना अनचोंपि सकलया मन शान्त जुया तस्सकं हर्षयाना थौं गुजागु उत्तम ज्ञान न्यनेदत धंन्य धंन्य झीगु भाग्य, धंन्य धर्माकर महाराज धका प्रणाम याना आपालं प्रशंसा यात ।

सिह्विक्रीडित राजाया नुगले लोहंतय् कियातयागु आश्चर्यं जुया थौंया दिने गुजाह्म विद्वान् महापुरूष धर्माकर राजा पासायाय् दत धका संतुष्टगु मन जुइका थथ्ये चिन्ति यात ।

"धर्माकर मित्रजु ! छपिसं कना बिज्यागु सद्धर्मचर्य बोधिज्ञान, झिगु अकुशल् कर्म व कुशल कर्म या खँ न्यनागुलिं जिगु मन तस्सकं बोध जुल । जित थौं महारत्न लाभ जुल, थुजागु ज्ञान जिनं गवलें न्यने मनंनि, जि तीर्थिक ज्ञाने लाना हिंसायाना जुया-माः थौंया दिनं निसें तीर्थिक ज्ञान तोता मोक्ष लाभ जुइगु सद्धर्म चर्य च्वना-बोधिज्ञान ह्यसीका झिगु कुशल कर्मयाना झिगु अकुशल कर्म तोता सकलयात जिनं न्यना कना भिगु ज्याय् उद्योगयाय् जि लिहाँ वने धया प्रणाम याना सिपाहीं नापं सिह्विक्रीडीत राजा गथ्ये वःगु खः अथ्येहे लिहाँ वन ।

छें थ्यंका महारानीयात न्ह्योने तया, थम्हं न्यना वयागु ज्ञान दरवारय् सकलयात कना सद्धर्म बोधिज्ञाने च्वना हिंसा कर्म तोता थ्व राजा प्रजा सकलें उत्तमगु धर्म साधनयाना त्रिरत्न नाम कया आनन्दं राज्य भोग याना बिज्यात ।

थने नाप लाह्य सिंह्विक्रीडित राजायात दमनयाना तीर्थिक धर्म तोतके बिया उत्तम धर्म तया थनंलि धर्माकर राजानं सिपाहीं प्यह्य नापं थःगु दरवारय् बिज्यात । लच्छि वस्पंलि दानपारमिता या ज्या यायत आर्थिजन पिन्त बियगु थाय् दानशाला दय्के बिया अन च्वना थम्ह वियफुगु दान काबा धका देशे खबर बिया नित्य दान याना भोजन याय्गु ज्या आरंभ याना बिज्यात ।

थुगु खबर सीका दानकाः वहंपि यक्को वया वल, राजायानं स्वां होइथ्यें मन चःकना दान वियेगुलि जक उत्साह जुया दरवारय् दानपारमितायागु कार्य बांलाना देशय्नं प्रजापिनि महा मंगल जुया कल्याण जुया च्वन ।

थुगु समाचार स्वर्गलोकं च्वे: कामधातु भुवने थ्यना खला मखुला छको स्वय् धका उगु भुवनया राजा काममारया सिपाहींत मनुष्य या भेषकया, गुलिं दरीद्र, गुलि बुढा, गुलिं रोगी, गुलिं ब्राह्मण जुया दान काःवल । थुमिके राजां न्यन– "छिमित छुःमाल ? छिपि गनं वयापिं ? छिमिगु नाँ छु ? छिमिगु छें गन ?

थुमिसं खः थ्ये खं मकं, थुपिं चरीत्र सोवोपिं थ्यें धका सीका तयारीगु भोजन नकानं हानं म्येगु द्रव्य वस्त्र अन्न वासः विया छोत । थुमिसं दान व्यूगु ज्वना मार राजा यात क्यन । मारं स्वया छयो लुकु लुकुं संकल ।

थथ्ये मारं स्वया छ्यं संकुगु सिका स्वर्ग भुवन या इन्द्रं बिचार यात । धर्माकर राजा यागु त्याग चित्त छको जिनं चरित्र सोवने माल धका थः स्त्री इन्द्राणी यात खबर बिया स्वर्ग भुवनं क्वहाँ वया ब्राह्मण रूप जुया राजाया दानशालाय् मवंसे, उगु देशय् छम्ह महाजन यानं दान याना च्वंगु छें भिक्षा काःवन ।

महाजनं ब्राह्मण यात प्रणाम याना भोजन दान विल तर दान मकासे थथ्ये विन्ति यात,– "जित दानहे बियेगु खःसा जि धाय् आम भोजन जित म्वाः ।" महाजनं लिसः बिल । "छन्त छु माल धा ?

ब्राह्मणं हानं बिन्तियात, "जिं धाय् लाई विये मखु धाई थःम्हं विये मफुसा विय फुह्म क्यनेमा जित आवश्यक जुया च्वगु म्वाम्ह मनुष्य यागु न्हेपंनिपा, म्यें निलंगु माला च्वन विये फुला । ?

ब्राम्हणं थथ्ये धागु वचन न्यना महाजन तार्जात फुलेजुया ब्राम्हणयागु ख्वाः सोया च्वन । लिपा ब्राम्हणयात महाजनं लिसः बिल । "ब्राम्हण जात जुया मनुया ला काःवल, थुजोम्ह ब्राम्हण जुइला ? छपिं धाथ्येंयाम्ह ब्राम्हण खेंमखुः छपिं सुः ?"

"भूतला, प्रेतला, पिशाचला, राक्षस अथवा दैत्यला ? छपिं धाथ्यें याम्ह ब्राम्हण खःसा मनुया ला छुयाय्त मागु ? छपिसं नय्गुला, वासःयाय्तला थः पुजा याय्त

जुसा मनुया ला नय्माम्ह द्यः सु ? मनुया लाहे नय्माम्ह द्यः पुजा याय् मागु खःसा थ:गु हे ला ध्यना मामागु ज्या यासा वांहे लाइगु खः धर्मनं यको वइ ।"

मुसुहुं न्हिला ब्राम्हणं लिसः विल– महाजन ! छं धागु खं थिकजु । जि भूत प्रेत पिसाच राक्षस दैत्य मखु: । नयेत, वास यायेत द्यः पूजा यायेतनं मखु । जिमि ला तया द्य: पूजायायेगु थिति मदु: । जि प्रज्ञापारमिता, शून्यता तथता ज्ञानया वाद विवाद याय् फुम्ह धार्थ्येयाम्ह ब्राम्हण खः ।

जिं थ्व दान का:वयागु विलधासा, दानब्युम्ह दानपारमितां पूर्ण जुइकेत खः । थथ्ये धागु ब्राम्हणया वचन न्यना महाजन अति संतुष्टगु मन जुइका प्रणाम याना विन्ति यात । "छपिं धार्थ्येयाम्ह ब्राह्मण खः धका आः सिल । तथापि छपिंसं धया विज्यागु आः जिनं दान याय्गु समर्थ मदुनि ।"

थ्व खँ न्यना ब्राह्मणं धाल– "थथ्ये दान याय् फुह्म थन देशे दु: धागुखँ न्यना जि वयागु खः । गन दु: ? जित वयना व्युसा ज्या सफल जुई ।" थुजागु प्रकारं खँ ल्हाना च्वंगु वखते राजपुरूष छम्ह महाजनया दानयाना च्वंगु सोवल । थुपिं निह्मसिया खँ जुया ववंगु सीका राज पुरूषं राजायात खवर थ्यंका विल ।

धर्माकर राजां सीका थ्व ब्राह्मण ह्यसीकेमा धका राज दरबारय् स:ता हति धया विज्यात । राज पुरूष छह्म वना ब्राह्मण यात नापं बोना राज दरवारय् थ्यंके हल । दान शालाय् थ्यसेंलि राजायात स्वस्तियाना विन्ति यात ।

"भो महाराज ! जि विदेशी छह्म ब्राह्मण खः दानका: वया । राजां आज्ञा जुल "ब्राह्मण जु ! महाजन नाप छु खँल्हानागु खः वखं जित नं धा ।

ब्राह्मणं विन्ति यात– "छलपोलं दान वियेगु खः सा जिनं धाय् मवियेगु जुसा धयागु सिति वनि– सिंतिवंका विज्याय् मते । जित माला चोंगु दु छु:धासा– म्वाना च्वंह्म मनुष्ययागु न्हेपं निपा, म्यें निलंगु थुजागु ला दान व्यूसा कया ज्वना वने, मेगु दानका: वयाह्म जिमखु: ।

थ्व ब्राह्मण या वचन न्यना राजाँ न्हिला विचार यात । जि छन्हुमने लुया वगु बु: थथ्ये अन्न भोजन वस्त्र धन द्रव्य जक दान यानानं छुयाय्, थ्व शरीर नं त्याग

फ़ाना दानयाय् दुसा मनोरथ पूर्ण जुइ– सुनां दान का:वइ ? का:वइपि दुसा विये धका मने लुया वगु थौं पूर्ण जुइगु जुल । थ्व जिगु भाग्य खः । हे त्रिरत्न प्रणाम ! निर्विघ्न थ्व ज्या सफल जुयेमा । थुलि विचार याय् धुंका आज्ञा जुल ।

"हे महाब्राह्मण ! छं छु धयागु खः उगु दान वियेत जि तयार जुया, जिगु भाग्यं चूलावह्म छ खः । जिगु मनं संकल्पयाना तयागु थौं सिद्ध जुइगु जुल । संबोधिज्ञान प्राप्त याकिम्ह ब्राह्मण जिगु न्ह्योनेसं वया च्वन थ्व तःधंगु संजोग खः । हे ब्राह्मण ! छ हथाय् चाय् मते ।"

थुलिधया थ्येनेगु शस्त्र थम्हं कया हया शुद्ध मन जुया तयारि जुल । थथ्ये आज्ञा जुया जुजुं शस्त्र न्ह्योने तःगु खना राज पुरोहित मंत्री रानीगणपि सकल आश्चर्य जुइका वं वइगु वं वईगु परस्पर ख्वाः स्वया थ्व ज्या याकेमखुः धका सल्हायाय् धुंका मन्त्री गणपि सकल छपुचः जुया थ्व दान काःवह्म ब्राह्मण या ख्वाः स्वया थथ्ये धाल ।

" ब्राह्मण ! छ दुष्ट चाण्डाल जुया थुजागु वस्तु माल धका धावयेत लाज मदुला ? राजाया शरीर विशोभा यायेत निर्दया जुया न्हाय्पं म्ये नय्त क़ा वइह्म छ ब्राह्मण जुइला ? ब्राह्मण जुया मनुया म्यें न्हाय्पं फोना यंका नय्गु इच्छा याइम्ह छ राक्षस ब्राह्मण जा मखुला ?

यदि छं धाथ्यें याम्ह ब्राह्मण जाति खःसा धन द्रव्य वस्त्र नय्गु अन्न मधि भोजन त्वनेगु वस्तु फलमूल इत्यादि छं इच्छा जूथ्ये दान कया यंकि मेमे पिन्त स्वया दुगंछि विया छोय् । अजनं संतोष मजुसा छंगु इच्छा पूर्ण जुइक जुजुं विया विज्याई । जिमिसंनं वियेत्यना कयायंकि । आः हानं जुजुयाके थथ्ये न्हाय्पं म्ये हृति धाय् मते धाल धासा जिमिसं सह्याय् फइमखु ।"

थथ्ये ब्राह्मण यात वोविया धागु खँ न्यना जुजुं मंत्रीगण सकल यात थुगु प्रकारं खँ कना बोधयाना विज्यात ।

"पुरोहित रानी मंत्रीगणपि ! ध्यानतया जिगु विन्ति न्यँ । न्हापाहे जिगुमनं संकल्प याना तयागु खः धका धाय्धुन । थ्व ब्राह्मणया छुंहे दोष मदुः । थ्व ब्राह्मण जिगु भाग्यं थन वह्म खः । थ्वया चित्त घाः जुइक सुनानं खँल्हाय् मते दान काःवह्म

अर्थिजनयात दान विइह्मसें थिकयाय् धुंकल आपलं खंल्हाना विलंवयाय् मज्यू: ।

भविकर्मं चोयाहःथ्येनं जुइ । विय मखु धका वोविया लिछोय् नं योग्य मजु, सत्संगतं भिगु जुइ, कु संगतं मभिगु जुइ ।

अहंकार अभिमानयाना मूर्ख जुइव थःत थःहे शत्रु जुया मखुथ्ये जुइगु नं दुः । चाण्डाल नीच कुले जन्म जुयानं सत्संगत, सत्गुरू पाख्यं तःधंगु उत्तमज्ञान लाना उच्चगु पद प्राप्तयाना महागुरू जुइगुनं दु ।

उच्च कुले जन्मजुया अयोग्यगु कुकर्म याना चाण्डाल जुइगूनं दु धर्म याना नरक वनिगु दुः पापयाना स्वर्ग वनीगु मदु ।

धर्म याना गथ्ये नरक वनि धासा– अविद्या अभिमान अहंकार चित्तं हिंसायामा अर्थात् प्राणिस्याना धर्मयाना जुइ थुजापि नरक भोगयाःवनि । हिंसाकर्म मयासे धर्म याइपि स्वर्गवास यावनिगु खं जि धाय् मागु मखु ।

हानं दानयाना धर्म याइह्म यात दान धर्मयाय् मते धका गना मयाकिम्ह लिपा तःप्यंक वना नरके कुतुं वनि ।

पापयाना चवंह्मयात याय् मते धका गना धर्म याके फुसा जन्म जन्म पत्ति स्वर्ग वास दई ।

थःगु शरीर अनित्य भापा याना दानकाःवह्म यात त्याग चित्तं दान विया संतोष याय् फुसा क्रमशः बोधिज्ञान लाना मोक्ष प्राप्त जुइ ।

बने गामे देशे सकभनं चाहुला चाण्डाल दुष्ट मालाहया खुं डाका पिन्त समेत सद्धर्मया ज्ञान कना आः कुकर्मयाय् मखुत धाय्का शान्त यानागु सार याय्त थौं मनं संकल्प याय् धुंगु ज्या सफल याय्त्यना सुनानं गनेमते । छन्हु सकलें मृत्यु जुइ तिनि मृत्युयात त्याके फुपिं सुं मदु । निश्चयनं संसारे वलवान्ह्म मृत्यु धयाम्ह दूत दुः ।

ब्रह्मा बिष्णु महेश्वर ईन्द्र कामदेव चतुर्महाराज स्वर्गया देवता, देवी अप्सरा देवपुत्र यक्ष गन्धर्व किन्नर सिद्धा बिद्याधर दैत्य राक्षस गरूड नाग कुमाण्ड भूत प्रेत पिशाच सिंह किसि धुं इत्यादि अनेक पशु पंछी कीटाणु लखेच्वंपि जल जन्तु सकल मृत्यु दूतं कावइ बले नापं वने मानि । मृत्युदूत यात त्याकेफुपिं सुं मदु ।

मनुष्य राजा रानी मंत्री धापिं– योगीगण भिक्षु ब्रम्हचारी गुह्यक विद्वांन् आचार्य, षड्शास्त्री, वेद वेदांग पारंगतपिं कोविद धापिं, त्रिकाल स्यूपिं ज्योतीष, रोग म्हस्युपिं वैद्य, वीर पराक्रमपिं पहलमान तथा मेमेपिं सकल प्राणिपिंत मृत्युदूत वया जों वइ थले अथवा मृत्युदूतं साला गन यंकि अन ल्यू ल्यू वनेमानि– थ्व खँ खः लाकि मखु जित जवाफ व्युः ।

हानं धाय् त्यना-मृत्युदूत यात त्याके फुपिं दुः धयागु खःसा सु खः गन दु ? जित धा । सुं मदुखः जिमिसं मस्युः वयने मफु धयागु खःसा थ्व मृत्युदूत यात त्याकेगु ज्या– सद्धर्म बोधिज्ञाने च्वनेगु सिवाय् मेगु मार्ग मदु ।

थुगु ज्ञाने च्वनेत न्हापालाक दानपारमितां पूर्ण याय्मा । दानपारमितां पूर्ण याकेत वयाच्वंम्ह थ्व ब्राम्हण यात थ्वं धागु थौं जिनं दानविया छोय् त्यना । थ्व ज्याय् छिमिसं कोलाह शब्द थिकया हालि, हालेमते सुंक च्वना सोया च्वं ।

राजां थथ्ये त्यागचित्त याना राग तृष्णा आदिया भुतुनालं मवीगु ज्ञान उपदेश न्यंकुगु थुईका महारानी मन्त्रीगण अनचोंपिं सकसिनं राजायात प्रणामयाना विन्ति यात ।

"भो महाराज ! मृत्युदूतयात त्याके फुपिं सुंहे मदु खः जिमिसं कने मफु । त्याके फइगु छपिनि मनया आशय पूर्ण याय्गुलि जिमिसं गने मखुत । सुनानं मयानिगु दान धर्म याना वयना विज्याय् त्यन । छलपोलया विचारं सोया मागु ज्या याना बिज्याहुं ।"

सकसिनं थथ्ये वचन व्युगु न्यना राजाया मन प्रशन्न जुया थुम्ह ब्राम्हणयात थःगु म्ये न्हेपं ध्यना दान याय्गुलि उत्साह जुइका मिखा तिसिना ध्यानं विचार याना स्वत ।

मृत्यु दूतं ज्वनिवले थ्व म्ये न्हेपं छुंहे ख्यले दइगु मखु । श्मशाने यंका अग्निदाह याइ तिनि भस्म जुया नौ जुइ तीर्थेयंका चुइकेबले थुगु जन्मया शरीर छुंज्याय् ख्यले दईगु मखना ।

ज्याय् ख्यले दइगु म्वाना च्वनीबले दान पुण्य थमं फको यानागु पुण्यया प्रभावं मृत्युदूतं थिइ मफय्केगु– थुगु धर्मया प्रभावं सकल सत्व प्राणिपिन्त हित सुख

जुइगु ज्ञान उपदेश बिया बुद्धत्व प्राप्त जुइगु मनोरथ प्राप्त जुइमा। थुलि ध्यानं खंका विचार याय् धुर्स्येलि थ्व दान का:वम्ह ब्राम्हण यात स:ता आज्ञा जुल।

"हे ब्राम्हण ! छं धागु दान विइत जि तयारि जुया। थुलिधया धर्माकर राजां मती छु हे विषाद मयासे त्रिरत्न नाम कया शस्त्र ज्वना थ:गु न्हेपं निपां लं ध्यनेथ्यें थम्हं ध्यना हानं थ:गु म्यें पिकया पालु ध्यनेथ्यें थम्हं ध्यना शस्त्र भूमिसं तया न्हेपं म्ये निपा ल्हा:तिं ब्राम्हण यात दान याना बिज्यात। म्हुतुं जवं खवं हि सोसो वय्का ब्राम्हण या ख्वा: सोया सन्तोष जुया बिज्याहुं धका धया विज्यात। म्यें ध्यने धुंकुलि बोलि प्रशस्त मजुल अनंलि दानप्रतिष्ठा दक्षिणानं बिया विन्तियाना क्षमा याना ब्रिज्याहुं धका धया विज्यात। अनंलि आकाशे थ:स्वया विन्ति याना प्रार्थना याना विज्यात। न्हापा जुयावंपि बुद्धपि लुमंका प्रणामयाना मनं कल्पना याना विज्यात। "वज्रसमानं क्वातुगु संबोधिज्ञान लाना सम्यक संबुद्ध जुया बोधिज्ञान दानयाना प्राणिपि उद्धारयाना वने फय्‌मा।"

थुगु अवस्थाय् उगुथासे च्वंपिसं राजाया शरीर विरुप जुगु सोय् मफया उगुस्थाने च्वंपि सकल भूमिस भोसुला च्वन। गुलि दनावना मेगुथासे च्वना खोया च्वन, रानी जक मूर्छा जुइका च्वन। गुलि ना:री गर्णापि मूर्छा जुम्ह रानी यात घे:पुना भो: सुला च्वंन, मंत्रीगर्णापि न्हकुतिया अपशोच याना खोवि सो सो वय्का च्वन।

दानका:म्ह ब्राम्हण राजा यागु त्यागचित्त खना आपालं आश्चर्य जुया छु समय लिपा विन्तियात– भो महाराज ! थुगु दान पुण्य या प्रभाव त्रिलोके प्रख्यात जुइ। छपिंगु मनोरथ संबोधिज्ञान, वोधि प्रणिधिज्ञान, वोधि प्रस्थान ज्ञान लाना मोक्षप्राप्त जुइमा धका आशीर्वाद बिया धर्माकर महाराज या नां यात ल्वेक ज्या:नं याना वयन सहस्र धन्य प्रशंसा दु। छलपोलयागु चित्तखना जि संतोष जुइ धुन चित्तया चरित्रनं सोय् धुन। छलपोल त्रिभुवने दुर्लभम्ह राजा ख:। मिखाकना सो थुलिधया– ब्राम्हणया रूप तोता इन्द्रया दर्शन बिया राजाया शिरे ल्हा:तया धन्य धन्य छलपोल ख: हे महाराज ! स्पटिकगु तुल्य निर्मल चित्तयाना दान यात। जि कयायंका थ्व वस्तु स्वर्ग भुवने सकल यात वयने। सकसिनं साधुकार बिया वयान याइ छु संखा तय्‌म्वा मनोरथ पूर्ण जुइ।

थुलिधाय् धुंका आः जि वनेत्यना छलपोल या हानं म्येगु म्यें न्हेपं वुसि वया वय्मा धका आशीर्वाद विया, पलक जावले धर्माकर राजाया न्हापाथ्यें जागु म्यें न्हेपं निपां दयावल ।

राजा अत्यन्त खुसि जुल मूर्छा जुम्ह महारानी मंत्री अनच्वंपिं सकलें दना वया इन्द्रया रूप दर्शन याना प्रणामयात सकलें छवक जुया सोया च्वन ।

थनंलि देवराज इन्द्र विदा कया उगुस्थान तोःता अन्तर ध्यान जुया स्वर्ग भुवन थ्यंका थुगु समाचार सकल यात कना दान वियाहगु न्हेपं निपा म्यें ध्यना व्युगु क्यना बयान यात । स्वर्गे च्वंपि देवतापिं खुसि जुया धर्माकर राजाया देशे मोतिरत्न स्वां वृष्टि याना स्वागत याना हल ।

थुगु वखते पृथ्वीकंप जुल, सुगन्ध वासन वगु फय् वल । प्यंगु दिशां कल्याण या शब्द न्यंका हल ।

सकभनं देशे थुगु सद्धर्म या कीर्ति राजाया त्याग चित्तं दानयागु पुण्यया प्रभाव यश गुण धर्म प्रचार जुल । त्रिरत्न भक्तियाना वरावर दान कार्य मतोतुसे धर्मयाना प्रजाप्रतिपाल याय् धुस्यंलि छन्हु थ्व राजा देहान्त जुया वन ।

स्वर्ग लोकय् च्वंपि देवतापिसं पंचवाजा म्वाहाली पोंधा काहां शंखपुया मंगलोत्सव याना स्वर्गच्वेःयामा भुवने मालिक याना अनया देवपुत्र पिसं मानेयाना तल ।

उगु थासेनं सद्धर्मचर्य याय्गु मतोतुसे थम्हंनंयाना मेपिन्तनं याका आनन्दं वास याना च्वन । लिपा महारानी नं मृत्युजुया वना वहे राजा नापं च्वंवन ।

थ्वहे धर्माकर राजा आः थ्व कलिया समये गन जन्मकाल धका छिमिमतो च्वनि । जगत् हित जुइगु बोधिज्ञान लाना बुद्ध जुम्ह शाक्यमुनि धका सोकि । थ्व मुनीन्द्र मेह्म मखुः ।

जिगु पूर्व जन्मया छगु थ्व खः । थ्व त्यागी धर्माकर राजाया खँ सुनां न्यनि, न्यंकि, न्यंकेविइ, कनि, कंकेविइ पुस्तक पूजायाना तइ । थुपिनं क्रमशः संवोधिज्ञान म्हसिया करूणा चित्त जुइका उत्तम अहिंसा धर्म च्वना मोक्ष प्राप्त जुइ ।

थुगु प्रकारं भगवान् बुध्दं कना विज्यागु धर्मोपदेश न्यना च्वंपि आयुष्मान् शालिपुत्र महामौद्गल्यायण आनन्द काश्यप भिक्षुगण भिक्षुणी उपाशक उपाशिका तथा मेमेपि सकलया मन शान्त जुया वोधिज्ञान कंगु म्हसीका भगवान बुद्धयात धर्माकर राजा यातनं धंन्य प्रशंसा याना साधुकार बिया सकसिनं नमस्कार याना थःथःगु थासे वास याःवन ।

-:-:- थुलि धर्माकर नृप जातक समाप्त जुल -:-:-

दुर्धन नृपावदान

नमः सर्व बुद्ध बोधिसत्वेभ्यः ।

सकल बुद्ध बोधिसत्व पिन्त नमस्कार

छगू समये भगवान बुद्ध वहे स्थाने विराजमान जुया विज्यागु शुभ समाचार न्यना, सदांयाथ्यें भिक्षुपिं सकल वया भगवान यात स्वचा चाहुला पाद कमले भोःपुया थःथःगु थासे च्वना थगांन्यया पुलिचुया विन्तियाना बसपोल यागु ख्वाः स्वया च्वन ।

थथ्येहे ह्मानं मेमेपिनं भिक्षुणीपिं सहित सकलयात नित्यथ्यें अनाथ पिण्डद महाजनं भोजन दानविया नके धुस्येंलि थः सपरिवार मुना भगवान बुद्धयात प्रणाम याना चाहुला थःगु थासे च्वना विन्तियाना च्वन ।

थुगु वखते थ्व महाजनं मनं थथ्ये लुमंकल– श्री भगवान ह्मानं शरीरं कष्टयाना प्राणि उद्धार या निर्मित दान याना वंगु खं न्यने दुसा सकलया चित्ते करूणा उत्पत्ति जुइ ।

परचित्त ज्ञान दुम्ह आनन्द भिक्षुंसोंका श्री भगवान याके थथ्ये विन्ति यात । –"भो भगवान शास्ता ! छलपोलं स्यूसानं छगू खँ विन्तियाय् त्यना । शरीरं कष्टयाना पर प्राणि उद्धारयाय्या कारणे छलपोलं दानयाना वोगु ह्मानं मेगु खँ न्यने दुसा सकसिया करूणा चित्त उत्पत्ति जुई म्हसीधका अनाथपिण्डद महाजनं इच्छा यात । आ छलपोलं आज्ञा बयेका विज्याय्गु बखत जुल । थथ्ये विन्तियास्येंलि भगवानं ध्यानं विचार याय् धुंका आज्ञा जुल ।

हे भिक्षु गणपिं ! न्हापा उर्जय नगरे चक्रवर्ति जुया वंगु कुले माया भूवने वासयाना च्वंम्ह धर्माकर राजा थ्वहाँ वया मर्त्यलोके जन्म काःवल । मां लब्धावती महारानी, अबु लब्धभूप राजा क्षत्रि जाति, थ्वया काय् दुर्धन राजकुमार धाय्का

च्वंम्ह अवु मदुस्येंलि दुर्धन महाराज जुया सुचिरादेवी धंम्ह राजकन्या विवाह यात । उगु देशे जन्म का:वगु छु कारणे धासा: व देशे च्वंपि प्रजागणपिं आपलं पंचकाषाय धयागु पाप या वेदनाय् लाना व देशे अनावृष्टि जुल । जलवृष्टि १२ वर्ष तक मजुया भूमि गना छुंहे बुया मवल । मनुतय् नयगु त्वनेगु मदया हाहाकारं दु:ख जुया गुलिं अकालं गुलिं रोगी जुया गुलिं सने मफया सिना वन ।

पंचकाषाय पाप बेदना छु छु: धासा:-

१) क्लेशकाषाय- प्राणि स्याय्गु हिंसादिकर्म २) दृष्टि काषाय- परया जय जुगु स्वय् मफया नानाप्रकारं दु:ख वीगु । ३) सूत्र काषाय- परया सु:ख जुइगु ज्याखं स्यंका दु:ख बीगु । (४) आयु: काषाय-परया म्वाय्गु मदेक विष नकेगु, कुमंत्रं प्रहार याना दु:ख वीगु । (५) कल्पकाषाय- परयात लोभ क्यना सिंति दु:ख विया ह्यांलाकेगु ।

थुजागु न्यागु भयंकरगु पापकर्मे प्रजात लुब्धजुगुलिं अन देशे १२ वर्षया जल वृष्टि मजुया तस्सकं दु:ख जुया च्वंगु मदय्का जलवृष्टि जुईका सकल यात सुखयाय् धका उगुदेशे जन्म का:वगु जुया च्वन ।

थ्व दुर्धन राजाया थव स्त्री सुचिरादेवी पाखें क्रमश: खुह्म काय्‌पिं दयका प्रतिपाल याना च्वन । खुम्ह काय्‌पि ल्याय्‌ह्म जुस्येंलि काय्‌पि न्ह्योनेतया अबुह्मसें बोध याय्‌त खँ न्यंकल ।

-"पुत्रपिं ! जि छिमित छगू धाय्‌त्यना छु धासा- छिपिं राजपुत्रपिं सकसिनं बांलाक सयेका सीका प्रज्ञावान जुया जीवन हनेमा: । थन झीगु देशे प्रजापिं आपायाना विधंगे लाना पापकम याना च्वन । थुमित छ्याना बुझेयाय्‌गु ? छिपिनं अथेहे जुइ धका धन्दा जुल ।"

धर्म यायेमा धका सकलें हाला जुइ- तर अथे जूसां कार्यधासा नरक भोग याय् मालीगु याय्‌त लिफ: मसोया च्वन । धर्म धैगुनं नाना प्रकारया दु ।

(१) मूख्यगु धर्म मैत्री ह्यसीकेगु- थ: व पर उथ्ये भापीगु । (२) करूणा प्राणि उपर दया कृया तथा प्राणि मस्याय्‌गु कार्य अहिंसक जुइगु ख: । (३) अनंलि

मुदिता सीका यंकेगु छु: धासा– पर या सुख जुइगु खना खुसि जुया– परयात सुख विइ गुलि प्रोत्साहन विइगु । (४) हानं उपेक्षा धैगु परयात दु:ख मजुइगुलि तिवः विइगु– परयात दु:ख मजुइगु उपदेश ब्युंपि खना हर्ष जुया थुजापिं पासा त्वाय् गुरू यायगु । थह्मनं परयात सुख याना जुइगु । थ्व प्यता यात चतुर्ब्रह्म बिहार धाई ।"

थ्व प्यता कार्य याय फैगु वा मफैगु विचार याना थम्हं सीकेमा । थ्व प्यतां पीने लातकि पंचकाषाय वेदनाय् लातधका थुइकेगु ।

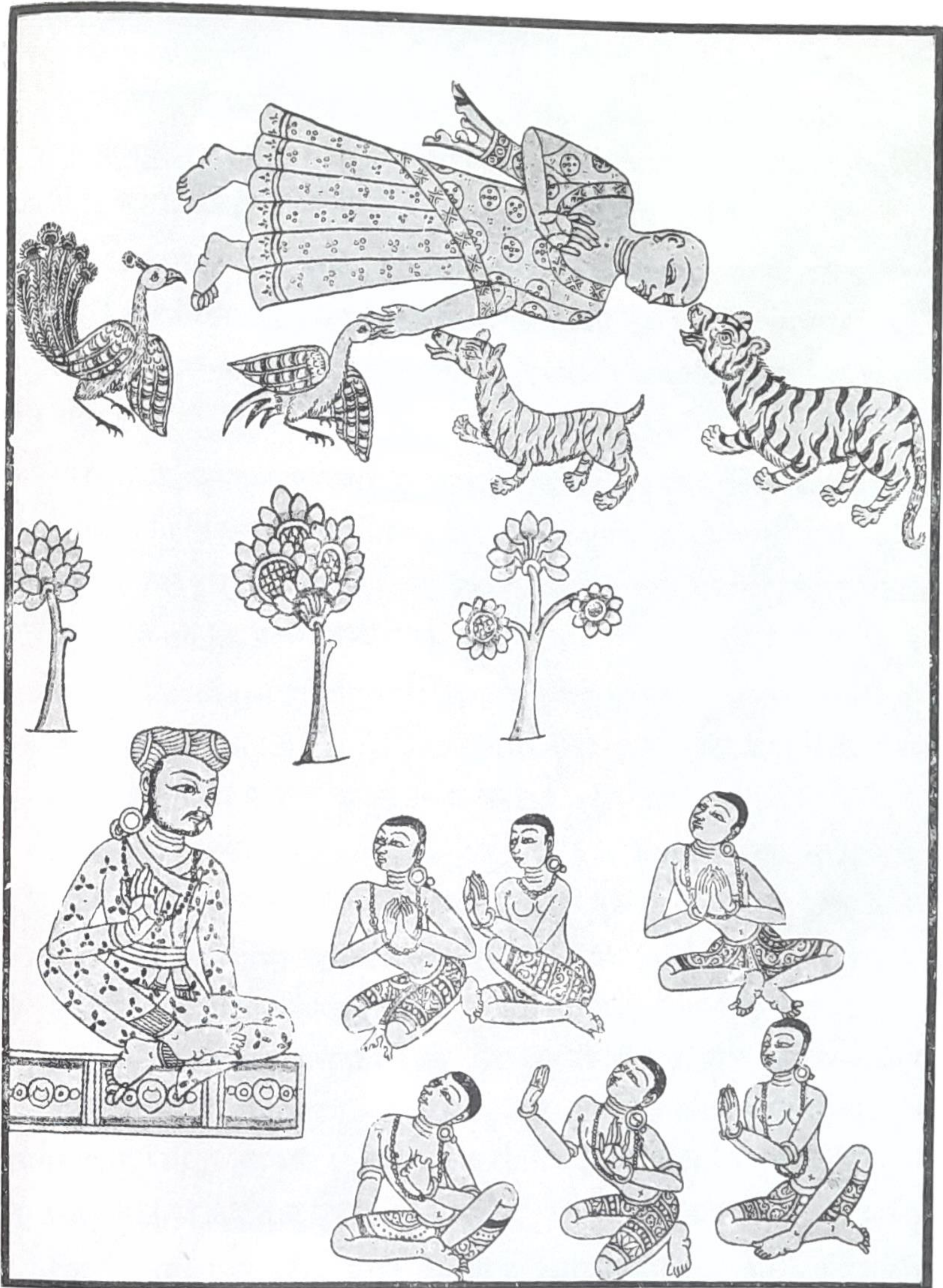
गुलिसिनं थ्व चतुर्ब्रह्म बिहार त्वता थ्व पंचकाषाय वेदनाय् लाका धर्मयाना जुइ गुम्हं हानं शरीरं दु:खसिया धनफुका धर्म या:सानं तामास व्यवहारे लाईगुलिं सितिवनी । गथ्येजा– फय् वइगु थासे च्वनेथ्थें इतः मतः कना मिखाकने मफइगु जुया च्वन । थुजागु सद्धर्म वोधिज्ञान मखु । सद्धर्म बोधिज्ञान विना मोक्षमार्ग खनी मखु: । उकीं मोक्षमार्गे वनेत सद्धर्म वोधिज्ञान ववातुक ज्वने मा ।

थ्गु थ्व देशे प्रजागण पिसं आः थ्व ज्ञान मसिया पाप या:गुलिं १२ वर्ष तक थथ्ये जल वृष्टी मजुया हाहाकारं दु:ख जुया च्वंगु जुल । थुमित छुयाना उद्धार यायगु ? छु: खँकना बुझे यायगु ?

छिपिं छें जक च्वनेमते, बरावर देशे चाहुला सोहुँ । जुजुं थथ्ये आज्ञा जुगु न्यना राजकुमार पिं खुम्हं खुगु थासे चाहुला सोवन । सोवंगु वखते राजकुमारपिसं थःगु नगरे थथ्ये खन । गनं प्रजागणपिं नय्मखंगुलि सने मफया गो:तुला च्वंपिं, गनं त्वापु जुया च्वंगु । गणं काय्नं मनकु धका, गनं माँ अबुं काय् म्ह्याय् पिन्त मनकु धका, गनं कलायात, गनं भात यात, गनं दाजुं किजा यात, गनं किजां दाजु यात मनकुसे थ्यां लाकल धका त्वापु जुया च्वंगु खन ।

गनं बुढा बुढी पिं माँ अबु पिन्त पुलु पुलुं सोका त्याय्ह्म त्यासिते नया च्वंपिं, गनं काय् म्हाय् पिं मचातेत दाया खोय्का मनकुसे– पितना मां अबु पिनि जक नया च्वंपि गनं माँ अबु पिन्त पितना थः पिनि जक नया च्वंपिं । गनं जिमिगु छें खुया यंकल जिमि छुंहे नय्गु मन्त धका खोया हाला च्वंपिं ।

थथ्ये नाना प्रकार या दु:ख पिडा जुया च्वंगु खुह्म राजकुमार पिसं सोया छें वया जुजु यात कना थ:थः पिनिनं हरेस नया च्वन ।

दर्शन हशया थन्‌ दाम झिंनिद (१२) वर्षतक जलवृष्टि मज्‌या सकल प्रजापिनि
हाहाकारं दुःख कष्ट लिंजलवृष्टि ज्‌ङ्‌कन थः कायपिं ख्वः याना वाध याना थः
वन पर्वतक स्थाना पशु पंछीपिन्‌ थः मूलाछि नका जलवृष्टि ज्‌का थः
स्वर्गवास ज्‌गू विय —

"पुत्र पिंगु खँ न्यना राजां चिन्तना यात । जल वृष्टि मजुइकं देशे प्रजापिं रक्षा जुइ मखुत जलवृष्टि जुइकेत जिनं थ्व शरीर त्यागयाय् मातले नं त्यागयाना प्राणिपि रक्षायाय् । थुलि बिचार याय् धुंका काय्पिन्त थथ्ये धया बिज्यात ।"

"हे राजकुमार पिं ! जिनं मती चिन्तना याय्धुन– थन प्रजापिन्त आः धर्म याके फइ मखुत । धर्म बिना देश मंगल जुइ मखु । मंगल यायेत नय् त्वनेगु प्रशस्त जुइकेमाः । नयेगु त्वनेगुलि दुःख मजुइकेत बखते जलवृष्टि जुइकेमाः । जलवृष्टि जुइकेगु ज्या मनुतेगु ल्हाःते मदुः ।"

"जलवृष्टि जुइगु नागराजापिंगु आधारे धाइपिंनं दु । हानं पृथ्वी जल तेज बायु आकाश थ्व न्यागु पंचमहाभूत या आधारे खः । थ्व मनुतेसं धइथ्ये मदुः । धर्म बःलात धाःसा सकल ज्या पूर्ण जुया च्वनि । थन देशया प्रजापिसं धर्म साधन मयासे पापजक साधन याना च्वन, पापंयाना थथ्ये दुःख जुल ।"

"आः जि धर्म साधन याय्त्यना धर्मया प्रभावं जलवृष्टि जुलकि पृथ्वी प्याना सकल वस्तु बुयावइ, अगु देशे तुं हिति–पुखु धचा, नदी फुकं सुखा जुया च्वन गनं लः मदुः । थथे जुल धासा अपिंनं याकनं सिना वनी ।"

"आः थथ्ये जक च्वनानं मजिल– गृह त्याग याना पिहां वना चाहुला धर्मया खँ उपदेश बिया धर्म याकेमाल अले जलवृष्टि जुइ सुखनं जुइ ।"

थथ्ये राजाया आज्ञा न्यना राज कुमारपिं खुह्यसिनं विन्तियात । भो महाराज ! थथ्ये जुस्यंलि बिदा बिया बिज्याहुँ जिपि खुम्हं गृह त्याग याना भिक्षुजुया प्रजापिन्त उपदेश बिया धर्मयाके अले जलवृष्टि जुइ देशे सकलया सुख जुइ । अतनं आनन्द अवश्य जुइ । जिपि भिक्षु जुइगु मती तयागु जुल । राजकुमारपिसं थथ्ये विन्ति यागु खँ न्यना राजां आज्ञा दय्कल । हे राजकुमारपिं ! जिगु खँ न्यः । छिपिं भिक्षु जुइ धाल भिक्षु जुइगुया भेद तःगु प्रकार या दुः ।

भिक्षु जुइगु खःसा धाथ्यें याम्ह शीलवान, प्रज्ञावान भिक्षु जुइमा, पिने सकसिनं खंक म्हासुगु अथवा गेरू रंगया चीवर वस्त्रं जक पुना जुइवं भिक्षु धाइ मखुः । संबोधि-ज्ञान दुह्म बोधिचर्यया आचरणं संपन्नह्म, शील समाधि प्रज्ञा ह्मसीका, दश अकुशल कर्म मयासे दशकुशल कर्मे लाह्म ध्यान पूजा पाठ नित्य कर्म दुह्म, त्रिरत्न या गुण प्रभाव

पुण्य, बोधिप्रणिधि बोधि प्रस्थान बुद्ध बोधिसत्व पिगु ज्ञान सट् गुरु पिगु पाख्यें अध्ययन याना सय्का सोका मेपिन्त उपदेश बिया शिष्यपिं दय्का बराबर धर्मोपदेश याना सकल या प्रिय जुइका निःस्वार्थी जुया त्यागीह्म जूसा भिक्षु जुयागु सार जुइ ।"

"थुजाम्ह भिक्षु भिक्षुणी उपाशक उपाशिका गृहस्थि विद्वानपिं पासा त्वाय् गुरू दुह्म यात आचार्य गुरू धाइ ।"

"जातं उच्चह्म गुरू जुइगु मखु । विद्या या आचरणं उच्चह्म गुरू जुइ । छ नीच जाति क्वे लाह्म, जि उच्च जाति च्वेः लाह्म धयां स्वर्ग वनीगु मखु; धर्मं जक स्वर्गवनि ।"

"स्वर्ग लोक, मर्त्यलोक, पाताल लोक, स्वगुनं छगूहे संसार खः । थ्वथ्यें काय् वाक् चित्त (शरीर वचन मन) थ्व स्वंगूनं छगूहे शरीर जुइ ।"

"थ्वथ्येंतुं सोकेमागु मुख्य थ्व खः । मोक्ष वा संसारं तरे जुइगु निर्वाण प्राप्तयाय्त त्रियान धका श्रावक, प्रत्येक, व महायान धका स्वंगु लपु दुः । विमान स्वरूप जुया वनेगु स्वंगुलि बुद्धयान धका न्हापायापिं विद्वांन आचार्यपिसं धया वन । भिक्षु धैगु हे वैराग्य धागु खः । छिपिं भिक्षु जुइ योग्य मजुनि भिक्षु जुइ म्वानि । दाजुं किजायात, किजां दाजुयात स्नेह प्रीति याना छें मिले जुया च्वं । माँ यात विचार याना प्रजापिन्त न्यायधाना च्वनेगु सो ।"

"जि गृह धनसंपत्ति सपरिवार तोता भिक्षुजुया प्रजा पिन्त ज्ञानबिया जलवृष्टि जुइगु उपाय याना सकल यात आनन्द याय् छिमितनं आनन्द जुइ ।"

थः स्त्री महारानी यातनं खँ न्यंका राज्य यागु भार फुकं तोता पिहाँ वना थःयासिनं सःह्म सद्गुरू या थाय् वना प्रवज्याव्रत या शिक्षा कया गेरूरंगया चीवर वस्त्रं पुना भिक्षु जुया चैत्य चिन्ह दुगु खिर खिरिदण्ड पिण्ड पात्र उख्येरिका थ्व स्वंगु श्रावक प्रत्येक महायान– त्रियान या प्रभाव बुद्धयान बोधिचर्यव्रत धरेयाना धाथ्यें याह्म परिव्राट् (त्यागी भिक्षु) जुया बिज्यात ।

दरबारे राजकुमार पिनि मध्ये थकालिह्म राजा जुया राज चले यात । क्वकालि पिं न्याह्म जक बराबर ल्वापुयाना च्वन । भिक्षुजुया च्वंह्म बौह्म वया इलेविले धर्मया

खंकना वृक्ष यावइगु जुया च्वन । राजा जुया च्वंह्म ज्येष्ठ पुत्र व महारानी तथा मेपिंकाय् पिनिगु ल्हा:तिं भिक्षा कया भोजन याना लिहाँ विज्याईगु जुया च्वन ।

देशे तोल तोलेवना भिक्षा कया धर्मोपदेश विया लछितक देशंपिने च्वंगु राज सतले वासयाना भिक्षादान कया हयागु भोजन याना दिन वितेयाना च्वन ।

जल वृष्टि मजुया देशे प्रजापिनि हाहाकारं दुःख जुया च्वंगु सोय् मफया सुर्थासिगु प्रहरे वने चाह्यु विज्यात । गनं भूमि पुना पलातय् मफया गनं वनेत थाकुया दुःखयागु संभावं रोग जुया सिना च्वंगु खन । मृतक यागु दुर्गन्ध मांस गृद्ध इमा को तयनं ल्वाना नया च्वंगु खन ।

गनं मनुष्यतय् शरीरे लनं फियेगु मदया भ्वाथःगु वस्त्रं पुना ल्वाना च्वन । गनं पशुपंछि पिनिनं बने सुखा जुगुलि नयगु मदया पशु पंछि बःमलाना गोः गोः तुला थःथःगु भाय् ल्हाना मिखाय् खोवि वय्का च्वन ।

गनं नय् पित्याना मेगु छुं नयगु मदया चा नया च्वन । गनं लः तोनेगु मदया ग्वां ग्वाँ जुया लः मालाजुल । गनं पशु पंछित नयगु आहार चूमलाना क्वे जक जुइक गंसिजुया च्वन ।

थुजापिं पशुत मुनावया थ्व भिक्षु राजायात चाहुला केंपुया वां वां न्याना नय् पित्यात नयाँहि नय् मखना जिपिं सीत, थन जिमि पासापिंनि नय् मखना यक्को सिना वने धुंकल ।

थुजागु तालंह्याला खोया पशुतेसं लं पनातल । थुगु अवस्थाय् ग्रामवासी मनुत सिका:व:पिं गुलि बने नयगु मा:वपिं प्यह्म न्याह्म थ्यंक: वंपिसं राजा भिक्षु यात प्रणाम याना विन्ति यात ।

"थन वने शेर धुं भालु धों चला खिचा इत्यादि वन जन्तुतेनं नयगु आहार चूमलाना, यको सिनावने धुँकल । पंछि तय्सं नवगु ला नःवल– व्याधात वया कयेका स्याना छें यंकीगु जुया च्वन ।"

थन वनेजक मखु पिनि च्वंपिनं नयगुलि दुःख जुया लाको नया प्रेत तुल्य जुइ धुंकल । थन तार्उति च्वने मज्यू पशुत वया जिमितनं स्याना नइ । जिपिं ग्यागुलि वन्य त्यल धया थःथःगु छें वन । थुजागु खँ न्यना वनवासी जन्तु तय्गु समस्या खना

राजर्षिभिक्षु या मने करूणा या मिछोया सहयाय् मफय्का मिखाय् खोवि वय्का बिचार यात । थन जित नय्हि धाँपि पशुतेतः आः जिनं छुयाय्गु छुःनकेगु ? छुःउपाय याना थुमीत संतोष जुइका लिछोय्गु ?

थुगु आहार चूमलागु तृष्णाया दुःखयात मदय्का बियेगु जुक्ति छु दु ? अनावृष्टि जुगुलीं सत्व प्राणि पिनिगु गुजागु संकष्ट जुया च्वंगु स्वय् माल थुमित नय्गु बियेमफेकं जित तोतिगु अवश्य मखुत ।

थन आः धुं छह्म वल धाःसा थुमितनं स्याई । जितन स्याई जि नकी धयागु आशा याना वया च्वंपि फुकं अकालं सिना वनिगु जुल । जित पापं लिप्तजुइ अवश्य । छाय् धासा जि नके मफुगुलिं खः ।

जि थथ्ये पापकुवियं म्वाक थुपिनं अकालं सिम्वाक ज्या याय् फतधासा थौ जित तः धंगु तपपुरे जुइगु संबोधिज्ञान सद्धर्मचर्य प्राप्त जुइगु मौका थ्यंक बल। थ्व सिर्ति छोय्मज्यू । थ्व कार्य सिद्धयाना तोत्ये । सकल प्राणिपिं छन्हु अवश्यनं मृत्यु जुइ तिनि धास्येंलि मृत्यु जुइगु खना छाय् ग्याय् मागु दु ।

पुण्यसाधन याना काय्गु योग्यजुल सद्धर्म न्ह्योने वया च्वंन । तःधंगु धर्म साधन याय्गुहे थःगु शरीर त्यागयाना परोपकार याय्गु खः । न्हापायापिं बुद्धपिंगु उपदेश दुःधका जित गुरू स्यनाकना तःगुनं दुः । सकल ब्रतया उत्तमगु धर्म हे सत्वप्राणि पिन्त रक्षायाना म्वाकेगु अहिंसा खः । सकल ब्रतया अथवा (क्वेलागु) धर्महे प्राणि-पिन्त रक्षा मजुइगु स्याय्गु हिंसा खः ।

हे पुत्रपि ! छिमिसं वांलाक ध्यान तया न्यँ । देवता पिन्त संतोष याय्गु भाव भक्ति, मनुष्य पिन्त संतोष याय्गु धन द्रव्य बिया । दैत्य पिन्त संतोष याय्गु मदिरा त्वंकेगु, राक्षस पिन्त सन्तोष याय्गु, मांस नकेगु । भूत प्रेत पिसाच पिन्त सन्तोष याय्त दुर्गन्ध (नवगु) धोःगीगु तोंदुगु पुलांगु ला नकेगु । पशु सन्तोष याय्त घाँय् नकेगु । पंछिपिं सन्तोष याय्त अन्न ब्रोहि नकेगु । राजा सन्तोष याय्त कोमल जुइगु । महर्षि साधु सजन महात्मा त्यागी भिक्षु संन्यासी वैराग्य विद्वान पिन्त सन्तोष याय्गु धर्मशास्त्रया खँल्हाना फलाहार धौ, दुरू फपक (मधि मनभोग) क्षीर भोजन याकेगु ।

धनि साहु महाजन सन्तोष याय्‌त व्यापार याना लाभ याकेगु । याचक फोगीं दरिद्र पिन्त सन्तोष याय्‌गु तृप्त जुइक नका छोय्‌गु ।

थौं थन नय्‌माल पित्यात धका हाला खोया जित ज्वना तल । जि भिक्षु खः छुःनका सन्तोष याय्‌ ? जिगु शरीरया ला हि नका सन्तोष याय्‌ त्यना ।

संसारे जन्म जुया मूलगु धर्म साधन याय्‌त थाकुगु ज्या यायेमाः जिनं प्राणि पिनिगु कारणय्‌ देह त्याग याय्‌गु इच्छा जुल ।

थुलि विचार याय्‌ धुंका पशु प्राणिपिंगु उपरे करूणा चित्त उत्पत्ति याना थः नापं च्वना च्वंपिं पशुत ल्युः ल्युः तया तःजागु पर्वतया क्वे वोना थंका थथ्ये धाल ।

"हे पशु प्राणिपिं ! छिपिं न्हापा पापी जुया बने थौं पशु जुया जन्मकया दुःख भोग याय्‌ माल । जि कल्पना याय्‌ धुन, सम्यक्‌ संबोधिज्ञान लाय्‌मा कारणे जिनं थन प्राण वायु पिछोया शरीर त्याग याना ला, हि, छिमित नके त्यना । छिपिं हाले मते सुंकच्वं जिनं प्रणिधान याये त्यना ।

थुलि धाय्‌धुंका पर्वतय्‌ थाहांवना प्यंगु दिशाय्‌ स्वया विन्तियात । गनतक देवतापिं दुः साछि च्वना विज्याहुं । छाय्‌ धासा जलवृष्टि मजुगु दोष मदय्‌केत जि पर्वतं क्वव्वांवना सीत्यना, शरीर पशु पंछि तय्‌सं अवश्यनं नइ ।

छह्म निह्म जक पशुयात जुसा थमं ध्यना नकेज्युः । थन यको पशुत मुना च्वंगुलिं ध्यनानके ज्यामछिथ्यें च्वंन स्वयातनिबिये स्वयातनीं नके जुइ– पशुतय्‌नं थःथः ल्वापु जुइया कारणे अथ्ये मयासे, आः थःथमं तिगा न्हुया क्वव्वा वन्य त्यना ।

जिनं थ्व ज्यायाये त्यनागु शरीर दानयाना पशुतयेत नके त्यनागु मात्र खः । अनंलि लिपा थ्व देशे जक मखुः सकभनं वखत वखतय्‌ जलवृष्टि जुया देश शोभा जुया देशे च्वंपिं सकल प्राणितय्‌ आहार चुलाना सुख जुइमा धइगु कारणय्‌ मात्र खः । थनंलि आकाशे थःसोया थथ्ये प्रणिधान याना विज्यात ।

यदहं त्यक्तुमिच्छामि स्वदेहमपि साम्प्रतं ।
ततः सत्व हितार्थेन संबोधि सुख लब्धये ।१।
नात्पुच्छ्रीसुख संप्राप्त्यै नापि दिव्यसुखाप्तये ।
नच ब्रह्मपदं प्राप्त्यै नापि काम सुखात्पये ।२।

केवलं त्रिजगत्सत्वं हितार्थे बोधिप्राप्तये ।
स्वदेहमपि संत्यक्ता संप्रसस्य समुत्सहे ।३।
तर्पयिष्ये सर्वसत्वाः स्वमांसै रूधिरैरपि ।
तत्प्रसीदन्तु सर्वेऽपि देवलोकाधिपा मम ।४।
संबोधि साधने दाने भवन्त्यत्र सहायकाः
यदि मे पुण्य पाकोऽस्ठि तेन मेऽहं समुछ्रितः ।५।
किंचिद्विहीनतां नेयाद्यद्याद्वृद्धि त्वमेव हि ।
इति तेन सुवीरेण प्रणिधाने कृते सदा ।६।

सत्व प्राणिपिन्त हित याय्‌या कारणे, जिनं संबोधिज्ञान लाभ याय्‌गु निम्ति गुगुजा थौंया दिने थःगु शरीर त्याग याय्‌गु इच्छा याना ।१।

गुवले तक श्री सुख ऐश्वर्य, दिव्य सौख्य प्राप्त मजुइ । गनतक काम मार जितय् याना मोक्षपद या सुख प्राप्त मजुइ । अन तक थथ्ये त्याग याना दान याय् फय्‌मा ।२।

केवल स्वर्ग मर्त्य पाताल थ्व स्वंगु लोके च्वंपि सत्व पिन्त हित सुख याय्‌या कारणे बोधिज्ञान प्राप्त याय्‌त थःगु शरीर त्याग याय्‌गु ज्या जिनं उत्साह याय् ।३।

हे सकल सत्व प्राणिपिं, हे देव लोकया मालिकपिं, नय् मखना सीत्यंपिं जिं खन धासा नय्‌हिं धापिन्त जिगु शरीरया ला, हि, नका संतोषयाय् । थ्व ज्याय् सकल प्रसन्न जुया विज्याहुं ।४।

संबोधिज्ञान साधन याना दान याय्‌गु ज्याय् सहयोग विइपिं आपालं दयाच्वनी । यदि जिनं दान यानागु पूण्य प्रभाव दुसा ला, हि, क्वें, बाकिदततेलें नका संतोष याय्‌गुलि जिनं तयारि जुये । ।५।

थुगु ज्या या पूण्य भतिचा जकहे हीन जुया मवंसे ऊन् ऊन् वढे जुया वइगु खः । थुलि थ्व वीरह्म वुर्धन राजर्षि भिक्षु थ्ये सदानं याय् फय्‌मा धका प्रणिधान याना विज्यात । ।६।

थनंलि पृथ्वीस खुता प्रकारं कंप जुल । वनदेवी तथा मेमेपिं देवतापिं लोकपाल देवतापिं आश्चर्य जुया च्वन । थुगु वखते थ्व त्यागी भिक्षु अर्हत महासत्व प्राप्तजुया संबोधि प्रणिधान याना शरीर आनन्द जुइका, त्रिरत्न लुमंका पर्वतं थःथ्ये थम्हं तिंगा न्हुया क्वव्वाँ वल ।

उगु वखते क्ववांवया भूमी जुइवं थ्वयागु शरीर आपालं तःधिक जुया पर्वत या आकार थ्यें उच्च जुया वल ।

थ्व भिक्षु पर्वतं क्ववांवगु खना वनेच्वंपि वनजन्तु बोया जूपि पंछित हताय्चाया अन थ्यंक वल ।

थथ्ये जुगु शब्द न्यना ग्रामबासी मनुतनं ब्वां ब्वां वया सोवल । थथ्ये पर्वताकरं तःधिक जुया च्वंगु खना अन च्वंपि सकल तस्सकं तोलेजुया सोया च्वन । थुगु समये थ्व मसोन्हिम्ह भिक्षु अन च्वंपिन्त आदर तया सता हानं थथ्ये धया विज्यात ।

हे सत्वंपि ! जि थ्व पर्वतं क्ववां वयागु कारण छिमित भोजन याकेत खः । श्रद्धा तया निश्चय याना शरीर तोतेगु जुल । अथ्येया निम्ति थ्व जिगु शरीर छिपिं सकसिया इच्छानुसारं स्वया छुः छुः नयगु इच्छा खः उगु उगु नया तृप्तया ।

तथापि जन्तु गणंपिसं वांन्याना नय् मछाला ताऊंति ऋुलेजुया सोया च्वन । थ्व भिक्षु राजां हानं उच्च शब्दयाना न्यंकल । छाय् ऋुलेजुया च्वनागु ? छिमिगु कारणे पर्वतं क्वव्वां वयाखः छुं संखा मतसे जिगु शरीरे वां न्याना ला हि बाः इत्यादि नया संतोष या ।

जिगु इच्छा पुरे मयासा विघ्न जुइ । थथ्ये उच्च शब्दयाना धाःगु खँ न्यना जन्तु तेसं छुं संखा मतसे वां न्याना ला, हि, संतुष्ट जुइक नया थः थःगु थासे लिहां वन ।

थ्य वोधिसत्व भिक्षुराजा या शरीरे घाः लाया कन्हे जुइवले न्हापाया सिनं तःधिक जुया च्वनीगु । बोधिचित्त उत्पत्ति जुगुलि स्यागुनं मचा, वेदना जुल धयागुनं मदु । न्हि न्हि वनजन्तु पि वया सो वइ ला, हि, नया संतोष जुइका लिहां वनि । शरीरे ला हि होन मजुगु खना सकल आश्चर्य जुइका च्वन ।

थ्व त्यागी भिक्षु हानं बोधिचित्त उत्पत्तियाना थथे प्रणिधान यात । गुबले तक जलबृष्टि मजुइ उवले तक थथ्ये शरीरया ला हि नका दान याय्, जि याकनं मसीमा । थथ्ये इच्छा याना ला हि न्हिंन्हि पशु पांछि प्राणितय्तः दान याना नकाच्वंगु (२१) निछन्हु पुला वस्यंलि सहस्रभूज लोकेश्वर या शरीर तुल्य जुया छयों न्हाः तुति यवव खनेदया बल ।

छग्वाम्हुतुं धाय्थ्यें पालाक फुकम्हुतुं मनुष्यया बचनं धागु शब्द पशु पंछि तेगु न्हेपने इमिगुहे बोलीजुया न्यंकल ।

हे सत्वप्राणिपिं ! छिमित कल्याण याय् धका अर्थात छिपिं नय् त्वने मखना सिना वनि धका जिनं थ:गु शरीर या ला हि दान या: वया च्वनाह्म ख: । छिमिगु भाग्यं जिगु शरीर त:धिक जुया वल जि मसीनि क्वागु ला, हि, नया छिपिं वचेजुया शरीर वांलाना व: लाना वय्मा ।

छिमि न्हापा याना वयागु पाप दक्व फुना पुण्य शरीर जुया काय वाकचित्त शुद्ध जुइका बोधिचित्त बोधिज्ञान दया तथा बोधिसत्व जुया धर्म याय् फय्मा ।

अनंलि हानं बोधि संभार पुण्य संभारं पुरे जुया सकल सत्वप्राणिपिन्त हित सुख जुइगु धर्म उपदेश विया सद्गुरू धाय्का करूणा चित्तदुह्म बुद्धया धर्मच्वना मोक्ष फल लाय्मा ।

थुलि जिं धयागु सत्यया खं वांलाक एकचित्तयाना थुइका याइगु जिनं आशायाना । जिगु अभिप्रायनं पुरे जुइगु ज्या खंनं बुझेयाय माल ।

थुलि शरीर तधिक जुया वह्मसिनं धा:गु खंन्यना ला हि न:व:पिं पशुपंछिपिं सकल खुसिजुया य:य: पिनि य:गु मिखा न्हेपं में ला हि छ्यंगु प्वा: जाय्क नया गुलि अनसं वास याना, गुलि पंछित वोया थ:थ:गु थासे लिहां वनिपिं जुल थ्व ला हि नकुह्म सिया- शरीर न्हापाथें जुया च्वन । उगु अवस्थाय् आकासे [सुपाचं तोपुया खिउसे च्वना तस्सकं फयेवया विजुलि चमके जुया नन्याना प्यन्हुतक अखण्ड रूपं जल वृष्टि जुल । १२ वर्षया अनावृष्टि जुया हाहाकरं दु:ख जुया च्वंगु शंकष्ट मदया सकल या सुख जुल ।

उगु वखते वने विज्याम्ह भिक्षुराजा वोधि सत्व सजीव शरीर जुया दना त्रिरत्न नाम कया सकभनं स्वेय् धुंका आकाशे थ:सोया विन्ति यात ।

"भो अमीत बुद्धपिं न्हापा जुया वंपिं तथागत पिंत प्रणाम । जल वृष्टि आ: जक मखु: वखते वरावर थिक प्रमाण जुया प्राणिपिनि आहार खण्डन मखुइमा ।"

थन देशंजक मखु: विश्वे सकभनं जल वृष्टि जुया आनन्द जुइगु ज्या तो: मफिये थुलि प्रणिधानयाना वने छथाय् विज्याना च्वन । जलवृष्टि दिना सूर्य खनेदस्यंलि:

खुह्म काय् पिसं सीका हतासनं बना पिता यागु पालि भोःपुया ह्योंने च्वना विन्तियात ।
"भो महात्यागी भिक्षुरूप पिता ! छुलपोल धन्य धन्य खः थुलि धया स्तुतियात ।

पितुरेव महादानं दृष्ट्वा ते षट्सुता अपि ।
विरंम्य पापमार्गेभ्यश्चतुर्ब्रह्म विहारिताः । १ ।
संबोधि प्रणिधानेन बोधिचर्याशया सदा ।
त्रिरत्न भजनं कृत्वा संचेरिरे जगद्धिते । २ ।
ततःसर्वेऽपि तेधीराः संबुद्धगुण लालसा ।
वोधिसत्वा महासत्वा भद्रश्री सद्गुणाश्रयाः ।३।
सर्वसत्व हितं कृत्वा सम्वरन्त सुसम्वरं
निःक्लेशा विमलात्मानो वभूवुः सुगतात्मजाः ।४।
एवं सोऽपि महासत्वो दत्वास्वात्मतनु तथा
भवानपि महासत्वो नमस्ते परमः पित ।५।

अबुं पशुपंछि पिन्त थःगु शरीर या ला हि नका महादान यागु न्यना छलपोलया काय्‌पिं खुह्म थनवया सो वया । छलपोलं पाप मार्गयाके अलग जुया, मैत्री करुणा मुदिता उपेक्षा थ्व चतुर्ब्रम्ह विहार याना विज्यात ।१।

संवोधि प्रणिधानयाना वोधिचर्यया आशय सदानं धरेयाना त्रिरत्न लुमंका जगत हितजुइगु धर्म च्वना पराक्रम वयना विज्यात ।२।

अनंलि सकल बुद्धिमान् पिसं संबुद्ध या गुण धरेयायेगुलि इच्छायाना वोधिसत्व महासत्वपिसं कल्याण जुइगु शोभादया च्वंगु भिगु गुणया आशय याइथ्यें छलपोलनं याना विज्यात ।३।

हानं सकल सत्व पिन्त हितयाना उत्तमगु बुद्धचर्य धरेयाना पापं मथ्यूगु निर्मल शरीर वचन चित्त जुया बुद्धया पुत्र जुया च्वंथ्यें छपिसनं याना वयन । ।४।

थुगु प्रकारं छपिं तस्सकं त्यागी जुया थःगु शरीरया ला, हि, पशुपंछि पिन्त तृप्त जुइक नका दानयाना विज्यात । छलपोल महाज्ञानी परम पूज्य खः । भो जन्मदाता पिता छपिन्त जिपिं खुह्म काय् पिंगु भक्ति पाखें प्रणाम धका तुति भोःपुल । ५ ।

थुलि जुस्यंलि काय् पिन्त मंगल जुइमा धका आशीर्वाद विया मुसुमुसु न्हिला मतो

अभिमान चित्त मयासे छुं संखानं मतसे त्रिरत्न लुमंका एकचित्त ह्ानं थथ्ये प्रणिधान यात ।

थ्व हे बोधिचित्त सदानं जुया जगत् हितया कारणे थःगु थ्व शरीर या ला, हि नकेगु महादान महाव्रत याय् फय्मा, थ्व अहो भाग्यखः । जिगु शरीरया ला, हि, आपालं प्राणि पिन्त तृप्त जुइक नका खुसियाय् फुगु थ्व सुइगु कृपा खः । अहो आश्चर्य ! शरीर तःधिकः जुया छ्यों ल्हा तुति यक्को दया वया-आपलं जन्तु पिसं थःथःगु इच्छानुसारं वां न्याना लाहि नया वने धुंकुगु खः ।

तथापि थ्व शरीरे गनं घाः पाः मजुया न्हापाथ्यें तयार जुल । थ्व सुयागु प्रभाव खः । वसपोल यात प्रणाम ।

थथ्ये प्रणिधान यास्यंलि आकाश बाणीया शब्द न्यंका हल । हे बोधिसत्व भिक्षु छं मैत्रीचित्त याना प्राणिउपर करूणा तया मृत्युजुइ त्यंपिन्त थःगु शरीर या ला, हि, नका महादान याना बोधिचित्तयागु पुण्य या प्रभावं न्हापाथ्यें शरीर जुल– छंगु मनोरथ पूर्ण जुइमा । थथ्ये धया हःगु वाणी न्यना तथाऽस्तु यात ।

थनंलि थ्व महाभिक्षु राजर्षि छगु थास च्वनेगु वन्देज याना धर्मोपदेश बराबर न्यंका– झिदो (१००००) वर्ष तक भिक्षुया रूपे म्वाना देशे प्रजागण पिन्त सुख याना जलवृष्टि जुर्गुलि पशुपंछि पिन्त समेतं आनन्द जुइका छन्हु देहान्त जुया स्वर्ग भुवने आनन्दं वासयाना देवपुत्र अप्सरा पिसं सेवा याका च्वन ।

थ्व दुर्धनराजा महाभिक्षु मेह्ममखुः । आः थुगु कलिया समये जिहेखः धका सौकि । एवं प्रकारं भगवान् बुद्ध आज्ञा दय्का बिज्यागु अमृत वचन न्यना, उगु थासे उपस्थित जुया च्वंपि सकसिनं दुर्धन राजर्षि भिक्षु धन्य, भगवान् बुद्ध धंन्य धका प्रशंसा याना साधुकार विया प्रणाम याना विदा कया थःथःगु थासे लिहाँ वन ।

–◠:–:◠– थुलि दुर्धन नृप जातक समाप्त जुल । –◠:–:◠–

प्रदीप प्रद्योतनृपावदान

नमः सर्व बुद्धबोधिसत्वेभ्यः ।

सकल बुद्ध बोधिसत्व पिन्त नमस्कार

छन्हु न्हापाथ्यें सकल मुंका भगवान बुद्ध दथुइ विज्याना ध्यानयाना विज्यात। थुगु बखते आनन्द भिक्षु प्रमुखं सकलया धर्म चित्त उत्पत्ति जुया हानं धर्म या खँ न्यनेगु इच्छा यात ।

श्रावस्ती नगरे थाथ मदुपिं, अनाथ जुया च्वंपिन्त सःता नायःजुया दान याना नका त्वंका प्रतिपालयाना च्वंह्म, अनाथपिण्ड धका नाम जुया विज्याम्ह बुद्धभक्ति महाजनं आनन्द भिक्षु यात धर्मोपदेश न्यनेगु बिषये भगवान याके न्यना विज्याहुं धका प्रार्थना यास्येंलि आनन्द भिक्षु दना वना स्वचाः चाहुला तुति भोः पुया भगवान याके थथ्ये न्ह्यसः याना विज्यात ।

भो भगवान ! थन सकलया धर्मया खँ न्यनेगु अति इच्छा जुइका च्वन आज्ञा दय्का विज्याहुं । आनन्द भिक्षुं थथ्ये विन्ति यास्येंलि भगवान बुद्धं मिखा कना सकभनं विचार याना आज्ञा जुल ।

हे आनन्द ! तथा मेमेपिं सकल या चित्तशुद्ध जुया च्वंगुलि थथ्ये भिगु खँ न्यनेगु इच्छा जुल, एक चित्त याना न्यं । न्हापा जुया वंगु खँ लुमंके धुन । मन शुद्ध जुइवं भिगु खँ ल्हाना भिगु ज्या याइ । मन अशुद्ध जुइवं मभिगु खँ ल्हाइ– मभिगु ज्या याइ । थ्व निगुलि छिमिगु विचारं गुगु असल खः मनं विचार याना धारण याः ।

छगु समये न्हापा वाराणसी देशे दुष्टजनपिं आपा जुया पाप कर्म जक याना जुगुलि देशे जलवृष्टि मजुया महादुःख जुल मनुतय् जक मखुः पशु पंछितय्‌नं हाहाकारं संकष्ट जुल ।

उजोगु बखते उगु देशे दीपप्रभ राजाया स्त्री दिव्यावती महारानी या गर्भं जन्म जुह्म प्रदीप कुमार, ब्राह्मण जाति, लिपा राजा जुस्येंलि प्रदीपप्रोद्योत राजा धाय्का

राज्य चलेयानः च्वन। थ्व राजा तस्सकं विद्वान् तः प्वाग् मत समान ज्ञान गुण आपालं दया च्वंह्म खः। थ्व राजा थम्ह स्त्री सुप्रभादेवी नापं आनन्दं राज याना च्वन। अनंलि थःगु देशे लिपा पाप आपाः जुगुंलि अनावृष्टि जुया प्रजापिनि दुःख जुल। प्रजापिसं धर्म ह्मसिया पापकर्म आपलं यानाजुगुंलि जलवृष्टि मजुल धका सीका थ्व महाराजां थथ्ये विचार यात।

"विशेष याना सद्‌गुरू, भिक्षु, महात्मा, साधु, दरिद्र, याचक रोगी, बुढा, बुढी मचातः थुमिगु उपरे करूणा तया, नय्‌गु त्वनेगु पुनेगु च्वनेगु थाय्‌या प्रवन्ध बांलाक मिले जुइगु दान याना थुमित धर्म ह्मसीका विइ माःगु जुया च्वन।"

"ह्मनं, व्याधा, लोभि, खुं ज्यानमारा, डाका, चाण्डाल, हिंसक, हारांपि। ह्मनं मूर्ख, पागल, स्वांथ, ग्वाज्यो, पाकः, लाता, लाती, मिखां मखंपि कांतय्‌त समेत, धर्म यागु ज्ञान विया स्यना कना हेका अथवा हारांपिन्त स्याना कुना दायासानं उपकार याय् माःगु जुया च्वन।"

"थुथ्ये भिन्न मेमेपिन्तनं ज्या धन विया धार्मिक विषये नं आखः ब्वंकाः धर्म याकल धाःसा पाप याइंपि मदया धर्मया प्रभावं देशे जलवृष्टि जुया प्राणिपिनि सुख जुइ"। थुलि बिचार याय् धुंका मंत्री कर्मचारी पिं सःता खं न्यंके धुस्येंलि प्रजागण पिन्त सूचना विया छथाय् तया दान विइगु कार्य आरम्भ याना राजां थथ्ये उपदेश विया विज्यात।

भो सर्वेऽपि जना यूयं श्रृणु ध्वं मे बचो हितं।
यदर्थ मिह प्रायाथ तत्करिष्यामि पूरयन् ।१।
मम द्रव्यं समादाय शुद्धशील समाहिताः।
त्रिरत्न भजनं कृत्वा चर ध्वं सद्‌वृषे सदा ।२।
एवं नित्यं समाधाय चरितं यदि वांच्छथ।
यथाभि वांछितं द्रव्यं दास्यामिवः सदा खलु ।३।
एतद्‌द्रव्यै त्रिरत्नानां सत्कृत्य समुपस्थिताः।
यथाकामं सुखंभुक्त्वा प्रचरध्वं सदा शुभे ।४।
इति मत्वात्र संसारे बिरम्य दश पापतः।
संवोधि प्रणिधि धृत्वा त्रिरत्न भजता भवम् ।५। इत्यादि।

हे सकल अर्थिजन प्रजागर्णपि ! सदानं थ:नं परनं हित सुख जुइगु ज्ञानया खँ छगू निगू जिनं कनेत्यना । छिपिं सकसिनं मन तया न्यः ।

गुगुजा दान काःवपिन्त पुरेयाना विइगु वस्तु थनफुकं थिकयाना तय् धुन विया छोय् त्यना ।१।

जि दान वियागु धनद्रव्य यंका स्वभाव शुद्ध जुया शील धर्मे एलचित्त याना त्रिरत्न भजयाय्गु ज्या सदानं आच्चरण धरेया ।२।

थुगु प्रकारं ह्निंह्नि थाकु मचासे मनं थाते लाका आः नं लिपानं सुख जुइगु धर्मयाना ज्यानंयाना यंकल धासा छिमिसं इच्छा यानागु धन निश्चयमेव जिनं पुरेयाना बिइगु जुल ।३।

दान काइपिंसनं त्रिरत्न ह्यसिका पुजा याय्गुलि नुगः मस्यासे भिंगुज्याय् थः पिसंनं खर्च याना दान बिइफय्के मा । वया मनं छु इच्छा यागु खः पुरे जुया सदानं भिंगु ज्या याय्फइ । ४ ।

थुलि सीका थ्व संसारे मनुष्यपिसं शरीर वचन व मनं याइगु झिगु पाप तोता संवोधिप्रणिधिज्ञान ह्यसीका शुद्धगु आचरण धरेयाना त्रिरत्न बुद्ध धर्म संघ भजेयाना च्वने फुसा वखत बखतय् जलवृष्टि जुया देशे प्राणि पिनि दुःख गुवलें जुइ मखु सदानं सुख जुइ । ५ ।

इत्यादि धर्मया खं न्यनाथ्ये ज्ञान ह्यसीकेमा । झीसं मूख्य सीके मागु थ्व खः कि दान बिम्ह सिनं जक धर्म यायगु मखु कि दान काइपिसं नं धर्मयाय् फय्केमा ।

हानं भिंगु ज्या यात शुद्धगु कर्म धाइ । मभिंगु ज्या यात अशुद्ध पापकर्म धाइ । थ्व निगुलि भिंगु शुद्धगु धर्म ज्वना मभिंगु अशुद्धगु पाप तोःता छोय्माः ।

शुद्ध या अर्थ खः थःगु स्वभाव बाँलाका शरीर पबित्र याना प्राणि स्याना तःगु, ला, हि, दुर्गन्ध बस्तु मदिरा इत्यदि तोःता त्रिरत्न पूजायाना त्रिरत्न या गुण प्रकाश जुया च्वंगु सीका उपदेशनं बिया पाठस्तोत्र धारणी बोना योग समाधी ध्यान एकचितं च्वनेगु यात स्वभाव शुद्धगु पूजा धाइ अलेतिनि बुद्ध सिद्धि प्राप्त जुया मनं इच्छायागु तत्कारणं पूर्ण जुइ । देशे मंगल जुया प्राणिपिनि सदानं सुख जुइ ।

शील या अर्थ खः प्राणिस्याना हिंसाकर्म मयायगु १ ऋूठाखं ल्हाना असत्य वचन पिमकाय्गु २ थःथःह्म स्त्री दय्कं पर स्त्री नाप पुरुषया हानं स्त्रीया परपुरूष नाप संभोग मयाय्गु ३ खुंज्या अदतादान मयायगु ४ अहंकार, अभिमान, क्रोध, द्वेष, पिकया शरीर वचन चित्त अशुद्ध जुइगु मदिरा पान मयाय्गु ५ ।"

"पाप मेतानि पंच हि त्यजध्व ।" थ्व न्याता पाप यात सर्प यात तोःतेथें तोःता छोय्मा । हानं भिंगु ज्याखँ यानाजूपिन्त निन्दा याना अखःगु स्तमोगुण पिकया जुइगु नं तोःतेगु यात शुद्धगु शीलया आचरण धाइ । हानं विद्वान्ह्म सद्गुरु त्वाय् पासा अथवा दाजु किजा मेपि जनता पिन्त द्रोहयाना जुइगु कुशील कुस्वभाव नं तोःते फय्केमा ।

थुजागु ज्ञान सीका थुइका शुद्धगु शील या आचरण धारण याना त्रिरत्न सेवा याय्गु यात मोक्षप्राप्त जुइगु वोधिज्ञान, संवोधि प्रणिधिज्ञान, निर्वृत्ति परमार्थज्ञान, सद्धर्म निर्मल ज्ञान, शुद्धगु कर्म वा कुशलगु कर्म धयातल ।"

"थुजागु शुद्धकर्म ह्मसीका न्ह्यागु ज्याय्नं तोः मफीक याना वनेफुसा देशे प्रजा पिनि अथवा थःथः पिनिनं पापं मथीक धर्म पासा नापं च्वना पुण्यया कुसां कुया वोधिज्ञानया सिमाय् सःगु अमृत फल खाना नय् दइ ।"

" त्रिरत्न नाम कया पूजा पाठ ध्यान याना सेवायाय्त दान वः लाकेमा । अनंलि शील दुह्म स्वभाव शुद्धह्म विद्वानह्म भुले मजुइक सभाय् च्वना उपदेश विइफुह्म सद्गुरू या पाख्यें आचरण (भिंगु धर्म या ज्याखँ) याना वनेफय्केमा ।"

अलेतिनि प्यंगु दिशां कल्याण जुया विघ्नोपद्रव गुवलें मजुसे मनोरथ या ज्या सकतां पुरेजुया बुद्ध सिद्धि प्राप्त जुइ । राजां दान विइधुंका सकल अर्थिजन पिन्त थुजागु उत्तमोपदेश विया भिंगु ज्या याकल ।

राजां थथ्ये आज्ञाजुगु सद्धर्मोपदेश न्यना अर्थिजन तथा मेमेपिं विद्वान् प्रजागणपि सकलया मन सन्तोष जुइका, गुलि सत्वपिं श्रावकयान बुद्ध मार्गे गुलि प्रत्येकयान बुद्धमार्गे गुलि महायान बुद्ध मार्गे च्वना थ्व स्वंगु नं बुद्ध यान खः धका ह्मसीका आपालं लोकपिं कुशल मूलया चर्य, पापमूल प्राणि स्याय्गु हिंसाकर्म तोता बुद्ध धर्मया अनुयायी शासन बुद्धोपाशक उपाशिका धाय्का, पापकर्म याकें

लिबिला सधर्म ज्ञान साधन यायगुलि शीलवान् निर्मल शरीर जुया, मैत्री, करूणा, मुदिता, उपेक्षा, थ्व प्यंगु चतुर्ब्रह्म विहार धका ज्ञानमार्ग बुझेयाना बोधिचर्यव्रत याय् गुलि एकचित्त जुया सत्यधर्म पलाछिना त्रिरत्न भजे याय्गुलि मुख्यपि जुइ फय्का बराबर दान याय्गुलि मनवंका धर्म याय्गुलि भिनकं उत्साह जुइका थ:थ:गु इच्छानुसारं दान शील क्षान्ति कामना याना सुखं दिन हना च्वन ।

उगु बखते प्रजापिसं थथ्ये सुकर्म यागु पुण्यया प्रभावं, देशे सद्धर्म महामंगल जुया उपद्रव छुंहे मजुया प्यख्येसनं जलवृष्टि जुया सत्व प्राणिपिनि कल्याण जुल ।

देशे थुलि जुइ धुस्येंलि छन्हु बसन्त महिना या वखतय् वनक्रीडा या:वनेगु इच्छा जुया मंत्री सिपाहीं मुंका लँय् छथाय् वनया बिचे थ्यंवले विश्राम याना बिज्यात ।

उगु वखतय् छह्म पुरूष लँय् व:ह्ययात प्यह्म डाका खुं तय्सं ह्यय् दक्व लुतय्याना कयानं लँ तोका ल्हा: लिउने तया चिना स्याय्त लिउनें ककुतिना ह:गु राजां खना मंत्री सिपाहीं तय्त धाल । भो सिपाहिंपि ! छिमिसं मखंला हूंकन छह्म मनुयात चिना ककुतिना छाय् ह:गु? अन वना इमित ज्वना हति । थथ्ये धया विज्यागु न्यना मंत्री सिपाहीं सकलें वना थुपित ज्वना खँ बुझेयाय् धुंका राजाया न्ह्योने हया मंत्रीजुं विन्ति यात ।

भो महाराज ! थुपि प्यह्म डाकातय्सं सोझाह्म छह्मसिके ह्यय् दक्क कयानं लं तोका चिना स्याय्त लिउनें ककु तिना हल । दुष्ट पापि चाण्डाल थुपि प्यह्म यातनं चिना हया ।

थुपि पर यात प्राण काइपि खुं डाका तय्त गनयंका सास्ति याय्गु थुमितनं स्याय्गु ख:सा आज्ञा दय्का विज्याहुं जिमिसं आ: थथें याय् त्यना ।

मंत्रीं थथ्ये धागु खंन्यना राजां बिचार याना दयातया धया विज्यात । भो मंत्री, सिपाही ! छिमिसं धा:गु खँ ख:सानं जिके करूणा उत्पत्ति जुल । आ: थुमिसं दुष्ट कर्म यागु याय् धुंकल । हानं थुजागु ज्या याकेमखु याइनं मखुत: ।

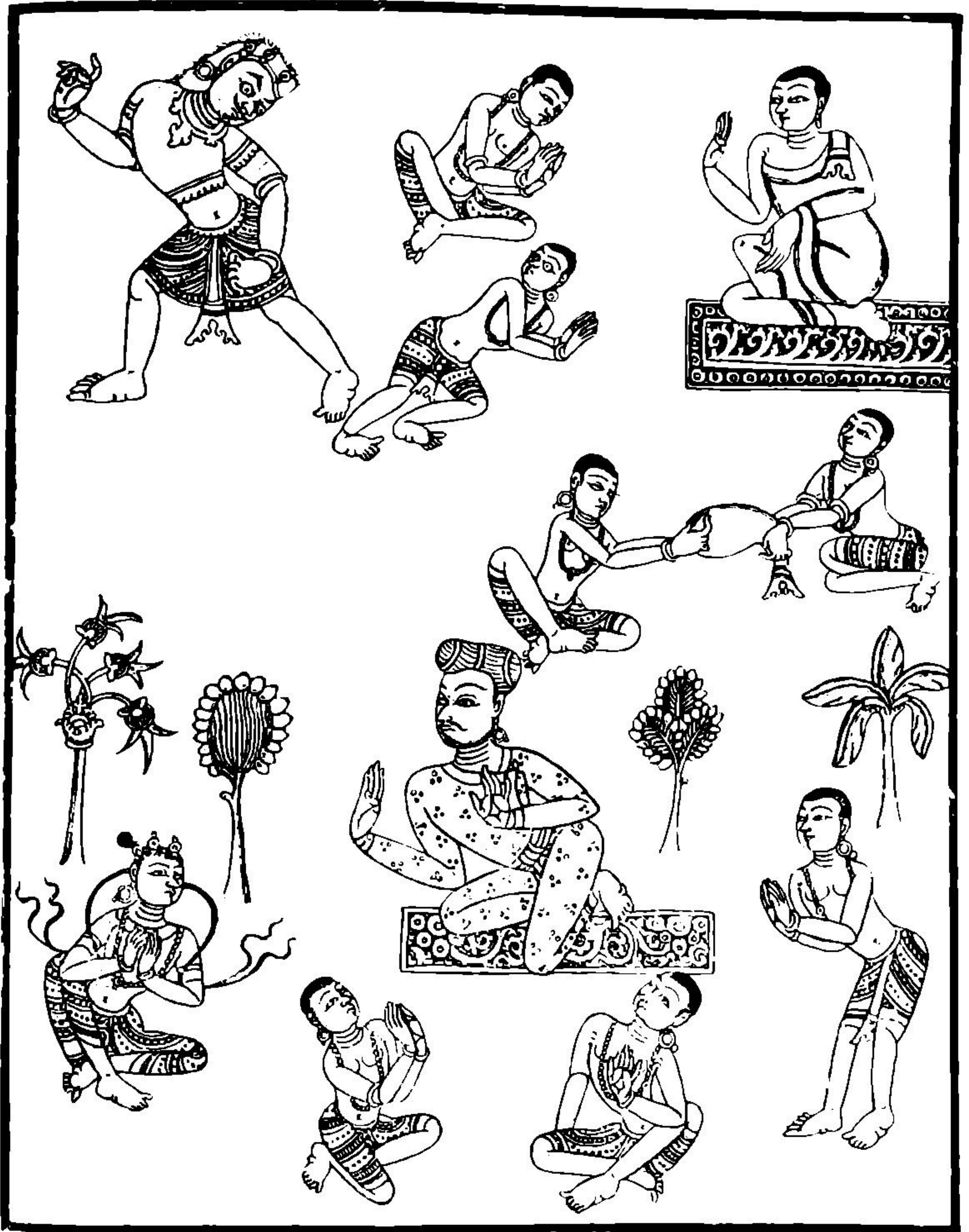
स्याय् धका हल ख: तर स्याय् मलानि । दाखुंत थुपि प्यह्म जक खँ: मखु: थुमि पासापि मेपिनं दइ तिनि । थुमिके न्यना गनदु थुपिनं ज्वना हया थुमित माफि बिया धर्मया खंकना इलम बिया धर्म याके त्यना । धर्म ह्ममसिया पाप यात, हानं छोसनं थुमित स्याना छाय् पाप कमाय् याय्गु ।

"धर्म धयागु हे पापं मथीक च्वनेगु खः । म्हुतुं जक जिं धर्मयाना धाय् वं धर्मयाःगु जुइ मखु । वथ्यें जिहेसः जिंहेस्यु धका हाला जुइवं सः स्यूः ह्म जुइ मखुः । ज्यांहे याना क्यने फय्केमा सःस्युःह्म धार्मिक अले तिनि जुइ ।"

"पापि दुष्ट चाण्डाल अधर्मि तय्त दमनयाना पापि दुष्ट चाण्डाल अधर्मि मखय्का बिइ फुसा– क्षान्तिपारमिता वीर्यपारमिता नं पूर्ण जुइ । आः थ्व लुतहा खुँ तय्सं कागु फुकं लित बिइका थुमित आवंलि थुजागु पापयाय मखु धका त्रिसत्य याका धर्मया ज्या याकेगु स्व । थुमित दाया कुना नका तय्गु स्वयानं बुद्ध धर्म ह्मसीगु भिक्षु याय्गु हे तस्सकं ऋीतनं थुमितनं, आनं लिपानं कल्याण जुइगु कार्य खः ।"

अथ्येया निम्ति थुपि दाखुं जूसानं छगूबार संझे याना माफि बिया देशे यंके। थथ्ये राजाया बचन न्यना सिपाहितं सकले आश्चर्य जुल । अनंलि मंत्री बिन्तियात– भो महाराज ! चाण्डाल जुया दुष्ट कर्मयाःपिं दाखुंत जुसानं छुँ सास्ति मयासे माफि बिया तोतेगु राजनीति मलो। थुमित राजनीति न्यायपुर्बक छुःयाय मागु खः उगु सास्ति याय्हेमा थुजापिन्त दाया कुना तय्गु ज्या माफियासानं थुमिगु सर्बस्व कया राजाया धुकु बांलाकेगु ज्या याय्मा । थुपिं सत्यधर्म यात निन्दा याइपिं दुष्ट पापित खः । थुमित सास्ति मयासें मज्यु याहेमा । मयात धासा थुजापिं आपा दया देशे उपद्रव जुयावइ । थथ्य मंत्री धागु खं न्यना राजा हानं लिसः बिल–मंत्रीजु ! "छं धाःगु खं खः सानं जिगु खं न्य । छुः धाःसा–"दुष्टयात दुष्ट हे जुया सास्तियाय्गु स्वयानं, दुष्टयात सज्जन याय्गु भींहे जुइ ।"

दुष्ट चाण्डालपिंगु सर्बस्वकया राजाया धुकु बढेयाय्गु धइगु खँ सारमदु । खँ छाय् धासा अन्यायं मुंकाःगु धन थुजागु अदत्तादान अपराधि तय्गु धन राजाया धुकुति तय्बले राजाया धुकुति च्वंह्म लक्ष्मी पिहाँ बिज्याइ। दाखुं तय्गु धन-ल्वाक छ्याना राजा या धर्म याय्गु जुइला । परयागु सर्बस्व हरण याना दानधर्म याय्गु परयात स्याना अनेक प्रकारं धर्मधका याय्गु, व धर्म मखुः पापहे खः । धर्म बिना प्राणिपिं उद्धार जुइमखु धका नीतिशास्त्रेनं कना तःगु दु । धर्म साधन याय्त न्हयागु ज्याय्नं प्राणि उपर क्षान्ति (क्षमा) याय् फयकेमा थथ्य धंतःगु दु ।

प्रदीपप्रयागरूरू गुवु पारवं महायान हिङ्गरस्या वनापयावल नदीसङ्गं
रनासीपंपिं साहू वंञालपिं, मनूस्याप् गथिकयापिं दारवूं गंग. मनूस्
नातानक्रुपिंनाङ्कस नाञसीपिक, वनदेवी सहित भीलक्यिा नङ्गास्या
गूचित्र ¬

क्षमा हि परमो धर्मो धर्म एव भवे प्रभुः ।
त्राता हितार्थं भृद्‌वन्धुः सुहृन्मित्रं सहानुगः ।

प्राणि पिनिगु उपरे क्षमा तयगु उत्तमगु धर्म खः। संसारे प्राणि सकलया मालिक धर्म हे जक जुइ । प्राणिपिन्त रक्षा याना हित सुख याइह्म दाजु किजा इष्टमित्र त्वाय् स्वरुप जुया ल्युःल्युः बिज्याइह्म धर्म वाहेक मेपिं सुंमदुः ।

तद्धर्मार्थं मयं दुष्टा रक्षणीयो मयाऽधुना ।
दुष्ट एवोपकारी स्यां क्षमाजातोपकारिभिः ।

थ्वहेधर्म दुष्ट पिन्त रक्षायाय् योग्यजुः धका थौ जिनं सिका । दुष्टजनपित उपकार याय्‌गुहे क्षमा तय्‌गु खः क्षमा विना उपकार स्वंतःनं याय् फइमखुः ।

दुर्जनेऽप्यपराधत्वं बिना क्षमा न जायते ।
दुष्ट कृतोपकार त्वं प्रतीत्य जायते क्षमा ।

दुर्जनं अपराध कुकर्मयाःसानं रक्षा याय्‌त क्षमा याय् मफय्‌कं उपकार या ज्या पिहां वइमखुः । दुष्ट जुया कुकर्मया ज्या याय् धुंकल खःसानं तथापि थुजापिं दुष्टजन पिन्त उपकार जुइगु ज्ञान बिइत क्षमा उत्पत्ति जुइकेमा ।

तद्‌दुर्लभा क्षमा लोके संजायते क्षमा कुतः ।
बिना क्षमा न सत्कीर्तिः सद्धर्मानपि बर्द्धतं ।

थ्व दुर्लभगु क्षान्ति धर्म थ्व लोके गन उत्पत्ति याय‌गु खः ? क्षमा बिना भिगु किर्तीधर्म दईमखुः । बोधिज्ञान ह्मसीगु सद्धर्म बृध्दि जुइगुला गन ?

उकीं बोधिज्ञान ह्मसीगु सद्धर्म बुद्धचर्य या आचरण दान शील क्षान्ति धका धयातल दानया अर्थ त्याग चित्त बिइगु । शीलया अर्थ स्वभावशुद्ध जुया अहिंसक जुइगु । क्षान्ति या अर्थ परप्राणिपिं उद्धार याय्‌गु कार्यय् दुःखमतासे सहयाय्‌गु ।

इति हेतोररि दुष्टो घातव्या न कथंचन ।
क्षमा हेतु यतो दुष्टे क्षमार्थं साधनो ।

थुलि या कारणे शत्रु अथवा दुष्ट वा मेपिन्तनं गुवलेनं घातक याय् योग्य मजुः। थ्वहे क्षमा या कारणं याना दुष्ट जुया च्वं पिन्तनं क्षमा याना वियेगु धर्मया अर्थ साधन याय् त्यना ।

दान शील क्षान्तिया प्रभाव क्यनेगु यात वीर्य पारमिता धाइ । वीर्यया प्रभाव क्यना, ध्यानं खंका यंकेगु यात ध्यानपारमिता धाइ । ध्यानयाय् वले चित्तस्थीर याय्गु अर्थात् मन पिमछोय्गु यात समाधि धाइ । थुजागु ज्ञान ह्यसीकेगु अथवा ह्यसीका ज्यायाना उपदेश बिया सिद्धिलाना मोक्ष प्राप्त याय्गु ज्ञान यात प्रज्ञापारमिता वा प्रज्ञाज्ञानं पूर्ण जुल धका सोकेगु खः ।

थुगु प्रकारं सद्धर्म बोधिज्ञान या प्रभाव क्यने फुह्मसें मारयात त्याके फइ । अनंलि पापं मथ्यूह्म जुया बुद्धपद प्राप्त जुइ ।

थुजागु सद्धर्म बोधिज्ञाने लाःपिसं, निर्दया निःकरूणा याना क्रोध पिकया परयात दुवलें बुःख बिइमखुः । दुःख वियेमत्य– दुःख विये मज्युः ध्वनं पाप खः धका उपदेश बिया वोधयाइ । शास्त्रे धंतःगु दुः–

मारिते क्रोधचित्तेन मारिताः सर्वदुर्जनाः ।
नानं सुचरितं सर्व सत्कीर्ति द्रव्यसगुणं ।

क्रोध चित्तं याना परयात दुःखबिया स्याय्गु ज्या सकल दुर्जन पिसं जक याइ । क्रोधं याना थथ्ये याय्वले दान सुचरित्र भिगु कीर्ति यश गुण फुक्कं नाश याना बिइ ।

क्रोध एको निहन्त्यव तस्मात् क्रोधो महारिपुः ।
क्रोध एकन्तु माहन्ति तस्य शत्रु न कश्चन ।

पर प्राणि पिन्त स्याय्गु स्वया थःके पिहाँ वगु क्रोधयात स्याय् फय्के मा । मस्यात धासा व क्रोध शत्रु जुया परयात नं थःतनं तस्सकं दुःख बिइ । उकीं अथ्ये दुःख बिइह्म यातनि न्हापालाक स्याना मदय्का छ्वय् फुसा वया शत्रु धयाह्म गुवलेनं गनंहे दइ मखुः ।

किमन्यत् सुख संपत्तिः संबोधि रपि सेप्स्यते ।
तस्मात् क्रोधं निहन्त्यैव रक्षणोयो निरात्म वत् ।

छुनं मेमेगु अनेक सुख जुइगु संपत्ति (धन) सदानं थःगु जुइ मखुः । थःगुहे जन्मं फुना वनी । अनित्य धाःगुहे थ्व खः । अथ्ये या निम्ति संबोधि धयागु वखते कमाय् याना तय् फुसा तोता वाया च्वने म्वागु नित्यगु कल्याणकारो जुया च्वनि । थ्व नित्यगु धन ज्वनेत क्रोध पिकाय् मज्युः । उकीं क्रोध यातनि न्हापालाक स्याना छोय् फतधाःसा

नित्यगु शरीर जुया रक्षा जुइ। नित्यगु शरीर यायत मोक्ष घयागु सीकेमा, अले संसार या दुःखं तरे जुइ।

किंच कुर्याद्रिपुदुष्ट क्षमाकेव चिताशये।
क्रोध सर्वार्थं धर्मादीन् दग्धापि नरके क्षिपेत्।

शत्रु भापा नाना, दुष्ट जुया, छाय् सनेगु– छन्हु श्मशाने गोःतू वनेमानि। उगु बखते निर्मल आकाश समान व्यापक जुया रक्षा याइह्म क्षमा धर्म खः। क्षमा मदुह्म क्रोधं छुःयाइ धाःसा छें, वुं, धन संपत्ति जक मखुः न्हापा धर्म याना तयागु फुकं मि भस्मयाना नरके वां छ्वोबा विइ।

तस्मात् क्रोधो निहन्तव्या दहनीय प्रयत्नतः।
शत्रुर्नैव निहन्तव्य पालनीयो वृष्टर्थिभिः।

अथ्येया कारणे क्रोधरुपि मिं यात यत्न पूर्वक भष्मयाना छोय्गु योग्य जु। क्रोधरुपि शत्रुयात मदयका छोय् फुसा तिनि क्षमाधर्मं रक्षा याई।

क्रोधेन क्षत्रियाः सर्वे परस्पर विरोधिताः।
हत्वा परस्परं युद्धे पतायान्ति यमालयं।

क्रोधं याना सकल क्षत्रि राजा पिनि बराबर बिरोध जुया ल्वाना वं वइत– वं वइत स्याना यमलोके वन धका हाला जुइ।

तथा देवा सुराश्चापि परस्पर विरोधिताः।
सदाऽपि विग्रहं कृत्वा कुर्वन्त्युत् पाप मा भवं।

वथ्यें क्रोधं याना देवतापिं दैत्यपिं नाप परस्पर मिले मजुया सदानं शत्रु भाव जुइका ल्वाना स्याना तःतः धंगु पाप याना यमलोके वना दुःख भोग यावनि।

कोऽस्ति क्रोधमुखी भूतः सत्कीर्तिश्च गुणाश्रयः।
त्यज्यत्रे स्वजनै मित्रैः क्रोधीः दुष्टाशया हि वत्।

क्रोध ल्वाः जुया च्वंपिसं, भिगु कीर्ति या गुण खंपिं सुःदुः? सुंहे दइ मखुः। थःथः इष्टमित्र पासा त्वाय् दाजु किजा जुसानं क्रोधं याना दुष्ट चित्त जुगुलिं सर्पतुल्य जुइका दुःख भोग याना च्वनि।

इति स्वात्म निहन्तारं क्रोधंहत्वा प्रयत्नतः।
स्वपरार्थ हितार्थेन क्षमाब्रतं सुधी श्चरेत् ।

थुलि खँ हानं सीकेमा, थःतः थमं ह्मसिया स्याना दुःख भोग याकीह्म क्रोध यात जत्न याना स्याना मदयका छोय् धुंका थःतनं परयातनं हित सुख याय्गु निम्ति ज्ञानि गुणि विद्वान् पिसं क्षमा ब्रत याइ।

क्रोध पापं मनुष्यानां क्रोध संसार वन्धनं ।
धर्मक्षयः कयंक्रोध स्तस्मात् क्रोधं परि त्यजेत् ।

क्रोध पापं देव दैत्य मनुष्यादि सकल यात भापी मफेकातल । क्रोधं याना संसारे कुनातल । क्रोधंयाना धर्म नं फुका विल । अथ्येया निम्ति क्रोध पाप यात त्याग याय्गु हे योग्य जुः ।

क्षमी सद्धर्म रत्नानि चक्रवर्ति सुखान्यपि ।
प्राप्य सर्वत्र सत्वानां भद्रं कृत्वा सुखं चरेत् ।

क्रोध तोता क्षमा याय् फुह्मसें सद्धर्म या रत्न ज्वना चक्रवर्ति राजा जुया काइ। सकभनं सत्वपिन्त कल्याण याना सुख जुइगु ज्या याइ ।

क्षमी न दुर्गति यायात् वज्र बुद्धालयं सदा ।
तत्क्षमा ब्रत माधाय चरेत् बुद्ध पदाप्तये ।

क्रोध मदेका क्षमा याह्म मभिगु गतिस गुवलें लाइमखुः सदानं स्यनी मखुगु बुद्धपि विज्याना च्वंगु थासे च्वने दइ अथ्येया कारणे क्षमा ब्रतया आधारे च्वना बुद्धपद प्राप्त जुइगु ज्या जिनं याय् त्यना।

थुलि राजां परमार्थ ज्ञानकंगु न्यना सकलया मन तस्सकं बोध जुया च्वन। प्राणि स्याय् वं तस्सकं पाप लाइ, क्रोध स्याय्वं पुण्य लाइ धइगु सीका थनंलि राजाया थमं गथ्ये धयागु खः अथ्येहे याय्त थ्व दाखुं दुष्ट तय्तः न्ह्योने तया आज्ञा जुल।

"छिपि दुष्ट बुद्धि जुया चण्डाल जूगुलि सासना याय्मागु खः तर जिनं माफि विये त्यना मंत्री तय्सं धाःगु छिमिसं न्यना हे च्वंगु खः ।

आवंति थय्ये दुष्ट जुया चाण्डाल धायका पापकर्म याना जुइ मज्यू त्रिरत्न सेवा याना सद्धर्मचर्य वोधिज्ञान ह्मसीका अहिंसा धर्मे च्वना थ:नं परनं आनन्द जुइगु ज्या याना जुइमाल थुलि धया, थ्व दुष्टपिसं त्रिसत्य याना छलपोलं उपदेश व्युगु अमृत ज्ञाने च्वने जुल धका धासेंलि थुमित क्षमा याना तोता थ:के पिहांवइगु क्रोध मदयका दुष्ट चाण्डाल दाखं तेत: थय्ये दमन याना सत्य धर्मे तया थ:गु छें लिहाँ विज्याना प्रजापिन्त आनन्द जुइका दानयाना विज्यात ।

छन्हु हानं वन क्रीडा याय्गु इच्छा जुया सलगया याकचा भ्रमण याना विज्यावलय् वने सिमाफल स्वां लता लहरा इत्यादि स्वया मन आनन्द जुइका सलह्मं स्वहां वया वने प्यख्यें चाहुला उखें थुख्यें स्वया जुवले छथाय् त:मागु सिमाक्वे तपस्या यानाच्वंह्म महर्षि छह्म खना न्ह्योनेवना प्रणाम याय् धुंका थय्ये विन्ति यात ।

भो महर्षि ! छलपोल खना जिगु मन आनन्द जुया जिनं वने च्वनेगु इच्छा जुल । छगू निगू धर्म जित करूणा तया खं कना विज्यासा अत्युत्तम जुई ।

थ्व राजां थय्ये विन्ति यागु न्यना- थ्व महर्षिनं मिखाकना धया विज्यात ।

छलपोल थन वने याकचा छाय् विज्यानागु ? छलपोल यागु नांछु? इत्यादि न्यन । राजां थ:गु नां कना परिचय विल जि काशी देशे जन्म जुया प्रदीप प्रद्योतन नां जुया च्वनाम्ह व्राम्हण जातयाम्ह जुजु ख: । वोधिज्ञान सधर्मचर्य च्वना क्रोधतोता दान शील क्षान्ति पारमिता या ज्या पूर्णयाय्धका इच्छायाना च्वना ।

थुलि राजा या वचन न्यना राजाया ख्वा: तार्उतिस्वया, महर्षि विद्वानं थय्ये आज्ञा जुल ।

साधु राजन् राज्यभारं त्यत्कात्र शुद्धया व्रज ।
तदा प्रव्रज्या सधर्मे नियुज्य चारया न्यहं ।

साधु, साधु, भो महाराज छलपोल धंन्य ख: । विद्वान-नम्रता-शील-स्वभाव धार्मिक ख: मखु: फेतुना नों वाय्वं परोक्षा याना सोके धुन । छलपोल थुलि गुणदुह्म महापुरूष ख: धका जि सिकेधुन ।

थ्व महर्षि न्हिला हानं धया विज्यात, राज्यभार- गृहभार- व्यवहार - थ्व स्वंगु छुय्यें धासा आपालं विद्वान पिसं धयातगु दु: ।

जलजन्तु यथा लोहं गणिका सुन्दरी तथा ।
क्षुरक्षारे मधुश्चापि मधुलेहान्तरं विषं ।

पुखु हिति या दुने च्वनीह्म जन्तु-गोंजु सोंजु आदि जल जन्तु थ्यें- अन मनुत वल कि सालायंका नइ । हानं धातु यात सालीगु चुम्बक थ्यें । हानं खोचाया धारे कस्ति इलातगु म्यें फेवले चाकुसे च्वनि, तर म्यें घाः जुया हि वइ । हानं पिने चाकुगु वस्तुनं इलातःगु दुने विष जुया च्वनि- नय्वले चाकुसे च्वना साः धका खुसिजुइ-विष प्वाथे थ्यनेवं सिना वनि ।

ज्ञानि जनपिसं सीका उजागुलि आपालं भुले मजुसे तोता आनन्दं एकान्ते ध्याने च्वना मोक्षप्राप्त याई ।

जिनं छह्म राजाखः सत्गुरूया उपदेश पालन याना काय्यात राज्य भार गृहभार व्यवहार लःल्हाना, राजर्षि महर्षि त्यागी योगी जुया थन वने वया ध्यान याना मन आनन्द व शान्ति जुइका संसार या अनेक तृष्णां मथीक सत्गुण या स्वभाव फलाहार याना समाधि योग याना च्वना ।

छलपोलनं इच्छादुसा पृथ्वीले तस्सकं ऊयातुगु कुः कुविइथ्यें जाःगु राज्यभार गृहभार व्यवहार त्यागयाना बनवया अथवा मेगु वने च्वंना महर्षिजुया विज्याहुं । उगु वखतय् प्रवज्या सद्धर्म चर्ये च्वना मोक्ष खंका बिज्याहुं । संसार या दुःखं मुक्त जुया आनन्दगु सुःख प्राप्त जुइ ।

हानं धया विज्यात– प्रवज्याव्रत यात प्रवाज्य प्रवर्ज्यनं धाई । बुद्ध बोधिसत्व पिंगु चर्य यायगु यात प्रवज्याव्रत धाइ । जिनं थ्व व्रतयाना च्वना, थ्व व्रतयाय्त समाधिज्ञान चितस्थिर जुइका ध्यान वःलाकेगु आवश्यक जू ।

ध्यान वःलाका तपस्या याह्मयात - फय् पाखें पों वइगु वा वइगु मल जूः वइगु वनजन्तु आदि मार या भयं पीर जुइ मखु । ध्यान वः लाह्म कालयात समेत त्याकेगु समर्थ दया मोक्ष वनि ।

थुजागु उत्तम ज्ञान कंगु न्यना थ्व राजा अति आनन्दगु चित्त जुइका महर्षियात प्रणामयाना सलगया हतासनं थःगुछें लिहांवया फला काय् सपरिवार पिन्त ज्ञान यागु खं कना मंत्री पिन्तनं चित्तबुझे याना, न्याह्म काय्पिन्त धन संपत्ति उत्ति जुइक

भागथलाः ह्लाना सकल याके विदाकया गृह त्याग याना वहे बने महर्षि या आश्रमे थ्यंकः विज्यात ।

थ्यन्हु दस्येंलि प्रणाम याना थ्व राजां थथ्ये विन्ति यात । भो महर्षिगुरु ! छलपोल या आज्ञा न्यना राज्यभार गृहभार व्यवहार त्याग याना वयाधुन, जित प्रवज्या सम्वर ज्ञान या व्रत शिक्षा बिया बिज्याहुं धका शिष्य या रूपे च्वना पहस ।

थ्व राजा या भक्ति श्रद्धा एवं ज्ञान खना खुसिजुया थ्व महर्षिगुरु वखत विचार याना बिज्यात ।

इति संप्रार्थिते राज्ञा स ऋषि स्तच्छु भाश्रयं ।
मत्वा तद्विधिना तस्मै प्रवज्या सम्वरं ददौ ।

विचार याय्धुस्यंलि थ्व राजांभिगु मनेतया बुद्ध चर्य पवना च्वंगु स्वया खुसिजुया थुह्म महर्षिगुरू शुभदिन सीका विधिपूर्वकं थ्वराजा यात प्रवज्या अभिष्येक चर्य या ज्ञान कना - अन बने चूडाकर्मयाना त्रिरत्न या शिक्षा बिया बिज्यात ।

थनंलि यथाक्रमं उगु वने च्वना थ्व राजर्षि भिक्षु बुद्ध चर्य ज्या याना बिज्यात ।

ततः स बिमला चाराः परिशुद्ध त्रिमण्डलम् ।
तत्रासने समाधाय तस्थौ ध्यात्वा जगद्धिते ।

थनंलि लिपा निर्मलगु आचारे च्वना - काय, वाक, चित्त शुद्धजुइका बनान्तरे चित्त स्थिर याना जगत् हित जुइमा धयागु कल्पना भिंगु मतीतया ववातुक फेःतुना ध्यान याना बिज्यात ।

जाम्बुमूल फलाहारे उदुम्वर द्रुमाश्रितः ।
समाधि धारणी प्राज्ञः पंचा भिज्ञ पदं ययौ ।

जम्बुमूल फलाहार याना जामुना वृक्ष दवः सिमाया क्वसं आसन याना एकाग्र चित्तं समाधिस च्वना धारण याय् मागु फुकं सीका खुला दुवले यथा क्रमं पंचाभिज्ञ पद प्राप्त जुल ।

पंचाभिज्ञ न्यागु छु छु धासा- (१) दिव्य चक्षु (२) दिव्यश्रोत त्रिलोक भुवने हागु शब्द न्हेपनं ताइगु (३) परचित्त ज्ञान मेपिंगुनं थःगुनं मती

च्वंगु खं बुझे जुइगु (४) आत्मज्ञान आत्म धयाम्ह गन दुः धयागु बुझे जुइगु (५) वियत् गमनं- पंछिथ्यें वोया वने फइगु।

तत्र स्थः सः महाभिज्ञो नाग यक्षा प्रवोधयन् ।
वोधिमार्गे प्रतिस्थाप्य सद्धर्मे सम योजयन् ।

अनंलि उगु वने च्वंपिं मेमेपिं ऋषिमुनि पिन्त ज्ञान कनीह्म गुरू जुया, वनजन्तु पिंगु भय मदयका नागराजा यक्षगण पिन्त समेत ज्ञान विया बुझे याना वोधिज्ञान या लें पलाछिका सद्धर्म चर्य याका विज्यात ।

थनंलि उगु बखते चन्द्रसार्थवाह (महाजन धनपति) न्यासः पासा वंजातः मुंका रत्नाकर थ्यंक वना चिन्तामणि रत्न लाभ याना थाय् थासे व्यापार याना धन यको ज्वंका वह्म उगु बने वास याना कन्हे सुथे दनावना छगू नदी तरे याय्त माझि सःता द्वंगाय् च्वनेत थिक जुल ।

माझी या थःगु दस्तुर कया तःगोःगु द्वंगाय् साहु व मेपिं वंजात जायक तया न्यागः द्वंगा नदी तरे याय्त द्वंगा न्ह्याका दथुइ थ्यंवले अकस्मात् तस्सकं गोःफय् वया द्वंगा फाता पुइत थिक जुल । माझी पिंसं द्यः नाका धका न्यंकल, माझीयानं द्वंगाय् च्वंपिनं नदीतीरे च्वना च्वंपिं सकल या थःथःगु मनेलुःथ्यें गुलिसियां ब्रंह्मा, गुलिसियां विष्णु, गुलिसियां महेश्वर, इन्द्र, चन्द्र-सूर्य, अग्नि, नाग इत्यादि इष्ट देवता, कुलदेवता इत्यादि नांकया, सकल या मृत्युभयं त्राहि जुइका गन वने, गन च्वनेगु हाहा हे दैव धका मिखा कने मफया भोःसुला खोल ।

थुगु बखते थथ्ये तस्सकं खोया हःगु शब्द तागुलि थुह्म महर्षि महाभिक्षु सोका आश्रमं बना थःगु ऋद्धि पिकया आकाशं वोया सकल खोया च्वंपिन्त भरोसा विया आज्ञा दयका विज्यात ।

हे साहु वनिजार्लपिं ! छिपिं ग्याय् मते, त्रिरत्न शरण धका नाम उच्चारण या धका सकलयात नां काय्का बह्मनं नां कया सकसिनं त्रिरत्न शरण धका छगू स्वरं नां काल । थ्व भिक्षुजुनं त्रिरत्न शरण धापिंत अकाल मृत्यु भय तरय् जुया थुगु गोःफय् याकनं समन जुया वनेमा धका कल्पना याना त्रिरत्न लुमंका वायुस्तंभन मंत्र आकाशे थः स्वया वोना गोःफय् वःगु दिका थः छथाय् सिमाक्वसं विज्यात । द्वंगाय् च्वना वंपिं

छुम्वाक नदी तरे जुया वाकि दुँपि मेँपि मनूतनं न्यागः न्यागः ढंगाय् तया त्रिरत्न या नांकया फ्वँपि सकलें सुविधा जुइक माझीतसें नदी तरय् याय् सिधेकल। गोः फसंकया मृत्यु जुइ त्यँपि सकल व्यापारि तय्सं थ्व आकाशं वया त्रिरत्न नां कायृका गोःफय् वोगु दिका मृत्यु जुइ त्यँपित रक्षायाह्म महर्षि महाभिक्षु यात सिमावने वना प्रणाम याना सकसिनं थथ्ये विन्ति यात।

"भो महापरोपकारि ! महर्षिभिक्षु गुरु– छलपोल सु ख ? जिमिसं मस्यूः पूजा याय् त्यना।

थथ्ये विन्ति यागु न्यना महर्षिभिक्षुं मौनव्रत याना ध्यान याना विज्यात। सकसिनं न्ह्योने च्वना थ्व अर्हत् महाभिक्षुयात तुति भोःपुइ धुंका स्वचा चाहुला सकसिनं पृथ्वीस पुलि चुया ल्हाः विन्तियाना थथ्ये स्तोत्र यात।

> भगवन्तो महा भिज्ञः सत्कृपा करुणा निधे।
> यथात्रास्या न्समालोक्य स्वयमेवेति रक्षति।
> तथा सदाभवान् पश्य सर्वान्त्र स्मातु मर्हति।
> सदा वयं भवत्पाद शरणे संचरामहे। ० ।

भो भगवान् महाअभिज्ञ ! हे करुणानिधे ! छलपोल थौंया दिने जक मखु: सदानं जिपि सकलया भगवान् खः। जिमिगु उपरे महाकृपातया विज्याह्म करुणा या खानी छलपोल खः।

गथ्येजा मूर्छा जुया मृत्यु जुइ त्यँपित, अमृत तोंका म्वाकेथ्यें, गोःफसंकया सीत्यँपिं सकलयात थःगु ऋद्धि क्यना विज्यात पंछि थ्यें आकासं वोया वया अकाल मृत्युया भय स्वरूप गोःफय् यात दिका जिमित रक्षा याना विज्यात।

गोः फसं कया मूर्छा जुया नदी कुतुं वना मृत्यु जुइत थिक जुया च्वने धुंकुपिं जिपि खः। छलपोलयागु करुणा या प्रभावं हानं छक जन्म कयापि थ्यें अकाल भयं मुक्त जुल।

धन्य धन्य त्रिरत्न या गुण। धन्य धन्य छलपोलया करुणा सदानं जिपि सकलें, छलपोल या तुति भोःपुया शरणे च्वना भक्ति याय्गु जुल।

थुलि थुपि सकसिनं स्तोत्र ब्वना थथ्ये प्रार्थना यागु न्यना, थ्व महर्षि भिक्षु आपालं प्रसन्न जुया, थुपि सकल यागु ख्वा स्वया थ्व महर्षि भिक्षुं हानं थथ्ये आज्ञा जुल। छिपि सकल साधु खः यदि छिपि सकलें जिगु शरणे च्वनेगु इच्छादुः धयागु खःसा, जिगु खँ न्यना सद्धर्म साधन याय्गु प्रयत्न या उत्तम च्वेःलागु याकनं संसार या दुःखं मुक्त जुया मोक्ष प्राप्त जुइगु ज्या जि कने त्यना।

पर या उपरे करूणा तया कृपा तय्गु ज्या प्राणी मस्याय्गु अहिंसा धर्म खः। पर प्राणो पिन्त उपकार जुइगु ज्या याना क्यनेगु उत्तम च्वेःलागु धर्म खः। संसार या दुःखया भयं मुक्त जुइत दुनुगलं निसें त्रिरत्न शरण वने माःगु जुल। अले पूजा याना पाठ धारणी ब्वना व्रतयाना काय वाक चित्त शुद्ध जुइका श्रमण ब्राम्हण व बरोद्र पिन्त दान याना शील या तिसां तिया अनंलि प्राणी पिन्त हित याय्गु ज्याय् दुःख मचासे सहयाय् फय्का क्षमा धर्मे च्वनेगु हे उत्तमगु धर्म खः। क्रोध अभिमान, अहंकार, तोता शान्त जुइगु, स्वभाव शुद्ध याना, परयात दुःख कष्ट मव्यूसे, थम्हं भिगु ज्या याय्गु यात धर्म धाइ। व्याक्क अकुशल कर्म तोता कुशल कर्म यायगु हे धर्म धका मनं चायकेमाः।

थथ्ये उत्तमगु ज्ञान कना बिज्यागु महर्षि भिक्षु या आज्ञा न्यना धंन्यधंन्य ञोगु भाग्य धका धर्म याय्गु ज्या सीका आपालं लुसि जुया, न्यासः व छह्म व्यापारितय्सं चीवर वस्त्र दान विया प्रणाम याना भोजन चढे यात।

अनंलि थुमिसं थथ्ये बिन्तियात, आः यात जिपि छें बने छलपोल यागु आज्ञा शिरे तया सद्धर्म साधन याय्गु ज्या निश्चय याना जिमिसं याय्गु जुल धका विदा कया सकलें लिहां वन। बहनी जुसेलि छथाय् बने वास याना कन्हे सुथे न्हापनं दना बंवले, मेगु छगू थासे बिश्राम याय माल।

उगु वखते अति भयंकर ह्म राक्षस छम्हसे मनुष्यया गन्ध वोगु सीका मेमेपि राक्षस पासापि मुंकावया थुपि बणिजाल व्यापारित च्वना च्वंगु थासे राक्षसया वथान तिगा तिगा न्हुया होहोयाना न्हिला ल्हाः बुबुः स्याना धःवा खने दय्क वांखाया वोगु खना अन च्वंपि व्यापारित सकलें ग्याना थम्हं थम्हं ज्वना वयागु बस्तु तोता सकलें मेगु बने बिस्युं वना बोया थथ्ये हाला च्वन।

अहो हेदेव ! धका गुलि सियो गणेश, गुलिसियां महांकाल, गुलिसियां भैरव, गुलिसियां ब्रह्मा, गुलिसियां विष्णु, गुलिसियां महेश्वर, इत्यादि अनेक देवतापिं नांकया विलाप याना च्वन ।

थथ्ये हाहाकारं वन थोक खोया ह:गु शब्दताया वनदेवी सुन्दरी रूप कया खोया च्वंगु थासे वया थथ्ये उपदेश बिल । "भो वणिजालपिं" जि छह्म वन देवी ख: बुद्ध पिसं आज्ञा जुगु जिनं न्यना तयागु खं कने एकचित्तं विश्वास याना न्यं ।

छिपिं थन राक्षस वासयाना च्वंगु थासेवल । मनू स्याना राक्षस पिनि ला, हि, नयगु त:धंगु भोजन ख: । उकीं प्राणि स्याना ला, हि, तया नयगु यात क्रोधी राक्षस भोजन धाइ ।

दुरू, धौ, घ्यो–कस्ति, तुयारस साख:– थ्व न्याता मिले जुगु अमृत रस ख: पंचामृतं संयुक्तगु क्षीर (पायस) जा, फल आदि मधि तथा नयगु यात, बुद्ध-बोधिसत्व, तथा देवतादि, ऋषिमुनी, महात्मा, भिक्षु, ब्रह्मचारि, राजा, आचार्य, ब्राह्मण मनुष्य इत्यादि पिगु सत्वगुणं संयुक्तगु शुद्ध भोजन धाइ ।

नि: करूणां प्राणिस्याना काजिगु ला, हि, नया मदिरा तोना क्रोधी जुया जथा भावी हाला सना स्याना नया जुइगु यात, स्तमोगुण दैत्य भोजन धाइ । पुलांगु दुर्गन्ध (नवगु) धो:गोगु तों दागु ला, हि, तथा मेमेगु नं नयगु यात भूत, प्रेत, पिशाच, पिगु रजोगुण या भोजन धाइ ।

आ: छिमित: स्याना छिमिगु ला, हि, तया नइगु राक्षस भोजने लाइन । छिमित रक्षा याइह्म सद्गुरू लुमंकि थुलि धया वनदेवी थ:गु थासे विज्यात ।

थ्व वनदेवीं धागु खँ धाथ्यें हे ख: धकासीका खोया च्वंपिं सकसिनं सद्गुरू भिक्षु लुमंका प्रार्थना यात ।

स्मृत्वा ध्यात्वा प्रणत्वापि स्वात्मत्राणं ययाचिरे ।
तच्छ्रदं सत्र्षिश्रुत्वा कृत्वा कारूण्य चोदित: ।

भो सद्गुरू ! छलपोल लुमंका ध्यानं प्रणाम याना च्वना । ह्निग ह्निग गो:फसं कया मृत्यु जुइ त्यंपिन्त म्वाका रक्षा याना विज्याथ्यें आ:नं रक्षायायत विज्याहुँ जिपिं राक्षस् तयगु आहारा जुइन उपाय मवना च्वना ।

थुजागु विलाप शब्द न्यना थ्व महर्षि भिक्षु कृपा तया करूणाचित्त उत्पत्ति याना हताग् चाया पंछि समानं आकाशं वोया वया थुमित उपदेश बिया बिज्यात । भो वणिजालपि ! छिपिं ग्याय् मते धीर याना च्वं । राक्षस धयापिं बने धुं भालु समान भयंकर पि खः । जिगु खँ न्यः । हूं कन राक्षसपि मुना छिमित स्याना ला, हि, तया भोजन यायगु खँ ल्हाना च्वन । छिपि सकसिनं त्रिरत्न लुमंका भोःसुला च्वने बले थथ्ये धाय् सयकी ।

नमो बुद्धाय धर्माय संघायेति मुहु स्मरन् ।
फल मूलाशिनः सर्वे पंचाभिज्ञ त्व मायुः ।

बुद्ध धर्म संघ नमस्कार । थुगु प्रकारं मदिक नःसानं च्वसानं खँल्हाय् बलेनं मनं लुमंकेगु तोतेमते । थित्याइ बले थन बने दया च्वंगु फल मूल भूमिया दुने च्वंगु सकि हि इत्यादि आहार याना, गनं मवंसे त्रिरत्न भक्तियाना च्वं । छिपि राक्षस या भय, अकाल मृत्यु मुक्त जुइ ।

जि राक्षस तय्सं मखंक छथाय् सिमाक्वेय् च्वना वात वृष्टि धयागु योग ध्यान समाधि याय् । ततः सकं फय्वया वानं वइ । थुपि राक्षस सकलें विस्यूं वनि । थुलि धया सिमाक्वेय् बिज्याना योगे च्वना बिज्यात । छुं समय लिपा उगु थासे याकनं आकाशे सुपाचं तोपुया वराबर बिजुलि प्रकाश जुया नं न्याना तस्सकं फय्वया बानं वल । न्हेन्हु तक थथ्ये जुल । व्यापारी तय्सं गुरू आज्ञा जूथ्यें त्रिरत्न नाम कया भक्तियाना च्वन । राक्षसतः गन गनः च्वन अन अनः तस्सकं फय् वया जल वृष्टि जुल । राक्षसत सकलें उथ्येला थुथ्येला मवय्क विस्यूँवन । त्रिरत्न नाम कया च्वंगु थासे तस्सकं वृष्टि मजूगुलिं फल मूल आहार याना च्वनेत कष्ट मजू ।

न्हेन्हु पुला च्यान्हु दस्यंलि फयनं जलबृष्टिनं दिना सकलया आनन्द जुल । योग याना बिज्याह्म गुरूया थासेवना सकसिनं आदर तया मनं पूजा याना पालि भोःपुया विन्तियात ।

धन्य धन्य सद्गुरू ! छलपोल या कृपा व करूणा या प्रभाव ऋद्धि सिद्धि वीर्य पराक्रम खना जिपिं आपलं संतोष जुइधुन । छलपोल जिपिं सकलया प्राणदाता भगवान जुल धका प्रार्थना यात ।

थनंलि चन्द्रसार्थपति मालिक जुया वह्म महाजनं रत्नाकर थ्यंक वना कया हःगु रत्नध्वजा चढे यात। भिक्षुजुं आशीर्वाद बिया बिज्यात, छिपि सदानं त्रिरत्न भक्तियाय् फया मोक्षवने फय्मा। गुरू थथ्ये आशीर्वाद ब्यूगु तथाऽस्तु याना, राक्षस पिगु भय मदय्का बिदा कया थम्हं थम्हं तोता तयागु थासे वना थःथःगु सामान ज्वना लिहां वना छें थ्यंक वन। अनं लिपा व व्यापारी तय्सं बिस्तारं थने जूगु खं जहान पिन्त कना गुरूया आज्ञा शिरे धरे याना सद्धर्म बोधिज्ञान साधन याय्गु ज्या याना त्रिरत्न भक्ति जुया सकलें आनन्दं वासयाना च्वन।

थुगु समाचार न्यना देशे राजा जुया च्वंह्म काय्नं, किजापिं सकलें मूका सल गया अबुजु महाभिक्षु च्वना च्वंगु वने थ्यंक वया पालिभोः पुया काय् पिसं थथ्ये विन्ति यात।

भो पिता महाभिक्षुजु! छलपोल यागु भिगु कृपाया समाचार न्यना सकल कृतार्थ जुया च्वन। सकसिनं धन्य प्रशंसायात। ता दत पिताया ख्वाः मखनागु छक ख्वाः स्वय् धका जक वयागु मखु। जिपिनं गृहजाल तोता भिक्षु जुया छलपोल या ल्यू ल्यू जुया बोधिज्ञान साधनयाना सद्धर्म चर्य च्वना मोक्ष वनेगु इच्छा जुल। जिमित नं प्रवज्या व्रत याका भिक्षु याना बिज्याहुँ।

थथ्ये काय् पिसं विन्ति यागु न्यना भिक्षुं आज्ञा जुल। पुत्रपिं छिपिं धन्य साधु खः जिगु खँ न्यः। भिक्षु जुईत ज्ञान दय्के माःगु खं जिन्हापा छिमित कने धुन। हानं गृहत्याग याय्त छें मां कलाः पिके बिदा काय्मा। अबुनं काय्नं भिक्षु जुइमा धयागु मदु। छें च्वना मन भिक्षु भाव जुया दान शील क्षान्ति वीर्य ध्यान प्रज्ञा थ्व षट्पारमिता या ज्या याना सद्धर्म बोधिज्ञान सुना साधन याइ– उह्म पर प्राणि उपकार याय्गुलि गुरू जुया बुद्धत्व पद प्राप्त जुया मोक्षलाभ जुइ।

हानं छगू खं धाय् त्यना, चन्द्रसार्थपति महाजनं रत्नाकर थ्यंक वना कया हःगु रत्नध्वजा जित दान याना वन थ्व अमूल्यगु रत्न खः जिनं बिया छोय् त्यना थ्व ज्वना वना दरवार या च्वे कसि स्वानातो। बरावर रत्न वृष्टि जुया देशे प्रजा सकल या महा मंगल जुया सुख जुइ। थुलि धया रत्नध्वजा लःल्हाना बिल। काय् पिसं कया, लिपा अबुयात चीवर भोजन दान याना प्रणाम याय् धुंका बिदा कया लिहां वना कःसि

रत्नया छ्वांय् स्वाना पूजावि याका प्रजापालन याना च्वन ।

मनंलि छन्हू हानं गुरू लुमंका चन्द्रसार्थपति महाजन सलगया वया बनेथ्यंका प्यख्येसनं स्वया चाहुला सलम्हं च्वहांवया गुरू गन धका माला जुह्य यात महा भयंकरह्य राक्षसं खनेवं थ्वैत ककुज्वना भूमिस गोःतुइका स्यायत थिक यात ।

थ्व महाजनं त्रिरत्न लुमंका जि गुरूया शरण वयाह्य यात राक्षसं स्याइन भो गुरू शरण धका मती तया च्वंवले अन्तर ध्यानी गुरू सिया आसनं दना वया सिमाहः छ्हः च्याका राक्षसं खंक न्ह्योने भूमिस तया विइवं राक्षसया शरीर दाहजुया ननावया थ्व भिक्षु या शरण वना खोया राक्षसं विन्ति यात ।

जि च्वनेहे मफय्क दाह जुया सीन– क्षमा याना बिज्याहुं । मसिसें थ्व महाजन यात सास्तियाय् धुन आः याय् मखुत धया भिक्षुयागु पालि भोःपुया च्वन । अनंलि भिक्षु आज्ञा दय्कल ।

–"हे अहंकारि राक्षस! छन्त जि नं छुं मयाना छंगु शरीर पापं दाह जुल–आः याय् मखुत खःसा थ्वैत जकमखुः आवंलि स्वैतनं स्याना ला, हि, नय् मखुत धका स्वको सत्य वाचा याः । मयाःसा छं दाह जुगु जि यानागु मखु छसीसानं जित पाप लाइ मखु । सुनां अकर्तव्य याइ वैइत हे जक पापं दुःख जुइ ।

छन्त छगु खं कने छं वांलाक न्यः । न्हापा परयात आपालं दुःख विया प्राणि स्याना ला, हि, नया वोगु पापदोषं याना भयंकरगु नरके भोग यानानं मगाना थुजागु वने राक्षस जुया जन्म कया दुःख भोगयाय् माल धयागु मनं भापो मफु । आः हानं स्वैइत स्याना ला, हि, नय् त्यन छ हानं द्वलंद्वः वर्ष तक नरक भोग यानावं मगाना मनूतेगु मल नइह्य फाँ जुया दोछिगु जन्मं मयाक खनेदुगु नरक भोग याय् मालीगु कुकर्म पाप यात ।

राक्षस जुल धाय्वं धर्म मयासे पापजक याय्गु धयागु मदु । सीकि सुनां पाप याइ व नीच जुइ । सुनां धर्मयाइ उम्ह उच्च जुइ । उच्चया अर्थ च्वेः लाम्ह नोचया अर्थ क्वेलाम्ह जुइ । सुख भोग याय्गु इच्छा दुसा सद्धर्म म्हसीगु बोधिज्ञाने च्वना प्राणी स्याय्गु हिंसा कर्म तोति ।

थुलि महाभिक्षु कंगु अमृत वचन न्यना थ्व राक्षसं बिन्ति यात । –"भो गुरू ! धन्य ज्ञान न्यना मात्र जिगु मन आनन्द जुया शरीर नं शीतल जुल– जि वांलाक ज्ञान

थुल। आवंलि प्राणि स्यायगु कुकर्म पापया ज्या सत्यनं याय् मखुत। बुद्ध सत्य, धर्म सत्य, संघसत्य, जुल। थथ्ये त्रिसत्य वाचा ल्हाना गुरूयात दण्डवत् प्रणाम याना– थन वने छुलपोल विज्याना च्वतले गुरूयाके शील कावयगु जुल धया विदा कया राक्षस थ:गु थासे लिहाँ वन।

थनंलि चन्द्रसार्थपति खुसिजुया गुरूया ऋण खना ज्ञान कंगु न्यना छेंवने मन मदयका जितनं प्रवज्या फोने भिक्षु जुइ धका विन्ति याना थम्हं ज्वना वयागु बस्तु श्रद्धा तया चढे याना गुरू नापं बने वासयाना च्वन।

कन्हे सुथे जुवले थ:स्त्री (लसीं) व मेमेपिं राक्षसं मुंका भिक्षु गुरू याके शील कावल धर्मया खँ न्यना सकलें लिहां वन।

थुजागु स्वया च्वंम्ह वनदेवी नं यक्षगणपिं मुंका कन्हे सुथे शीलकया धर्मया खँ न्यना वन। वयां कन्हे खुन्हु सुथे उगु वनया पिने गामय् च्वंपिं वया शीलकया धर्म म्हसीक वल। थ्वयां कन्हे सुथे व्यापारीत सकल मुना वया शील कया कंगु खँ न्यना दान याना वन।

थ्वहे समाचार न्यना देशवासी प्रजागणपिं नं उगु थासे वया भिक्षुयात दर्शन या:वल। क्रमश: राजा रानी राजकुमार मंत्रीगणपिं समेत वया शील धर्मोपदेश धारणयाना, चीवर भोजन दान याय् धुंका उगु थासे विहार दयकेगु निर्णय याना लिहाँ वन।

क्रमश: उपाशक उपाशिका तथा मेमेपिं धार्मिक तय्गु सहयोगं विहार दयका थ्व महाभिक्षु यात दान याना लिपा थ्यंकं धर्मया ज्यायगु धर्म मन्दिर धका नां तया उगु उगुथासे प्रतिदिन धर्मोपदेश ब्याख्या जुइगु भिगुज्या आरंभ जुल।

आपालं वर्ष दया वस्येंलि छन्हु थ्व महाभिक्षु योग समाधि च्वना देह तोता स्वर्गवास जुया विज्यात।

थ्वयागु शरीर शिष्यवर्ग पिसं दाहयाना भस्म जूगु (नौ) खुशी यंका प्रवाह याना वाकिदुगु अष्ठिधातु गर्भे तया चैत्य निर्माण याना अनच्वंपिं सकसिनं पूजा पाठ यायगु ज्या यात।

थनंलि भगवान बुद्धं हानं सकलयात थथ्ये आज्ञा बय्का न्यंकल ।

योऽसौ प्रदीप प्रद्योतो नामराजा नृपाधियः ।

अयमेव मुनीन्द्रोऽभूत् गौतम इति मन्यताम् । इत्यादि

हे आनन्द तथा सकल भिक्षुगणपि ! गुम्हजा थ्व महर्षि महागुरू भिक्षु धाम्ह, न्हापा गृहस्थि वले राजापिनि नं मालिक जुया च्वंम्ह अर्थात् चक्रवर्ति तुल्यम्ह, प्रदीप प्रद्योप नाम महाराजा खः ।

थ्वहे राजा थौंया समये, मुनीन्द्र गौतम बुद्ध धाय्का च्वंम्ह जिहे खः धका सोकि । उगु अवस्थाय्नं सद्धर्म बोधिज्ञान स्वयंसीका मेपिन्त क्षमायाय्गु क्षान्ति धर्म प्रकाशयाना क्रोध मयासे परप्राणी पिन्त करूणातया उपकार याय्गुलि महागुरू भिक्षु नं जुया वगु पुण्य भावं थौं या समये मारजित् याना तथागत पद प्राप्त जुल ।

तथागत बुद्ध बोधिसत्व पिगु आचरण बांलागु थ्व खः । सकल यात बोधिज्ञान तया सद्धर्म चर्ययाका, जगतो हिताय सुखाय लोकानुकम्पाय, सत्य धर्म, अहिंसा प्राचार याना क्यनी ।

थुजागु शुभकर्म याके कल्याण जुइ । पाप याकें सदानं दुःख भोग याइ स्वभाव शुद्धगु पुण्यकर्म याके सदानं सुख भोग याइ । स्वभाव अशुद्धगु पापकर्म याकें सदानं चित्तसुख मदया असिद्धि जुइ । पुण्यनं पापनं ल्वाकज्यागु कर्मयाके ल्वाकज्यागु हे सुख दुःख निगुलि भोग याइ ।

थम्हं याना वयागु कर्मभोग मयासें फुना वनी मखु । कर्मानुसारं षट्गति चाहुला भोग याइ । कर्म धयागु मि भस्मयाय् फइमखु । फसंनं पुइके मफु लखंनं चुइके फैगुमखु ।

भिगु अथवा मभिगु कर्म थम्हं याना वयागु थम्हंहे भोगयाना फुनावनि । मेपिसं याइ मखु थम्हंहे मयासें मगाः ।

सुनां थुगु ज्ञान प्रकाश याह्य प्रदीपप्रद्योत नृपावदान या खं न्यनी न्यंकी थुपि क्रमशः बोधिज्ञान दया सद्धर्मचर्य याय् फया मोक्षगति प्राप्त जुइ ।

थुगु प्रकारं सद्धर्मोपदेश न्यंका बिज्यागु खँ न्यना च्वंपि सकल या तस्सकं मन संतोष जुया धंन्य भगवान बुद्ध, धंन्य प्रदीप प्रद्योत राजा महाभिक्षु, धका प्रशंसा याना साधुकार बिया सकल दनावना भगवान बुद्धयात स्वचा चाहुला पालि भोःपुया विदा कया थःथःगु थासे वन । ६ ।

–:–:– थुलि प्रदीप प्रद्योत नृपावदान समाप्त जुल –:–:–

अम्वर नृपावदान

। नमःसर्वबुद्ध बोधिसत्वेभ्यः ।
सकल बुद्ध बोधिसत्वपिन्त नमस्कार

थनलि ह्मानं न्हापाथ्यें सभादयका भगवान बुद्धयात धर्मासने विज्याके धुंका सकसिनं प्रदक्षिणायाना पालि भोःपुया बुद्ध भगवान या ख्वाः स्वया पुलि चुया ल्हाः ह्माजोलपा विन्तियाना च्वन ।

थुगु बखते आयुस्मान् आनन्द भिक्षुं विन्तियातः भो भगवान ! थन सकलया मती धर्मया खं न्यनेगु इच्छायाना च्वन - छलपोलं सिया विज्यागु दई आज्ञा दयका विज्याहुं ।

थथ्ये विन्तियास्येंलि भगवान बुद्धं ध्यानंखंका थथ्ये आज्ञा जुया विज्यात । हे आनन्द भिक्षु तथा मेपिंसकल उपाशकपिं ! सकसिनं मन तयान्य । छुं काल दिन वितय् जुया वस्यंलि छन्हू स्वर्ग लोके विज्याम्ह प्रदीप प्रद्योत राजर्षि भिक्षु या मती थथ्ये विचार वल । स्वर्गलोके जक गुलि च्वने जगत् हित याय्त जन्म कावने माल धका ध्यानं स्वया जम्वूद्वीपे वडर नगरे चक्रवर्तिया कूल, क्षत्रिजाति जम्वर राजा या पत्नी दीप्तादेवी महारानी या गर्भेच्वना जन्म कया विज्यात ।

अम्वर राजकुमार धाय्का गुरुद्वारा शास्त्र विद्यां पूर्ण जुइका कूल धर्म, जाति, समानह्म प्रियंवदा देवी नाम स्त्री विवाहयाना अम्वर महाराजा धाय्का प्रजापिन्त पालन पोषणयाना आनन्दं वासयाना च्वन ।

थ्व राजा सकल विद्यां पारंगत जुया जगत हितयायगुलि मनक्वातुका प्रजा पिन्त इहलोके सुख जुइगु : परलोकेनं दुःख मजुइक कल्याणकारी जुया मोक्ष धयागु लं

म्हसीगु भिगु ज्या देशे गामे सकभनं विद्वानपिसं सधर्मोपदेश याका पापं मथीगु अहिंसा वा हिंसा कर्म याय्मत्य:धका सीके विया, अहिंसाधर्मयाना, प्रजापिन्तनं धर्मयाका च्वन ।

हानं परयातं दु:ख वीपिं खुं, दाखुं, प्राणकाइपिं महाचाण्डाल मदय्केत प्रजापिंगु उपरे कृपातया नय्गु पुनेगु च्वनेगु प्रशस्त जुइक ज्या विया धर्मयाय्गु याकेगुलि उत्साह जुइक सधर्म वोधिज्ञान अध्ययन याय्गु केन्द्र थाय् थासे तया लाय्कपिं गुरू तसें शिक्षा व्यूगुलिं सकसिनं, परया धन खुया हरणयाय्गु परयात स्याय्गु ज्या तस्सकं अत्याचार कुकर्म धकासीका देशे खुं लुच्चा दाखुं धयापिं मदय्का देशेमंगल कार्य जुइका प्रजापिनिनं सकलया मन आनन्द जुइक प्रतिपाल याना च्वन ।

हानं काम मिथ्याचारया ज्या स्त्री पुरूष पिसं वेश्या वृत्ति पापकारी ज्यानं याइपिं मदय्का सकलयात मन आनन्द जुइका विल ।

हानं विषतुल्यगु अमल वस्तु तथा मदिरा त्वनेगु ज्या थ:थ:के दुगु ज्ञान भ्रान्ति जुइगु अहंकार क्रोध पिहां वयकेगु थ्व नींचकर्म ख: धका सीका थुजागु मदकारी अमल वस्तु सेबन याय्गु उच्चकर्म मखु: धयागु सकसितं सीकेविया आनन्दं सद्धर्म चर्य याना च्वन ।

हानं मिथ्यावाद ल्हाना म्वामदुगु सना परचिन्तनायाना, मिलेजूपिन्त काया ल्वाका, ल्वाना अभिमान यानाजूपिंगु संगत याय्मज्यु धयागु स्वयंसीका अजागु ज्या सकसिनं तोता प्रजापिसं धर्मयागु खना खुसिजुया च्वन ।

थ्व न्याता धर्मयापुसापोगु स्वभाव शुद्धजुइगु शील पारमिता ख: धयागु ज्ञान सकल प्रजापिन्त ज्ञान विया सकसिनंसीका निश्चययाना च्वन ।

प्रजापिं थजागु स्वभाव जुइका धर्मया उत्सव देशे वरावर यागुखना अम्वर राजा खुसिजुया च्वन ।

थनंलि थ्व राजां विचार याना आ: प्रजापिनं बुद्धिवन्तजुया धर्मयाइपिं जुल । देशे नानाप्रकारं उपद्रव जुइमखुत । दान पारमितायाा ज्या त्याग चित्त याय्गु थाय् दानशाला दयका दक्षितक अर्थिजनपिन्त दान याय्धका मती चिन्तन यात ।

थ्व राजां महारानी मंत्रीपिनाप सल्लायाना दान याय्गु सकल वस्तु थिकयाना

बा दानशालाय् च्वना दानका:वा धका देशे प्रजापित सूचनाविया त्यागचित्त या प्रभाव वयना दान विइगु ज्या आरंभ याना विज्यात ।

दान का:वपि सकल अर्थिजनपिं दरिद्रपिजक मखु, बुढा-बुढी-रोगी-फोगीं-संन्यासी-जोगी, महात्मा, साधु, ब्रम्हचारी, भिक्षु, ब्राम्हण, आचार्य, पण्डित, गुरू, पुरोहित तथा मेमेपिनं, कांपि खुत्यापि-स्वांथ-ग्वाज्यो-पाक- (लाता लातेपि) सु हे भरोसा मदुपि अर्थात् हानामदया च्वंपि व दुःखिपि सुखिपिनं गृहस्थि बा त्यागिपिनं वयादान का:वपित सुनांसुनां छुःछुः धाल' विचार याना धाःधाःगु दानविया सन्तोषयाना विज्यात । खुला पुला वर्स्येलि थुःगु समाचार सकभनं प्रचार जुया सकसिनं धन्य महाराज धका प्रशंसायात ।

छन्हु महाराजया मन निर्मल जुया मनं खंह्लात । दान का:वपिन्त थथ्ये धाःधागु विया दानयाय् धयागुनं मंगल कार्य खः । सुनानं का:वल धाःसा जिगु शरीर या ला. हि. समेत विया दानयाय्गुलि जि तयारी जुय धका मती चिन्तनायाना हानं कलाः काय् म्ह्यायपिनं अर्पण याय धका थथ्ये मनंखं ह्लाःगु बखते स्वर्ग-लोकया राजा इन्द्र प्रमुखं मेपिं देवपुत्रपिं मुना देव बाजाया म्वाहलो पोंगा काहा शंख पुया अम्वर महाराजा धन्य धंन्य, छपिं थनिनिसें त्यागी सर्वन्दद वोधिसत्व राजर्षि जुल धका धर्मध्वनि धयागु शब्दन्यंका पुष्पवृष्टि याना बागाका हल ।

थुजागु मंगल शब्दन्यना पुष्पवृष्टि जुगु खना उगुदेशया राजा प्रजापिं सकलया अति हर्षमान जुय्का आकाशे थःसोया प्रणाम यात ।

थथ्ये मंगल कार्यजुया प्यन्हुखुन्हु मारया सेलाःपि तीर्थिक पिनि मालीक छम्ह ब्राम्हणं नुगमछिका दान विघ्न याय्गु चिन्तनयाना दान का:वल । दानशालाय् थ्यंका मुसु मुसु ह्निला राजायात प्रणामयाना छथ्येदना च्वंगु खना आदर तया राजां सःता आज्ञा जुल । "भो अर्थिजन छं दान का:वल छमु ब्राम्हण थ्येंचों खःला ? निर्दया अहंकारी अभिमानी ब्राम्हणं विन्तियात "भो महाराज! जि दान का:वयाम्ह ब्राम्हण खः । छलपोल अर्थिजनपिन्त इच्छायागु तक दानविया विज्यात धाःगु भिगु शब्दन्यना जितःनं इच्छाजुगु विया विज्याइला धका आशायाना दानका:वया विया विमज्यात धासा जि लिहां वन्ये त्यना ।"

थथ्ये विन्ति यागु न्यना राजां धया विज्यात । "जिकेदुगु जिवीफुगु खःसा दान याय् छुःमाल धा ।"

ब्राम्हणं विन्तियात-ज्योति रस धयागु रत्न दान का:वया दुसाविया विज्याहुँ मदुसा छपिनि, कला काय् म्ह्याय् ,थ्व स्वतायातनं ज्योति रस रत्न धाइ छलपोल त्यागी बोधि सत्व ख:सा थ्व स्वता दान पवने अथे मखु धइगु जूसा लिहां.वनेत्यना जित मेगु छुंहेम्वा: ।"

थुलि खँ तीर्थिक नाय: ब्राम्हणं धागु न्यना, थ्व राजा ह्लिला थ:गु मन यात शान्त जुइका विचार याय् धुस्सेंलि थ:स्त्री काय् ह्याय् पिन्त स:ता बोध यात । "प्रिय ! थ्व दान का:वम्ह ब्राम्हणं धागु खंन्यना च्वंगु हे दु जुई जिनंदान याय्गु इच्छा जुल छं विचारया, स्वामीया इच्छायागु दान विघ्नमयासे पुरेयाय् धकामती ति ।"

'थ्व ब्राह्मण यात अबुजु भापायाना सेवाया छँछुं धन्दा काय् म्वा: । छीसं दानयानागु ज्या सफल जुइका सिद्धि प्राप्त जुइन । थ्व ज्याय् सफल जुइकीह्म छ:जुल । काय् म्ह्याय् छ स्वम्ह थौंया दिने दानयाय्गु अवश्य जुल । काय्म्ह्याय् निह्मसित बांलाक विचार याना थ्व ब्राह्मण यातनं अबुभापायाना आनन्दं बासयाना च्वं ।"

थुलि धाय्धुंका काय् म्ह्याय् पिन्त बोधयात "पुत्र पुत्रीपि! अबुया दान यानागु ज्या सफल याय्त छिपिनिह्मनं मां नापंदानविया छोय् त्यना मां नापं हुं । थन छँ थ्यें मांयात विचार याना थ्व दान का:वह्म ब्राह्मणजुयात आजुयात थ्यें सेवा याना आनन्दं बासयाना च्वं ।'

अनंलि थ्व ब्राह्मण यात स:ता थथ्ये धयाविज्यात । हे अथि ब्राह्मण जु ! ज्योतिरस धयागु रत्न नागपुरे जकदइ । नागपुरे थ्यंकवना कयाहया छन्तदान याय्त कष्टजुइ । छाय् धा:सा नागं बीला मबीला थ्व संदेहयाखं जुल । हानं नागं वियाह:सानं नागपुरे वनेमानी लिहां वय्मानिगु खँ आपालं विस्तार जुइगु जुल ।"

"हानं ज्योतिरस धयागु रत्न-नागपुरे.वना कावने म्वा:गु थ:कला. काय् म्ह्याय् थ्व स्वह्मनंख: धावले जिगु मन याउसें च्वन- थ्वस्वता रत्न जिकेबु: । याकन दान विया छोय् न्यना ।"

जि दानयानाह्म स्त्रीयात म्ह्याय्भापा जिकाय् ह्याय्पिन्त छय् भापायाना प्रति-पाल याय्मा: । थ्व स्त्री पतिव्रत धर्म च्वह्म ख: ।वं तमोय्का श्राप बिलकि छँ दु:ख-सीमालि । थुलि छँ विचार या । थुलि धया दानवियत थिकयात ।

स्वामी महाराजं थथ्ये आज्ञाजुगु खं न्यना, महारानी न्ह्योनेदना विन्ति याय्त्यन

तर, छुंधाय्‌गु समर्थमदया छ्यं कोछुना हिक हिक वय्‌का मिखा निग्वलं खोवि सो सो वय्‌का काय्‌ म्ह्याय्‌ मिसा जवं खवं ल्हा ज्वना च्वन । काय्‌ ह्याय्‌ निम्ह सियानं दान विया छ्वैन धका सीका मां यागुल्हाः क्वातुक ज्वना.अबुया ख्वाःस्वया च्वन । थुगु अवस्थाय्‌ अनचोंपि सकलया नुगः मछिका मिखाय्‌ खोविहुया च्वन । मंत्रीगणपिनि नं मनस दुःख तायेका किंकर्तव्य विमुढ जुयेका च्वंगुलिं मंत्रीगणया मुख्यम्ह न्ह्योने वया राजायात थथ्ये विन्ति यात ।

"भो महाराज! हताय्‌ चाया विज्याय्‌ मते थन सकलया नुगः मछिका च्वन-विचार याना विज्याहुं । छह्म ब्राह्मण वया दानहि धाय्‌वंहे वंधाःगु दान वोमागु कारण छुं मदु ।"

"यद्यपि छलपोलया स्त्री महादेवी साक्षात्‌ लक्ष्मीसमान कुलया ईश्वरी खः । छलपोलया मूख्यम्ह महारानी कल्याणी थः गु कुलया धर्मह्मसीका धर्मपत्नी धाय्‌का माःगुतक गृहधर्म याना च्वंह्मखः । हानं स्वामी या सेवा सदानंयाना पतिव्रत धर्म च्वना गृहतपयाना चोंह्म खः । काय्‌ म्ह्याय्‌ सपरिवार सकल यात विवेक विचारं खंका मामागु तक ज्याखं मिलेयाना च्वंम्ह प्रियंवदा महारानी दिव्य सुन्दरी सत्य धर्म च्वना च्वंह्म कल्याणकारी छलपोल या विवाहिता स्त्री अतिनं प्रेमयाना तःह्म खः ।"

"थुजाह्म कलाःयात थौं छाय्‌ त्यागयाना ब्राम्हणयात दान याना विज्याय त्यना, विया छोय्‌गु योग्यमजुः न्ह्याथेहे मखुगु मभिगु ज्यायाःसानं कलाः दान याय्‌ धयागु थ्व छुः कारण खः ? जिमिसं मस्यूः न्यनेनं मनंनि जिमित चित्त बुझेयाना विज्याहुं ।"

"हानं थुपिनिम्ह कुमार कुमारी-छलपोल या शरीर यागु हिया बीज खः छलपोलया अंश जुया च्वंपि नं दान विये धका इच्छायाना विज्यात, थुपि मचाजुसानं वीर जुया गुणक्यना सत्यधारी या लक्षण युक्त जुइका विद्यार्थी जीवन सफल याना सकल पासा पिन्त रक्षा याना च्वंपि खः । पिहांवंसानं मां अबुयात सःता न्हिला जुइगु शीलस्वभाव दुपि काय्‌ म्ह्याय निम्हयातनं त्यागयाना ब्राम्हण यात गथ्ये दान धकाविया विज्याय त्यनागु?"

"थुपि स्वम्हं सत्यधर्मया त्युः त्युः जुया छलपोल यात श्रद्धा भक्ति तया न्हिंन्हि सेवायाना च्वंपिखः ।छु अर्थे छपिसं त्यागयाना विज्याय्‌ त्यनागु? थ्व ज्यायाय्‌गु योग्यमजुः यत्न पूर्वक प्रतिपाल याय्‌गु जक हे योग्य खः । क्षत्रिया कुलेजन्म जुया राजाजुल थथ्ये

थ:गु लाहिनं जन्मजूंपि काय् म्ह्याय् कला: समेत त्याग याय् धयागु थ्वगुजागु कार्य ख: । अतिदान याय् गुलि उत्साह जुगु यात लंघन याय्मा अर्थात् मयासे तोता छोय्मा । छलपोलं अवश्यनं न्याय नोति विचार यासा थ:नं प्रजा पिन्तनं सुख जुइ । राजा जुया कला: काय् म्ह्याय् सकल प्रजा लोकपिन्त रक्षा जुइगु तालं प्रतिपाल याय्गु कर्तव्य ख: ।"

"यदि दान याय्गु इच्छाजुल धा:सा-लुं वह: धातुवस्तु अनेक रत्न सहित तिसा वस: कुटुंबजोलं वसा: कचिगु बुगु अन्न मधि-फल दुरू धौ वास: छेंबुं सल किसि रथ आदि मेमेगु थ:के दया च्वंगु अनेक कोथा ज्वलं दानयाय् योग्य ख: । मेमेपिसनं याना वया च्वंगु दु: जिमिसनं यानाहे च्वना दान धयागु अवश्यनं याय्मा ख: ।"

भार्या पुत्र सुता एता मा नृप दातु मर्हति ।
तदन्य न्सर्व वस्तूनि एहि राजन् यथेप्सितम् ।

भो महाराज ! थुगु प्रकारं कला: काय् म्ह्याय् धयापिं दान याना मेपिन्त विया छोय्गु योग्य मजु थ्व ज्या याना विज्याय् मते । मेमेगु सकल वस्तु इच्छा जुगु दानयाय् योग्यजुगु दानयाना विज्याहुं - जिमिसं याय्मते धका गनेमखु: ।

एक स्यार्थे जनस्यार्थे मान: सर्वान् पराकृथा ।
अलं शोभाग्निता दग्धं सर्वा लोका:प्रजानृप ।

दान का:वह्म छह्म अर्थिजनया कारणे सकलयात अनर्थजुइगु तालं दान याय्गु योग्य मखु: । हे महाराज ! सकल प्रजा लोक पिनि मनयात शोक यागु अग्नि दाह जुया अशान्ति जुइगु ज्या याना विज्याय् मते ।

देयं वस्तूनि देहित्व मदेयं किं प्रदिप्ससि ।
इत्यस्म द्वचनं श्रुत्वा मा देहि स्वात्मजा न्प्रियान् ।

योग्य जुगु वस्तू जक दान याना बिज्याहुं अयोग्यगु वस्तु छाय्दान याय्गु । थुलि जिमिगु वचन न्यना थ: कला: काय् म्ह्चाय्पि दानयाना विज्याय् मते ।

इति तैर्मन्त्रिभि: सर्वैं रमान्त्यंश्च निवेदिनं ।
श्रुत्वा स नृपति: पश्यन् तान्सर्वा नेक्षम ब्रबीत् ।

थुलिखं मंत्रिगणपिं मुना मुख्यह्मसें विन्तियागु न्यना अन च्वंपिं सकल यागु ख्वाः स्वयाँ महाराजं थथ्ये धया विज्यात ।

सत्यमे भवद्वाक्यं यथापि मे मनस्थितं ।
अभिप्रायं प्रचक्षेत्र तच्छृणुस्व समाहितः ।

भो मन्त्रिगणपिं ! छिपिंसकल मुना सल्हायाना धागु खं सत्य खः । तर जिगु मती च्वंगु अभिप्राय छगूनं कने त्यना एक चित्त याना न्यं ।

"थ्व जगत् (संसारे) प्राणीधापिं सकल, देव मनुष्य दैत्य प्रेत तीर्यक, पशु पंछी नरक थुजागु खुगुगति षट्गतिया चक्रे चाहुला थःथःगु कर्मानुसारं जन्म मरण जुया सुख दुःख या परिवर्तन अनुभोग याना समुद्रे दुने च्वंपिं न्या आदि जलजन्तु पिं म्हितेथ्यें, तथा बने च्वंपिं धुं भालुं किसि थ्यें अभिमान अहंकारयाना थःथःगु आहार नया म्हिता जुल "।

"पंछी धयापिं नं थथ्ये हे उख्यें थुख्य बोया सिमाय् वासयाना नया त्वना हाला थः थः स्वभावं चाहुला जीवन हना च्वन । छन्हू सिना वनि वले याकः चा वनिगुखः। हानं जन्मका वइबलेनं याकचाहे खः। उगु बखते धर्म पाप बिना पासाधयापिं सुं दइ मखुः पाप पासां नरके बोनायंकि । धर्म पासां स्वर्गे बोनायंकि । मां अबु-दाजु-किजा-कका-कला-काय्-म्ह्याय्- तता- वयेहं- निनि-पासात्वाय्-इष्ट मित्रपाजु मलेजु धापिं ल्युःल्यु वइ मखु ।

"मृत्यु वैवले यकोहे बलबान् म्ह जूसानं कोथलावो । सित धका शमशाने यंका मितया भस्मयानालि नौ लखेचुइके छोइ । उगु वखते रक्षायाइम्ह सुः खः ?"

"जि सोकाकया, धर्म धयाम्ह पासा छम्हसें जक रक्षायाइ व पासा आःहे सहाय कया दानपारमिता या कुसांकुया च्वने त्यना । थ्वज्या सफलयाय्त छह्म ब्राह्मण वया च्वन थ्वं धागु दानविया छोय् त्यना । थ्व ज्याय् सुनानं गन धासा पापी धाय्के मालि, पापी धाःपिं सदानं नरके भोग याना दुःख सिया च्वनि । उगु बखते नं व पापीयात रक्षा याइपिं सुनं दइ मखुः धर्म छगू हे जक जुइ ।

"थों जि दानयाय् त्यनागुलि विघ्नयाय् मते जि थ्वज्या (भिगु गति) सम्यक

सम्बोधि प्राप्त याना सकल यात कल्याण यायगु उद्देश्यं जक यानागु खः।"

"पतिव्रता स्त्री काय् म्ह्याय् दानयाना लिपा इन्द्र नारायण ब्रह्मा शिव चतुर्महाराज चक्रवर्तिराजा जुया-संसारे माया मोह जाले तःतः वयंका सुख भोग याय् धका कल्पनां यानागु मखु वरू जगतो हिताय सुखाय सम्यक सम्बोधि लाभ याना संसार यागु दुःखं मुक्त जुया प्राणि पिनिगु दुःख मदेका सम्बोधि बोधिज्ञान लाना बुद्ध जुइगु लागि जक खः थुलि धाय् धुंका ह्निला ब्राह्मणयात सःता बिज्यात। अन थोंपि सकल या चिमिसं स्वहंजाय्का धंन्य धंन्य थ्व राजा फीत गुजागु अमृतरस त्वंका ज्ञानकना बिज्यात। थ्वराजा साधारण मनु मखुः धकासीका सकलें सुंकच्वना स्वयाच्वन ।

इत्युत्वा समहासत्व राजा तान् स्वात्मजान् प्रियान्
भार्यान् सतीन् समादाय ददौ तस्मै द्विजायते।

थ्व महात्यागी महाज्ञानि बोधिसत्व जुया चवंम्ह अम्बर राजा सकलयात बोधयाय् धुंका थुपिस्वह्म न्ह्योनेतया ह्लापां पतिवृता भार्या थः स्त्री प्रियंवदा देबी महारानीया ल्हाः ज्वना थ्व दान काःवम्ह ब्राह्मणजुयात लः ल्हाना दानबिया बिज्यात अनंलि काय् वरद कुमार व म्ह्याय् वरदा कुमारीया ल्हाः ज्वना दान बिया बिज्यात ।

ततःस नृपति र्भुयो ब्राह्मणं नं प्रवोधयनं।
वहु द्रव्यानि रत्नानि प्रदत्वैव मुपादिशत्।

थनंलि थ्व महाराजां हानं थ्व ब्राह्मणजु यात बांलाक बुझेयाना आपालं सुवर्ण रत्न दक्षिणा बिया संतोषयाना थथ्ये आज्ञादय्का बिज्यात ।

भो ब्राह्मण प्रसीदत्वं क्षमस्व मे वचःश्रृणु।
यदेतान् वालकान् नारीन् सध्दर्मे योक्तुमर्हति ।

हे ब्राह्मण ! छ खुसिजुया जित क्षमाया, जिगु खं छगूनं न्यं ।

थुपि स्वह्म छह्म मिसाजातो मांह्मखः। निह्म काय् म्ह्याय् बालावस्था तिनि, मचाबुद्धि पिकया दुःख बीफुः दिक्क जुइमते ।

थुपि स्वम्हे सितनं सद्धर्मधयागु उत्तमगु ज्ञान सीका बुद्धधर्मया चर्यपाका थुमित

थ्व म्हगसरु छ दान भ्यालाय् व्वना दानया वलं मामं कायाह पिं प्रासल न रूपकि
म: धाल्य् काय स्याय कलाराक समगं दानयायुथुं का वनेगपल्याः वलेनं
यहूँ दुःख गमालधका कातग् ग्गी मिस्वाःरुपं समेगं दानशाना भनीत्वम्या
गयाय् चित्र—

शिष्ययाना-छ बुद्धधर्म कनीम्ह स्यनिम्ह गुरूजुया उत्तमगु धर्म थह्मनंयाना थुमितनं याका बांलाक प्रतिपालयाना च्वं। अमिसं छुँ अपराध याइवले वोविया सदानं अलसी मचासे स्यना कना कृपातया क्षमा करूणा तयमाल।

हानं छनं वोधिचर्य वोधि ज्ञान ह्मसीका सद्धर्मयाङ्कत याय्गुलि योग्यह्म ब्राह्मणजु ख:धका जिं सीका छंधागु दान याना। दान या:ह्म व दान का:म्ह निह्मँ लोय्केमा, दान याह्म यजमान स्वर्गवनि। पापिजुया मसल मसिल धाय्वं दान का:म्ह गुरू जुसानं नरके वनि। थ्व खँ ख: मखु बांलाक बिचार यायगु उचित जु।

इत्यादिष्ट नरेन्द्रेण मतो निशम्य सा सती।
अधो मेखो गलदश्रु मुखो वाच न किचन।

थुलि थ:स्वामी राजां आज्ञा जुगु खँ न्यना पतिव्रता स्त्री महारानी कोछुना ग:पते चिनातह्मथ्यें इ-इ-पंका मिखांखोबिजक सो सो वय्का छुँ धाय्मफय्का, गम्येजा चित्र-कारीं च्वयातह्म तुल्यजुइका भतोचाहे मसंसे दना च्वन।

थुलि जुस्येंलि व्राम्हणयात स्वया, राजां आज्ञाजुल। व्राह्मणजु! छंधागु पुरे-याना दानयाय् धुन विदा विया दान व्यूगु ज्वना छं हुँ।

थुलि राजा या आज्ञा न्यना महारानी-स्वामीया पालिभो:पुया काय् म्ह्याय् निह्म जवं खवं ज्वना विदा कया थथे बिन्तियाना बिज्यात।

भो स्वामी! छलपोलया मनोवांच्छा पूर्ण जुइमा। जिपिं व्राह्मण नापं वनेगुजुल, थुलि धया अन च्वंपिं सकल याकेनं विदाकया, कुशल जुइमा धका आशीर्वाद विल।

राजकुमार कुमारी निह्मसिनं अबुयापालि ताउतिं भो:पुया मिखा खोवि हुहुँ– भो पिता! जिपिनं मांनापं वनेत्यना, छलपोलया भलो जुइमा, धया मांयागु ह्ला: निह्मसिनं निख्ये ज्वना त्रिरत्न नामकया त्रिशब्दं खोल। मेपिनं धोर याय्मफया ह्लकुतिया विरहयात। दानव्यूह्म राजायानं सकसिनं विरह यागु खना त्रिरत्न लुमंका खोबिवय्का मिखा तोसित।

थुगु अवस्थाय् व्राह्मणजुं दानव्यूपिं स्वह्म त्यू:त्यू: तया थ:गु थासे लिहां वन। देशवासी प्रजापिनि नुग: मछिका त्यागी राजायात धन्ययाना, महारानी राजकुमारी पिन्त प्रणाम यात। उगु अवस्थाय् व्राह्मणयात धिकार मयापिं सुं हे मदु:।

क्रमशः व्राम्हण छें थ्यस्येंलि तीर्थिक धर्म च्वनेला मच्वनेला धयागु मती अन्दोलयाना महारानी राजकुमार कुमारी स्वह्यसें सद्धर्म म्हसीका वोधिचर्य व्रत अखण्ड रूपं त्रिरत्न सेवायाना च्वंगुखना, मन आनन्द जुइका राजायागु आज्ञानं लुमंका, थ्व व्राम्हणजुनं सद्धर्मच्वना त्रिरत्न भक्ति जुल ।

थनंलि राजगृहे महाराजाया त्रिरत्न सेवायाना दानयाय्गु ज्या मतीतूसे दानकाःवपिन्त वियाहे च्वन । थुगु अवस्थाय् मारसैन धंम्ह ज्योतिरस मनुया रूपजुया दानकाःवल । दानशालाय् थ्यनेवं स्वस्तिधका आशीर्वाद विया विन्तियात ।

भो महाराज! सदानं छलपोल या जयमंगल कल्याण जुइमा । छु इच्छायानागुखः उगु संपूर्ण ज्या सिद्ध जुइमा । छपिन्त देवतापिसं सर्वन्दद राजाधका वयानयाना च्वन । सुनां छुः दानकाःवल उगुहेदान वील धागुखं न्यना जिछम्ह व्राम्हणं दानकाःवया । छलपोलं सकलवस्तु विषय भोगमात्र खः अनित्य भापायानागु खःसा थ्व राज्यनं विषय अनित्य खः । छपिसं भोगयाना च्वनागु राज्यया अंगफुकं जितदान वियेफुसा छपिनि मनवांछा पूर्णजुइ । दानवियेमफुसा छपिनिगु कार्य व्यर्थजुया निस्फल जुइ ।

इति तद्वचनं श्रुत्वा सोम्वरो भूपति र्मुदा ।
तथेति हि प्रतिज्ञाय तंद्विज मत्यनन्दयत् ।

व्राम्हण धाह्मसें थथ्यधागु वचन न्यना थ्व अम्वर राजा अतिनं खुसिजुया छं छुः धागुखः दान वियेत जि तयारि जुयागु दुःधका न्यंका व्राम्हण यागु ख्वाःस्वया ह्निला बिज्यात ।

महाराजं धयाबिज्यागु खं न्यना, मंत्रीगणंपि तथा नीति विद्यासया च्वंपि सकसिनं महाराजं हानं राज्यदान याय्‌त थिकजूगु खना मेमेगु दानयाना थ्व व्राम्हणयात लिछोया बिज्याहूँधका विन्तियात ।

भो महाराज! राज्य दानयाना सुनां राज्य भार- कुइगु, राज्य दानयाय् योग्यमजु धका सकसिनं छप्वा म्हुतुजुया राजायात गन ।

सकसिनं गना दानमवीकेगु खं न्यना च्वंम्ह व्राम्हणं धाल- भो महाराज ! मवीगुजुल धासा जि लिहांवने जित मेमेगु छुं नंम्वाः ।

सत्यधारी जुयाच्वंम्ह वोधिसत्व राजां सकलयात थथ्ये खँ न्यंकल ।भो प्रजागणपिं ! थौं जिनं मनतुना दानयाय् त्यनागुलि सुनानं गनेमते–जि मनंतुनागु ज्या सफलया:वम्ह थ्व व्राम्हण जिगुभाग्यं चूला:वम्ह ख: ।"

व्राम्हणयात स:ता हानं क्षमाबियाविज्यात-व्राम्हण छं छु धन्दा काय्म्वा: लिहां वने-म्वानि- राज्य दानयाना राज्याभिष्येक बिया छन्त सन्तोषयाय्मानि थ्व खँ निश्चय ख: । थुलि धया व्राम्हणयात वोधयाना विज्यात ।

भो ब्राम्हणजु! थ्व राज्येच्वना धर्मया आचरण ज्वना राजाजुया थुपिं मंत्रीगण तथा मेपिं सकल प्रजागण पिन्तनं नीतिन्याय विवेक विचार तया वोधिचर्य व्रत धारणयाना एक चित्तं त्रिरत्न सेवायाय्गुलि नाय:जुया यत्न पूर्वकं थम्हनं मेपिं सकसितनं वोधिमार्ग धयागु उत्तमगु अहिंसा धर्मया लँय न्ह्याज्याना पापयाय् गुलि मन मछोसे काय् म्ह्याय् तुल्यं प्रजासकल सत्वपिन्त करूणाया मिखांस्वया प्रतिपाल याना म्वानाच्वतले थमनं दानयाना प्राणी पिन्त उद्धारयाय्गु स्व ।

हानं प्रजापिन्तनं न्यंकल,भो प्रजागणपिं! मंत्री तथा मेपिंसनं थ्व व्राम्हण राजायात अवुभापा उिचारयाना जितथ्यें मान मर्यादा तया च्वे:धयाथ्यें वोधिचर्यव्रत अहिंसा धर्मे च्वना त्रिरत्न सेवायाना देश प्रजा रक्षायाय्गु स्व: । थथ्ये जुलधासा सदानं उत्पात उपद्रव मजुसे कल्याण जुया क्रमश: पुण्य व ज्ञान संभारं पुरेजुया बुद्धपद प्राप्त जुइ ।

मेमेगु मारकर्मेलागु नानाप्रकारया चंचलबुद्धि या लँय पला छिना धर्मधका म्हुतुं जक धया-ज्या फुकं अ:ख:गु अधर्म या लँयजक व्वां व्वां जुया-मिखा तीसिना ब्बांय् जुइगुथें अन्धविश्वास ज्ञानेच्वना जुलधासा अकल्याणमात्र जुया लिपा लिपा थ्यंक घोरगु महा-भयंकरगु नरके च्वना आपालं दु:ख भोगयाय् मालि । थुलि सत्यगु खं धका सीका सदानं खंनं ज्यानं वोधिचर्य व्रते ल्वेक त्रिरत्न म्हसीका सेवायाना राज्य बांलाक याय्गु स्व: ।

संसार निश्चयनं अनित्य ख: गथ्येजा आकाशे बिजुली चमके जुइथें क्षणमात्र खने-दया मदया:वनिथें धका सीकि ।

अथ्ये या निम्ति म्हुतुं जक हाला जुइगु मखु: । धर्म याय्त भिगु ज्याहे याय्गु सेकि । गुवलें दु:ख जुइमखु: सदानं सुखजुइ । थथ्ये वोधि चित्त उत्पत्तियाना अनच्वंपिं सकलयात वोधिज्ञान या खं न्यंका विज्यात ।

इत्यादिश्चानु शासित्वा स तं ज्योतिरसं मुदा ।
भद्राशने प्रतिस्थाप्य स्नापयित्वा यथाविधिः ।

थुलि सकलयात भिंगु खं न्यकेधुस्येंलि थ्व अम्वर राजा वोधिसत्वं दान काःवम्ह ज्योतिरस व्राम्हणयात हर्ष मान पूर्वक सिंहासनेतया विधिपूर्वक कलश या लखंस्नानयाका राजमुकुट न्ह्योनेतया पताकाभिष्येक धयागु पतावोय्का ध्वांय्स्वाना राज छत्र कुसांकुइका ताय् स्वां सिन्ह होला मंगलयाना धौसगँविया राजवस्त्रलःह्लाना शिरे वेतालिंचिका थिकयात ।

सत्कारै विधिना भ्यर्च्य सर्वाणि विषयानि सः ।
राज्यांगान्यपि सर्वाणि संकल्पा सौ ददौ स्वयं ।

थुगु प्रकारं विधिथें सत्कारं पूजादियाना फुक्क वस्तु विषयमात्र खःधका लुमंका त्यागचित्तं थ्व अम्वर महाराजां विचार याना राज्य या अंग (वस्तु) छुःछुःखः फुक्क न्ह्योनेतया संकल्प याना राज मकुटं पुइका थ्व व्राम्हणयात राज्यभार दानयाना विज्यात ।

थनंलि थ्व राजां सकलयात सःता वोधयाना विदा कया थथ्ये धया विज्यात । हे प्रजागणपिं ! छुःज्यायानागुधका जित निन्दायाना छिपिं दिक्क जुइ जिंधयागु खं लुमंकि दिक्क चाय मते ।

सद्धर्म ज्ञाने च्वना मेपिन्तनं स्यमा कना, सकल हित चित्त मिलेजुया देशे उपद्रव मयासे आनंन्दं च्वना मनुष्य जन्मकयागु सफल या ।

थुलि खं न्यंका थ्व अम्वर राजां ह्लिला हानं धया विज्यात । राज्य दानयाय्धुन थनजिगु धयागु छुं मन्त, अनित्यगु शरीर भापिया, एकान्तेच्वना त्रिरत्न लुमंका ध्यानयाना च्वनेगु थाय् माःवने धका मंत्री तथा प्रजापिंके विदा कया विज्यात ।

संबोधि प्रणिधिं धृत्वा गत्वोद्याने समाश्रयत् ।
तत्रैकान्ते मनोरंम्ये वृक्षमूले समाश्रितः ।

संम्यक संवोधिज्ञान प्राप्तयाय्गु प्रणिधान एकचित्तं धारणयाय्या निम्ति जि वनान्तरे च्वंवनेधका थुलिधया पिहांविज्याना वनेथ्यंका मनोरमगु थासे याकचा सिमाक्वेय् क्वातुक फेतुना त्रिरत्न नाम कया योगी स्वरूपं ध्यानयाना विज्यात ।

राजगृहे राजां गथे उपदेश व्युगुखः अथ्यहे सद्धर्मज्ञान न्याय नीति ज्वना बांलाक सकसिनं सुकार्य यानाच्वन ।

वने दया च्वंगु ऋषिमुनीपिंगु फलाहारयाना ध्यानयागु खुला पुलाः वस्येलि-मार-कर्म थासंःवह्म रोचा धयाम्ह ब्राह्मण छह्म ध्यानयाना च्वंगु थासेवया जय जुइमा धका आशीर्वाद बिया न्ह्योने थ्यंक वल।

थुगु बखते योगीरूप थ्व अम्बर राजां मिखाकना स्वत, न्ह्योनेःवयाच्वह्म खना थथ्ये न्यना बिज्यात। "भो परिव्राजक जु! छ गनः वनेत वयागु छःसु ? जितछुं धाय्मागुदुसा धाः। थुलि योगी राजां आज्ञाजुगु न्यना, थ्व ब्राह्मण ग्यार्थे चिकुह्मथ्यं जुइका थथ्ये बिन्तियात।

भो साधु योगी महाराज! जि थनहे वयाह्म रोचा नाम ब्राह्मण खः थन .वयागु कारण दुः।गुह्मजा छलपोलयात सकललोकं त्यागीदाता सर्वदद राजाधका प्रशंसायात। थ्वहे भिगु कीर्ति शब्द न्यना जिथन थ्यंक .वया।

यं मे पड् भ्यां मनुष्यस्य यज्ञार्थे ऽस्ति प्रयोजनं।
तत्वं पादावुभौ मह्यं श्रद्धया दात्तु मर्हति।

गुह्मजा जि मनुया तुतिनिपादुया यज्ञ याय्मागु कार्य छगू दुगु लीं छलपोलं अवश्यनं पुरेयाना बिज्याइ धैंगु आसायानाःवया। तुतिनिपा जित श्रद्धातया दान बिइह्म छलपोल छह्मजक खना, मेपिमखना थ्व ज्याय् छपिजक योग्यजुः।

थ्व रोचा ब्राह्मणं धागु खं न्यना, योगी थ्व अम्बर राजा तस्सकं हर्ष जुया ह्निला थ्व ब्राह्मणयागु खवाः स्वया धया बिज्यात। भो ब्राह्मण! परप्राणीपिंगु ला.हि. कया प्रयोगयाय्मागु यज्ञहोम या ज्याखं संम्यक संबुद्धपिंगु उपदेशमखुः, छन्त मोक्ष प्राप्त जुइगु धर्मनं मखुः। तथापि मदयकं मगागु खःसा जिं बी त्यना। तुतिनिपा दान यायत ध्यनीह्म जिहेखः जिकेशस्त्र मदुःछंहे ध्यनायंकेगुजुसानं यंकिधका तुतिनिपा तःप्यंका बिल।

अनलि थ्व रोचा ब्राह्मणं बिन्तियात। भो महाराज! तुती ध्यनेगु ज्या जिगु मखु दान बीम्हं ध्यनेगु जुइ। ध्यनेगु शस्त्र ज्वना वयागु दु धका पिकया बिल। थ्व योगी राजां शस्त्र कया स्वको त्रिरत्न शरण धका नामोच्चारण यात।

तं पाद च्छेदतोद्यन्त दृष्ट्वा तद्वन देवता।
रूदन्ति सहसोप्येत्य साक्षा च्छित्वा न्यवारयत॥

दान यायेगु कारणे योगी राजां थ:गु निपा तुति थमं ध्यनेत थिकयागु खना वन देवता खोया हतासनं न्ह्योने थ्यंक वया साक्षात् कार जुया तुति ध्यने त्यंम्ह सित ध्यनेमते धका गंवल ।

तां दृष्ट्वा सोम्वरो धीरो देवतां सांजलिर्मुदा ।
बोधयित्वा प्रणत्वापि समाश्वास्यैवमब्रवीत् ।।

खोया गंवंम्ह वन देवता खना धीर वन्तम्ह योगीअम्बर राजां शस्त्र तोता ह्लाः बिन्तियाना ह्लिला प्रणामयाना बोध जुइगु आश्वासन बिया आज्ञा जुल ।

माहंषीर्देवते वाक्यं श्रृणु मे यत्समीहितं ।
संबुद्धपद लाभार्थ पादौदातुं समुत्सहे ।

भो वनदेबता ! थ्व ज्याय् छपिं ग्याना गना बिज्याय्मते । गुगुज्या जि इच्छा यानागु खं न्यना बिज्याहुं । संम्यकसंबुद्धपद लाय्या निम्ति थः गु तुति थमं ध्यना दान याय्त उत्साह् याना ।

पर प्राणी पिंगु तुतिध्यना दानयाय् त्यनागु मखु: । सुनां परप्राणी पिंगु शरीरे घाटक याना धर्मयाय्गु धका स्वार्थजुया नरक भोगयाना दु:ख जुइगु ज्या याइ उगु ज्याय् गनेगु अति उत्तम खः ।

तदत्र बिघ्नतां कर्तुं मा समुद्यत देबते ।
अनुमोदित मेवात्र समर्हसि प्रसीद तत् ।

अथ्येया कारणे हे वनदेबता ! थन थ्व ज्याय् बिघ्न याय्गु उद्योग याय्मते, प्रसन्न चितं खुसिजुया दानया:गु स्वया बिज्याहुं ।

इति तेन समाख्यातं श्रुत्वा सोद्यान देबता ।
तथेति प्रति बिज्ञप्य ययौ तत्र निजाश्रमे ।

थुलि थ्व राजां धागु खं न्यना थुह्म वन देबता चित्त संतोष जुया थ:गु थासे लिहां वन ।

ततोम्बरः समादाय तीक्ष्णाऽसिं स्वयमादरात् ।
ब्राह्मण तं समामंत्य समालोक्यैव मब्रबीत ।

थनंलि थ्व योगि अम्बर राजा धार दुगु शस्त्र थमं ज्वना आदर तया थुम्ह रोचा ब्राह्मण यात सः ता ह्यानेसंतया स्वाः स्वया थथ्ये आज्ञा जुल ।

हे ब्राह्मण ! जगत् हित यायगु निम्ति संबुद्ध पद प्राप्त याय् धकाः छं काः वगु तुति निपा श्रद्धा तया दान बी त्यना कयायंका छं छुःयाय् मागु खः याना ज्या सिद्धया ।

इत्युक्त्वा स महासत्वः स्वयं छित्वा सिना मुदा ।

सत्कृत्य श्रद्धया तस्मै बिप्राय प्रददा बुभौ ।

थुलि धायधुंका थ्व महा ज्ञानि योगी अम्बर राजां मती हर्षयाना तुतिनिपां थमंध्यना तस्सकं श्रद्धा तया थ्व रोचा ब्राह्मण यात दानयात । प्रसन्न जुया त्रिरत्न शरण धका संबोधिज्ञान प्रणिधान याना जगत् हित जुइगु निम्ति बःगु थासे ध्यान याना च्वन ।

दान काःवह्म रोचा ब्राह्मणजुं शुभाशीर्बाद बिया लिहां वना छें थ्यंका दान बियाहःगु तुति निपा न्ह्योने तया तार्उतिस्वया थः थमं फुले जुया च्वन ।

थनंलि थुगु शब्द न्यना जातन्ध पुत्र धयाह्म छह्म ब्राह्मण मार कर्म थासं वया तुतिमदेक ध्यानयाना च्वह्म योगी अम्बर राजा या थासे थ्यंका जय आशीर्वाद बिया बिन्तियात ।

भो योगी महाराज! छलपोल यागु कीर्ति सकभनं प्रचार जुगु न्यना जितमाला च्वंगु बस्तु दान काः वया । सुनांछुः धाल उगु दान बिया बिज्याम्ह सर्वदद त्यागी राजा धका नाम प्रशिद्ध जुया बिज्याह्म छपिखः ।

जितनं मिखा निगो यज्ञेदुइत माला च्वन अवश्यनं छपिसं जित आशा पुरे याई धका दान काः वया ।

इति प्रार्थिते तेन ब्राह्मणेन स सन्नतिः ।

अम्बर सुप्रसन्नात्मा तं समीक्ष्यैव मब्रवीत् ।

थ्व जातान्ध ब्राह्मणं थथ्ये धागु खं न्यना थुह्म महाज्ञानी त्यागी तथा योग ध्याने च्वना च्वंह्म अम्बर राजां प्रसन्न मनं (लेः ताया) थ्व ब्राह्मण यात स्वया आज्ञा जुल ।

साधु द्विज प्रदास्यामि नयनेऽ हं शुभेऽ पि ते
श्रद्धया प्रसन्नेन प्रतिगृहीतु मर्हसि ।

साधु हे ब्राह्मण ! निगो मिखा जिनं शुभकार्ये श्रद्धातया प्रसन्न मनयाना छन्त दान याय् त्यना खुसि जुया दंकि। थुलि धाय् धुंका मनं संम्यक संबुद्ध पिगु उपदेश मखुसानं गुजागुजागु तालं यज्ञ होम याय् मागुदुः धयागु खं आः बांलाक जिनं सिल धका विचार यात ।

तुति निपाद्या यज्ञ याइम्ह ब्राह्मण लिहां वन हानं आः मिखा निगो दुया यज्ञ याइह्म थ्यंक वल थ्व यातनं पुरेयाय् ।

रूदन्ति सहसोपेत्य तंदृष्ट्वा वनदेवताः ।
बारयन्ति पुनः स्थित्वा न्यवेदय न्महीपतिं ।

थुगु अवस्थाय् मिखा दान याय् त्यंगु खना वन देवतापिं .वया थुह्म राजायात मिखा लिकया दान याय् मते धका गना हानं अनसं च्वना बिन्तियात ।

मा नेत्रदानं कुरूत्वं किमज्ञोऽसि महीयते ।
जातान्ध कथ मन्यस्य चतुर्भ्यपश्यते जगत् ।

भो योगी अम्बर महाराज! थ्व ब्राह्मणयात छपिसं मिखा लिकया दान याय्गु ज्या याय्मते छपिसं गथे मसिल। थ्व जातान्ध ब्राह्मणं मिखा कया यंकिबले प्यंगु दिशाय च्वंपिसं धिकारयाना स्वयाच्वनि ।

थथ्ये खोया बिन्ति याःवंपि बनदेवतापित अम्बर राजां बोधयाना धयाबिज्यात।

भो देवगणपिं ! मिखा धयागुनं शरीरया अबयव मात्र खः नित्य मखुः अनित्य बस्तु जूगुलिं मृत्युजुइवले छुंहेखनोमखुगु जि माया काय् मखुः। थ्व ब्राह्मणं मिखा लिकाय्गु शलाका(ज्याभ) ज्वना वोगुदुः जिके वं मिखा हिंथका फोगुलिं, श्रद्धातया जिनं बिइ धाय धुन बिया छोय् त्यना ।

थुगु धर्मया अनुभावं नित्यगु बुद्ध चक्षु जित लिपाप्राप्तजुइ। जि थ्व ज्यायात धका नुगः मछिका खोया गना बिज्याय् मते थथ्ये धास्यंलि वनदेवतापिं थः थःगु थासे लिहांवन ।

इति ख्यात्वा समीक्ष्य सः स्वय मुद्धृत्य चक्षुर्षो ।
सोपचारं प्रसन्नश्च ददौ तस्मै द्विजायते ।

थुलि धाय् धुंका दान बीगु इच्छा याना शलाका ज्याभः कया थःगु मिखा निगोलं थमं हे ज्याभलं ह्लोया मनयात प्रसन्नयाना अम्वर योगी राजां थुह्म जातान्ध ब्राह्मण यात मिखा निगो दानयाना बिज्यात । अनंलि संबोधि प्रणिधान याना बुद्धाय नमः धर्माय नमः संघाय नमः धका थथ्ये बारंबार लुमंका ख्वाले हिसोसो वगुः स्यागु छुं हे ख्याल मयासे ह्लापाथ्यें थःगु आसने च्वना ध्यानयाना बिज्यात ।

अम्बर राजा जयजुइमा धका आशीर्वाद बिया जातान्ध ब्राह्मण दान थ्युगु मिखा निगो ज्वना प्यंगु दिशाय् स्वया लिहां वना थः गु थासे थ्यंका मिखा निगोलं पवित्रगु थासे तया तार्उति स्वया, थ्व मिखा यज्ञे दुया छुयाय् गुगुयाय् परयागु मिखा दुया यज्ञ होम याना जि स्वर्ग वनेगु खैः ला धयाथ्यें मने अन्दोल जुइका च्वन ।

थथ्ये दानयाना हःगु समाचार न्यना सोवंबले हानं म्येह्म शरसिघोष धयाम्ह छम्हसिया सहयाय् मफेका जिनं आः ह्लेपं निपानं दान काःवने धका अभिमानयाना ध्यानयाना च्वम्ह योगी अम्बर राजाया थासे थ्यंक वया थथ्ये बिन्तियात ।

भो योगी महाराज ! छपिं धंन्य खः । छपिगु जय कीर्ति सक भनं प्रचार जुया च्वन गुगु ज्या छपिसं दान धर्मपूर्ण याय्त छपिगु ह्लेपं निपानं यज्ञेदुइत दान काः वया बिल धासा छपिं श्रुतिधर जुइ सद्धर्म लाभ याय्गु खःसा जित याकनं ह्लेपं निपा दान याना बिज्याहुँ ।

ब्राम्हणं थथ्ये धाःगु न्यना थ्व अम्बर राजाया मनं बिचारयाना स्वत, बराबर मार कर्म थासं ब्राम्हण धापिं वया यज्ञेदुइत धका दान काःवल । पर प्राणी या मांस रूधिर (ला हि) दुया यज्ञेहोम धका पुजा याय्मा धयागु दीपंकर आदि बुद्धपिंगु उपदेश मखुसानं बियेफुगु तक जिगु शरीर या ला हि दान याय् त्यना । थुलि मनं बाय्का थुम्ह ब्राम्हण यात थथ्ये धया बिज्यात ।

साधु द्विज प्रदास्यामि सत्यनेत प्रसीद तत् ।
गृहीत्वा मे मनोवांछा संपूरयितु मर्हति ।

"हे साधु ब्राम्हण! छं धागु सत्यनं बियेत्यना संतोष जुया ज्वनाहुँ। जिगु मनोवांछा पुरे याइम्ह छ योग्यम्ह ब्राम्हण खः।"

यन्मया क्रियते दानं सर्व ग्रहद भीप्सितं ।
तत्संबोधि पद प्राप्त्यै परिणाम जगद्धिते ।

गुगु वस्तु जि दान यानागु खः उगु संपूर्ण बीज पुसा जुया जिनं इच्छा यानागु थ्व संबोधि ज्ञान पद प्राप्तयाना जगत हित जुइगु अर्थे प्रणिधान याना।

तथा त्वं ब्राम्हण लोके सद्धर्म सं प्रचारयत् ।
संबोधि प्रणिधि धृत्वा चर भद्रे जगद्धिते ।

थथ्ये हे छनं ब्राम्हण! लोके सद्धर्म प्रचार याहुं। संबोधि प्रणिधि ज्ञान (तथा गतया ज्ञान) ह्लसीकेगु आचरण धारण याना जगत् हित याय्गु निम्तिं कल्याणकारी अहिंसक जुया ज्या यायगु स्व।

इत्युक्त्वा स महासत्वः छित्वा सिना स्वयं मुदा ।
सोपचार मुभौ कर्णौ ददौ तस्मै द्विजायते ।

थुलि उपदेश बिये धुस्यंलि थ्व महाज्ञानी त्यागीह्म योगी अम्बर राजां मनहर्ष जुइका जवे खवे च्वंगु थःगु ह्लपंनिपां थमं शस्त्र ध्यना थुम्ह शरसिघोष ब्राम्हण यात दान याना बिज्यात ।

दत्वाम्बरः स आत्मज्ञ स्तत्रैवाश्रम चाश्रितः ।
त्रिरत्न स्मृतिमा धाय तस्थौ ध्यान समाहितः ।

ह्लपं दान बियेधुंका अनित्य आत्मा शरीर या छु माया धयागु ज्ञान सिया च्वंम्ह थ्व योगी अम्बर राजा ह्लापायागु थःगु आश्रमे च्वना त्रिरत्न लुमंका एक चित्त ध्याने च्वना बिज्यात।

ततः स ब्राम्हण स्तस्य कर्णावादाय बिस्मितः ।
दत्वशिर्ष मुहुः पश्य न्सहसा स्वालयं ययौ ।

थनंलि थ्व ब्राम्हण राजां ब्युगु थुगु ह्लपंनिपा ज्वना आशीर्वाद विया ह्लाःते च्वंगु निपा न्हेपं व राजा या ख्वाः बारंबार स्वया आश्चर्य जुइका लिपा हतासनं थःगु छें वन।

थुगु समाचार न्यना ह्यानं म्येम्ह मार कर्म थासं वम्ह कुटुकि धयाम्ह नपुं-सक ब्राम्हण छम्ह थ्यंक वल । ध्यान याना च्वंह्‌ अम्बर योगी राजायात जय आशीर्वाद तया बिन्ति यात । भो योगी महाराज ! धन्य, छलपोल महादाता खः छपिंगु जय शब्द, याचक पिन्त दानयागु कीर्तिया प्रभावं छपि श्रुतिधर जुल ।

"भो महाराज! जिगु आशानं पूर्ण याना बिज्याहुं । जि कुटुकि धयाम्ह नपुंसक ब्राम्हण खः जिनं लाज तोता विन्तियाय् त्यना छुयाय् जि काम सुखं बिमुख जुया दुःख जुया च्वन छुयाना वयागु पाप जुइ आः थुगु जन्मे नपुंसक जुल । लिपा नपुंसक मजुइकेत पुरूष चिह्न (लिंग) दुया यज्ञयाः धका गुरू धा-गुंलि थुगु यज्ञ याय्‌त छपिंगु पुरूषेन्द्रिय दान काःवया च्वना । छपि सद्धर्म प्राप्त याय्‌त धाः धाःगु दान बिया च्वंम्ह खः । जिं धयागु दान याइगुलिनं अति योग्यम्ह छलपोल खः ।"

इति संप्रार्थिते तेन सोम्वरोति प्रसन्न धीः ।
छित्वा सिना स्वयं तस्मै स्व लिंगं प्रददौ मुदा ।

थुलि खं थ्व ब्राह्मणं धागु न्यना दयालु महाज्ञानी थ्व योगी अम्बर राजा खुसि जुया ह्निला ब्राह्मण यागु ख्वाः स्वया खं न्यंकल । नपुंसक यात दान वियेमज्युः धयागु मदुः लिंग दान काःवल थ्वनं शरीरहेखः जिनं बियेगु जुल छंगु मनोरथ पुरे जुइमा । थुलि धया शस्त्रं ध्यना थःगु पुरूष इन्द्रिय (लिंग) थुह्म कुटुकि ब्राह्मण यात दानयाना ह्लापा दान काः वपि ब्राह्मण पिन्त थ्यें थ्व यातनं बोधयाना बिज्यात ।

दत्वाम्बरः स आत्मज्ञ तत्रैवाश्रम चाश्रितः ।
संबोधि प्रणिधि धृत्वा तस्थौ रत्न त्रय स्मरन् ।

दानयाय् धुंस्येंलि आत्मा शरीर अनित्य धका म्हस्यूम्ह योगी अम्बर राजा थःगु आसने च्वना संबोधि प्रणिधान याना त्रिरत्न लुमंका ध्याने च्वना बिज्यात ।

थुम्ह ब्राम्हण आशीर्वाद बिया थःगु छें वना दान वियाहःगु पुरूष इन्द्रिय शुद्धगु आसने तया पाणिग्रहण धयागु (इहिविधि) पूजायाना गुरूवचन धका यज्ञे दुया ज्या सिद्धयाकल ।

तदृष्ट्वान्य द्विजा स्तस्य तत्कीर्तिर्ष्या विलाशयः ।
उपेत्य तं महासत्वं मांसमस्त्रं यया चिरे ।

थ्व खना हानं म्येपिं ब्राम्हण स्वम्ह दानकीर्ति गुणशब्द न्यना सह्याय् मफेका मार कर्म या विलासे लापिं थ्यंक वया जय आशीर्वाद विया, थ्व महाज्ञानी योगी अम्बर राजा या न्ह्योने च्वना छपिंगु यश शब्द न्यना, छलपोल या शरीर यागु ला हि दानंहि धका फोना विन्तियात ।

भूत प्रेतादि दोषेण रोगिणः सन्ति मे गृहे ।
नानोपाय विधानेन नैव स्वस्था महीपते ।

भूत प्रेत आदि दोषं जिगुछेँ अथवा म्येपिंगु छेनं रोगी जुया च्वंपिं आपालं दयाच्वन । अनेक विधानं उपाय यानानं हे शान्त मजु ।

जातान्धादी प्रवृत्तान्तं श्रुत्वा तच्छरणागतः ।
वलि दानार्थ मस्त्रं च मांसं देहि दया निधे ।

जातान्ध आदि ब्राह्मणपिसं वृत्तान्त खं कंगु न्यना छपिंगु शरणे वया भो महाराज ! छपिं आपलं दया दुह्म खः । भूत प्रेतपिं संतोष यायगु बलि कर्मया पुजाय् प्रयोग याय्त छलपोल यागु ला, हि, दान याना विज्याहुँ ।

तद्याचितं समालोक्य सोम्वरोऽति प्रमोदितः ।
छित्वाऽसिना स्वयं नाडी तेभ्योसृजं ददौ मुदा ।

थ्व दान कादःपिंगु खवाः स्वया थुह्म अम्वर राजाया मनहर्ष जुइका विचार यात । भूत प्रेत धयापिं वूगुजक मखुः कचिंगु ला, हि, नये दयवं खुसि जुइपिं खः धका सीका शस्त्रं थःगु खंपाय् थमं ध्यना थुपिं ब्राह्मण तय्तः अम्वर योगीराजां ला, हि दान याना खुसि याना विज्यात ।

तथा सर्व समुत्कृत्य श्रद्धया प्रददौ मुदा ।
तद्दत्तं रूधिरं मासं प्रतिगृन्ह सविस्मया ।

थःगु शरीरे स्यागु घाः जुया हि वगु छुंहे वास्ता मयासे सहयाना श्रद्धातया हर्षचित्त जुइका खंपाया ला, हि ध्यना दान व्यूगु कया आश्चर्य जुया च्वन ।

सर्वे ते स्वाशिषं तस्मै दत्वा स्वस्वालयं ययुः ।
सोम्वरोऽपि महासत्वः सम्वोधि निश्चराश्रयः ।

दान काय् धुंका थुपिं सकसिनं दान व्यूह्म योगी राजायात आशीर्वाद बिया थःपिंगु आश्रमे लिहां वन । अम्वर त्यागी राजानं थःगु आश्रमे च्वना संवोधि ध्याने एकचित्तं च्वना बिज्यात ।

थनंलि लिपा ला, हि दान बिया हःगु खं न्यना आश्चर्य जुया हानं म्येह्म क्षीरस धयाह्म ब्राह्मण छह्मनं मार कर्मस्थानं वया शरीर विशोभा जुइका च्वंह्म योगीराजाया न्ह्योने च्वना आशीर्वाद बिया ताउतिं स्वया थथ्ये धाल । छलपोल धन्य दाता खः धाःधाःगु दान बिया ध्यान याना च्वन धागु समाचार न्यना जिनं दानकाः वया । जित छ्यंगु ल्हाःनिपा यज्ञेदुइत मालाच्वन । व्यूसा कयायंके मव्यूसा लिहाँ वने वया चुपिं न्ह्योने तया बिल ।

थथ्ये धागु खँ न्यना थ्व महात्यागी अम्वर राजा खुसिजुया, संम्यक संबुद्ध बचन मखुसा नं विविध प्रकारं यज्ञेदुइत माल धका दान काःवल वीत्यना धया चिन्तना याना थथ्ये आज्ञाजुल ।

छित्वा सिना स्वयं वामं छेदयित्वापि दक्षिणं ।
उभावपि करौ तस्मै क्षीर साय प्रमोदितः ।

थमं चुपि ज्वना खःगु ल्हाःतिं जगुल्हाः ध्यना थुह्म क्षीरस ब्राह्मणयात श्रद्धा तया दानयाना, बिज्यात अनंलि आः थ्व खःगु ल्हाः छंहे ध्यना यंकि जि संकल्प याय् धुन धया न्हिला खःगु ल्हाः तःप्यंका बीवं ब्राह्मणं ध्यना काल ।

तद्दत्तं तावुभौ हस्तौ प्रतिगृण्हाति विस्मितः ।
स क्षीरसो द्विज स्तस्मै दत्वाशिर्षं ततोचरत् ।

थुह्म योगी अम्वर राजां थथ्ये थःगु निपा ल्हाःनं दान व्यूगु कया राजायात आशीर्वाद बिया, अनंलि थःगु थासे लिहाँ वन ।

त्रिरत्न स्मृतिमाधाय मनसैवं विचिन्तयेत् ।
अहो मया प्रदत्तानि सर्वाण्यपि यथेप्सितं ।

ल्हा निपां दानयाय् धुस्यंलि त्रिरत्न लुमंका चिन्तना यात। अहो जिनं शरीरया अंग फुकं इच्छा याना दान का:वपिन्त दान याना अथेसानं हानं वीगु इच्छा दु: ।

मदेतत्पुण्यभावेन संवोधि यदि प्राप्नुयां ।
अवश्य मस्य कायस्य प्रतिग्राहोह् प्राव्रजेत् ।

जिनं थुगु प्रकारं दान यानागु पुण्य या प्रभावं संवोधिज्ञान प्राप्त यायगु जक ख: । अवश्यनं थ्व शरीर या माया छुं हे मकासे वाकि दुगुनं दान का:वंपि दत धा:सा दान याना थन शरीर तोता वने त्यना ।

दास्याम्यहं तथा तस्मै सर्वांगान्यपि साम्प्रतं ।
इति निश्चित्य संवोधि प्रणिधान सुनिश्चलः ।

आ:नं थ्व वाकिगु शरीरया अंग हानं दान का:वल धा:सा थ्वयात नं न्हापाथ्यें जिनं दान वियेत्यना । थुलि मनं निश्चय याना आश्रमे च्वना संवोधि प्रणिधान याना विज्यात ।०।

थनंलि छुंलिपा मेगु देशया राजा मंत्री सिपाहीं मूंका वनक्रीडा या:वपिसं थुह्म त्रिरत्न लुमंका च्वह्म योगी राजायात खना आश्चर्य जुइका धाल । थ्व ह्म छगवरा जक वाकियाना सु:मूर्ख छुंमस्यूह्म नोतिया लं तोता राज्य ऐश्वर्य भ्रष्टयाना ल्हा:तुति खंपाय् घा: जुइका हानं न्हेपं मिखा समेत् मदेक कंकाल भूतथ्यें ह्म छगवरा वाकियाना थन गथ्ये वासयाना च्वन थ्व शरीर कन्हे कंस जुइवले दुर्गन्ध जुया थन च्वने हे जी मखु: । अथ्येया निम्ति थ्वयात थन तय् मजिल धका सल्हायात ।

प्रयोजनं नविद्येत सुचिरं जीवितेन किं ।
वहुश: परिभाष्यैवं श्मशाने छोरय द्रुतम् ।

थ्वयागु शरीर छुं प्रयोजन मन्त सितला म्वानिला धका तार्उात स्वया धाल, म्वानिह्मजा ख: थ्व म्वासानं छुं ख्येले दुम्हजा मखुत याकनं मेथाय् यंकेमाल धका अनच्वंपि सकलया थथ्ये खँल्हाना थुम्ह योगीराजायात सकसिनं पालंपा ज्वना श्मशाने तया सकलें लिहाँवन ।

तदा तत्र श्मशानेऽस्य रूधिरः स्रक्षिता तनुं ।
उपेत्य मक्षिका दंशाः पपु स्तद्रुधिरं मुदा ।

उगु बखते अन श्मशाने तया तम्ह योगीराजाया शरीर यागु हि तःतः धिकंपि भुजीत वया तोंवल । वने च्वंपि भुजींतनं वया लेःलेः तातां हि तोंवया च्वन ।

कुकुराश्च श्रृंगाराश्च गृद्धादयश्च पक्षिणः ।
दृष्ट्वो प्येत्या स्य मान्सानि प्र बुभुजु यंथेच्छया ।

अनंलि खिचा धों गृद्ध आदि पंछिपिसं खंका थ्व योगी राजायागु ला च्वः च्वः फुना नया थःथःगु इच्छा पुरे याना वन ।

तथापि थथ्ये ला, हि नया वंसानं थुम्ह योगी वोधिसत्व अम्वर राजाया मन ऊन् ऊन् उत्साह बढे याना विषाद छुं हे मयासे शरीर दानयाय्गुली प्रसन्न मन जुइका थथ्ये चिन्तना यात ।

गुगुजा जिनं सकल ऐश्वर्य राज्य आदि विषय भोग याय्गु कलाः काय् म्ह्याय् दान यानानं वने च्वना किंचित बिषाद मयासे शरीरया अवयव छगू छगू दान काः वपिन्त विया आशापुरे याना दान यानानं जिगु भाग्यं सने मफुम्ह जित बुया हया थन श्मशाने तय् हल ।

थन च्वंपि पशु पंछि तय् ला, हि नया लेः लेः ताया च्वन । थुमित थथ्ये ला, हि नके मगानि जिगु शरीर पर्वत थ्यें तःधिक जुल् धासा प्राणी तय् आपालं आहार चूलाइ धका त्रिरत्न लुमंका ध्यान याना च्वन ।

इत्ये वं प्रणिधिं धृत्वा सोम्वरोऽति सुधीर वान् ।
तथा सत्यनु भावेन तस्य काय प्रवर्द्धितः ।

थुगु प्रकारं प्रणिधि चित्त धारण याना अतिधीरवन्तह्म थ्व अम्वर राजा वोधिसत्व योगीया सत्य अनुभावं चिन्तना याथ्यें थ्वयागु शरीर बुलुहुं तःधिक जुया वल ।

इमं मे वर्द्धितं कायं सर्व सत्वान् यथेप्सितं ।
मांसानि परिभक्षन्तु पिवन्तु रूधिराणि च ।

थ:गु शरीर त:धिक जुया, वोगु सीका ला हि नं पि सकल प्राणीपिन्त तृप्त जुइक हानं नकेगु इच्छा जुल । ध्यना नकेत ल्हा मदु न्यासि वनेत तुति मदु: । गनं स्वेत मिखा मदु: जिगथ्ये ज्या छिन अथ्ये गो:तुला च्वने जिगु शरीरया ला हि स्वया स्वया नयगु इच्छा दु इपि वया ला नया हि तों वसा ज्यू धका मति चिन्तना तल ।

येये मे भुंजत काये मांसानि रूधिराणि च ।
ते ते सर्वे महासत्वो भवन्तु वोधि चारिण: ।

सुनां सुनां जिगु थ्व शरीरया ला हि नया, वनि, थुपिं थुपिं सकले लिपा वोधिसत्व जुया वोधि चर्य पालन याइपिं जुइमा ।

इत्येवं प्रणिधि घृत्वा सोऽ ति वीर्य वली कृती ।
यथाभि वांछितं काये सर्वाथिभ्यो ददौ मुदा ।

थुगु प्रकारं प्रणिधान याना थ्व अति वल वीर्य पराकृम दुह्म अम्वर योगी राजर्षि वोधिसत्वं इच्छापूर्ण याय्‌या निम्ति थ:गु शरीरया ला हि हर्षमान् याना दान याना च्वन ।

वनदेवतापिं तथा मेमेपिनं वया नुग:मछिका धावल भो योगीराज ! गुजागु तीव्र दु:ख या अग्नि दाह जुइका कष्टनया तप याना विज्यागु । थथ्ये याना वंपि न न्हापा दई न लिपा दइ, आ:नं दइ मखु याकनं स्वर्गवास जुया विज्याहुँ । छपिंगु इच्छा पूर्ण जुइ । थुजागु शब्द न्यना तपधारि राजर्षिनं धाल । जिनं दु:ख कष्ट मचाया, मसीतले थुगु जन्मे जक मखु: लिपा लिपानं ला हि नयांहि धा:वपिन्त पर प्राणी मस्यासे संम्यक संबुद्ध ज्ञान अहिसा धर्मय् च्वना, थ:गु शरीरया ला, हि दानयाना नके धयागु जिनं प्रणिधान याना एकचित्तं समाधि योग ध्यान ह्मसीका थथ्ये तप याना च्वना । जिनं लिपा चक्रवर्ति राजा इन्द्र जुइगु आशिका याना थथ्ये तप यानागु मखु: ।

अहो दु:ख महोकष्टं षट्‌गति भव चारिणां ।
तवहं सर्व दु:खानि हितार्थे वोधिमुत्सहे ।

षट्‌गतिया भवसागरे लाना चाहुला जूपिं प्राणीपिनि अहो गुजोगु दु:ख अहो गुजोगु कष्ट । थुमिगु सकल दु:ख तथा कष्टमदया वनेमा । थुमित जिनं वोधिज्ञान विया हित याय्‌गु उत्साह जुइका उद्धार याय्‌गु निम्ति थुगु प्रकारं तपयाना च्वना ।

थथ्ये न्यंकुगु शब्द सकभनं फिजेजुया मारगण देव दैत्य गन्धर्व गुह्यक किन्नर कुंभाण्ड राक्षस नाग गरूड महोरग सिद्धा साध्य यक्ष भैरव मातृका विद्याधर रौद्र प्रमथा धापिं कटपूतन भूत प्रेत पिशाच धापिं बया छंगु शरीर या ला हि दान वोफुलाकि मफुःधका धावल ।

थुजागु भयंकर वाक्य न्यना, थुह्म योगी राजर्षि धया विज्यात "अहो भाग्य– जि मिखा मदुः छिपिं सुःसुः खः जि मखं, जिगु थ्व शरीर या ला, हि गथ्ये याना कायगु खः अथ्ये याना छिमिसं ध्यनायंकि ।"

थथ्ये धास्येंलि थुमिसं थमं थमं ध्यनाकाय् धुंका छथ्ये च्वना सोया च्वन । थुगु अवस्थाय् थुगु लोकेवास याना च्वंपिं, मांसाहार कचिगुला नैपिं, रक्ताहार कचिगुहि तोनीपिं, वसाहारा दा नैपिं, मूत्राहारा चोतोनीपिं, मज्जाहारा स्यो नैपिं, अंत्राहारा आलापति नैपिं, श्लेष्महारा खैं लाल नैपिं, बान्ताहारा वमन जुइगु नैपिं, सिंहानकाहारा न्हि खैं लालखता नैपिं, त्वचाहारा छ्यंगुनैपिं, विष्टाहारा मल (खि) नैपिं, दुर्गन्धहारा नवगु नैपिं, धूमाहारा कुं तोनीपिं, दुर्जलाहारा फोहरगु लः तोनीपिं, आहुत्याहारा कचिगु वस्तुजक नैपिं, अश्रुताहारा खोवि तोनीपिं, थुजापिं भूतप्रेत पिशाचगणपिं बया छचालं च्वना ला, हि नयहिं धावल । छिमिसं मामाथ्ये याना कया यंको धया विज्यात । भुजींतसें नवगुलि भुना वांवां न्याना नया च्वन ।

सिंह व्याघ्रादयश्चापि जन्तवः पंक्षिणोऽपि च ।
क्रिमि कीटादयश्चापि मसका दंशका अपि ।

थुगु बखते सिंह शेर धुं चितुवा भालु आदि वनजन्तुपिं वल अन च्वंपिं भूत प्रेत पिशाच धापिं बिस्युंवन । वनजन्तुपिंसं वांवां न्याना ला नया लिहां वन । पंछिगणपिंनं बया नया वन । कीटाणुपिं तःत धिकपिं भुजीं सुलुप्या दलवि आदि बया हि तोंवल ।

ततः काल समायाते सोम्वरो वोधिमानसः ।
त्रिरत्न स्मृतिमाधाय त्यक्ता देहं दिवं ययौ ।

थनंलि मृत्यु जुइगु बखत थ्यन, थ्व अम्वर योगी राजर्षि (वोधिसत्व) कष्ट मचासे थःगु शरीर या ला हि दानयाना नका तोंका त्रिरत्न लुमंका स्वर्गवास जुया विज्यात ।०।

द्वछि वर्ष तक स्वर्गभुवनय् च्वंपि देवलोक पिन्त बोधिज्ञान तथा दानपारमिता या उपदेश बिया बोधयाना बिज्यात ।

एवं स भगवान् पूर्वं दानपारमिता चरत् ।
क्रमात्संबोधिसंभारं पूरयित्वा जगद्धिते ।

थुगु प्रकारं न्हापा न्हापा या जन्मे दानपारमिता या ज्यां कष्ट मचासे जगत् हित याय्‌गु कारणे याना वह्म जुया वोधिचित्त वोधिज्ञान बोधिसंभारं पुरे जुइका जगत् हित जुइगु बोधिज्ञान आः थुगु जन्मेनं भगवान बुद्ध धाय्‌का सकल यात उपदेश बिया ज्ञान दान याना बिज्याना च्वन ।

गुम्हजा अम्वर योगी राजा बोधिसत्व खः मेह्म मखु: जिगु छगू जन्म धका सौकि। थथ्ये आज्ञा दय्‌का बिज्यागु न्यना, उगु थासे च्वंपि भिक्षु भिक्षुणी उपाशक उपाशिका बुद्ध भक्ति राजा मंत्री अनाथपिण्डद महाजन तथा मेमेपि सकल अत्यन्त मन हर्ष जुइका धंन्य साधु अम्वर योगी राजा, धंन्य भगवान् बुद्ध धका प्रशंसा या साधुकार बिया सकल दनावना स्वचा चाहुला भगवान् बुद्धयागु पालि भो:पुया बिदा कया थ:थ:गु थासे सकलें लिहां वन ।७।

-:◌:-थुलि अम्वर योगी नृपावदान या खं समाप्त जुल-◌:-

यक्षनृपावदान

। नमःसर्वबुद्ध बोधिसत्वेभ्यः ।

सकल बुद्ध बोधिसत्वपिन्त नमस्कार

थनंलि छन्हु न्हापाथ्यें श्रोतालु शिष्यवर्ग भिक्षु भिक्षुणी उपाशक उपाशिका सकल धार्मिक गणंपि आपलं मुना भगवान् बुद्ध दर्शनयाना स्वचा चाहुला आदर तया प्रणाम याय् धुंका थःथःगु थासे छचालं च्वना पुलिचुया थःगां न्यया ल्हाः विन्तियाना भगवान बुद्धया ख्वाः स्वया हानं वोधिज्ञान न्यनेगुलि मनयाना एक चित्तं सकल या आशा याना च्वन ।

थुगु वखते आनन्द भिक्षु दनावना भगवान या न्ह्योने च्वना थथ्ये विन्ति यात ।

भगवन् श्रोतुमिच्छामि पुनरन्यज्जगद्धिते ।

वोधिसत्वावदानं तत्समुपादेष्टु मर्हति ।

भो भगवान् ! जगत् हित जुइगु कारणे हानं मेगु बोधिसत्वचर्य या खं न्यनेगुलि थन सकलया मनं इच्छायाना च्वन, थुगु बखते छलपोलं विचार याना आज्ञा दय्का विज्याहुँ ।

आनन्द श्रृणु वृत्तान्त प्रवक्षामि पुराकृतं ।

ततः कालान्तरे तत्र जम्बूद्वीपे कषायिते । इत्यादि ।

आनन्द भिक्षुं थथ्ये विन्ति यागु न्यना भगवान् वुद्धं आज्ञा जुया विज्यात । साधु हे आनन्द भिक्षु ! न्हापा जुया वंगु वृत्तान्त खँ कने छं एकचित्तं न्यना मेपिन्तनं न्यंकि थथ्ये धया सकल या ख्वाः स्वया आज्ञा जुल । थनंलि छुं काल वितय् जुया वस्यंलि थन जम्बूद्वीपे पंचकषाय धयागु अकुशल ज्या मनुष्य तयसं याना च्वंगु जुया च्वन ।

उत्पलाख्ये महाकल्प सद्धर्मान्तर्हि ते पुनः।
सर्वसत्वा दुराचारा दशाकुशल संरताः।

उत्पलावती नाम नगरे भिंगु सद्धर्म मदयका सकसिनं दुराचार (मभिंगु) दश अकुशल कर्म प्रेमयाना तःतः धंगु पाप या ज्या याना उगु देशे हाहाकारं दुःख जुया पाप यागु कुफलं मखुथ्ये जुल। वखते जल वृष्टि मजुल, विवखते अति वृष्टि जुया प्राणीपिनि अनेक प्रकारं कष्ट जुल।

थुगु समये उत्पलावती देशे क्षत्रिजाति यक्षेश्वर राजा जुया च्वन। थ्व राजाया स्त्री शान्तवती महारानी या गर्भं जन्म जूह्म यक्षराज कुमार लिपा तःधिक जुर्स्येलि क्षान्तिमती देवी नाप विवाह जुल। छुं समय लिपा अबु स्वर्गवास जुस्यंलि यक्षराज कुमार राजा जुया यक्षराजा धका नाम प्रचार जुल।

थनलि उगु देशे गुवलें अतिवृष्टि गुवलें अनावृष्टि जुया प्रजागण पिनि हाहाकारं दुःख जुया च्वंगु विचार याना थुह्म यक्षराजा किसिगया देशे ग्रामे थाय् थासे चाहुला प्रजापिंगु दुःख विचार याना जुल।

उगु समये देशे प्रजापिंगु आचरण स्वभाव तस्सकं वांमलाना असत्य पाप यात भिंगु सत्य धर्म धका, भिंगु सत्य धर्मयात असत्य पाप धका धका मानेयाना मूर्ख स्वभाव पिकया करूणा ह्ममसिया अशान्ति जुइका दुष्ट स्वभाव जुया पापकर्म याना जुल। अभिमान अहंकारी जुया सद्धर्म वांछोया, असद्धर्म याना मात्सर्य चित्त धयागु निर्दया क्रोधी द्वेष घमण्ड जक याइपिं आपा जुया अकर्तव्य (पाप) याइपिं आपा जुया दिन हना च्वन।

असन्मित्रोपदेश स्था सन्मित्राश्रा पकारिणः।
कृतघ्नाः क्रोधिनः क्रूरा आर्यापवादिनः शठाः।

कुमित्रपिंगु उपदेश न्यनीगु, सुमित्र पिंगु उपदेश यात गिल्ला याइगु। हिंसक जुया तं पिकाइपिं, क्रूर चित्तया स्वभाव (परद्रोहीपि, भिन्न वचनं खँल्हाइपिं, दया मदुपिं,, सःस्यू चित्त गिल्ला याइपिं, शठाः धयागु मने हाकु थाका– म्हुतुं मिजास याना ज्या कःति समान पिं आपालं दया च्वन।

बोधि धर्म परिभ्रष्टा त्रिरत्न गुण निन्दकाः ।
काम भोग रतामूढा निर्यन्त्रा स्वैर चारिणः ।

कुल धर्म मखु धका बोधिधर्म यात भ्रष्टयाना त्रिरत्न वा त्रिरत्नया गुणयात निन्दा याइपिं । काम रागे जक भुले जुया मूर्ख बुद्धिपिं जुया ह्लिता नइपिं, थःजक कतिलाका परयात दुष्ट वुद्धि तइपिं ।

सत्यधर्म परिभ्रष्टा विश्वास प्रतिकातिकाः ।
केवल स्वात्मपुष्टार्थं द्रव्यार्जनं समुद्यताः ।

सत्यधर्म परिभ्रष्टा विश्वास घाटक याइपिं, केवल थःजक प्वाः जासा गापिं, थ्व यायज्युः थ्व याय् मज्युः धका विचार मयासे धनजक कमाय् यायगुलि अति लालचपिं ।

मात्सर्य मिहिता त्मानो वभुवु र्नरकोन्मुखाः ।
एवं मर्त्य दुराचारं दुर्वत्ति परि वर्तितम् ।

घमण्डो जुया मेपिन्त सहमयासे दुःख विया जुइपिं, नरक भोगयाय् मासां मग्यापिं पापिजनपिं आपलं दया वल । थुजागु प्रकारं मनुतय्सं भिंगु ज्याखं तापाका मखुगु मत्यगु ज्याखं याना जुइपिंजक सकभनं आपा जुया वोगु जुल ।

एवं मर्त्य दुराचारं दुर्वृत्ति परिवर्तितम् ।
समोक्ष्य स वोधिसत्वो मनसैवं व्यचिन्तयेत् ।

थुजागु प्रकारं देशे दुराचार (मखु मखुगु जक ज्या याइपिं) दुर्वृत्ति मखुगु जक इलम याइपिं आपालं दया च्वंगु खना थ्व महाज्ञानीम्ह बोधिसत्व यक्षराजां मनं थथ्ये विचार याना विज्यात ।

अहो मर्त्ये महापापे प्रचार संप्रवर्तते ।
मदेते मानवाः सर्वे पतेयु र्नरके ध्रुवम् ।

अहो थ्व मर्त्यलोक या छगू शाखा थुगु देशे तस्सकं पाप प्रचार याइपिं दत । थुगु वखते थुपिं सकल मनुत निश्चयनं नरक भोग याइपिं जुल । अर्थात् नरके कुतुं वना दुःख सियाच्वनीपिं अवश्य जुल ।

तदाहं तानुपायेन भाषय न्वोध यन्नपि ।
बोधिमार्गे नियुज्यापि चारयेयं शुभेवृषे ।

थुगु अवस्थाय् जिनं थुपिं सकल यात उपाय याना बोध याय्‌त भिंगु खँ कना बोधिज्ञान या लँय् तया भिंगु ज्या याका बी माल ।

इति निश्चित्य शक्रोऽसौ कृपा कारूण्य चोदितः ।
बिव्य भोग्यानपि त्यक्त्वा जंबूद्वीपेऽवतीर्य वै ।

थुलि निश्चय याना थ्व यक्षराजानं एकान्ते च्वना इन्द्रयात आह्वानयाना विज्यात । इन्द्रं सोका कृपा तया करूणाचित्तं धाल ।"भो यक्षराज ! जि नापला वयगु जुल धया स्वर्गया दिव्य भोग तोता जम्बूद्वीपे ववहाँ विज्याना थ्व यक्षराजा नापलाः वल ।

निह्मसिया एकान्ते परस्पर सन्मान वार्ता याय् सिधेवं यक्षराजां विन्तियात "भो देवराज इन्द्र ! छपिं आराधना यानागु कारण न्यना विज्याहुं । थ्व देशे छ यत्न यासा थुपिं पापि तय्‌त बोधयाना थातय् तय् फइ अले देशे कल्याण जुइ । थुलि सल्हा याय्‌त आराधना यानागु खः आज्ञा दय्‌का विज्याहुं ।"

इन्द्रं धया विज्यात, मूर्ख पापि तय्‌त बोध याय्‌गु थाकुगु ज्या खः । थुमित जिनं थाय् थासे च्वना इन्द्रजाल (चतक) वयनीपिं छोया हय् मनुत मूँ वइ, लिपा धर्म पाप सत्य, असत्य, या खँ कना बोध याय । बोध जूपिन्त ज्याखँ मिले याना प्रतिपाल याना विज्याहुं । वोध मजूषिन्त छपिसं थाय् थासे धर्मयाका धर्मया खँ कंका देशे शान्तिरूपं भिंगु ज्याखँ याना सकल यात संतोष जुइका विज्याहुं तथापि बोध मजूपिन्त राक्षस या थासे छोया ख्याना बोधयाना विज्याहुं इन्द्रं थथ्ये धया थःगु थासे लिहाँ वन । अनंलि चटक याइपि देवगणपिं छोया मनुष्य या रूपकया थाय् थासे चटक वयना मनुष्यपिं आपालं मुंका भुलेयाना संतोष याय् धुंका धर्म पाप तथा सत्य असत्य या खँ कना चित्त बुझे याना मागु थासे लिहाँ वन ।

थुगु कथं न्हिथं देबगणपिसं चटक वयना मनुत मुंका धर्मयागु खँ कना चित्त बुझे याना लिहां वनीगु जुल । बराबर थथ्ये यावले अत्याचार याना पाप याइपि क्रमशः मदया वन ।

यक्ष राजानं थाय् थासे धर्मयाका प्रजापिन्त मामागु तालं संतोष जुइक ज्याखँ बनोवस्थ मिलेयाना बुलुहुँ मचायक अत्याचार कुकर्म पाप याइपिं मदया वन।

भूयो यक्षोमहारौद्र रूपाति भोषणा चरत्।
तत्र स मनुजा न्यश्यमुपद्रपाप दूरतः।

अनंलि यक्षराजा हानँ छन्हू सिमाक्वे आराम कया विज्याना च्वंबले महारौद्र नां जुया च्वोंह्म रूपनँ आपालं भयंकरह्म बःलाह्म राक्षस छह्म तिंगा तिंगा न्हुया उगु स्थाने थ्यंकःवल। थन मनुतय्गु गन्ध वगुलि तापकं निसें खँका वया, उपद्रव याइपि पापीत खत धाःसा छन्त वाकि तेगु मखुः छःसु ? धका राक्षसँ थ्व सिमाक्वे च्वोंह्म यक्षराजा याके न्यन।

राजा मुसु मुसु न्हिला धया विज्यात। "भो राक्षसराज ! जिगु थ्व अहो भाग्य खः जि पासा इन्द्र धैबिज्यागु दुः राक्षस छम्हनं जितथ्यें संपर्क तया पापी तय्त ख्याना बोध या धया विज्यात। छ वःगुनँ असल हे जुल। जि यक्षराजा खः पापि खःसा बाकि तय्मखुः धाल जि पापि खः मखु छं विचार याना जित छु याय्गु छु धाय्गु इच्छा दु या अथवा धाः। राक्षसं विन्तियात। "भो यक्षराज ! राक्षसया आहार छपिसं स्यूहे जुइ मांसाहार, मनुतयगु ला हि नय्गुला फन् हे लय् ताइगु, वी लाकि मवोगु ल्वाय् मासां राक्षस धयापि ग्याइ मखुः छ पापि खःसा स्याना नय् त्यना पापी मखुसा स्याय्नं मखुः। आः छपिं पापि खःमखु सीकेत फोंपिं निह्म ल्वाय्माल। छपिं पापि खःसा जित्याइ छपि पापि मखु धर्म दुह्म खःसा जि बुइगु अवश्य जुल।

राक्षसं थथ्ये धागु वचन न्यना राजां न्हिला धाल। भो राक्षस ! छँधाःगु खँ थिक हे खः। जि नापँ वपि प्यह्म सिपाहीं लः तोना च्वन थुपि थन थ्यनकि फिपिं निह्म ल्वाय् भतीचा मुक च्वँ। राजाया ख्वाः स्वया राक्षसनँ न्हिला विचार यात। अहो हानं मेपि प्यह्मनं मनुत दनिगु खनि थुपिँ सकलें पापीत खःसाला जिहे त्याइ न्हि न्हि हे मनुष्य पिंगु ला हि नय्दैह्म जि जुल।

थुगु अवस्था सिपाहीं अन थ्यंकः वल–राजायानं जलपान याय सिधेका आज्ञाजुल। सिपाहींपिं ! "छिपि ग्याय म्वाः छख्ये च्वंना सोया च्वं।" अनली जुजु राक्षस्याके न्यना विज्यात–गन च्वना ल्वाय्गु ? राक्षसं धाल थनहे च्वना ल्वाय् त्यना धावले राजा

जुरूक दना राक्षस या न्ह्योने वन । अनंलि राक्षसं राजा यात ब्वातुक ज्वंवले राजां वल पिकया छको संवले राक्षस भूमिस च ताः वात हानं वुलुहुं राक्षस वना वया तं पिकया राजायात हानं ज्वनेत तयारि जूवले राजां राक्षस यागु ककु ज्वना आकाशे स्वचाचाहुये का भूमि तोता विज्यात राक्षस् ताउतिं नं दना वय् मफुत ।

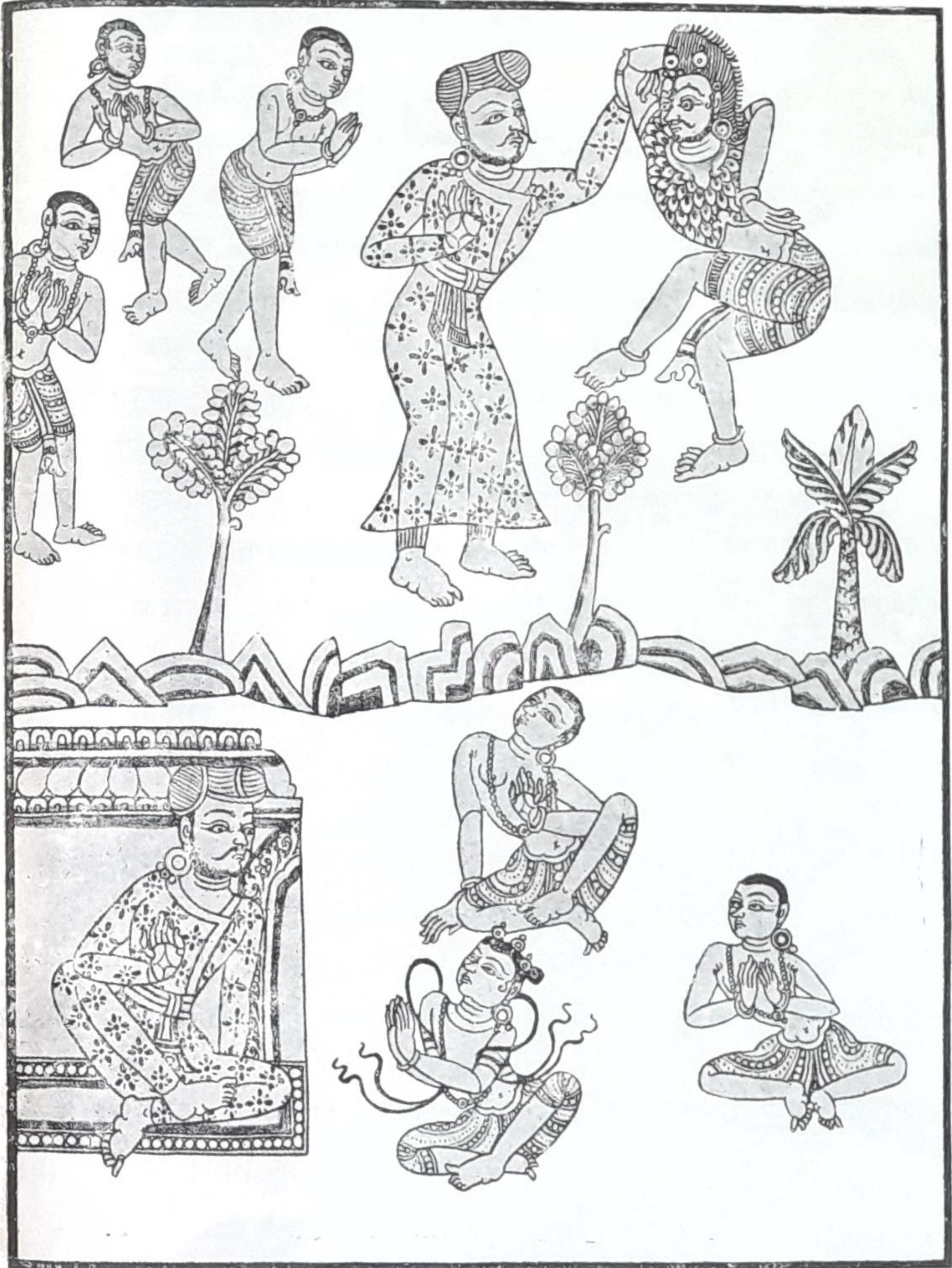
राजां हे ज्वना थना विल नं राक्षस या हानं थथ्ये हे याइ धका ग्याना थःथ्ये थमं जि वुतः धका सीका, धर्मया शरीर छलपोल खः छपिं त्यात थुलि धया राजा यागु तुति भोः पुया विन्ति यात । "भो यक्षराज जि तस्सकं वःलाह्म राक्षस खः तथापि जि बुत छपिं त्यात आः जि छु ज्या याय् माल धया विज्याहुं ।"

"छलपोल महा वीर्य पराक्रमि धर्मात्मा धका जिनं सीके धुन । छलपोलया छह्म दास जिजुल छपिसं धाःथ्ये सत्यमेव जि चोनेगु जुल आज्ञा जुया विज्याहुं ।"

थ्व राक्षसं थथ्ये विन्ति यागु खं न्यना यक्ष राजां धया विज्यात। रौद्र महाराक्षस ! छं वालाक ध्यान तया खं न्यः न्हापा यागु पाप भोगं थौं छ राक्षस जुया दुःख सीमाल। आः हानं असत्य कर्म यात धाःसा लिपा थ्वया सिनं अपो दुःख भोग याय् मालीगु वन राक्षस जुइमाली । राक्षस जुल धाय्वं छुं धर्म मयासे पाप जक याना दुःख सिया चोनेगु थिति मखुः । मनुष्य पिगु मांस (ला) नय्गु रूधिर (हि) त्वनगु राक्षस तयगु आहार धका जिमित स्याना छं नय्त ग्वसाः यात– थ्व ज्या छं तोते माल ।

पाप या मूल प्राणी स्याय्गु–उकीसनं मनुष्य स्याना ला हि आहार याय्गु थुलि अपो पाप मेगु मदुः । न्हापा वंगु वनेहे धुंकल आवंलि थुजागु पाप कुकर्तव्य मयात धाः सा लिपा जन्म जन्म पत्तिकं राक्षस् जन्म मजूसे मनुष्य कुले जन्म जुयानं वोधिज्ञान दया थ्वेः लागु पद छन्त प्राप्त जुइ ।

हानं छन्त छगू धाय् त्यना– छ भयंकरह्म राक्षस खः छखना सकलें ग्याइ । पर यात उपकार याय्गु तस्सकं उच्चगु धर्म खः छन्त लाय्कगु धर्मया ज्या छगु जिनं वीत्यना छु धासा– थन देशे मनुष्य पिसं तस्सकं अयोग्यगु पाप याना च्वन । थुमित वोध यानावं च्वना, वोध याय् थाकुपिं जंगलि स्वभाव पिनं यको दय्फुः । छ थन वने च्वना च्वं, जंगली स्वभावपिं मनुष्यपिं थन छोया हये, थुमित ज्वना, थुजापिं उपद्रव याइपिं पापि धका सीका थुमित छं ग्याना शेखे याना तोता छो तर स्याय्मते । थुलि छं ज्या याना धर्मयात धाःसा परनं थःनं उपकार जुइ । छन्त धाय्मागु मुख्य थुलि खः थुलिज्या

यक्षनाऊं तयंकव चाक्र स्वछलयात दमन यानागल थःगृदं लेवांपिं क्षाधि
पापिष्ट स्व यक्षा यात्वं पिंग वा धयानां नं वाध मरु पिं मूर्ख गयगु चाक सया
थ सछाया ग्राहि मान्नं रप्याक्षा वा धरु ंं का दं लेसू मंगलयात्र चित्र —

धा:सा ज्वनायंका बन्धने तयाबी । यको मनुत वया सोबइबले छन्त बांमलाइ छंगू इज्जतनं मर्दः जन्म जन्मस थथ्ये हे राक्षस जुया दुःखसिया च्वने मालि ।

राजायागु थ्व वचन न्यना रौद्र महाराक्षस चित्त बुळेजुया तथाऽस्तु याना वनेबास याना च्वन । थुगु प्रकारं भयंकर राक्षस यात दमन याना, यक्षराजा लिहाँ विज्यात । छुँ लिपा ग्रामवासी गनं गनं थाय् थासय् च्वंपि वनजन्तु थ्यें तस्सकं जंगलीपि तंर्माभपि, क्रोधीजुया धर्म याइपि याकोपि तथा धर्मोपदेश बोंपि खना सहयाय् मफुपि, परया भोंजूगु खना नुगः दाह् जुइका च्वनीपि, मिथ्याय् लाना महामूर्ख जुया च्वंपि भिगु खं कंसा खँ मस्यूपि दुः । थुजा पिन्त हेका ब्वना हया सिपाहीं तयसं राजाया न्ह्योने तय्हल । खःगु भिगु सत्यता धर्म ह्मस्यूपि खःला मखुला धका यक्षराजां परीक्षा याना थथ्ये खंल्हाना विज्यात ।

छीपि मनुष्य जुया जन्मकाय् दुगु अहो भाग्य खः । आः थुगु मनुष्य जन्मय् छीसं भिगु छु धर्म यासा छीत कल्याण जुइ धइगु खँ सीकेमा । छीपि पशुपंछि दैत्य राक्षस भूत प्रेत मखु । लाक्व पाक्व हाला सना नया तोना परयातनं थःतनं दुःख जुइगु अकर्तव्य असत्य कुकर्म पापयाना जुइगु योग्य मजुः । भिगु यासा सुख जुइ । मभिगु यासा दुःख जुइ । छिमिसं आःछु याय्गु इच्छा दु ? थथ्ये राजां धया बिज्यागु खँ न्यना, थुपिं महामूर्ख तय्सं थथ्ये विन्ति यात । "भो महाराज ! सत्य असत्य पाप धर्म धयागु जिमिसं मस्यु । जिमित उजागु ख्यलेनं मदुः ।"

थथ्ये महामूर्ख तय्सं धागु खँ न्यना महाराजां धया विज्यात, थुमित बने च्वंह्म रौद्र महाराक्षसया थासे छह्म छह्म याना छोयाब्युः धका सिपाहीं तयत अम्हे याना छ्वत ।

राजाया आज्ञानुसारं बने राक्षसया थाय् तय् यंकल । रौद्र महाराक्षस पिहाँ वया थ्वातुक इमित ज्वना थथ्ये धाल ।

अरेरे मानवो दुष्टा प्रदत्त भोजनानि मे

यदि भक्षं नदद्यात सर्वा न्वो भक्षयामि हि ।

अरे दुष्ट पापि मनुष्यपिं ! जित साक्क भोजन याकेत छिपिं छह्म छह्म याना छोया हल । यदि जित नयगु मविल धाःसा छिपिं गुलिदुः सकलें स्याना अवश्यनं जिनं नये त्यना । जि पासा जहान्पिसं नं नया सिधेकीगु जुल ।

इति तेनोदितं श्रुत्वा भीताः सर्वेऽपि ते नराः ।
सांजलय प्रणत्वातं पप्रच्छु रेव मादरात् ।

थथ्ये थ्व राक्षसं धागु खं न्यना अनच्वंपि सकल महामूर्खपि मनूत त्राहिरूपं ग्याना थ्व राक्षस यात प्रणाम याना आदर तया थथ्ये विन्ति यात ।

भो साधोऽत्र प्रसीद त्वं दास्याम स्ते यदीच्छसि ।
कीदृगाहार इच्छाते तत्समादेष्टु मर्हासि ।

भो साधु राक्षसराजा ! थन छपिं प्रसन्न जुया विज्याहुं । छपिनि छुःनयगु इच्छादुः उगु आहार जिमिसं पुरे याना विइगु जुल ।

इति तै र्मानवेः सर्वैः संकथितं निशंम्यसः ।
यक्षोऽति रौद्र रक्ताक्ष स्तान्नरान्नेव मब्रवीत् ।

थुपि सकसिनं थथ्ये विन्ति यागु न्यना थ्व यक्षजाति अतिभयंकरह्म रौद्र महाराक्षसं ह्याउंक मिखा कना थुपि सकल यागु खबाः खवया थथ्ये धाल ।

मानुष्यं मांसमाहारं पानंच रूधिरं मम ।
यदि श्रद्धाऽस्ति वो दातु एतान्नेव प्रदत्त मे ।

मनुष्यपिंगु ला नेगु हि तोनेगु जिगु आहार खः । यदि श्रद्धा दुः धयागु खःसा जित थुजागु ला हि नय्गु व्युः ।

ये चापि मानवाः सन्तो दशकुशल चारिणः ।
सद्धर्म साधनो युक्ता त्रिरत्न शरणं गताः ।

राक्षसं थथ्ये धागु न्यना महाभय जुइका सोन धका ग्याना अपिं सकल मनुष्य पिसं दश कुशल कर्मया भिंगु आचरणे च्वना सद्धर्म वोधिज्ञान साधन याना त्रिरत्न नामकया शरण वंपिं जुल ।

श्रद्धानु सारिणो वोधि धर्मकामा उपाशकाः ।
श्रावका यानिकाश्चापि प्रत्येक सुगता अपि ।

थनलि रौद्र राक्षसं थुपिं त्रिरत्न या शरण वंपिन्त थथ्ये खँ न्यंकल । श्रद्धाया सेवक जुया वोधिज्ञान ह्मसीगु धर्मया ज्याय् उपाशक (शिष्य) जुया श्रावकयान, प्रत्येक सुगतयान, महायान वोधिसत्व महासत्व चर्या, थ्व फुकं सकल सत्व प्राणीपिन्त

हितयाय्गु हित जुइगु जूया निम्ति बुद्धयान खः धका ह्मसीका च्वँपि अथवा त्यागी भिक्षु भिक्षुणी योगी योगिनी ब्रह्मचारि ब्रह्मचारिणी पि तथा ऋषि गणपि ब्राह्मणपि तपस्विपि इन्द्रिय जिते याय् फुपि साधु माहात्मा दातापि शीलवान्पि, चतुर्ब्रह्म धयागु मैत्री, करूणा, मुदिता व उपेक्षा स्यूपि क्षान्ति क्षमादुपि वीरता पराक्रम दुपि धीर वान् ज्ञानि गुणिकपि साधु सज्जन विद्वांन सत्यवादीपि । हानं सद्धर्मचर्ये बीरवन्तपि सकल शास्त्र विचार दुपि समाधि ज्ञान मनस्थीर याना ध्यान याय्गु धका स्यूपि, उत्तम धर्म या गुण साधन याय्गुलि प्रज्ञावान् जुइगु सत्यधर्म दुपि ज्ञान न्यनीपिन्त बांलाक कनीपि शास्त्र सय्का पण्डित जुया धर्म व्याख्या याइपि । प्राणीपिन्त उपाय जुइगु अर्थात् उपकार जुइगु विधाने च्वँपि, चित्त शुद्धपि, निःक्लेश पाप मदुपि, पाप मयापि, कल्याण कारीपि, भिगु ज्याय् उद्योग दुपि, जुल धाःसा ।

तेषामेवापि मान्सानि न नभक्षामि कदाचन् ।
पिवामि नैव रक्तानि तदन्यानि प्रदत्त मे ।

थुजापिगु ला गुवलें नय् मखुः हिनं तोने मखुः आः तक थुजापिगु ला हि मन यानी । उकि मेमेपि जित चूलाका व्युः ।

जि गुजाह्म राक्षस राजा धाःसा यक्षमहाराजा या छह्म शिष्य जुया च्वनाह्म । जिगु स्वभाव ह्मसीकि, करूणा कृपा मदुपि खरावगु मखुथ्ये अःखगु अधर्म ज्या याइपिं शील स्वभाव बांमलापिं, हिंसाकर्म याइपिं, धर्मया अर्थ ह्मस्यूपिं पापयाना थःथमं आकुल व्याकुल चित्त जुइका च्वँपिं, भिंगु ज्ञान तोता मभिंगु अज्ञाने भुलेजुया च्वँपिं, भिंगु खःगु खँ अविश्वास याना मभिंगु अःखगु खं विश्वास याना च्वँपिं सद्गुरू तोता अज्ञानि जुया च्वँपिं, उपायज्ञान तोता अनुपाय ज्ञाने प्रेमपिं, अर्थात् उलतागु ज्ञाने लाःपि, विष बस्तु व्यापाद याना मखुगु इलम याना च्वँपिं, ज्ञानया खं कंसा हेलायाना अज्ञान या खंकंसा प्रेमपिं, धर्मया खं कनीवले हित मजूपिं ।

हानं अशुद्धगु पाप चित्तपिं, निर्मल भिंगु ज्ञान यात अनपत्यार याना मभिंगु हाकुगु अर्थात् विपरीतगु मखुगु, अखःगु अनर्थगु अविश्वास या खँय् पत्यार दुपिं ।

गुलिं हानं त्रिरत्न या गुणयात द्वेष याइपिं, सद्धर्म बोधिज्ञान यात निन्दा याइपिं, दुष्ट सत्वपिं, विद्वान् आचार्य भिक्षु ज्ञानि सज्जन वर्गपिन्त हेला याइपिं धर्मोपदेश याना ज्ञान कनीपिं पण्डितजनपिन्त अपवाद याना अयोग्यगु खँ ल्हाइपिं ।

हानं, ब्रह्मचर्य संप्रकाशयन्ति स्म- धका वोनागु यात मलोयक ज्या याना अब्रह्मचारी जुया स्वार्थीया। ज्ञाने जक भुले जूपिं, सत्यधर्म अविश्वास याना घाटक याइपिं, अधर्मे लगे जुया मूर्ख बुद्धिपिंगु संगते भुलेजुया थःनं मूर्ख जुया पापि जुया च्वंपिं।

तेषामेव प्रभक्षामि मांसानि रूधिराण्यपि।
तदन्येषां न भक्षामि न पिवामि कदाचन।

थुजापिं अधर्मि पापि तयेत जक शरीर घाटक याना ला नय्गु- हि नं तोनेगु। थुकिं भिन्न मेपिं धार्मिक तय्गु शरीर घाटक याना ला हि गुवलें नं मनया, नः धासां नय्नं मखुः तोनेनं मखुः।

एवं तत् गदितं श्रुत्वा भीताःसर्वेऽपि ते नराः।
सांजलयः प्रणत्वा तं पुनरेवं बभाषिरे।

थुगु प्रकारं रौद्र राक्षसं धागु खं न्यना थुपिं सकल मनूत त्रस्सकं ग्याना ल्हाः विन्तियाना राक्षस यात प्रणाम याय् धुंका हानं थथ्ये विन्ति यात। भो राक्षस राज! जिमिगु उपरे कृपा तया जिपिं खना प्रसन्न जुया विज्याहुँ। जिमिसं आवंलि छ्पिंगु बचन, तथा यक्षराजा यागु आज्ञानं सत्यमेव पालन याय्। जिमित घाटक याना जिमिगु ला हि नया विज्याय् मते। जिपिं अकालं मृत्यु जुइगु इच्छा मदुः अर्थात् जिपिं सिना वने मयःनि थुलि धया इपिं मानव पिंसं ख्वया च्यन।

सर्वान् तान् मनुजान् पश्यन् समाश्वास्यैव मब्रवीत्।
मा भैष्ट संप्रसीदध्वं यदि धर्म चरिष्ठाथ।

थथ्ये खोया विन्ति यापिं सकल मनु तयगु ख्वाः स्वया श्व राक्षसं आश्वासन (भरोसा) विया थुगु प्रकारं धाल। छिपिं छाय् खोयागु खोय्मते ग्याय्नं मते। सकलें प्रसन्न जुः दुष्ट मजूसे आचरण बालाका धर्मयात धाःसा छिमित जि छुं याय् मखुः। छिमित धन माःसां विय सदानं सत्यया आधारे च्वने फय्कि। छिपिं जिपिंथ्यें राक्षस मखु। यदि थथ्ये धयागु, जिगु खँ मन्यन धाःसा छिपिं यक्वहे पराक्रम दुपिं जूसानं जिं जत्न याना छिपिं सकलयागु ला हि नया संतोष जुइका च्वने। जि छह्म जक मखु थन वने जि परिवार तथा पासापिं यको दनि।

थ्व खँ निश्चय याना धर्म ह्मसीका सदानं त्रिरत्नया शरण वना अथिजन पिंत श्रद्धानुसारं दानयाना पाप कर्म याय्‌गु तोता एकचित्तं पुन्ययाना जु: । थन च्वने म्वाल हुँ थुलिधया राक्षस थ:गु थासे वन ।

थनंलि सिपाहीं तयसं थुपिं सकलें वोना हया यक्षराजाया न्ह्योने तय्‌हल । राक्षसं वोधयाना धा:गु खँ वृत्तान्त राजायात सिपाहीं तयसं धिंकल । राजा खुसि जुया थुखुन्हु मित्यथ्यें भोजन सिधय्‌का थुमित नं नका रात वितेयात । कन्हे सुथे स्नान कर्म सिधय्‌का थुपिं सकल न्ह्योने तया यक्षराजा नं थथ्ये वोध यात ।

शुद्ध शील समाचारा चरध्वं पोषधं व्रतं ।
प्रज्ञा विहारिणो भूत्वा स्वपरात्महिता रता: ।

छिपिं पशु मखु मनुष्य ख: जिनं मनु हे ख: । मनुष्यया कर्तव्य पालन याय्‌गु हे स्वभाव शुद्ध जुइका शीलया आचरण धरेयाना त्रिरत्नया शरण वनालि उपोषध व्रत अहिंसा धर्म यागु शुद्ध नियम पालन याय्‌गु ख: । छिमिसं बुद्धज्ञान संसारया घोर दु:खं मुक्त जुइगु धका सीका मभिंगु अकुशल कर्म मयासे थ: पर यागु सुख दु:ख एवं शरीर उथ्यें भापा याना भिंगु शुद्ध निर्मल चित्त जुया थ: नं परनं हित सुख जुइगुलि प्रेम प्रीति याना जुइगु दुर्लभ गंभीरगु प्रज्ञा ज्ञान लाभ याय्‌गु स्व ।

तत् भिन्न थुकें भिन्नगु अनेक स्वार्थी जुया नयगु तोनेगु यात प्रज्ञा ज्ञान धाइगु मखु । थुजागु ज्ञान सीका त्याग चित्तं दान याय्‌गु । क्षान्तिव्रत धरेयाना जगत हितया निम्तिं ज्याखं याना जुइमा । सद्धर्म साधन याय्‌त एकचित्तं उत्साह याना पराक्रम क्यनेगु यात वीर्य धाइ ।

सकल विद्याया गुण सीकेगु यात प्रज्ञा ज्ञान धयातल । एवं प्रकारं रत्न समानगु संवोधिज्ञान सीका षट्पारमिताया चर्य तोमफोक उद्योग याय्‌गु स्वयमा: ।

गुगुजा थ्व जिं धयागु खँ न्यना सदानं धर्म पला तया जुल धा:सा गुबलें उपद्रव मजुया छिपिं सकल यात कल्याण जुइ क्रमश: काय वाक चित्त शुद्ध जुयालि वुद्धत्व ज्ञान प्राप्त जुया संसारया दु:खं मुक्त जुइ ।

थुजागु ज्ञान छुं विचार मयासे पाप कर्म जक भुलेजुया जुल धा:सा। राजा मंत्री ब्राह्मण महाजन क्षत्रि वैश्य शुद्र आदि अनेक जातिपिं जुइमा । हानं बुढा बुढी ल्याय्‌ह्म

त्वासी वालक वालिका धनि गरीव धका बाकितइ मखु: । राक्षस जकमखु महा राक्षस स्वयानं अपो भयंकरपि यमकिंकर धयापि यमदूतपिगु सासना नया थ:थ:गु कर्तव्य या प्रभावं त:त: धंगु नरक आदि महादु:ख भोग याय्मालि । उगु अवस्थाय् रक्षायाइह्म धर्म धयाह्म मित्र ख: धका सीकेमा थुजाह्म धर्म पासा ह्मसीका आ:मनुष्य जन्म जुया च्वनाबले हे त्वाय्चिना तय् फत धा:सा लिपा थ्व धर्म त्वाय्नं दुर्गति नरक आदि त:त:धंगु दु:ख भोग मयाकुसे मोक्ष लाभ जुइगु सुख भोगयाका तरे याइ ।

यकोहे वलदुपिं राजा मंत्री महाजन बिद्या स:ह्म अथवा महात्मा साधु महर्षि भिक्षु एवं प्रकारं देव मनुष्य दैत्य आदि सकल प्राणिपि छन्हु मृत्युदूतं कावइवले पने फुपि सुंदइमखु । थ्व खँ ख: मखु छक एकान्ते च्वना विचार याना सो अथवा विद्वान पिके न्यनासो ।

थथ्ये न्यनेमागु कारण छाय् धा:सा सत्यवचन या ज्याखँ अविश्वास जुया असत्य वचनया ज्याखंय् विश्वास जुइफु । विद्वान् वर्ग पिगु संगत पाथ्यें अथ्ये जुइ मखु । सत्य असत्य यथार्थ रूपं बांलाक ह्मसी ।

इत्युक्तं तेन यक्षेण श्रुत्वा सर्वेऽपि ते नरा: ।
तन्निवेदित माकर्ण्य सर्वे ऽमात्यादयोऽपि च ।

थुगु प्रकारं थ्व यक्ष राजां आज्ञा दय्का विज्यागु सत्य वचन न्यना थुपि सकल प्रजागणपिं तथा मन्त्री महाजन सकलया मन बोध जुल । गथ्येजा खिउसेच्वंगु थासे मत च्याका थ्यनेथ्यें जुया मस्यूगु सिया, मखंगु खना अज्ञानं तोपुया च्वंगु मदया ज्ञान बुद्धि युक्तजुया सकलया मन सन्तोष एवं आनन्द जुइका त्रिरत्न या सेवायाना पापकर्म मयासे पूण्य कर्म मन वंका सद्धर्म अर्थात् सत्कर्म या लँय् पला छिना देशय् सुभिक्ष्य जुइका बखते वरावर जलबृष्टि जुया सकल प्राणीपिनि न्हापा दु:ख जुया च्वंगु मदया सकलया महामंगल जुया आनन्द जुल ।

थथ्ये सकभनं देशे प्रजापिनि सु:ख आनन्द जुइका संबोधि ज्ञाने च्वना धर्म म्हसीका भिगु ज्याखँ याना जुगुलि उपद्रव मदया वंगु खना यक्षराजा अत्यन्त हर्षोत्सुक जुया च्वन । थुगु समाचार सीका स्वर्गया इन्द्र मनुष्य रूप कया वया नाप ला:वल । यक्षराजा यात इन्द्रं थ:गु रूपक्यना धन्य प्रशंसा बिया लिपा थ:गु थासे लिहां विज्यात ।

अनंलि वने च्वंह्म रौद्रमहाराक्षसनं थ्वया यक्षराजा यात तुति भोः पुया विन्ति यात । भो महाराज ! छलपोल धन्य खः । न्हापा जि मूर्ख जुया थन देशे च्वंपि मनुष्य स्याना ला नया हि तोना नर मांसाहार राक्षस चाण्डाल महापापि जुया अघोरं पापकर्म याय् धुन ।

लिपा छलपोल संगत् प्राप्त जुया विवेक विचार सत्यधर्म ह्यासिका राक्षस वृत्ति तोता छपिनि शिष्य जुया बोधिज्ञानया मार्ग लाना कया । दुष्ट पापि मनुष्यपिन्त समेत् मा:गु तालं चित्तबुझे याना ह्या आ जिनं नित्य त्रिरत्न सेवायाना संबोधिज्ञाने च्वने धुन । थथ्ये विन्तियाना रौद्र राक्षस थ:गु थासे लिहां वन ।

स यक्ष समये देहं त्यक्तापुन दिवं ययौ ।
तथा प्यसौ महासत्व सर्वान्देवान्प्रबोधयन् ।

थनंलि थुगु प्रकारं अज्ञानि दुष्ट जुया च्वंपि थः जन्म जुयागु देशया सकल मनुष्य तथा राक्षस पिन्त समेत् संबोधिज्ञान बिया बोध याना देशे प्रजापिन्त आनन्द जुइका राज्य भोगयाना छन्हु थ्व यक्षराजा शरीर तोता स्वर्गवास जुया विज्यात ।

स्वर्ग लोकेनं बोधिसत्व महासत्व धाय्का सकल देवतापिन्तनं संबोधिज्ञान कना मामागु थासे मामागु तालं धर्म प्रचार याना सकल यात बोधयाना च्वन ।

एवं स भगवान् पूर्व बोधिचर्या व्रतं चरत् ।
नाना रूपेण सर्वत्र सत्वाधर्मे न्ययोजयत् ।

थुगु प्रकारं भगवान् बुध्दं न्हापा थथ्ये बोधिचर्या व्रतयाना वगु दुः । अनेक थासे अनेक रूपं सकभनं सत्व (प्राणी) पिन्त धर्म या लं क्यना विज्यात ।

थुगु खँ न्यना छिंपि सकसिनं सीकि । उह्म यक्षराजा मेह्म मखु: जिगु न्हापा या छगू जन्म खः धका आज्ञा वय्का जिज्यागु न्यना उगु सभाय् च्वंपि सकल या मन संतोष जुया, धंन्य भगवान् बुद्ध, धन्य यक्षराजा धका सकसिनं धन्य प्रशंसा याना साधुकार बिया भगवान बुद्ध या पालि भो: पुया चाहुला विदा कया सकल थ:य:गु थासे लिहाँ वन । ० ।८।

-:○।-:○- थुलि यक्षराजा या ख समाप्त जुल । -:○:-:○-

शिविराजावदान

नमः सर्वबुद्ध बोधिसत्वेभ्यः
सकल बुद्ध बोधिसत्व पिन्त नमस्कार

थनंलि ध्यानांगारे च्वना विज्याह्म भगवान बुद्धया न्ह्योने च्वना च्वंम्ह आनन्द भिक्षु दनावना सोचा चाहुला भगवान बुद्धया पालिस भोःपुया पुलि निगोलं चुया जगुल्हाः थकया गांन्यया निपाल्हाः विन्तियाना थथ्ये विन्तियात ।

भो भगवान ! थन च्वंपिं सकलया हानं मेगु अमृतज्ञान न्यनेगु इच्छा याना च्वन । जगत् कल्याणया कारणे न्हापाथ्यें संबोधिज्ञानया खँ आज्ञा दय्का बिज्याहुँ ।

आनन्द भिक्षुं थथ्ये विन्ति यागु खँ न्यना ध्यानेच्वना विज्याम्ह भगवानं मिखा कना सकभनं स्वया सकल अन च्वंपिनि मन प्रशन्न जुया च्वंगु सिका थथ्ये आज्ञा दय्का विज्यात ।

हे आनन्द भिक्षु ! जिनं कने त्यना समाधान चित्त याना न्यना मेपिन्त नं उपदेश बिया बोध याहुँ । प्राणिपिन्त बोध याय्त थाकुमजु "न्हापालक थःनि बोध जुइमा, अले मेपिन्त बुझे याय्त अपुस्य च्वनि । थःगु मनयात बोधयाय् मफुह्मसिनं गुरूजुया मेपिन्त उपदेश बिया जूसानं भाः दइ मखुः । गथ्येजा थत जुया च्वोंगु रोग लाय्के मफुम्हसें मेपि रोगी तय्त वासः याजुइम्ह वैद्यथ्यें खः । न्हापालाक थःकेनिं यथार्थ ज्ञान दय्कालि लिपा परयात ज्ञानोपदेश बीगु हे शील स्वभाव खः थ्व खँ सदानं लुमंकि । न्यनी पिनिनं शील स्वभाव बांलाका आदर तया एकचितं न्यने फय्केमा "।

तद्यथाभूत्पुरा भूयः सर्वत्रापि महीतले ।
सर्वसत्वा दुराचाराः कषाय ब्याकुलाशयः । इत्यादि ।

आ जिनं कनेत्यना न्हापा सत्ययुगे थन पृथ्वीस सकल सत्वपि मखुगु आचरणं लाना पापं आकुल व्याकुल जुइका अज्ञाने भुलेजुया वोधिज्ञान तोता अहंकार अभिमान याना मिथ्यादृष्टि (अविद्याय्) लाना च्वां च्वां जुया च्वन ।

थुगु बखते प्राणीपि अविद्याय् भुले जुया जूगु खना नुगः मच्छिना स्वर्ग भुवनं च्वे यामा भुवने विज्याना च्वंम्ह छम्ह बोधिसत्वं थथ्ये विचार यात ।

जि मर्त्य लोके जन्म कया थुमित भिंगु खँ कना वांलाक बुझेयाःवने धका स्वर्ग-लोकं क्वहां विज्याना थ्व जम्बुद्वीपय् जन्मकाः बिज्यात । न्हापा कोशलावती नगरे—(घोषवती) शक्रकल्प महाराजा या कुले, अर्थात् थ्व राजाया स्त्री शक्रावती महारानी या गर्भ जन्म जुया क्रमशः तःधिक जुर्स्येलि अवुंलिया शिबिराजा धाय्का प्रजागण पिन्त हित सुख याय्गुलि करूणा तया धर्म याय्गुलिनं उद्योग याना सकल प्रजापि सुखी जुइका सकसिनं धन्य शिवि महाराज धका प्रशंसा याका च्वन । थ्व राजां सदानं थनं मेपिन्त नं त्रिरत्न नामोच्चरण याका वोधिचर्या व्रत याना विज्याईगु जुया च्वन ।

हानं न्याय नीति विवेक विचार आपालं बुद्धि दया, निर्मल चित्त त्यागी पराक्रम, रूपनं सुन्दर, सकलया प्रेम जुया सत्यधर्मे शिरोमणि जुया, प्रजागण पिन्त नित्य धर्मोपदेश विया बिद्वान् पिसनं धर्म या उपदेश विइका, थाय् थाय् पत्तिकं धर्मयागु उत्सव याका पापचित्त मदय्का प्रजापिन्त तस्सकं सुखी जुइका, थमनं दान पुण्य याय्गुलि वःलाका प्रजा पिन्तनं याका च्वंगुलि बरावर थथ्ये दान पुण्य याना च्वंगु खना आःजा प्रजापि ज्ञान दय्का वोधिचर्य व्रत यात धयागु सीका खुसि जुया च्वन ।

थनंलि राजाया थथ्ये विचार वल, सपूर्ण धन, अन्न, वस्त्र, दक्षिणा, मधि फल, धातु वस्तु यागु कुटुंव ज्वलं लासा फाँगा इत्यादि अनेक मनुष्य यात मागु भोजन वूगु कचिगु शाख बस्तु (तरकारी) रस वस्तु दुरू धौ घ्यो कस्ति साखः (पंचामृत) एवं मेगु नय्गु तोनेगु पुनेगु मामागु सकतां तयारि याय माल । हानं दान विइत च्वनेगु स्थान दानशाला बांलाका दानकाः वइपि अर्थिजनपि सकलयात संतोष जुइक दान विया प्रजापिन्तनं दान याय्मा धका क्यनेगु विषयेनं त्याग चित्त दानपारमिता या महत्व थमंयाना क्यनेया अर्थ थः स्त्री मंत्रीगण एवं राज पुरुष कर्मचारीपि नाप सलहा कया सकल वस्तु तयारि याका थामापि मनुत

मामागु थासेतया दानशाला थिकयाय् धुंका देशे प्रजागण पिन्त खवर वियया लागी घन्ठा घोष याकल ।

राजां थथ्ये खवर व्यूगु न्यना प्रजागणपिं सकल तस्सकं खुसिजुया थ्वगु देशया राजा धन्य २ दाता महात्यागी धका वयान याना च्वन ।

दानशालानं शोभायमान जुइक पात पीताम्वर तास तिनख्वा अनेक चित्र विचित्र या इलां किकिनी जालया छत्र ध्वज पताक चतुर्महाराजा अष्टमंगलया चिन्ह चाहुइका न्हापा जुयावंपि स्वयम्भू बुद्ध वोधिसत्वपिंगु प्रतिमा खाया सुगन्धवासना वगु स्वां स्वांमाल थाय् थासे सहितयाना धूपथना दीपमालिका छ्चालं मत च्याका मंगलोत्सव याना भगवान् दीपंकर आदि बुद्धया मूर्ति वथ्वी स्थापना याना शोभायमान जुइका तःगु खना सोवंपि सकलया मन प्रशन्न जुइका त्रिरत्न शरण धका नामोच्चारण याना सोया च्वन ।

त्याग चित्त व शुद्धमन याना सत्ययुग या प्रमाणं कार्तिक मास लछि या दान याय्गु इच्छा याना स्वयम्भू दीपंकरादि सम्यक संबुद्ध भगवान्पिं आराधना याना विधि पूर्वकं पूजादि धुंका न्हापालाक गुरू पुरोहित भिक्षु उपाशक ब्राह्मण ब्रह्मचारी महात्मा साधु योगीपिन्त दान याय् धुंका ह्यानं लिपा मेपिं याचक दरिद्रगण-पिन्तनं विचार याना दर्जानुसारं पिण्डपात्र दक्षिणा वस्त्र क्षीर मधि सहित भोजन दान याना दानपारमिता या क्रिया लुमंका आरम्भ याना विज्यात । थुगु प्रकारं दान याना विज्यात धाःसा शास्त्रया प्रमाणानुसारं क्रमशः पिण्डपात्र दानयाय् धुंका ह्यानं दान काःवंपिगु ढंग सोया छु इच्छा याःगु खः उगु बस्तु विया संन्तोष याना छोइगु जुया च्वन ।

अन्नार्थिभ्यः सुवस्त्राणि तथा सय्यासनानि च ।
वस्त्रार्थिभ्यः सुवस्त्राणि द्रष्टानि सकलान्यपि ।
एव मन्यानि भोग्यानि पानार्थिभ्योऽपि पानकं ।
श्रद्धया सुप्रसन्नात्मा सर्वार्थि भ्योऽपि दापयेत् ।

अन्न इच्छायाह्म यात अन्न विया, अनसं चोंचना नय्गु तोनेगु इच्छा याह्मयात मेगु शुद्धगु थासे तया, भोजन विया नका दुरू धौ साखःति चाकुगु रस बस्तु तोंका संतुष्ट याना विज्यात ।

धनद्रव्य इच्छायाह्म यात धनद्रव्य विया वस्त्र लासा फांगा कुटुंव इच्छायाम्ह् यात बस्त्र लासा फांगा कुटुंव विया हानं सुवर्ण रूप्य (लुं वह) रत्न तिसा इच्छा-याह्म यातनं उजागु हे वस्तु विया। छेंबुं इच्छायाह्म यात छेंबुं वियाः सुना सुनां छु छु फ्वन उगु उगु हे वस्तु दान याना (इच्छानुसारं विया) संतोष याना विज्यात।

गुलि संतोषि शुद्ध चित्तपि विद्वान्‌वर्गपि वया दान काःवपिसं दुरू धौ क्षीर पंचामृत रस मधि फल तथा सुगन्ध पुष्प (नस्वागु स्वां स्वां माला) इच्छा यापिन्त थुमिसं धाःगु विया संतोष याना विज्यात।

गुलि लोभिपि चित्त शुद्ध मजूपि विद्वान् मखुपि ग्रामवासी (गामेच्वंपिं) शिक्षित मजूपिं लाज मदुपिं वया आपालं अन्न वस्त्र धन वृही फ्वं वइपिं वईबले असंतोषीपिं धका सीका थुमिसं धाःधाःगु वस्तु विया संतोष याना विज्याइगु जुया च्वन।

थनंलि शिविराजां अथिजनपिन्त थथ्ये दानयाना च्वंगु समाचार स्फुगु दिशाय् विज्यापिं देवतापिसं सीका थःथःगु चित्त प्रसन्न याना थुगु घोषवती नगर या कोशलावती राजधानीस विज्याह्म त्यागी शिविराजाया दानशालाय् वया च्वंपिं अथिजनपिं खना तस्सकं हर्षगु चित्त जुइका थःके दया च्वंगु थमं विइ फुगु बस्तु सुनां छुःधाल उगु बस्तु दान याना च्वंगु या प्रभावं गुलि दान याय् धुंकुगु वस्तु खः उगु वस्तु बाजुया मवंसे न्हापाथ्यें उलि हे दया च्वंगु खना मने स्वां होंःथ्यें चःकना लछिया दान याय् धयागु खःसां आः हानं दछि तक थथ्येहे दान शालाय् च्वना दान याय्‌गु जुल धका न्हापाथ्यें देशे सकभनं खबर विया दान याना विज्याना च्वन।

दान काःवपिं अथिजनपिंगु आशीर्वाद तथाऽस्तु याना शिरे फया हर्षगु चित्तं विलि विलिं जाय्‌का दान विया सकल यात तृप्त जुइक नका तोंका पुंका ज्या विया प्रजागण पिन्त सुखीयाना धर्मचित्त उत्पत्ति जुइका थःनं परयातनं सुख विया आनन्दं विज्याना च्वन।

थगु देशे जय शब्दं पूर्ण जुया हागु जक शब्द पिहां वया च्वंगु ताया आकाश मार्ग जुइपिं देवतापिं सोया खंका अमृत लखं हाहायाना जल वृष्टि जुइका सुगन्ध बासना या धूप सहितगु फसं देशे धू दक्व पुना शुद्धपवित्र जुइका जय शब्द या भिंगु खं एवं उत्सव जूगुलिं स्वर्ग लोके देवतापिं नं अति खुसि जुइका च्वन।

थनंलि सकल देवतापिं खुसिजुया जयशब्द उच्चारण याना हाला च्वंगु न्यना देवराज इन्द्रं मनं विचार याना धाल ।

अहो आश्चर्य ! थ्व छु: हेतु ख: । पृथ्वी मण्डले नाना प्रकारं हेरा रत्नादि धनद्रव्य सुवर्ण या तेज प्रकाश जुया च्वंगु सुमेरू पर्वते छ्जुल धका विचार याना ध्यानदृष्टिं मर्त्यलोके सोया विज्यात । थुगु वखते मर्त्यमण्डले घोषबती नगरया कोशलावती राजधानी विज्याह्म शिविराजा धयाह्मसिनं दानयाना च्वंगु खंका विज्यात । अहो धंन्य ख: गथ्ये सुनां छु:धाल उह्मयात धागु तक्क दान बिया तस्सकं मंगलोत्सव याना च्वन । लछितक दानयाय् धाह्मसिनं दछि दत तथापि यानाहे च्वन तिनि– धर्मया छ्वांय् वोय्का दानपारमिता या मार्ग पलातया सकलयात संतोष याना तस्सकं धर्मया कीर्ति प्रकाशयाना च्वन । थ्वयागु धर्मया प्रभावं थन स्वर्ग भुवने थ्यंकनं देवतापिंसं हुनुनुं शब्द पिकया जयशब्दं हाला च्वन धका देवराज इन्द्रनं अति खुसि जुया थुगु प्रकारं धया विज्यात ।

थथ्ये दान याह्म आ:तक जिनं मस्युनि मखनानि थ्व राजा अतिनं त्यागीह्म ख: । हानं थ्वयागु दान धर्मजा ग्रापालं च्वे:लाना च्वन खनि धका विचार याना विज्यात ।

थुगु अवस्थाय् थ्व शिविराजां मंत्रीगण राजपुरूष प्रजा एवं नारी पिन्त भिंगु खँ कना थुजापिसं चाहुइका थ: स्त्री महारानी खवेसं तया पुरूषपिन्त थमं विया स्त्री पिन्त महारानीनं विइका छह्म निह्म दान का:वपिन्त इमिसं धा:गु किसि सल रथ नं दान विया छोत । हानं म्येपिन्तनं थुमिसं छु:धाल उगु खाता लासा फांगा बस्त्र वसा: कुटुंव ज्वलं (भुतुज्वलं कोथाज्वलं फुकं) फेतुइगु पीठ मेच ववपु इत्यादि आपालं मू वंगु रत्न थुना त:गु अंगु तिसा इत्यादिनं दानयाना आनन्दं दानशालाय् च्वना सासागु बस्तु नं पुरेयाना कचिगु धापिन्त कचिगु विया बूगु धापिन्त बूगु विया नया वने धापिन्त भोजन नका, दुरू चाकुगु रस तोंका संतोषयाना धन द्रव्य नं विया दानयाना च्वन ।

थुगु प्रकारं दान याना च्वंगु सोका इंद्रया मने त्रास जुइका च्वन । आजा अवश्यनं थ्व जुजुं जित पिछोया थ्व शिविराजा इन्द्र जुइगु विस्तार जुइ मखुत याकनं थ्व राजा थन वया इन्द्रयागु सिंहासने फेतुना स्वर्ग भुवन या मालिक राजा जुइगु जुल । आ: जि सुंक च्वने मजिल थ्व शिविराजा यात जिनं छगू जतन याना थ्व यागु चित्त

छको परीक्षा याना स्वय्माल । गुलितक श्रद्धा तया त्यागी जुया दानयाना च्वंह्म खः ।

अनलि थ्व राजायागु मनस्वेय् धका स्वर्ग भुवनया राजा देवराज इन्द्र स्वर्ग भुवनं वयहां वया मर्त्यलोके थ्यंका वृद्धह्म ब्राह्मण या रूप कया शिवि राजाया थ्वाखाय् थ्यंकःवल । उगु बखते थ्व भेषधारी वृद्ध ब्राह्मणं मनं थथ्ये विचार यात, थ्व राजायागु चक्षु (मिखा तस्सकं बांला थ्व मिखा) हे दान काय्गु धका इच्छायाना थुगु थासे च्वना च्वन । राज पुरूषपिंसं खना दानकाः वयाह्म खःला धका न्यना स्वया खः धका सिर्स्येलि महाराज यात खवर विवा दरवारे बुत ब्वना दानशालाय् थ्यंका बिल। राजायात खनेवं स्वस्तियाना ताउतिं सोया म्येपिन्त दानयाना च्वंगुनं स्वया न्ह्योने दना च्वन ।

निपा राजां खना सःता करूणा वना थ्व वृद्ध व्राह्मण यात स्वया आज्ञा जुल– "हे वृद्ध व्राह्मण जु ! दानकाः विज्याह्म छपिन्त दान विये छुःमाल ? । जिं वियागु संतोष जुया कयायंकेगु लागि अथवा छपिन्त छुं वस्तु माला च्वंगु दुसा जिकेदुगु जिं विये छु माल धया विज्याहुँ" । थथ्ये धया बिज्यागु राजाया वचन न्यना– थ्व वृद्ध व्राह्मणं विन्ति यात ।

"भो महाराज ! छलपोल या जय मंगल कल्याण सदानं जुइमा, जि दानकाः वयाह्म खः छंपिगु जयशब्द न्यना जित माला च्वंगु अवश्यनं दान याना विज्याइ धका इच्छायाना विस्तारं थन थ्यंक वया" धका विन्ति यात ।

थथ्ये धागु न्यना राजां आज्ञा दय्कल । हे व्राह्मणजु ! छंपि वृद्धया अवस्था जूसानं थन थ्यंक विज्यात जिं छलपोलयात गुब्लें मखनानि, गनं निस्यें विज्याना ? छपिंथ्यें जाह्म बुढा थन छह्महे विमज्यानि आपालं परिश्रम याना थन थ्यंक विज्यात जि खुसिजुया च्वना । छुः दानकाय् मागु वस्तु खः इच्छा दुगु धया विज्याहुँ ।"

थथ्ये राजाया शुभ वचन न्यना वृद्ध ब्राह्मणं विन्ति यात । "भो महाराज ! छलपोल यागु यश कीर्ति न्यना सुनां छु धाल, गुगुधाल उगु हे विया धाःधाःगु बस्तु दान विया च्वन महादाता त्यागीह्म खः धका भिंगु शब्द वयान यागु न्यना खुसिजुया थुजाह्म बुढा मफुसानं कष्ट नया थन थ्यंक वया, जि तापाकं निस्यें वयाह्म खः ।"

"जिगु मनोवांच्छा पूर्णयाना विज्याहुँ । जि बयागु म्येतां कारण मखु छगू वस्तु पवने धका वया बोगु खःला मखुला, सत्य वचन याना विज्याहुँ जिनं धाय् त्यना, मखुसा जि लिहाँ वने ।"

थ्व वृद्ध ब्राह्मणं थथ्ये धाःगु वचन न्यना राजा छुं भचा आश्चर्य जुल । खछि सुंक च्वने धुंका आज्ञा जुल "भो ब्राम्हण जु छपिं वृद्ध जुइ धुंकल दान कायत दान विइत सत्य वचन याय्मागु छाय् । छु मागु खः धया विज्याहुँ जिकेदुगु जिं बीफुगु खःसा दानयाय् त्यना, मखुसा लिहाँ वने त्यना धया विज्यात कया विज्याय धुंका लिहाँ विज्यासां ज्यू जि विया छोय् । जि वियेफुगु जिके दुगु खःसा बिया छोय्गु पक्का जुल । छपिं पत्यार मजूसा जिनं सत्य वचन याय् धुन छु छु धया विज्याय मागुः याकनं धया विज्याहुँ ।"

"राजां थथ्ये धया सत्य वचन याःगु न्यना खुसि जुया ब्राह्मणं हर्षमान जुया विन्ति यात । भो महाराज ! आः तिनि जि संतोष जुल छलपोल धंन्य खः जि दानकाः वयागु म्येगु मखु छलपोल या ख्वाले च्वंगु पलेस्वाँथ्यें बाँलागु आपालं थिना सुन्दर जुया च्वंगु मिखा छगो दान काः वया पवने विया विज्याहुँ । विस्तार याना विज्याय् मते जिखना तंचाया विज्याय मते । छलपोलया सत्य दुसा विया विज्याहुँ, सत्य मदुसा जि लिहाँ वने त्यना । छलपोलया अतिनं प्रेमगु मिखा दान विया लोके तस्सकं नाम प्रख्यात याना विज्याहुँ ।"

थनलि थ्व वृद्ध ब्राह्मणं थथ्ये धाःगु खँ न्यना थुह्म बोधिसत्व स्वरूप जुया च्वंह्म शिविराजानं थःगु मनयात धैर्ययाना खुसि जुया धया विज्यात– अहो ! आ धासा जिगु मनोरथ पूर्ण जुइन । धंन्य जिगु भाग्य, धंन्य थ्व ब्राह्मण ।

हे मन छंसीकि, थथ्ये अन्न वृही फल मधि दक्षिणा धन द्रव्य छैं बुं किसि सल रथ तिसा इत्यादि जक दान याना गुवले दानपारमितां पूर्ण जुइ ? शरीर या ला हि दान मयास्यें दानपारमितां पूर्ण जुइत थाकुइ ।

आ जिगु मिखा लोभ याना वह्म थ्व वृद्ध ब्राह्मण यात वियाछोय् मफुत धाःसा जिगु मनोवांच्छा पूर्ण जुइ मखुः । विया छोय् फत धासा तिनि अवश्यनं पूर्ण जुइगु जुल । धन्य २ देवया चरित्र जिनं मिखादान याय्गु पक्का जुल धका प्रतिज्ञा

याना थ्व वृद्ध ब्राह्मण यागु चरित्र सोया राजां आज्ञा जुल। हे ब्राह्मण! जिगु मिखा कया यंका छुयायगु ? छु:ह्यले दु ? अन्न वृही धन द्रव्य छें बु तिसा वस्त्र इत्यादि अनेक वस्तु कया यंकूसा छपिन्त आपालं ह्येले दइ। अथ्येया निर्मित म्येम्येगु वस्तु पवना विज्याहुँ मिखा छता धया विज्याय मते, म्येगु जूसा याकनं विया छोय्।

राजाँ थथ्ये आज्ञा जुगु न्यना ब्राम्हणजुं विन्ति यात। "भो महाराज ! छलपोल यागु मिखा तेज दया नं अति बाँलागु जूया निर्मित जिनं पवनागु ख:। जिगु मिखा तेजहीन बाँमला आ: जिगु मिखा लिकया छलपोल यागु मिखा छुना जुये त्यना धका लिस: विल। थ्व खँ न्यना राजां मंत्री गणपिं लिस्यें सल्हा याना सोत। हे मंत्रीपिं ! छिमिसं सीकि थ्व जिगु धर्मकार्य ख:। दानयाना च्वनागु थासे आश्चर्य रूपं चरित्र सोवल थ्व वृद्ध ब्राम्हण सुजुइ ? घाथ्यें जिगु मिखा दान कया यंका थ:गु मिखा लिकया छुइगु खँला ?

हानं मिखा दान कावम्हनं ख:ला मखुला अथवा जिगु मनजक सोवम्हला यथार्थ सीकेमफु:। यग्गु जुइमा छिमिसं दान कर्म यानागु थासे दान विघ्न याय्मते निश्चय नं थ्व ब्राम्हण छलिया वम्ह खँ। जिनं थ्वयात चक्षुइन्द्रिय (मिखा) दान याय्गु पक्का याय् धुन। छिमिसं शोकसंताप याय्म्वा:। जिगु कार्य सफल जुइ छुंहे धन्दा काय्मते धका थ्व वृद्ध ब्राम्हण यात स:ता अति कोमल बचन याना थथ्ये आज्ञा जुल।

"हे वृद्धा ब्राम्हणजु ! छपिन्त मिखा दान काविज्याहुँ धका सुनां धाल, सुनां छोया हल अथवा थ:गु हे बुद्धि विज्यानागुला गथ्ये ख: ? संसारे थ:गु मिखा ल्होया दान विये धयागुनं आश्चर्यगु खँ ख:। लोके गुलि मनुत पत्यार मजूपिनं दइ, पत्यार यापिनं दइ।"

थुजागु ज्या दुष्कर चर्यया तपख: महाकष्ट दायक ख:। अथ्ये जूसानं जिनं दान वियेगु जुल थुगुखँ थन च्वंपि सकसिनं सीकेया लागी जि छपिंके न्यनागु ख:।

राजां थथ्ये आज्ञा जूगु न्यना थ्व ब्राम्हणं राजा यागु भाव थुइका धाल। हे महाराज ! जित गुम्हजा स्वर्गया देवराज इन्द्रं छोया हल अथ्येया कारणे छलपोल याके जिनं मिखा दान व्यूसा काय् धका इच्छायाना वया।

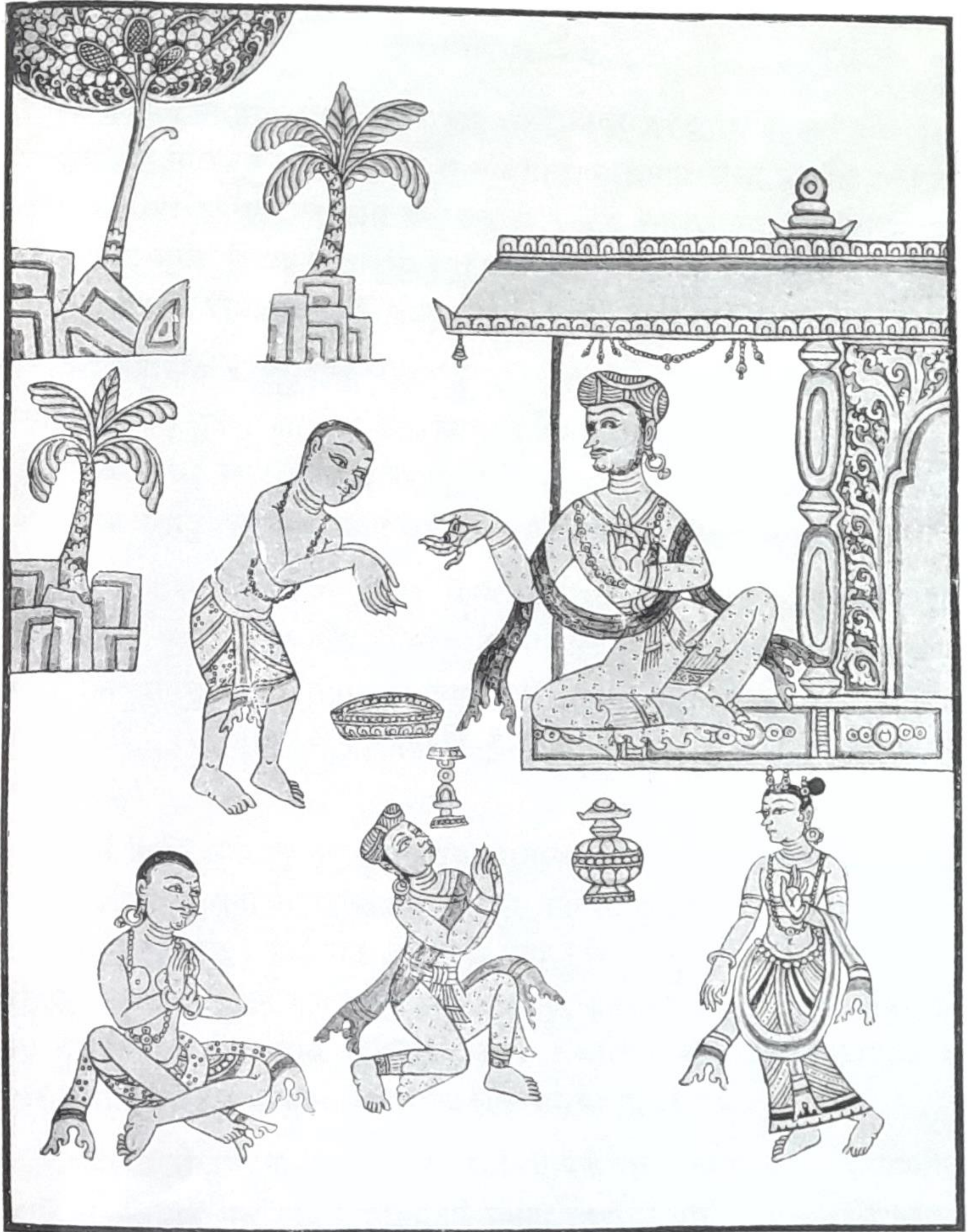
भो महाराज ! मने विषाद यायम्वाल जि फोनागु चक्षु (मिखा) दानयाना दानपारमिता या चर्य पूर्णयाना विज्याहुं । छलपोल या मनोरथ सफल जुइमा याकनं दान याना विज्यासा असल जुइ ।

वृद्धरूप ब्राम्हण थथ्ये धागु खँ न्यना शिविराजा विस्मय जुइका च्वन । देवराज थ्ये जाम्हस्यें छोया हम्ह धास्येलि तस्सकं असल जुल । निश्चयनं जि थुगु कार्य सफल याना तोत्ये ।

तर थ्व मिखा सुना लिकाइगु थ्वहे ब्राम्हणयात लिकाय्के चक्षुदान यानागु पुण्यनं दिव्य चक्षु उत्तम फल लाय् दइन धका इच्छा याना थः स्त्री सतीदेवी महारानी यात बोधयाना विज्यात ।

हे प्रिय स्त्री ! थ्व ब्राम्हणं पवं वगु छं न्यना च्वंगु दुः । जिनं थ्व मिखा छगो दान विया छोय् त्यना थ्व ज्याय् छनं विघ्न याय् मते, जिगु मनोरथ पूर्ण याइम्ह छ जुल । छगो मिखा मन्त धका छुहे जुइ छन्हु थ्व मिखा निग्वलं स्यना मखना वनीहे तिनि । जिगु जक मखु छंगुनं म्येपिं सकसिगुनं । छन्हु सकलें सिना वनीतिनी धास्येंलि छुकिया माया नित्यगु धर्म छगु थ्व नं खः । मिखा दान याना दिव्यचक्षु दया दानपारमितां पूर्ण याना भगवान् बुद्धया बोधिज्ञान प्राप्त याना मोक्षपुरे वास यावने, छुं धन्दा कया मने विषाद याय्म्वाः । ज्ञान बुद्धि उत्पन्न याना धैर्य या । थुगु अवसर लिपा वइ मखुः । आ छं सोकि चित्त लिसे खँल्हाना स्व । धैर्ययाना शुद्धमन जुइका च्वं धका स्त्रीयात वोधयाना थुह्म ब्राह्मण या न्ह्योने आज्ञा जुल ।

हे ब्राह्मण ! छ धन्य साधु खः छाय् धासा जि थगु मिखा ल्होया दान बियालि तत्कारणं बोधिज्ञान लाना दानपारमितां पूर्ण जुइका जगत हित याय् फय्क्य धयागु मनोरथ इच्छा पूर्ण याइम्ह सुवइ धका च्वनागु ताःकालं दत । आः छपिं विज्यात जि खुसि जुल । छपिंसं जिगु थ्व मिखा ल्होया जिगु ल्हाःते तया बिज्याहु छग्वलं मगासा निग्वलं बियमासां जि तयारि जुया । मिखा दाम काबिज्याःम्ह छोया बिज्याम्ह इन्द्र यानं थःथःगु मनोरथ पूर्ण जुइमा । आः थुगु अवस्थाय् थ्व मिखा सुनां ल्होईगु छपिसं ल्होया जिगु ल्हाःतिस तया बिज्याहुँ जिनं छपिन्त लः ल्हाना बिये ।

शिविराजं प्रजागणपिन्त दान धर्म याकं न दान यायन्‌ धासन्वना धर्म
न्ता पाला क दान याना च्वंवलं [illegible] यात्विक सायका [illegible]
[illegible] पन्हया मिखा [illegible] दान कावसं याम निग मिखा [illegible] याका स्याग [illegible] —

थथ्ये धागु राजाया वचन न्यना अन च्वंपि मंत्री काजी राजपुरूष तथा नारी गर्णपिसुंक च्वने मजिल ज्यूसा राजायात खँ न्यकेमाल । राजाया मिखा मदय्का कां जुइका कीसं गथ्ये सोया च्वनेगु थ्व कीगु कर्तव्य मखु: । थ्व ब्राम्हण यात राजां मिखा दान यायुत तयारि जुया निश्चय याना च्वने धुंकल छुयाय् धका नुग मछिका थ:थ:गु मने तया दु:ख जुइका राजाया न्ह्योने वया ख्वास्वया सकसिनं थुगु प्रकारं विन्ति यात ।

भो महाराज ! छलपोल जिमि पिता समान ख: । उकीं म्येम्येगु दानयाना विज्यासा असल जुइ । आ: थ्व ब्राह्मणयात छपिसं थ:गु मिखा ल्होया दानयाय् त्यन । छलपोल कांजुइका मिखां मखंका च्वनेगु दु:ख मजुइला ? थथ्ये याय्गुजा अयोग्य ख: दान दातव्य धयागु अतिनं उत्तमगु धर्म ख:धका सकसिनं सिया च्वंगु हे दु: ।

थुगु पुण्यनं छलपोलया शरीर दिव्य देह जुया धन जन ऐश्वर्य संपत्ति संपन्न जुया च्वन । थुह्म ब्राह्मणयात म्येम्येगु अनेक बस्तु विया संतोष याना विज्याहुं । मिखा दान याय्गु छता तोता विज्यासा भीं जुइ । छलपोलया मिखा मन्तधासा थ्व घोषवती नगर खिउँया वनि प्रजापिनि दु:खमन जुइ नुग:मछिका खोया च्वनीपिं आपालं दइ ।

हानं जिमि छुयाय्गु गुगु याय्गु जुया सकलया शोक सन्ताप जुइका च्वने मालि । दरवारे च्वंपिनि अथवा महारानीयानं शोकया अग्निस कुतुंवंका दाह जुइका दु:खयागु मि पुइका मृत्यु जुइ । आ: यात छलपोल यागु पुण्यं कीगु नगरे लक्ष्मीं वासयाना च्वंगुलि असंख्य धन जन रत्न सुवर्ण इत्यादिनं पुरे जुया जय मंगल जुया च्वंगु दु: । म्येगु देशया राजापिं समेतं खुसिजुया च्वन । आ:तक शत्रु धयापिं सुंमदया देशे राजा प्रजापिनि आनन्द जुया च्वन । थ्व छलपोल या प्रतापं ख: ।

आ: थ्व ब्राह्मणयात मिखा ल्होया दान वियेवं छलपोलया स्त्री महारानी या प्रजापिनि जिमिनं थन दरवारे च्वंपिनिनं अथवा छलपोल यानं छु गति जुइगु गुलितक विशोभा जुइका च्वने मालिगु खें: । थ्व दानशाला ग्वया दानयाना विज्यागु कार्यनं विघ्नजुया खिउँया वनी । कीसं लिपा जुइगु नं सोय्मा मिखा धयागु शरीरया शोभा दइगु छगू इन्द्रिय ख: । मिखा मदय्का रत्नया मालां कोखया बांलागु बस्त्र पुंसानं छुंशोभा दइमखु: ।

छु मजुगु दिव्य चक्षु समानं बांलागु मिखा ल्होया कां जुइका वनेवले छु:ख्वा: जुइगु ? गुलि बांमलाइगु जिमिसं धाय्मागु मखु: । छलपोल राजा मखुह्म थेंजुइ राजा जुया थ:थ्ये थमं छु मजूगु मिखा ल्होया कां जुइका विशोभा जुइका च्वनेवले शरीर या छु शोभा दनिला ? मिखां मखंका कां जुया च्वनेगु नं धिकार ख: । अथ्येया निम्ति मिखा दान विया विज्याय् मते मिखा धयागु दैव समान ख: मिखा मदंवले छु खनीमखु: गनं वनेगुनं समर्थ दइ मखु छह्मसिगु ल्हा: ज्वना जुइमालिगु अवस्थाय् तस्सकं बांमलाइ ।

थुलि धाय् धुंका ब्राह्मणयागु ख्वा: स्वया धाल । हे ब्राह्मण ! राजा यागु मिखा यंका छु: ख्यलेदु: ? ब्राह्मण धयाम्ह जा परोपकारिया गुरू ख: । वथ्यें पुरोहित धयापिनं अथ्येहे ख: ।

परयात दु:ख जुइगु ज्या याइम्हयात ब्राम्हण अथवा पुरोहित धाइमखु । तथा लोभि अहंकार या स्वभाव व अशुर्चिपि धर्म म्हमस्यूपि ज्ञानोपदेश बिये मफुपि ज्ञानोपदेश व्यूम्हयात अपहास याइपि थ:के ज्ञान मदुसानं ज्ञान दुपिन्त गिल्ला याइपि थुजापि ब्राम्हण जुइ मखु गुरू पुरोहित धकानं मानेयाय्त योग्य जुइ मखु: ।

परयात दु:ख मव्यूसे करूणा म्हसीका शील स्वभाव शुद्ध जुया शुद्धगु सुगन्धगु दिव्य भोजन याना संतोषी जुया धर्म म्हसीका ज्ञानोपदेश बीफुम्ह यात आचार्य ब्राम्हण तथा गुरू पुरोहित धका आदर सहित दानयाना प्रणाम याय्त योग्य जुइ । ब्राम्हण याचक तथा मेमेपिं दानका: वइपिन्त धन द्रव्य अन्न वस्त्र छेँ बुं रत्न तिसा थुजागु मात्र ख्यले दइ । परयागु मिखा लिकया थ:गु ख्वाले छुये धयागु खँ निराधार फुट्टागु खँ ख: । उकीं ज्यूसा मेगु धन द्रव्य यंकि मिखा छता काय्मते छुं प्रयोजन मदुगु ज्या याय्गु कर्तव्य मखु: थ:नं दु:ख परयानं दु:ख जुइगु कार्य याय्मत्य: ।

अथ्येया निम्ति जिमिगु खँ न्यना लुं वह: धन द्रव्य तिसा वस्त्र अन्न भोजन फल रथ किसि सल नय्गु तोनेगु इत्यादि छु छु काय्गु इच्छादु ? उगु २ बस्तु थन तयारि दु: धागु तक वियाछोय् कया यंको राजायात कांजुइगु मिखा छता ल्होय्मते ल्होय्केनं मते छं दान काय्नं मते थुलि जिमिगु बिन्ति दु: ।

थुगु प्रकारं मंत्री तथा अन च्वंपिसं धा:गु वचन न्यना थ्वमिखा दान का:वम्ह ब्राम्हणं थुमिगु ख्वा:स्वया नम्रता पूर्वकं जबाफ विल । हे मंत्रीगण तथा सकल सज्जन

बर्गपि ! जिगु खँ छगू न्यः हानं धायत्यना, दान यायगु धइगु धर्मया ज्याखः दान याइगु ज्या खँयनं याय्मते धका गने मत्यः । छाय् धाःसा थ्व फुकं धर्मकार्य विघ्न याय्गु जुइ ।यथ्ये विघ्नयापि धाको चित्तभ्रान्ति जुया उन्मादरोग धयागु वँ उई जुया दुःख सिये मालि । हानं भुजंग धयापि अर्जोगर (सर्प) जुया जन्मकया सछिदं दुःख कष्ट नया च्वने मालि ।

आः थन दान विइह्म सिया मन प्रशन्न जुया च्वने धुंकल थुकी गना विघ्न यात धासा थथ्ये जुइ धका मुनीश्वर पिगु वचन दुः । अथ्येया कारणे दान काःवह्म यात दान वीह्म यातनं दान वियेत थिक जुया च्वंगु बखते नं विघ्न याय्गु योग्य मजु ।

हानं थथ्ये दानपारमिताया ज्या फुकं त्यागयाना दान वियेगु कार्य, दान-अन्तराय धयागु मभिगु दुष्ट चित्त जुया दान याइह्मयात नाना प्रकारं खँन्यंका भिगुकार्य स्यंका विइ । थुगु अवस्थाय् दान वीत्यंह्मया मन भंग जुइ । हानं कावह्म सियानं मनोरथ पुरे मजुल ।

थथ्ये निह्मसीयां मनोरथ भंग याःगु पापं जन्मपत्ति दरिद्र जुया च्वने मालि । फोना नय्गु जुया (याचक) जुया नय्गु तोनेगु पुनेगु च्वनेगुलि दुःख जुया सोयां सोय् मय्का असिद्धि जुया महा दुःख शंकष्ट नय्मालि ।

थथ्ये लिपा जुइगु खँ मसिका पत्यार मयासे जुइ छन्हु मृत्यु जुयावनीवले थुजापि अन्तराभव धयागु दुःख भोग याइ ।

अन्तराभव धयागु छुःधासा थुगु जन्म तोता वना हानं म्येगु थासेनं मलास्ये विचे लाइगु यात धाइ । थुजापि वरावर खने दय्क अगति जुया छँ मया च्वमै मालिगु खः ।

थथ्ये भोग यानालि हानं नरके भोग यावनेमालि अथ्येया निमित्ते दान धर्म याइगु बखते फंचिगयाना कलहया खँ इत्यादि क्रोध वचनं खँल्हाना मवोकुसे दुःशील स्वभाव जुइमत्यः । वियेमखुसा जि लिहाँबने धयागु खः राजां वियाछोय् धया विज्यागुलि जि च्वना च्वनागु खः ।

थुगु प्रकारं ब्राह्मणं धाःगु खँ न्यना थुगु अवस्थाय् राजां आज्ञा जुल । हे मंत्री गणपि ! जिनं दान याय्त मनसुवा यानागुलि विघ्न जुइक खँल्हाय् मते छिपि सुंक च्वं ।

राजां थथ्ये धागु न्यना थुगु अवस्थाय् राजायात हानं मंत्रीगणपिसं विन्ति यात । भो महाराज ! थन दानशालाय् दयाच्वंगु बस्तु अनेक तयारि जुया च्वंगु दुः । थुजागु कथायंकि मिखाछ्ता काय्‌मते धयागु मात्र खः । दान वियेके मखु धया दानविघ्न यानागु मखु ।

थनंलि राजां आज्ञा जुल, हे प्रजागण मंत्रीपिं ! गुह्यसिनं थःत मागु बस्तु पवंवल उगु वस्तु दान याये । इच्छा मदुगु बस्तु दान याय् मजिल । गथ्येजा समुद्रे च्वंगु लःया तरंग यात हानं फसं पुइका च्वे थतयंके फइ मखुः समुद्रे चुइकयंके धुंकूगु वस्तु हानं लिहाँ वइ मखु । थथ्यें थ्व संसारे सकल बस्तु अनित्य धका भालप्ये माल । थमं भोग यानागु वस्तु भि मभि थमं हे भोगयानातिनि फुनावनि– भिगु खःसा आ अथवा लिपा भिगु लाभ जुइ । मभिगु नं मभिगुहे लाभ जुइ । दिन धयागु नं सदानं उथ्ये च्वंक वइ मखु । वने धुंकुगु अवसर हानं लिहाँ वइमखुः । अथ्येया निम्ति थ्व ब्राह्मणयात जि थःगु मिखा दान याय्‌गु अवसर वया च्वन कन्हे कंस धयागु खँ मखु । वरावर थ्व ब्राह्मण थथ्ये वइ मखु । जिगु मन नं आःथ्यें लिपा मजुइ फु । उकिं थ्व दानकार्य छिमिसं विघ्न याय्‌मते । थुलि धाय् धुंका मंत्रीगणपिं तथा म्येपिं सकसिनं छुंहे उत्तर विये मफया राजायात स्नेह माया जक तया सुंकच्वना स्वया च्वन ।

अनंलि शिविराजा नं वृद्ध ब्राह्मण या ख्वाःस्वया आज्ञा दय्‌कल । हे ब्राह्मण जु ! जिनं थ्व चक्षु (मिखा) दानयाय् त्यनागु स्वर्गे इन्द्रजुया सुख भोग याय्‌गु इच्छां मखु । हानं मर्त्यलोके चक्रवर्ति राजाजुया सुख भोग याय्‌गु इच्छां मखुः ।

खाली सकल प्राणी पिन्त हित जुइगु लोकपिन्त रक्षा जुइगु वोधिज्ञान लाना पुण्य वृष्टि जुइका प्राणी पिन्त सुख दान वियेगु कारणे थ्व मिखा दानयाय् त्यनागु खः ।

थथ्ये राजाया वचन न्यना भेशधारी ब्राह्मणजु अकस्मात् हाकुस्ये भयंकर रूपह्म कुपंछि (गृद्ध) छह्म मायां उत्पति याना राजाया न्ह्योने तया विल । पपुः चकंका थःगु शिर ल्होना राजाया मिखाय् त्वाथं थिया न्याय् त्यंह्मथ्यें तयारि जुया च्वन । थ्व भेषधारी ब्राह्मणं जुजु मिखा लिकया दानविये मलाबं गृद्ध वायायंके वोगु धका थ्व गृद्धयात उत्पति यागु जुल । उगु वखते नं किंचित् प्रमाणं मने संदेह मयासे करूणा दृष्टि वांलाना च्वंगु मिखां गृद्धयात सबैया राजां थथ्ये आज्ञा जुल ।

हे गृद्धपंछि ! जिगु शरीर समेतं छन्त दान याना नक्येगुलि जि तयारि दुः । मिखा निग्वलं ल्होया वीत अथवा नय्त वयाह्म खःला जिके छुं संदेह मदु छ्व वगु कारणं जक सिया च्वनी । राजां थथ्ये धया विज्यागु न्यना ब्राह्मणं विन्ति यात । भो महाराज ! वखत थिक जुल आः छलपोलं थःगु मिखा थमंहे लिकया दानयाना विज्याहुं । अनलि राजां ब्राम्हणयात थथ्ये आज्ञा जुल ।

ब्राह्मण श्रद्धया हं ते दास्यामि चक्षुरात्मनः ।
तत् भवान् सुप्रसन्नात्मा प्रतिगृहीतु महंति ।

हे ब्राह्मण ! जिनं श्रद्धातया छपिन्त थ्व मिखा लिकया वियेगु जुल । अथ्येया कारणं प्रसन्न मनयाना छपिसं जि दान यानागु छुं विघ्न मजुइक कया विज्याहुं । थन गृद्ध छह्मनं वया च्वंगु दुः । छुयावःह्म खः जिनं मस्यू छपिसं जक स्यू ।

इत्युक्त्वा स नृपश्चक्षुः स्वक वैद्यः समुध्दृतं ।
स्वय मादाय विप्राय तस्मै सं प्रददौ मुदा ।

थुलि धाय् धुंका थुगु वेलास थुह्म त्यागी शिविराजानं उफोस्वांथ्यें बांलाना च्वंगु जःगु मिखा छग्व छुं कष्ट मजुइक मिखा लिकाइह्म वैद्यराजं लिकाइथ्यें थमं लिकया निपा ल्हातिं ज्वना हर्ष प्रकट याना थुह्म वृद्ध ब्राह्मणजु यात दानयाना विज्यात ।

इत्यादिश्य स राजेन्द्रः शनैर्वैद्य समुध्दृतं ।
स्वचक्षुः स्वयमादाय ददौ तस्मै द्विजायते ।

थ्व शिविराजां हानं थ्व ब्राह्मणयात थथ्ये आज्ञा जुल । हे ब्राह्मण जु ! छिपिसं छग्वजक मिखा पवना बिज्यात जि निग्वलं वियेगु इच्छादुः कया बिज्याहुँ थुलि धया न्हापा यानाथ्यें आनन्द रूपं मिखा लिकाइह्म वैद्यराजं लिकाइथ्यें थमं थःगु खःगु मिखानं ल्होया थुह्म ब्राह्मणयात दानयाना बिज्यात । न्ह्योने च्वंह्म गृध्दं शिर ल्होना सोत ज्यूसा बवाना नये अथवा मिखा छग्व दाया यंकेगु ग्वसा यागुजा खः तर यंके मफु ।

थुगु बखते अन च्वंपिं मंत्री प्रजालोकपिं सकसिनं नुगः मछिका हाहाकारं विलाप यात । थनंलि ब्राह्मणरूप देवराज इन्द्रया थःगु मतीनं अति विस्मय चाया मनं खँल्हात । थ्व राजाया प्रताप त्याग चित्त पुनः चित्तया प्रभाव स्वया थुगु प्रकारं धाल ।

अहो आश्चर्य ! थ्व राजाया गुजोगु प्रभाव, गुजागु धैर्य, धंन्य २ थ्व राजा मनुष्य मखुः वोधिसत्वथ्यें च्वं । अवस्य नं सकलयात हित सुख याय्गु चित्त खनि । जिजा थ्व राजाया चित्तमात्र सोय्धका वयाह्म खः । धाथ्यें हे थःगु मिखा थह्मनंसं ल्होया दानयात आश्चर्यगु ज्याखः । जित वं थथ्ये याइगु मताया ।

थनंलि थ्व शिविराजा नं थःगु निग्व मिखानं दानयाय् धुस्यंलि थःगु मनं विचार यात । आः संसारे मनु जुया मिखानिपां मखंस्येलि केवल मिखा निग्वलं मदुस्येंलि थ्व राज्यया ऐश्वर्य अनेक सुःख भोग याना च्वनाया छुं प्रयोजन मदुः । प्रजालोक पिं हाहाकार जुया शोक संताप याना हाला च्वंगु शब्द जक न्यने मालि । आः जिनं छगू शून्यगु थासे च्वना बुद्ध धर्म संघ धका त्रिरत्न नाम कया दरवारे छगू शीतलगु थासे धर्मशाला दयके विया थुगु स्थाने बज्रासन याना ध्याने च्वनेगु ज्यायाय् माल धका विचार यात । थुगु वखते मिखादान काय् धुंकूह्म भेशधारी ब्राह्मणजुं शिविराजा या न्ह्योने च्वना थुगु प्रकारं आज्ञा दय्कल ।

हे महाराज ! छपिं मनुष्य खः धंन्य २ छपिंगु मनोरथ पूर्ण जुयेमा थुलि धया जि वने धका लिहां वन । शिविराजा छथाय् वने च्वना जित थन सुनां सुनां छुः छु धाः धका विचार याना पर्णशालाय् विज्याना त्रिरत्न लुमंका ध्याने च्वना विज्यात ।

थुगु अवस्थाय् सकल या शोक संतापं छ्याय् गुगुयाय् धका मने दुःख जुइका

च्वन । थुलि जुस्येंलि न्यान्हु खुन्हु सुये पर्णशालाय् ध्यानयाना च्वंह्म शिविराजा या थासे वने माल धका इन्द्रं विचार यात ।

इति निश्चित्य शक्रः स सर्वलोकं निरीक्षतः ।
ततश्चरज् ब्रह्मरूपं त्यक्तोद्याने स्वयं ययौ ।

थ्व राजा यात वरदान वियेमानि वनेमानि धका चिन्तना याना थ्व भेषधारी ब्राह्मण जुया च्वंह्म उगु अवस्थाय् ब्राह्मणरूप तोता थःगु इन्द्र रूपकया पर्णशालाय् ध्यानयाना च्वंह्म राजाया स्थाने थ्यंक विज्याना न्ह्योने दना आज्ञा जुल ।

"भो योगी ! छपिं सुःख ? थुजागु थासे च्वना छाय् ध्यान याना च्वनागु ? थथ्ये धागु न्यना राजां लिसः बिल । "शिविराजा धयाह्म जि खः । भिखा निग्व दान यानागु थनि न्यान्हु दत, जि अन्धाह्म मनु जुल । त्रिरत्न या शरणे च्वना ध्यान याना तप याना च्वनागु खः छपिसुः ख ? जित निश्चय याना आज्ञादय्का विज्याहुँ ।"

थथ्ये नम्र रूपं धागु वचन न्यना इन्द्रं धया विज्यात । "हे शिविराजा, जि स्वर्गभुवन या राजा इन्द्र खः जिथन छु छुःयाय्त वल जुइ छं सोकि । थथ्ये इन्द्रया वचन न्यना ध्यान याना च्वंम्ह राजां विन्ति यात ।

भो देवराज ! प्रणाम, छलपोल छुकारणे थन विज्याना जिनं मस्यू आज्ञा जुया विज्याहुँ । थुलि धाय् धुंका पुष्प धूप दीप गन्ध रस नैवद्य फल दक्षिणा मधि दुरु धौ इत्यादि सामग्री तयार याका थ्व देवराज इन्द्रयात श्रद्धातया पूजायाना विज्यात । थुगु वखते राजाया भावभक्ति एवं श्रद्धाया पूजा खना देवराजइन्द्रं आज्ञा दय्कल ।

हे राजर्षि ! शिविराजा ! छपिगु मनया भाव भक्ति हानं पिनेनं आदर सहित श्रद्धातया पूजायागु खना जि प्रसन्न जुयेधुन । आ छपिनि छु इच्छा दु ? बरदान बिये धया विज्याहुँ । थथ्ये देवराज इन्द्रं धागु वचन न्यना, शिविराजां विन्ति यात ।

भो देवेन्द्र ! महाराज ! कृपातया आज्ञा जुल जि खुसि जुइ धुन । बरदान फोनेत छलपोलया कृपां गृहस्थ धर्म च्वनेत गुलिमागु खः सकतानं पूर्ण जुया च्वंगुदुः । हानं राज्य अंग न्हेगु ऐश्वर्य नं जित पुरे जुया च्वंगुदु । राज्य अंग न्हेगु छु छु धाःसा (१) सल (२) किसि (३) रथ (४) सैन्य (५) धन (६) शस्त्र (७) देश प्रजागणपि खः ।

आः थुगु वखते जि मिखा निग्व मदया अन्धा जुया च्वंगुलि म्वाना च्वनानं छुयाय्, उकीं मृत्यु जुइगु इच्छा जुल जित थुगु वरदान फ्वोने।

थुगु प्रकारं राजाया वचन न्यना देवराज इन्द्रं आज्ञा दयकल। हे महाराज ! छपिसं थथ्ये धायगु योग्य मजु छाय् धाःसा मनुष्य जन्म धयागु दुर्लभ मेगु जन्मथ्यें मखु। आपलं चाहुला नं थुगु जन्म कायत थाकु थ्व संसार समुद्रं पारजुया वनेत मनुष्य जन्म जुया बोधिज्ञान लाना तथागतपद लाय्गु थ्वहे जन्म खः।

हानं छगु खँ धाय्त्यना– भो राजन् ! छपिसं सत्य अधिष्ठानयाना विज्याहुँ जिनं याय्। थथ्ये इन्द्रं धागु खँ न्यना राजां धया विज्यात। भो देवेन्द्र ! आमथ्ये जुस्येंलि जिनं सत्याधिष्ठान याये जुल। गथ्ये धाःसा, हे तथागत सम्यक संबुद्ध। जिनं थुगु जन्मे मिखा दान कावह्म अभिमानिक धाह्म छह्म ब्राह्मणयात थःगु मिखा 'निग्वलं' थमं ल्होया दान याय् धुन। थुगु ज्याय् सत्य साछि दुगु खःसा थुगु पुण्यं जित आः थथ्यें दिव्य चक्षु छग्व, ज्ञान चक्षु छग्व थुजागु निग्व मिखा दय्मा।"

थथ्ये राजां सत्याधिष्ठान यागु न्यना देवराज इन्द्रनं धया विज्यात। थ्व शिविराजा यात मिखा दान यागु पुण्यं सत्यया प्रभावं थ्व राजां सत्याधिष्ठान यानाथ्यें जुइमा।

एवं प्रकारं निह्मसिनं सत्यसाछि तया अधिष्ठान यागु अवस्थाय् शिविराजाया ख्वाले जवे उफो स्वाँ थ्यें बाँलागु दिव्यचक्षु हानं खवे पलेस्वाँ थ्यें जागु सुन्दर ज्ञान चक्षु निग्व मिखा उत्पन्न जुया सकभनं खना थःथ्यें थमं अद्भूताश्चर्य जुइका छुं लिपा मन आनन्द जुइका हर्षमान याना, धंन्य २ त्रिरत्न शरण, संबोधिज्ञान लाना सकल यात हित सुख जुइगु बोधिचर्य या ज्ञानकना उद्धार जुइगु लँ क्यने फय्मा। थथ्ये धया आकाशे थःस्वया प्रणाम यात।

थनंलि पृथ्वीस सकभनं खुता प्रकारं भूमि कम्पमान जुया छुंभचा जलवृष्टिनं जुया सकभनं शुभ कार्य यागु प्रभाव उत्पत्ति जुया प्राणी पिनि मन आनन्द जुया वल।

थुगु वखते स्वर्ग भुवने च्वंपि देवता पिसं दुंदुभि बाजा थाना ह्ःगु आकाश मार्गं मनोहरगु शब्द ताय् दया वल गन्धर्व धापिसं सुगन्ध पारिजात आदि पुष्पवृष्टि याना हल।

हानं फिगु दिशाय् च्वंपि देवतापिसंनं मंगल बाजाथाना स्वागत यात । हानं आकाश निर्मल जुया चःकना शरत् ऋतु (पौष माघ) महिनावलेथ्यें सूर्यया तेज प्रकाशमान जुल । किन्नर गणपिसं अष्ट सुगन्धया चूर्ण होला हःगुलि मिले जुइक वायु देवतानं शीतलगु फय्-वय्का सकलया मन आनन्द जुइक देशे शोभायमान याना बिल ।

स्वर्गया अप्सरादि पिसं अनेक बाजाथाना म्ये हाला रस यागु नं बौलाक शब्द ताय् दयावल । थुगु प्रकारं कोशलावती नगरे च्वंपि सकलया आश्चर्य जुया थःथःगु मने सुख आनन्द जुइका धंन्य २ फोगु देश महा मंगल जुया वगु कारण फो जुजु शिविराजा यागु दान पुण्य या प्रभावं खः धका सोका लेःलेः ताया मंगलोत्सव शब्द पिकया देशे तस्सकं उत्सव यात ।

दश दिशाय् च्वंपिं तथा बने च्वंपि देवतादि पिसंनं थुह्म शिविराजा पर उपकारी दयावान् त्यागी करूणावन्तम्ह खः प्राणीजन पिन्त उद्धार याय् गुलि जक कल्पना याना विज्याइम्ह खः, थुजाम्ह महान् दाता राजायात धंन्य प्रशंसा विया जिमिसं प्रणाम याना हया धका शब्द उच्चारण याना हल ।

थनंलि देवराज इन्द्रं शिविराजया ख्वाः स्वया धंन्य साधुकार विया प्रशंसा याना शुभाशीर्वाद न्यंका विदा कया थुगु थासं लिहाँ वना वने थ्यें का अन्तरधान जुया थःगु स्वर्ग भुवने थ्यंक विज्यात ।

स्वर्गया देवतापिं सःता थम दान कया हयागु निग्व मिखा वयना शिविराजा या त्याग चित्त व दानपारमिताया प्रभाव वयंगु परिचय याना सकल देवतापिन्त न्यंकल ।

देवतापिं सकसिनं धंन्य २ साधु त्यागी-परउपकारी शिवि राजा धका प्रशंसा याना हल । थनंलि शिवि राजां सकलया न्ह्योने मिखा कना न्हूगु दिव्य मिखां सकभनं स्वया हर्षयाना विज्यात ।

थुगु वखते शिविराजाया पत्नी सतोदेवी महारानी न्ह्योने विज्याना स्वामी महाराजयागु तुती भोःपुया ताउतों मिखा व वांलाना च्वंगु ख्वाः स्वया मिखाय् जक स्वस्वं विस्मय जुइका हर्षया खोवि हायूका विन्ति यात ।

भो स्वामी ! धंन्य २ दानया प्रभाव, सत्यया चमत्कार स्वयंदत, देवराज इन्द्र या चरित्रनं सिल । छलपोल या मनोरथ पूर्ण जुइगु जिनं सोय्फय्मा धया स्वामीया खवेसं नापं च्वना हर्षमान् याना च्वन ।

थनंलि मंत्रीगण तथा राजपुरूषपि अनच्वंपि सकल नारीगणपि मुना वया राजायात चाहुला नानाप्रकारं छत्र ध्वंज पताका बोय्का पूजा याना नमस्कार याय् धुंका शिविराजाया गुण यश कीर्ति जयशब्द उच्चारण याना वाजाथाना मंगलोत्सवया ज्या वयना न्हूगु वांलागु मिखा स्वेदया सकलया खुसिजुइका च्वन ।

थुलि जुइ धुस्येंलि शिविराजा उगुथासं दना वना दानशालाय् विज्याना हानं कावंपिन्त दान यानालि मंत्रीगणपिं तथा अनच्वंपि सकल एवं सोर्वपि प्रजा गणपि मुंका शिविराजां थुगु प्रकारं धर्मोपदेश विया विज्यात ।

हे प्रजागणपि ! जिनं दान यानागु या प्रभाव सकसिनं खने धुंकल । फुसा बने च्वना मफुसा छगू पर्णशालाय् च्वना नित्यगु छुछु धका विचार याना एक चित्तं ध्याने च्वना समाधि याय्गु जिनं इच्छा याना ।

थ्व अनित्य आत्मा शरीर यात त्यागयाना दानपारमिताया लें बुलुहुं वना मोक्ष खंकेगु खनीगु म्हसीगु ज्ञानदीप (मत) च्याके फय्केगु संवोधि वोधिचर्य धयागु ज्ञान सकसिनं अलसी मचासे सीका न्हापालाक स्वभाव शुद्ध जुया शील धारण याना क्षान्ति धर्मया व्रतयाय् फय्केमा ।

थुलि आज्ञा जुया उगु थासं दना वना हानं पर्णशालाय् विज्याना ध्याने च्वना त्रिरत्न लुमंका समाधि योगे स्थीरासनं च्वना विज्यात ।

उगु थासे मंत्रीगणपिसं विचित्रगु छत्रं कुइका अष्टमंगल चिन्हया ध्वांय् पताक वोय्का महामंगलया शोभायमान जुइका शिविराजायात तस्सकं स्वागतयाना तल । बरावर सकल वना राजां देशना याइगु न्यंवनीपिं आपालं दया वल । पर्णशालाय् विज्याना शिविराजां धर्म देशना याइगु थथ्येखः ।

हे मंत्री गणपि ! तथा म्येपिं सकसिनं ध्यानतया न्यः । जिनं मिखा दान यानागु पुण्यं थुगु हे जन्मे आपालं योजन पुला सकभनं खने दुगु दिव्य चक्षु ज्ञान चक्षु मिखा दय्का थ्व अमूल्यगु रत्नया मिखा जित प्राप्त जुल । दान पुण्य धयागु धर्मया चिन्ह खः । धर्मया अर्थ प्रज्ञा ज्ञान म्हसिया वइगु, थ्व याय् मत्यः थ्व याय् त्यः सत्य

असत्य-धर्म व पाप फुकं इना वइगु मिखा जित वत । दान धर्म यानागु पुण्यया प्रभावं लाभ जुइगु वोधिज्ञान खः । खुंनं खुया यंके फइ मखु: । राजां हरणयाय् फइगुनं मखु: । लखं नं चुइके फइगु मखु:, फसं पुइके फइगुनं मखु: । अग्नि भस्म याय् फइगुनं मखु: । हानं राग, द्वेष, मोह, माया, तृष्णा, लोभ, क्रोध, इत्यादि नं दु:ख विये फइगु मखु । अनेक रोगादि कष्ट जुया दु:ख जुइगुनं मखु: । अकस्मात् नाना प्रकारं दु:ख जुइगु राजभय, अग्निभय, वायुभय ल:या भय, खुंया भय, मल:या भय, भूकम्प जुया स्यनीगु पृथ्वीया भय, थुजागु अष्टमहाभयं दु:ख जुइगु नं मखु । हानं देवतादि नवग्रह भूत प्रेत पिशाच, डाकिनी, इत्यादि पिंगु दोषं धका दु:ख पीर जुइगुनं मखु । तस्सकं भूमी कंप जुल धासा पृथ्वी पर्वत आदि सकभनं सनो, वथ्यें दान पूण्यया वलं सकभनं धर्मया भिगु शब्द सकभनं यश कीर्ति प्रचार जुया जय मंगल जुइ ।

हानं झिगु भूमि थ्यंकनं धर्म गण्डी (धयागु धर्मया नगरा) था:गु शब्द ताय् दया अन चर्वंपि सकसिनं मंगलया बाजाथाना उत्सव याइ । दान धर्म यानागु पुण्यया प्रभावं थुजागु दइधका सीका थमं फु:फु: थ्ये त्यागचित्तं दानयाना परप्राणी पिन्त दु:ख मव्यूसे सुखयाना परउपकारी जुया मनुष्य या जन्म सफल याना जुइ फय्कि ।

थुगु प्रकारं उपदेश विया न्यंकूगु ज्ञानया अमृत रस पानयानागु तुल्य जुइक न्यना सकल या मन संतोष जुइका धंन्य २ शिविराजा या ज्ञान, महाकरूणाबन्तम्ह शान्त चित्त कृपालु दयाधारो त्यागी शुद्धमन अहिंसावादी शिविराजा वोधिसत्व यात वारंवार नमस्कार दु: धका सकसिनं प्रशंसायाना च्वन ।

थथ्येहे हानं विद्वान् धार्मिक शिविराजा यागु चित्तया गंभीर प्रभाव खना सकल देव मनुष्य दैत्य गणंपि खुसि जुया प्रशंसा मयापि मुंहे मदु । सकसिनं ध्वजा पताक बोय्का जय मंगल या ध्वनि पिकया आनन्दं वासयाना च्वन ।

थुगु प्रकारं आपालं काल दिन वितेजुया वर्स्येलि देह तोता वनेत मंत्री तथा प्रजागण पिन्त स:ता थथ्ये आशिर्वाद विया विज्यात । हे प्रजालोकंपि ! सकल या शुभ मंगल ऐश्वर्य आनन्द जुइमा आयु: वढे जुया निरोगी जुइमा । देशे उत्पाद अनावृष्टि अतिवृष्टि दुर्भिक्ष्य गुवलें मजुइमा । दरिद्रंपि धनिजुया, रोगींपि निरोगी जुया, पापींपि धर्मया शरीर जुया कोशलावती नगरे सदानं महा मंगल जुइमा । प्रजा सदानं पिनि धर्मचित्त उत्पत्ति जुया सुखी जुइमा ।

थथ्ये आशीर्वाद बिया बिज्यागु न्यना सकल प्रजापिसं तथास्तु याना जय पुकार यात ।

प्रान्तं स्त्रिरत्नं स्मृति मादधानो
विहाय देहं दिन मारूरोहं ।
स्वर्गे ऽप्यु षित्वा स जग द्धितार्थं
संबोधि चित्त प्रचरं शुभार्थं ।

थनंलि त्रिरत्न लुमंका शिविराजानं थःगु शरीर तोता स्वर्ग लोके (यामा भुवने) वासयाः विज्यात । जगत् हितार्थे संबोधि चित्त याना शुभ कल्याण जुइगु धर्म अन च्वंपि देवता पिन्तनं कना विज्यात ।

यदेयं भगवान् पूर्वं सर्वसत्व हिताशयः ।
दत्वा स्वदेहजं चक्षुः प्राकरो द्धर्मसाधनम् ।

गुह्यजा थ्व शिविराजानं सकल सत्वपिन्त हित व सुख जुइगु बोधिज्ञान लायया निम्ति थःगु शरीरे च्वंगु मिखा निग्वलं थमनं ल्होया दानयाना दानपारमिता साधन याना वंह्म, आः थुगु समये म्येह्म मखुः । जिगुहे छगू जन्म खः सोकि धका भगवान् बुद्धं थःगु पूर्व जन्मना खं न्ह्यथना विज्यागु न्यना उगु सभाय् च्वंपि सकल या मन संतोष जुया सकसिनं ल्हाः बिन्तियाना भगवान् बुद्धया ख्वाः स्वया थथ्ये प्रार्थना यात ।

भो भगवान् बुद्ध ! (शास्ता) छलपोलं न्हापाया जन्मे थःगु मिखा थमं लिकया अर्थिजन यात दान याना वगु पुण्यया प्रभावं थुगु जन्मे दिव्यचक्षु, ज्ञानचक्षु मिखाप्राप्त जुया सद्धर्मया कीर्ति लाभ जुया तथागत धायका देव मनुष्यादि दैत्यपि सकलया परम पुज्य गुरू जुया बुद्ध भगवान् जुया विज्यात ।

छलपोल धंन्य २ शाक्य कुलया मुनि (शाक्यमुनि) तथागत धन्य २ शिविराजा धका सकसिनं साधुकारयाना दनावना वसपोल बुद्ध भगवान् यात स्वचा चाहुला पालिस भोःपुया विदा कया थःथःगु आश्रमे बास याःवन । ० ।

-:◡:-:◡:- थुलि बोधिसत्व शिविराजा या खं समाप्त जुल -:◡:-:◡:-

मैत्री वल नृपावदान

नमः सर्वबुद्ध बोधिसत्वेभ्यः

सकल बुद्ध बोधिसत्व पिन्त नमस्कार

थनंलि हानं सभा मण्डल दय्का न्हापाथ्यें भगवान बुद्ध ध्याने च्वना बिज्यात। थुगु बखते अन उपस्थित जुया च्वंपिसं हानं मेगु खं न्यनेगु इच्छा याना च्वंगु सीका आनन्द भिक्षुं भगवान यात प्रणाम याना थथ्ये विन्तियात।

भो सर्वज्ञ गुरू! थन उपस्थित जुया च्वंपिं सकलया हानं मेगु संबोधिज्ञानया खं न्यनेगु इच्छा याना च्वन, बखत थिक जुल आज्ञा दय्का बिज्यासा सकल या मन आनन्द जुइ।

थथ्ये आनन्द भिक्षुं विन्तियागु खँ न्यना भगवान बुध्दं मिखाकना सकभनं स्वय्धुंका आनन्दयागु ख्वा स्वया आज्ञा दय्का बिज्यात। हे भिक्षुगणपिं! न्हापा सत्ययुग या कालय् पृथ्वीस केतुमती धइगु देशे ज्ञानवल धयाह्म राजां राज्य भोगयाना च्वंवले उगुदेशे प्रजागण पिंसं मभिंगु आचरणे लाना फिगु अकुशल कर्मे भुले जुया पापं ताप जुइका दुष्ट जुया सद्धर्म चर्यंयात अभिमानं निन्दा याना मूर्खबुद्धि जुइका मभिंगु आचार याना धर्मयाना जुया धका हाला जुल।

थथ्ये असत्ययात सत्य सत्ययात असत्य भाषायाना जूगुलि उगुदेशे आपालं अमंगल मात्र जुया प्रजापिं सकलया हाहाकारं दुःख जुल। बखते जल वृष्टि मजूसे कुबखते वृष्टि जुइगुलि अन्न इत्यादि अभाव जुया नय्गु तोनेगुलि अति कष्ट जुल।

थुगु अवस्थाय् अन देशया मनुष्यपिन्त जलवृष्टि जुइका सुखया निम्ति स्वर्गलोके यामा भुवने विज्याम्ह बोधिसत्वं सीका थुगु केतुमती देशया ज्ञानवल क्षत्रि राजाया स्त्री प्रज्ञामती महारानीया गर्भं जन्म जुया क्रमशः मैत्रीवल राजकुमार धाय्का लिपि शिल्पकला राजनीति धर्मशास्त्र आदि विद्यां पारंगत जुइका युवावस्था जुस्येंलि मैत्रीवल राजकुमारं मित्रावती देवी विवाह् याना विज्यात ।

थ्व मैत्रीवल राजकुमार गुजाह्म धाःसा आपालं त्यागी दयावान लोकपिन्त हित सुख याय्गुलि जक उत्साह् ह्म । कुलधर्म या आचरण असत्यतोता सत्यगु आचारे च्वना थःनं परनं कल्याण जुइगुलि धीरवन्त जुया भिंगुगति प्राप्त याय्या कारणे अर्थिजन पिंगु उपरे करूणाचित्त वंका सदानं दान याय्गु जक मन जुया च्वंह्म ।

चतुर्ब्रह्म विहार धयागु मैत्री, करूणा, मुदिता, उपेक्षा, ह्मसीका थुकीयागु चर्य थमं याना लोक पिन्तनं कना याका सकलयात धर्मया लँय पलाछिका च्वनीह्म । थुजाह्म मैत्रीवल राजकुमार युवराज या वेद व्वना मां अबु (राजा रानी) पिन्त द्यः भापा तस्सकं सेवा याना च्वन ।

छन्हु अबु (ज्ञानवल राजा) स्वर्गवास जुस्येंलि केतुमती देशे थः राजा जुया अबुया पालाय् स्वयानं आपालं बाँलाक राज्य शासन बाँलाका प्रजापिन्त सुखी जुइका मैत्रीवल महाराज धाय्का विज्यात ।

थुगु प्रकारं मैत्रीवल धयागु नामयात ल्वेःक थःव पर या सुख दुःख ह्मसीका मैत्री भावना याना सकल यात दुःख मवीगु अर्थात् म्वाना च्वतले परजनपिन्त उद्धार याय्गु कर्तव्य सम्झे जुया वलया विशुद्धि एवं अर्थ ह्मसीका सदानं स्नेह् या प्रेमया रस तोंका सकल मित्र भावं खुसियाना आनन्दं राज्य भोग याना च्वन ।

क्रोधं परस्पर द्वेषभाव याना ल्वाना उपद्रव पिकया देशे अमंगल जुल धयागु शब्द गनंहे मदेका सदानं नम्रता स्वभाव सकभनं जुइका देशे प्रजापिनि आनन्द जुया च्वंगु न्यना, अत्यन्त हर्षोत्सुक व मंगलोदय जुइगु दानपारमिता या कार्य थमनं याना प्रजापिन्तनं याका देशे शुभ कल्याण जुइगु प्रजापिनिनं सर्वदा जय मंगल जुइगु सत्य असत्य, पाप धर्म, ह्मसीका धर्मया लँय पला छिकेगु निम्ति देशे तोल पत्तिकं विद्वान् वर्गपिसं सद्धर्म कथा व्याख्या याकाः प्रजापिन्त आनन्द जुइक राज्य भिनकं चलेयाना च्वन ।

क्रमशः राजाया कुले महारानी या गर्भं सन्तान (कार्यपिनं) दया कुल प्रकाश जुल। थनंलि छन्हु राजाया मने दानशाला दय्का सकल अर्थिजन पिन्त दान याय्‌गु विचार वल। थः माता स्त्री महारानी मंत्री जनपिं लिसे सल्हायाना दान याय्‌गु थाय्‌ (दानशाला) दय्‌के बिया थिक याना बिज्यात।

थुगु प्रकारं दानशालाय्‌ थ्व महाराज महारानी सहित बिज्याना सकल सत्वपिनि नं याय्‌ मन दइगु तालं ज्यायाका देशे तोल पत्तिकं खबर बिया दानकाः वपिं सकलयात दान बीगु बस्तु इत्यादि फुकं तयारि याना गुरू निसें यथा क्रमं दान बिया ज्या आरंभ याना बिज्यात।

थ्व राजां दान यावले स्वभाव शुद्ध जुया शीलया ब्रत थमं एकचित्तं धारणयाना म्येपिन्तनं याका भिंगु उत्सव याना प्रचार याना बिज्यात।

न्हापालाक धर्म क्षान्ति या ब्रत धारण याना म्येपिं सकलयातनं मैत्री, करूणा, मुदिता–उपेक्षा, थ्व चतुर्ब्रह्म ह्मसोकेबिया सद्धर्म या चर्य थमंयाना सकलयातनं क्रमशः याकल। धर्मयाय्‌ वले धर्म ह्मसोकेत न्हापां थय्येयाना तिनि थःथःगु मन शान्ति जुया वइ। त्रिरत्न लुमंकेत ध्यान पारमिता ह्मसीका चित्तपात गनं पिमछोस्ये क्वातुकेगु ज्याय्‌ वःलाह्म जुया ज्ञानया रसपान याय्‌गु प्रज्ञा शून्यता धका ह्मसीका प्रथम शील समाधि प्रज्ञा थ्व स्वंगुलि दश कुशल कर्म अग्रसर जुइगु आर्या अष्टांग मार्ग पलाछिना वनेत मूख्यह्म जुइ।

एवं प्रकारं सकल यात बरावर न्यंका मैत्रीबलराजां थः स्त्री नापं दानशालाय्‌ च्वना जगत्‌ या निर्म्ति दानयाना च्वन। थुगु धर्मया प्रभावं देशे प्रजापिनिनं विघ्नोपद्रव छुंमजुया सकभनं शुभ कर्मया उत्साह वृद्धि जुइगु महामंगल जुया सकल या मन आनन्द जुइका च्वन।

छुं लिपा देशे राजा प्रजा सकल या जय मंगल जूगु खना सहयाय्‌ मफुपिं मार कर्मेलापिं अपराधि हिंसक पापित न्याह्म यक्ष (राक्षस) पिं मनुष्य रूपकया चाहुला बनान्तरे थ्यंवले छथाय्‌ आराम कया च्वन।

उगु वखते मैत्रीवल राजाया दान कावइपिं अर्थिपिन्त क्षीर भोजन याक्येत लहिना तःपिं साया वथान छोय्‌ हःपिं बने यक्षपिसं खना सा रक्षा याइपिं मध्ये छम्ह नायः जुया च्वंह्म गोपाल ब्राह्मण याके न्यना स्वत।

थ्व सा सुना लहिना त:पि खः ? छंगु नां छु ? गोपालं जवाफ बिल, "जिगु नाम गोपाल खः ब्राह्मण जाती, थुपि सा फुकं मैत्रीवल राजायापिं खः ।"

यक्ष पिसं हानं न्यन, "थुलिमछि सा छुयात लहिना त:गु ? "

गोपालं जवाफ विल– बराबर सानं दानयाना यज्ञ याना च्वंगु दुः । हानं दुरू तोंकेतनं लहिना त:गु खः ।"

थथ्ये धा:गु खँ न्यना यक्षपिनि सल्हा यात । छीपिं यक्ष राक्षस हिंसक ला हि नया जुयापिं खः थ्व मैत्रीवल राजा छह्म त्यागी जुया धाः धाः पिन्त धाः धा:गु दान बिया नका तोंका संतोष याना च्वन धा:गु खं न्यना वयापिं खः । छीपिं नं वना व राजा यागु ला हि दान व्यूसा कया संतोष जुइक भोजन यावनेनुः । थथ्ये सल्हायाना स्यूसानं मस्यूपह् याना जिपिनं ब्राह्मण पिखः दान कावंसा जिमितनं दान बीला धका गोपाल ब्राह्मण याके न्यन ।

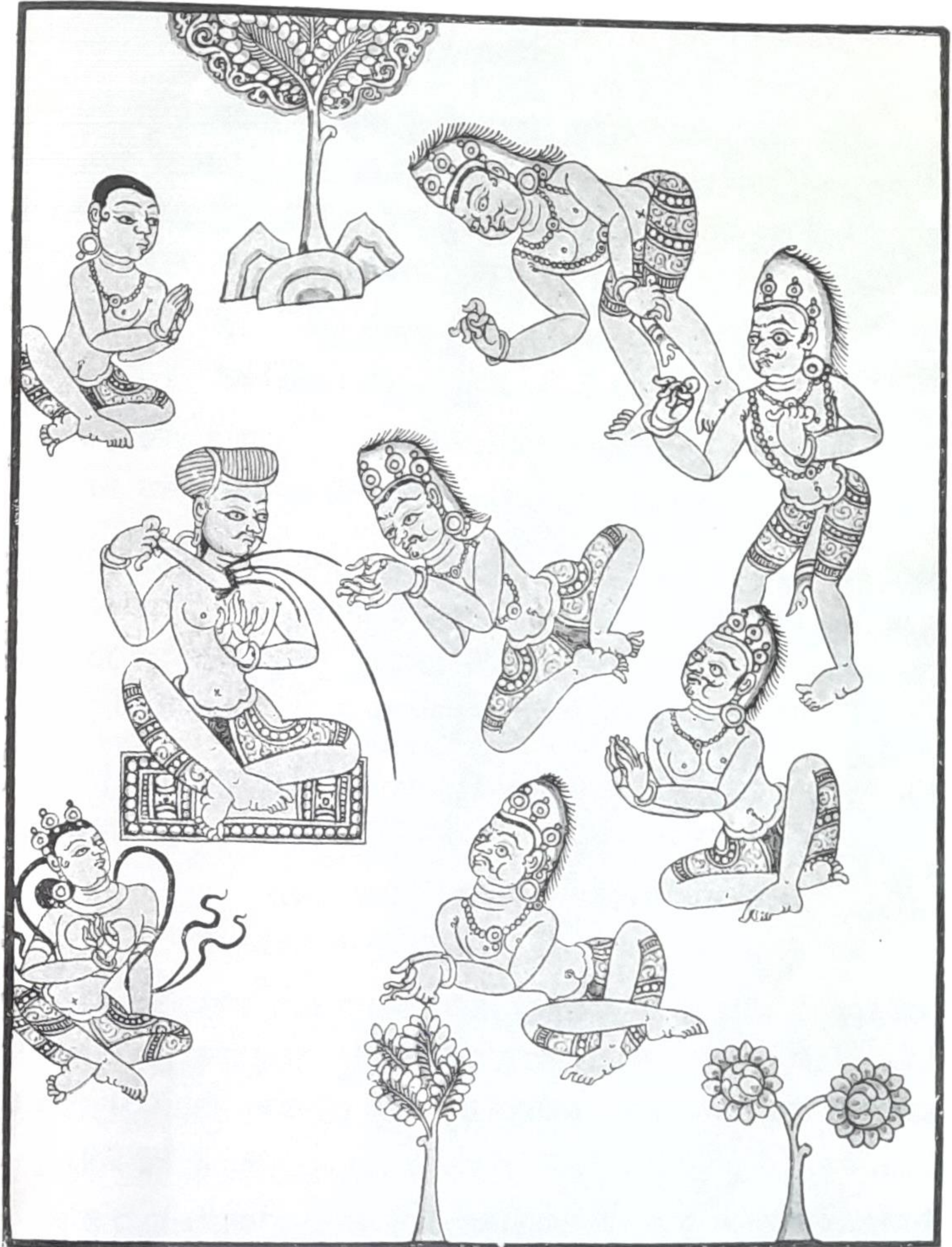
गोपालं धाल– "छाय् मबी अवश्यनं दानबी, थथ्ये धास्येंलि न्हिला यक्ष पिसं जिपिं न्याह्म मुना कन्हे वेगु जुल राजायात न्यंका व्युः । थुलि धया यक्षपि न्ह्योने वल । गोपालं हानं धाल– राजा यात न्यंकाबी, तर थथ्ये न्यंकेम्वाः सरासर त:प्यंक बिज्याहुं दान बिया संतोष याना बिज्याना च्वंगु दुः ।

थुलि धया थः पासापिं मुना सा फुकंमुंका इले लिहाँ वन । राजदरवारे थ्यंका मामागु थासे सातया थ:थ:गु ज्या नये तोने याना वने न्याह्मस्यें धयाह्:गु खवर नं राजायात न्यंका विल ।

तद्विज रूपमाधाय चरेमहीह साम्प्रतं ।
इति तदुक्त माकर्ण्य सर्वे ते परिबोधिताः ।

कन्हे खुन्हु थुपिं न्याह्म यक्ष राक्षस यागु रूप तोता, ब्राह्मण या भेष कया मैत्रीवलराजा या दान वोगु थासे थ्यंका छक्वये सुंक च्वना च्वन ।

थुमित राजां स्वया आदर तया स:तल । राजाया न्ह्योने वना शुभाशीर्वाद बिया प्रणाम याना जिमित भोजन दान याना संतोष जुइका बिज्याहुं धका बिन्ति यात ।

मैत्रीवलरुरु दान अयूचना सुनांछ्व मलउगुवरु दानविया धर्मयानाच्वंगु छुं
काल व्स्यंसि मायंछ्याया ह्पिंयाक्रस्न्यास्वसिनं मनूया ला हि दानयासा
साकनयाव्नअयून्यना थःगू ला हि नकूगु सीका ञ्ञ दवैयपिंव्याव्गास
यानाचक्राया गू विश—

राजां खुसिजुया थुमित तृप्त जुइक भोजन याक्येत थिकया धका ज्याय् च्वना च्वंपिन्त धया विज्यात। अन ज्याय् च्वना च्वंपिसं राजाया वचन तथाऽस्तु याना हृतासनं वना सागु नयगु सुभोजन हया शुद्धगु थासे फेतुका न्ह्योने तया विल। राजा दनावना थ्व दान भोजन याना विज्याहुँ धया विज्यात।

व्याघ्रा स्तृण मिवाहर्तुं मनुक्ता एव मब्रवन्।
एवं विधं महाराज श्री मान्तं भोजनं ययं।

यक्ष राक्षस ब्राह्मण भेषकया वःपिसं थथ्ये विन्ति यात। "भो महाराजा! धुं धया पिसं घांय् नइ वले थ्यें" जाःगु थुगु विधान या भोजन जिमिसं याय् मखुः।"

थथ्ये धास्येंलि राजां हानं धया विज्यात। थुजागु तालं भोजन यायगु इच्छा मदुसा, गुजागुतालं भोजन यायगु, हे ब्राह्मणपि! यदि थुगु विधानया भोजन यायगु छिमि इच्छा मदुस्येंलि गुजागु विधानया भोजन यायगु इच्छादुः व्यक्तयाना धा। तर्यांहि धाय्त मछाले म्वाः छिमि इच्छादुगु धा भोजन थिक याना वी त्यना।

राजां थथ्ये धया विज्यागु न्यना थुपि सकलें तस्सकं लय् ताया, बोधिसत्व राजा यागु ख्वाःस्वया थुपि ब्राह्मण रूप कया वःपि यक्ष राक्षसपिसं थथ्ये विन्ति यात।

इति सोष्माणि मांसाणि नराणां रूधिराणि च।
अत्यन्त पानमाहारं यक्षेभ्यो देहि तन्नृपः।

नक्तिनि स्याना तःगु न्हूगु अत्यन्त क्वागु मनुष्य या ला हि तया नयगु इच्छा दुः। हानं क्वागु हि तोनेगुनं यक्ष राक्षस पिनि स्वभाव खः। थुजागु विधानं आहार जिमित थिकयाना ब्युः। भो महाराज! थुगु तालं भोजन दान यासा जिमिगु इच्छा पूर्ण जुइ।

थुलि धयालि थुपि न्याह्म यक्ष पिसं थःथःगु यक्ष स्वभाव या राक्षस मूर्ति धरेयाना थ्व राजाया न्ह्योने वया याकनं दान ब्युः जिमि नय् पित्यात धका हाला च्वन।

थुगु वखते राजां थुमिगु भयंकर मूर्ति तार्उति स्वया विचार यात। अहो आश्चर्य! न्हाचः ब्राह्मण धका मनुष्य रूप जुया च्वंपि आः तुरन्त उगु रूप तोता–गुलिच्यागु ह्याउंगु मिखां स्वया धः वा पिकया सियूगु भुयूगु सं फुकं फं फं ववकया,

ग्वारांचिगु न्ह्याय् प्वालं फुइ फुइ याना वा न्ह्यया घ:वा खने दयक पिकया त:बलागु म्हुतुसि थर थरं खाका गथ्येजा आकाशे ल: अथवा कुं ल्वाक: ज्यागु बचुगु हाकुगु सुपाय् थ्यें वांमलागु ग्यानापुगु रूप वयना मनुष्यया ला हि नयाहि धा: वल ।

थुपिं मायारूप चतक या:वपिं मखु: । धाथ्यें यापिं पिशाच यक्षरूप राक्षसपिं ख: । थन वया जिमिगु तालं नक्ये फुला फुसा भोजन नकि मफुसा थुगु उत्तम देव महर्षि राजा अथवा मनुष्यपिगु भोजन जिमित इच्छा मदु धागु खंया तात्पर्य जिनं वांलाक थुल ।

थुपिं पिशाच यक्ष राक्षस अवश्यनं ख: । लँय् वय्त जक ब्राह्मण धका मनुष्य जुया वल । थुमिसं धा:गु भोजन मनुष्यया ला हि तया नय्गु इच्छा पूर्ण याय्त थन सुनां नकी, सुनां मनुष्य स्याइ, सु: मनुष्य यात स्याय्गु ?

थथ्यें मनकल धा:सा थुपिं निरास जुया लिहां वनीपिं जुल । थुमित निरास मयासे थुमिगु इच्छा पूर्ण याना तृप्त जुइक अर्थात् थुपिं पिशाच राक्षस तय्गु तालं तृष्णा पूर्णयाना भोजन दानयाय् फुसा जिगु दानपारमिता पूर्णयाय्गु इच्छानं ख: । आ: थिक जुल थुमिसं धा:गु तालं भोजन दानयाना थुमित संतोष याय्गु अवश्य जुल धका एवं प्रकारं चिन्तना याना विज्यात ।

थुलि विचार याय् धुस्येंलि आ: थुमित सन्तोष जुइक भोजन याय्त सद्य मांस या विषये जिनं परप्राणीपिं मस्यास्ये थ:गु हे शरीर या अंग थमं ध्यना ला नका, हिनं तोंका संतोष याय्माल धका निश्चय याना थुपिं न्याह्म यक्षपिगु ख्वा स्वया आज्ञा जुल ।

हे यक्षपिं ! छिमिसं धा:थ्यें जिनं थ:गु शरीर या ला ध्यना दानया रूपय् छिमित ला नका हिनं तोंका संतोष याय्गु अवश्य जुल । छिमिसं छुं संदेह काय् म्वाल । ला हि जक मखु: थ्व शरीर समेतं जिनं दानयाना ला हि नका मृत्यु जुइत जि तयारि जुये धुन । पर जन अर्थात् पर प्राणी पिंगु शरीर घाटक याना ला हि दान मयास्ये जिनं थ:गु हे शरीर यात थमं हे घाटक याना ला हि दान याय्त जिगु मन उत्सुक जुल ।

क्लेश धयागु पापया अग्नि दाह जुया च्वंगु यात धर्मयागु लखं लुना शीतल यायथें जिगु मन शान्त जुल। थ्व जिगु तःधंगु भाग्य खः। थ्व भिगु ज्या प्राप्त जूगु अवसर हानं हानं वइ मखु। थ्व शरीर त्याग याना ला हि नका दानपारमिता या कार्य सफल जुइत यक्षगणपिं न्याह्म न्ह्योने वगु खः।

परजन हित व सुख याय्‌त संम्यक संबोधिज्ञान लायगु थुगु सुअवसर न्ह्योने थ्यंकवल धका जिनं सीके धुन। बिस्तार मयास्ये जिनं शरीर दान याय्‌ त्यना धका राजा अत्यन्त हर्ष प्रकाश याना खुसि जुया थथ्ये धया विज्यात।

"भो यक्षगणपिं! जिनं मनं तुनागु ज्या सफल याय्‌त ला हि दान यानागु छिमिसं भोजन याना तृप्त जुइक नया संतोष जुया आशीर्वाद विया लिहाँहुँ।"

थथ्ये राजां आज्ञा दय्‌का विज्यागु खँ न्यना थुपिं न्याह्म यक्ष राक्षसपिं अतिनं लय्‌ ताया, राजा यागु ख्वाः स्वया विस्मय जुइका थथ्ये विन्तियात।

"अहो धंन्य महाराज! अर्थिजनपिंगु मनयात संतोष याना दान यायगु इच्छा याना विज्यात जिपिं खुसि जुया आशीर्वाद विया लिहाँ वने।"

थुगु प्रकारं यक्ष पिंसं धागु खँ न्यना राजानं खुसि जुया विज्यात। गथ्ये जा रोगी तय्‌सं थःगु रोग मुक्तयाय्‌त वैद्यराज सःता नाडी क्यना बिन्ति याइथ्यें, थुह्म राजानं थःगु इच्छा पूर्ण याय्‌त मंत्रीगण तथा राजपुरूषपिं सःता विज्यात।

थुगु समये राजां थःगु शरीर या ला थमं ध्यना दान याइन धयागु निमित्त सीका थुगु स्थाने च्वंपिं सकलया मन आकुल व्याकुल जुइका सकलें दना वना राजा यात स्नेह तया विन्तियात।

"भो देव महाराज! छलपोलं छु ज्या याना विज्याय्‌ त्यना? प्रजागणपिंगु उपरे कृपातया एवं थः स्त्री परिवार पिंगु समस्यानं लुमंका ज्या याना विज्याहुँ।"

"थुगु शरीरनं रक्षायाना परजनपिनं उद्धार जुइगु तालं दानयाना विज्यासा जक सकल या मन आनन्द जुया खुसि जुइ। थःगु शरीर विकार याना थःत थमं शरीर या ला ध्यना दान यायगु ज्या थःतनं कष्ट, परयातनं दुःख जुइगु धर्म तोता विज्याहुं।

प्रजापिं जहान परिवारपिं सकल यात स्नेह तथा प्रेम पूर्वकं पालन पोषण याय्‌गु माया त्याग याना, थुपिं यक्ष राक्षसपिन्त प्रेमयाना थःगु शरीर समेत् त्याग याय्‌त शरीर या ला ध्यना दान याय्‌गु गोसाः छलपोलं याय् त्यन ।"

"थन च्वंपिसं गुलि विलाप याइगु जुइ ? सकल यात हाहाकारं खोय्‌का छलपोल अकालं मृत्यु जुइगु योग्य मजु । थःगु शरीरया मांस दानयाना लिपा इन्द्र अथवा चक्रवर्ति राजा जुइगु धर्म मखु । पुनः थुजागु धर्मयाना इन्द्र चक्रवर्ति राजा जू र्वपि नं खंःमखु । थथ्ये ला हि दा स्यो छ्यंगु आलापति स्यें सों अंपि नुगःचु इत्यादि दानयाना नक्येगु तोंकेगु विषय थःगु शरीर थमं हे घाटकयाना ज्या याय्‌गु आःतक सुनानं याना बन धयागु नं न्यने मनंनि स्वेनं मनं । थौं थ्व ज्या जुइवले जिमिसं गथ्ये सोयगु ? गथ्ये याना सोया च्वनेगु ? भो स्वामी महाराज ! थ्व ज्या छता अयोग्यगु खः याना विज्याय् मते ।"

"जिमिसं विन्तियाय् माह्य छलपोल मखु सकल सिया हे विज्याह्म खः भो राजेन्द्र ! स्वयं सीका थःगु शरीर थमं घाटक याय्‌गु योग्य मखु अयोग्य खः । थःगु शरीर यात थमंहे घाटक याय्‌गु पाप कर्मया ज्या, धका मुनीश्वरपिसं धया तःगु दु । थुजागु पापकर्म या ज्या छाय् याय्‌गु धका सीका तोता, म्येम्येगु तालं थःनं परनं हित सुख जुइगु धर्म याना बयना विज्याहुँ ।"

थुगु प्रकारं मंत्री तथा राजपुरुषपिसं विन्तियागु खँ न्यना थुह्म मंत्रीवल महाराज भतिचा सुंक च्वना विचार याय् धुंका उगु वखते थ्व राजां संवोधिज्ञान लुमंका अन च्वंपिं मंत्रीगण तथा मेपिं सकल यागु मन वोध याय्‌त फुकसिगुनं बरावर ख्वाः स्वया अनुमोदन (हर्ष प्रकट) याना आज्ञा जुल ।

अनित्य खलु संसारे जीवितं देह मिन्द्रियं ।
क्षण संपद सुखं भोग्यं विद्युत्संपात संनिभं ।

निश्चयमेव संसारे च्वंगु सकल बस्तु अनित्य खः । तथा प्राणीपिं फिगु इन्द्रियं ग्वयातःगु शरीर म्वाना सुख भोगधका अनेक याना च्वंगुनं विजुलि चम्के जुइगुथ्यें क्षणभरं खंगु लोप जुया वनीथ्यें धका सोकेमाल ।

लोक धर्म छगू जक हे नित्य मार्पिपिनं दु । धर्मनं थमं भोग यायां फुना बनेफु । सकल सत्वयात हित जुइगु सद्धर्म खः पर उपकार जुइगु ज्याय् उत्साह जुइ फय्केमा । दुर्जन जुया परयात दुःख पीर बीमज्यु सज्जन जुया धर्म मागुहे मेपि प्राणीपिन्त गुवलें घाटक मयास्ये यद्यपि घाटक या धका वचननं मव्यूस्ये सुनानं अथवा मनुष्य या ला नयाँह् धका काबल धाःसा पुनः पशु पंछी पिन्त जक मखुः असुर यक्ष धयापि दैत्य राक्षस पिन्त समेतं उपकार जुइगु एवं मनुष्य पिन्तनं रक्षा जुइगु खःसा थःगु शरीर त्यागयाय् फय्का थःगु शरीर या ला ध्यना दान याना नक्येगु हे पर उपकार जुई थ्व दानपारमिता या मूलगु सिद्धान्त खः ।

ह्यानं लिपा इन्द्र चक्रवर्ति महाजन जुइगु धका इच्छा मयास्ये न्ह्यागुलि दान याय्फत धाःसा भविष्यय् सद्धर्म वोधिज्ञान प्राप्त जुया बुद्धत्व लाभ जुइ ।

थ्व ज्ञान मसीकुस्ये परयात दुःख जुइगु किन्तु पर प्राणी स्याना धर्म याना धका लय ताना जुइगु स्वार्थी या प्रभावं याना भवचक्रे चाहुला दुःख भोग याय् मालीगु धका न्हापा जुया विज्यापिं बुद्ध बोधिसत्व पिंगु वचन तःतः धंगु सूत्रादि ग्रन्थे उल्लेख जुया च्वंगु दुः ।

छुं बीला धका आशायाना दरीद्रपिं याचक वया दानकाःवइबले थुमित नयगु वियानं छुं बस्तु त्यागयाना धनद्रव्य अन्न इत्यादि बिया छोय् फत धाःसा थुपिं तस्सकं खुसि जुया आशीर्वाद बिया लिहाँ वनि ।

थथ्ये हे भिक्षु भिक्षुणी साधु योगी विद्वांन् ब्राह्मणादिपिं वया दान काःवइ निमन्त्रणा मव्यूसानं वय्फु । अजापित नं त्यागचित्तं दानयाना निरामीष भोजन तृप्त जुइक नकेवले संतुष्ट जुया आशीर्वाद बीधुंका छगू निगू धर्म देशना यानानं बिदा कया लिहाँ वनि ।

थथ्ये हे ह्यानं दैत्य यक्ष राक्षस पिनं वय्फु तथा तीर्थंकर धापिं सुं देवतापिं नं नाना विघ्न याय्गु निमित्तं अनेक रूपयागु भेशकया दान काःवइबले देव मनुष्य पिंगु एवं शुद्धगु राज भोजन बीवले संतोषी मजुस्ये जित थुजागु राज भोजन इच्छा मदु धका लज्जा शरम तोता पशु पन्छी पिगु जक मखुः मनुष्यादि पिगु सद्यमांस रूधिर (ला हि) तया भोजन याकुसा जक सन्तोषी जुइ ।

एवं प्रकारं अनर्थंगु अनेक कुस्वभाव पिकया नय्हि तोनेहि धका हाला च्वनी। थौंया दिने जित थुजागु अवसर वया च्वन थुमितनं छ्यासा संतोष याय्फइ। संतोष याय् मफुत धासा थुमिसं श्राप विया लिहाँ वनेफु।

यद्यपि धाःथ्यें हे त्याग चित्तं दानपारमिता पूर्ण याय्गु खःसा थुमिसं नय्हि तोनेहि धाःगु मांस रूधिर (मनुष्यया) ला हि जिनं प्राणी मस्यास्ये थःगु शरीर या ला हि थमं हे च्यना स्वैतनं दुःख कष्ट मव्यूस्ये आनन्द पूर्वकं थौंया दिने दानयाना थुमिगु इच्छा पुरे याय् त्यना।

थौंया दिन जित तःधंगु सुअवसर प्राप्त जुइगु खः। थ्व ज्याय् सुनानं दान विघ्न याय् मते। थथ्ये सकल यात न्यंका वोधयाना विज्यावले सकले सुंक च्वना स्वया च्वन।

थनंलि राजां वैद्यगणपिन्त सःता हानं थथ्ये आज्ञा जुल। छिपिं सकलें महा वैद्यपिं खः। अथ्येया कारणे थ्व जिगु पंचतत्वया शरीरे च्वंगु शिर या स्थाने लागु नसा हिनु चाना हिपिकया प्रकाशयाना वयनेत छिपिं लायक जु।

थुलि थ्व वोर ह्म राजां अनच्वंपिं वैद्यराज पिन्त धया बोध याना बिज्यात। थथ्ये राजां आज्ञा जुगु न्यना चिमिसं वोहं जायका हिनुया नसा चाना हि पिकाय्गु ज्याय् लिचिला वैद्यपिं छख्ये सुंक च्वन। अनंलि धर्म कर्मया ज्या याय्त प्रेम तथा प्रीतिपूर्वक यायगु जिगु परम कर्तव्य खः धइगु मती तया थुपिं यक्षगणपिन्त क्वागु हि तोंकेया निम्ति सःता विज्यात।

आपालं धीरवन्तह्म थ्व राजां मोक्षलाभ या निमित्त थःगु शरीर या नशाय् वोहले शस्त्रं सुया हि पिकया थःगु शरीरया हि दान याना तोंक्येत तयारी जुया संवोधिज्ञान लुमंका विज्यात।

थुपिं न्याह्म यक्ष राक्षसपिसं राजां हि पिकया वयंगु खना अहो धंन्य आःतिनि जिमिगु इच्छा पुरे जुइन धका खुसि जुया ल्हाः निपां विन्ति याना थ्व राजायागु हि तोनेत सःतिक वल।

थ्व राजाया हि थुपिं न्याह्म यक्ष राक्षसपिनि पालंपाः हर्षयाना तोन। राजां थःगु बोहृले निष्येसनं शस्त्रं सुया हि पिकया तोंकल। थथ्ये संतोष जुइक हि तोने धुंका थःथः पिनि यक्षतयूगु स्वभावं खुसी जुया छु मचा आश्चर्य जुया च्वन।

थनंलि थुपिं न्याह्म पिशाच रूप यक्ष राक्षस पिनि हितोना तृप्तजूगु खना, राजा, खुसिजुया धया विज्यात। भो यक्ष गणपिं! "हि जक तोनानं संतोष मजूसा हानं संतोषयाय् मानि।"

थनंलि थ्व राजां लिपा थमं हे जःगु खड्ग (शस्त्र) ज्वना गन गन ला दुगु खः अन अन थःगु शरीरया ला ध्यना कुच्चा कुच्चा थला थुपिं न्याह्म यक्ष राक्षस पिन्त इच्छा पूर्ण जुइक दान याना नका: विज्यात।

थुपिं न्याह्म यक्ष राक्षसपिं पित्यापिसं नयेथ्यें राजां थःगु शरीरया ला हि दान याना नकुगु नयानं संतोष मजुया च्वंगु सोका राजा उगु अवस्थाय् थुमिगु न्ह्योने गोःतुला छिमिसं मामाथ्ये याना नः धया विज्यात।

थुगु थासे वया च्वंपिं ला हि नयेगुलि अतिनं पित्यापिं यक्ष राक्षस धाःपिं न्याह्म लय् लय् ताया राजाया शरीर साला वां वां न्याना चोःचोः फुना गथ्येजा गृध्दं मृतकपिं पशुतयगु ला नइथ्यें सना नल। तथापि थुगु वखतस राजां चिन्तना यात, भो त्रिरत्न! जि मृत्यु जुइगु खना मग्याः। थुपिं यक्षगण राक्षस धाःपिं खःला मखुला जिनं यथार्थ मस्यू। न्ह्याह्म हे थजुः थुमिसं नयेंहि धाःगु नकेधुन, थुपिं संतोष जूगु स्वय् दयमा धका जिनं स्यागु सहयाना एक चित्तं ओधिप्रणिधानयाना च्वने।

थनंलि राजा धीरवन्त जुया यायाथ्ये सहयाना च्वंगु खना थुपिं मांसाहार यक्ष राक्षस धापिं आपालं आश्चर्य जुइका मांस नयगु तोता थथ्ये धाल।

> अहो इदं महत्कर्म आश्चर्य महदद्भुतं।
> वद किं खिन्न वा सत्य मिति संदिग्ध मानसाः।

अहो आश्चर्य! अतिनं अद्भुतगु ज्याखँ स्वयधुन, न्यनेधुन, नयनं धुन, तोनेनं धुन। थुम्ह राजां न आया धाः न स्यात धाः मने छु शंका मतसे न्ह्यागुयासां छु मधास्ये सहयाना च्वन।

थ्व राजा सत्यधारी मखुसा थुजोगु सासना नयानं मनयात समाधान याना छुंहे दुःख मतास्ये पर्वते लोहं च्वनेथ्यें मसंस्ये च्वने फइमखु । थ्व राजायाः कीर्ति प्रताप गुण ज्ञान सहन शील स्वभाव त्याग चित्त फिगु दिशाय् विदिशाय् सकभनं प्रचार जुया थःगु मनोरथ अवश्यमेव पूर्ण जुइ ।

"भो मैत्री वल महाराज ! नां यात लोय्क ज्यानं याना विज्यात, धंन्य धंन्य छलपोल खः । आः तार्उति जिमिसं अलमल याना छपिन्त दुःख कष्ट विया च्वनेमखुत– जिपि मारया सैन्यपि खः मालोकं स्यना हःथ्ये वयापि खः ।"

"छलपोलं थ्व दुष्कर तप दानपारमिता या प्रभाव क्यना विज्यागु मस्यूपिं मखंपि थुगु अवस्थाय् सुंहे दइ मखुः । जिपिं वया दुःख पीडा ब्यू वयागु विषये क्षमाफोने, दुःख ताया जिपि खना क्रोधयाना विज्याय् मते छलपोल यागु मन अतिनं प्रशंसनीय खः । छलपोलं दानविया नकुगु ला हि भोजन यानागुलिं जिपिं सकलें अतिनं संतोष जुइ धुन । छपिसं थ्व दानयागु कीर्ति ला हि नकुगु या पुण्य प्रभाव यश जिमिसं सकभनं प्रचार याः वने ।"

"भो महाभाग महाराज ! जिपिं थन वया छलपोल यात नाना प्रकारं खँ ल्हाना दुःख वियागु कारणय् जिमिगु अपराध क्षमायाना विज्याहुँ । छपिसं थःगु कष्ट सहयाना परया दुःख सहयाय् मफेका थमं दुष्कर तपयाना परप्राणी उद्धार याय्गुलि उद्योग याना विज्यात छलपोल महाकरूणावान महापुरूष धका जिमिसं सीक्ये धुन ।"

थुगु प्रकारं थुपिं यक्ष राक्षसपिसं विन्तियागु खँ न्यना थ्व मैत्री चित्तह्म राजां शान्ति मन जुइका बुलुहुँ शीर तःस्वाना थुपिं यक्षपिगु ख्वाः स्वया आज्ञा दय्का विज्यात ।

"हे यक्ष गणपिं ! जिनं थ्व दान यानागु दानपारमिता या प्रयोग धका सीका याना खः । छिमिसनं एकचित्त न्यना सीक्ये योग्यजुः । जि लिपा स्वर्गलोके सकल देवतादि पिनि राजा इन्द्रजुया सुख ऐश्वर्य यावने दय्मा धका कामना याना थुगु प्रकारं थःगु शरीरयात माया मकास्ये थःत थमं ध्यना ला हि दान यानागु मखुः । हानं मेमेपिं सुं राजा पिगु राज्यभोग्य याय् दय्मा, छन्हु जक जूसानं चक्रवर्ति राजा जुया सुख भोग यावने दय्मा धयागु इच्छा यानागुनं मखुः ।"

"थुगु पुण्यं सकल प्राणी पिनि दुःख मोगयाय् म्वालीगु जन्म जरा व्याधि मृत्युयात जिते याय् फइगु अनुत्तर सम्यक संबोधि प्राप्तयाना सकल यात स्यने कने बयने फय्मा । थ्व भव सागर जगत् याक्यें मुक्त जुया वनेगु मोक्ष (निर्वाण) मात्र इच्छायाना थथ्ये थःगु ला हि दान यानागु खः । जिगु थ्व मनोरथ पूर्ण यावंपि छिपिं खः । छिमित आपालं धन्य प्रशंसा दु ।"

राजां थथ्ये आज्ञा जुया बिज्यागु वचन न्यना यक्षगणपिनं खुसिजुया राजा यात न्याह्म यक्षपिसं प्रणामयाना क्रमशः आशीर्वाद बिल । छह्मस्यें छपिंगु मनोरथ पूर्ण जुइमा धाल । निह्म ह्मस्यें हानं थथ्येहे याय् फय्मा धाल । स्वह्म ह्मस्यें छुं हे विघ्नो पद्रव मजुइक याय् फय्मा धाल । प्यह्मह्मस्यें सुनानं विघ्न यावल धासा त्याके फय्मा धाल । न्याह्म ह्मस्यें छपिंगु मनोरथ पूर्णजुगु जिमिसं सोय् वय्मा धाल । हानं न्याम्हस्यें पालाक जिमिगु अपराध क्षमायाना बिज्याहुँ धया विन्ति यात ।

छपिं अज्ञानिजनपिन्त ज्ञानया मत जुया भिंगु लँ (सत्यमार्ग) बयना बिज्याइह्म धका जिमिसनं सीक्येधुन थुलि विन्तियाना जिपिं वने त्यल धया न्याह्म यक्षपिं उगुथासं दनावना राजाया भ्रमण जुइगु उद्यान भूमी च्वना सोया च्वन ।

थुगु बखतस अनच्वंपिं सकलया राजायागु शरीर खना तस्सकं नुगः मछिका शोक यात । राजाया जहान्‌पिनि छुयाय् गुगुयाय् जुल घेःघेः पुना हाहाकारं विलाप यात ।

गुलिसिनं हाहा हे स्वामी जि मालीक ! राजाया शरीर छुगति जुल धका खोल । गुलि सिनं जिमिसं स्वय् मफुत भो स्वामी ! छु यासा उपाय जुइ सुनां रक्षा याःवइ भो त्रिरत्न ! धका लाय् लाय् बुया विलाप याना च्वन ।

थुगु अवस्थाय् थथ्ये विलाप यागु शब्द स्वर्गया देवराज इन्द्रं सीका करूणा चित्त तया थःगु थासं दना वना स्वर्गया वैद्यराज सनत्कुमार अश्विनी कुमारपिंगु छें बिज्याना इन्द्रं थथ्ये धया बिज्यात ।

हे स्वर्ग वैद्यराजपिं ! जिनं छगू खं धाय् त्यना, मर्त्यलोके केतुमती देशया राजा मैत्रीवल धयाह्मस्ये अनुत्तर ज्ञान लाय्‌त दान पारमिता यागु उद्योग सीका थःगु शरीरया ला हि शस्त्रं थमं ध्यना यक्ष न्याह्म राक्षस पिन्त दानयाना नका असमर्थ जुइका

च्वंगु स्वय् मफया थुगु थासे च्वंपिसं तस्सकं शोक संताप याना हाहाकारं विलापयाना च्वन ।

"राजाया असह्य वेदना जूगु सुनानं स्वय् मफया वया जहान पिसं प्राणया माया मकास्ये विलापयाना च्वन । थुगु थासय् छुब्ये च्वना यक्षपिं सोया च्वंपिसं म्वाकनं छ्वीसं दुःख वियागु जुल धका प्रसंताप कया नुगः मछिका च्वन ।"

"छिपिं निम्हं दिव्यौषधी (वासः) ज्वना याकनं बनेमाल थुह्म मैत्रीवल राजाया शरीरे वासलं इला नके तोंक्ये मागु नका तोंका तत्कारणं न्हापाथ्यें राजाया शरीर पुष्टांग यावनेगु आवश्यक जुल जिनं नापं वय्" धका आज्ञा जुल । थथ्ये देवराज (इन्द्र) आज्ञा जुगु न्यना तथाऽस्तु याना स्वह्मस्यें थःथःगु रूप तोता मनुष्यया रूपकया थुगु थासे थ्यंकवल । राजाया शरीर स्वया प्रणाम याना अन विलाप याना च्वंपितनं भरोसा विया– जिपिं वैद्यराजपिं खः राजाया शरीरे वासलं इला चिकित्सा याय् त्यना धका न्यंका बुझेयात । अनंलि सकसिनं असलहे जुः याकनं चिकित्सा याना विज्याहुँ धका विन्ति यात ।

थुगु अवस्थास स्वर्ग वैद्य (देव वैद्य) धापिं सनत्कुमार व अश्विनी कुमार निह्म सिनं लिलिपौषधी नाम वासलं गोःतुला च्वंह्म राजाया शरीरे सकभनं इला वीधुंका दिव्यौषधी धयागु वास तोंका शुद्धगु वस्त्रं राजायात तोःपुयालि भतिचा लिपा बस्त्र उलाविल । उगु अवस्थाय् क्षणमात्रं मैत्री वल राजाया शरीर न्हापाया सिनं पुष्टजुया बांलाना वलवान् जुइका ख्वा चकंका मुसुहुँ न्हिला थःथमं जुरूकदना सकभनं सकसितं स्वया विज्यात ।

सकलया मन हर्षयाना जय जय जुइमा वैद्यराज पिनि राजायानं जय मंगल जुगु स्वय् दय्मा धका सकलया मन अत्यन्त हर्षयाना जय शव्दोच्चारणं हाला राजायात तथा चिकित्सा यापिं स्वम्हेसितनं चाहुला प्रणाम यात ।

राजां थुपिं स्वह्मयात सत्कारयाना सिलपाबी धका हर्षचित्त आज्ञा जुल । थुपिं स्वह्म सिनं थःथःगु रूप क्यना आज्ञा जुल । हे मैत्री महाराजा ! सिलपा कया तुल्य जुल । धन्य धन्य छ्वजरोल धका न्यंका जिमित ह्मसोका विज्याहुँ धया विज्यात ।

मैत्रीवल राजा तथा सकसिनं स्वम्हेसितं पूजायाना सत्कार रूपं विन्ति यात । अहो आश्चर्य ! धंन्य धंन्य ! जिगु उपरे तस्सकं करूणा तया जीवदान याना मृत्यु जुइ त्यंह्म जित म्वाकल जिनं कोटि कोटि प्रणाम यानागु तुल्य जुल धका प्रशंसा यात ।

थुगु वखतस थ्याय् च्वना स्वया च्वंपि न्याह्म यक्ष पिनि लाज जुइका क्वछुना बुलुहुँ वया इन्द्र व स्वर्ग वैद्य समेत स्वम्हे सितं चाहुला प्रणामयाय् धुंका शरीर न्हापाथ्यें पुष्ट जुइ धुंकूह्म मैत्रीवल राजा यातनं चाहुला प्रणामयाना उगु थासं लिहांवना राज द्वारं पिने थ्यस्येंलि अन्तर्धान जुया थःथः पिगु थासेथ्यंक वन । थनलि देवराज इन्द्र व स्वर्ग वैद्यपिसं मैत्रीवल राजायात आपालं धर्मया प्रभाव गुण पुण्यफल याकनं निर्विघ्न सफल जुइमा धका आशीर्वाद विया विज्यात । अनंलि राजां तथाऽस्तु याना पुनः विन्तियात । भो देवेन्द्र तथा स्वर्ग वैद्यपिं ! जिनं थ्व थःगु शरीर या ला हि दानयानागु अनुत्तर संबोधिज्ञान लाभ याना जगत् हित जुइगु बोधिज्ञान प्रकाश याय्गु निमित्तं जक खः मेगु मेगु छुं आशिका यानागु मखु । थथ्ये राजां विन्ति यागु न्यना इन्द्रं खुसि जुया राजायात तस्सकं धंन्य प्रशंसा बिया विज्यात ।

थुलि जुइ धुंका देवेन्द्र स्वर्ग वैद्यपिं स्वम्हं थःथःगु तेज प्रकाशयाना थःपिगु स्थान (स्वर्गलोके) लिहाँ विज्याना सुधर्म नाम स्वर्ग भुवने च्वंपि देवतादिपिन्त सःता देवराज इन्द्रं विस्तारं मैत्रीबल राजां यागु प्रभाव महाकीर्ति न्यंका गुण प्रकाशयाना विज्यात । देवराज इन्द्रं थथ्ये न्यंकूगुलि उगु स्थाने च्वंपिं सकल देवतादि पिसंनं इन्द्रं थुह्म राजायात धंन्य २ धर्मया राजा खः धका स्वर्ग लोके जयशब्द उच्चारण यानाहल ।

थनंलि मर्त्यलोकेनं थुगु पुण्यानुभावं सकभनं महामंगल सुभिक्ष जुया उपद्रवादि शान्तिजुया प्राणीपिनि सुख जुल । थुह्म राजायात धंन्य मधापिं सुंहेमदु सकभनं करूणा चित्तह्म राजा खः धका उच्चारण याना च्वन ।

थुगु प्रकारं थ्व राजा जगत् हित जुइगु धर्मयाना आपालं पुण्यया प्रभावं सुख भोगयाना छन्हु देह तोता आनन्दं स्वर्गवास जुया विज्यात । स्वर्गलोके च्वंपिं देवतादिपिसं थ्व राजायात तस्सकं स्वागत याना तल ।

स्वर्ग लोके वास यानानं त्रिरत्न या शरणे च्वना अन च्वंपिन्तनं त्रिरत्न सेवायाका संबोधिज्ञाने च्वना दानपारमितायां गुण प्रभाव पुण्य प्रकाशमान् जुइका आनन्दं विज्याना च्वन ।

थुगु पुण्यानुभावं मारगणपिन्त क्रमशः जितेयाना जगत् हित जुइगु संम्यक संबोधि ज्ञान लाना भव सागरं मुक्तजुया वन । थुह्म राजा सु खः ? सोकि धका भगवान बुध्दं धर्म व्याख्या याना विज्यागु न्यना सकल सभालोक पिसं थथ्ये सीकल ।

मनुष्य धाय्का जन्मजुया थमं फुगु दानयाना परयात पीडा मब्यूस्ये वोधिज्ञाने पलाछिना जुइ मागु खः । छलपोलं हानं व्यक्तयाना कना विज्यासा सकसिनं सीका काइ धका विन्ति यात ।

दानेन शुद्धते चित्तं शुद्ध चितो भवे त्सुधोः ।
सुवुद्धिः प्राप्नुयात् ज्ञानं ज्ञानंवोधि मवाप्नुयात् ।

दानया प्रभावं पाप मदया शुद्ध चित्त जुइ । शुद्ध चित्त जुइवं स्मृतिवान् जुया महाज्ञानि जुइ । महाज्ञानि जुइवं प्रज्ञा ज्ञान ह्लसी । प्रज्ञा ज्ञान म्हसीवं संवोधिज्ञान बांलाक म्हसी ।

ये चापि पंचयक्षा स्ते बभूबु र्भिक्षव स्तदा ।
तेषामेव मुनीन्द्रोऽ सौ प्रथमं धर्ममा दिशत् ।

हे भिक्षु गणपिं ! छिमिसं सीकि, उगु वखतय् मैत्री वल राजां थःगु शरीरया ला थमं ध्यना दानयागु ला हि नया वंपि न्याम्ह यक्षपिं थुगु समये पञ्चभद्र वर्गीय धाय्का न्याम्ह भिक्षुपिं जूवल । उगु समय थःगु शरीरया ला हि दान याना थुमित नकाः वम्ह मैत्रीवल राजा थुगु समये थुपिं पञ्चभद्र वर्गीयपिनि गुरू मुनिन्द्र (बुद्ध) जुया न्हापालाक्क सारनाथे तया शिष्ययाना धर्मचक्र प्रवर्तन सहित धर्मोपदेश विया भिक्षुयाना विज्याम्ह खः धका सीकि ।

थुगु प्रकारं भगवान बुद्धं आज्ञा बयका विज्यागु न्यना उगु सभाय् च्वंपि सकलया मन वोध जुया धन्य भगवान बुद्ध, धन्य मैत्रीवल राजा धन्य देवेन्द्र, धन्य स्वर्गया वैद्यपिं धका जय शब्दया पताका ब्वयका मुनिन्द्र महागुरू भगवान यात स्वचाः चाहुला पालो भो:पुया थःथःगु थासय् लिहाँ वन ।

-:○:-:○:- थुलि मैत्रीवल नृपावदान या खँ समाप्त जुल । -:○:-:○:-

कविकुमारावदान

नमः सर्वबुद्ध बोधिसत्वेभ्यः
सकल बुद्ध बोधिसत्व पिन्त नमस्कार

न्हापा छगू समये शाक्यमुनि बुद्ध गृद्धकूट पर्वत या क्वसं कलण्डक निवाप नाम वेणुवने (पंयागु वन) मध्ये छगू अति शोभायमान जुया च्वंगु विहारे बिज्याना थ:संघ व म्येपिनं भिक्षु भिक्षुणी उपाशकोपाशिकापिं आपालं मुना आदि मध्य अन्त्य कल्याण जुइगु बोधिज्ञान धर्मोपदेश बिया बिज्याना च्वन ।

थुगु समाचार न्यना ब्रह्मा लोकपाल तथा इन्द्रादि देवगणपिं बखत बखतय् वया पूजादियाना धर्म शब्द न्यों वया च्वन । हानं प्यंगु दिशाया राजा मंत्री महाजन पण्डित ज्ञानि गुणिकजनपिं आपालं वया भगवान बुद्धयात चाहुला दण्डवत् (प्रणाम) याय् धुंका थमं थमं ज्वनावयागु पुष्प धुप दीप गन्ध रस विलेपन माल्य, छत्र ध्वंज पताक चूर्ण चीवर निवेशन (गा) खिखिक दण्ड (चैत्य मूर्तिया दण्ड) वज्र घण्ठ शयनासन (लासा कुंग फांगा) ग्लान (चामल चामो) उख्येलिका (ह्मयखा पाया पंखा) भैषज्य (वासः) पंचामृत नैवद्य फल मधि क्षीर पूर्णगु पिण्डपात्र (गुलुपा) थुजागु योग्य उत्तम वस्तु सहित दोहलपा बुद्ध पूजादि सिधय्का पुलिचुया थःथःगु आसने फेतुना जःगु ल्हाः थकया गांन्यया विन्तियाना भगवान् या ख्वाः स्वया एकचित्तं धर्मोपदेश न्यना आनन्दं च्वना च्वन । वेणुवने थथ्ये महामंगल जुयाच्वंगु खना सहयाय् मफुह्म ईर्ष्या युक्तम्ह देवदत्तं थथ्ये चिन्तना यात ।

अहो गुजागु आश्चर्य ! थ्व शाक्यसिंह व जि बराबर हे ला खः नि, थ्वनं जिनं शाक्य कुले जन्म जूपिखः । व जक शाक्य सिंह , शाक्यमुनिला जिनंला खः नी थ्व गुजागु अपमान ! वनं शाक्य वंश जिनं शाक्यवंश हानं निम्हं क्षत्रिजाती,

व जि आवा शुद्धोदन या काय् सर्वार्थसिद्ध कुमार, शुद्धोदन या किजा शुक्लोदन या काय् जि खः देवदत्त कुमार, व दाजु जि किजा, वं थासा कुल भ्रष्ट याना आगंस थमं ध्यना मुण्डित जुया राजायागु नां यात मल्वेक पिण्डपात्र ज्वना भिक्षा फोना नया जुल । थुजाम्ह धूर्तयात ब्रम्हादि लोकपाल देवगण इन्द्रादि, सकल मनुष्य लोक पिसनं अनेक वस्तु ज्वना वया चन्दनादि पूजा याना धर्मोपदेश न्यना महागुरू धका मानय् याना तल । जित धाःसा मान्यता सुनानं मयास्ये निन्दा जक याइगु ! थ्व अपमान गथ्ये सोया च्वाना च्वनेगु ! च्वानाया छुं प्रयोजन मदुः सिना वनां भि ! कित जि सित, कित थ्व यात मोचन याना छ्वये !

थुजागु मार्सचित्त (मभिंगु चित्त) याना महाक्रोधी जुया देवदत्त कुमारं तँ पिकया रात्रीया प्रहरे (चान्हे) गोध्य रूपं वया, तथागत या तामास सोया छथाय् एकान्ते सुनानं मखंक सुला च्वन । थुगु समये गुलि भिक्षुपिं लिहां वन, गुलि थःथःगु थासे वना च्वंवन । गुलि देव मनुष्यादिपिं विदा कया वंपि जुल । रात्रिया स्वंगु प्रहर जुस्येलि देवदत्तं छचालं स्वया तथागत याकःचा ध्याने विज्याना च्वंगु खन ।

अनंलि पर्वतया च्वकाय् च्वना तःगोगु लोंह निपाल्हाःतिं ज्वना वान्ह्याया ख्वाःस्येकुंका वेगं दुष्ट देवदत्तं तथागत यात तातुना प्रहार याना हल । तथागत या उपरे सहयाय् मफुम्ह दुष्ट पापि देवदत्तं थःगु कुःस्वभाव थथ्ये क्यना न्हिला च्वन ।

थुम्ह दुष्ट देवदत्तं प्रहार यागु लोंहँ षड्भिज्ञ तथागतया शिर फुसे आकाशे चाहुला घौ निघौत्या तक कुसां कुइथ्यें च्वना च्वन । ध्यान याना विज्याम्ह भगवानं मिखाकना थस्वया थथ्ये चिन्तना याना विज्यात । अहो आश्चर्य ! किजा देवदत्त मभिंगु मतितया जितः तातुना ल्वंहतं कय्का हल । थ्वं प्रहार यायत्यंगु कारण जिगु पूर्व कर्म क्लेशया भोग वाको दुगुलीं खः । थ्वया मने च्वंगु खँ जिनं सिकेधुन । जित फुका थःत मान्यता यायेगु भालपा याना जित थ्व ल्वहंतं प्रहारयाना हल । थ्व ल्वहं तार्जात आकाशे कंप जुइका थाकातय् योग्य मजु । जिगु शरीरे जूवय्त वरावर भ्रमण जुया छत्र कुइथ्यें जिगु शिर फुसे च्वना कंप जुया वयन । अहो थ्व आश्चर्य खः धका सकल या मने दुःख ताइ । छाय् दुःख ताय्क्ये थ्व जिगु न्हापा यागु कर्म भोग फुकेत यागु खः । किजा देवदत्त यात धंन्य प्रशंसा दुः व जि कल्याण मित्र खः । आः जिनं थ्व ल्वहं फया काय् धका जःगु तुति

तःप्यंका म्हालापतिया च्वकाय् फया कया विज्यात । ल्वहं वागःदलानं चूर्ण जुया पर्वत कंप जुल । ल्वहं फया कागु ह्यालापतिनय् घाः जुया भतिचा हिवल ।

थुगु अवस्थाय् पृथ्वी माता वया लुंयागु थले फया भगवान यात वन्दना याय् धुंका थःगु छें वना हिफया हःगु सुवर्ण पात्र गर्भ तया चैत्य दय्का धर्मराजगर्भ चैत्य धका नाम याना पृथ्वी मातानं भक्ति तया नित्य पूजादि याना सेवा याना च्वन ।

थुलि जूगु स्वया मनय् खेदयाना देवदत्त थःगु छें वना दिवक जुइका निपा ल्हाति थःगु छेंनय् बुबु स्याना ख्वाः ह्याउंका याकचा पुतु पुतु हाला च्वन ।

थनंलि कन्हे सुथे सदा याथ्यें भिक्षु संघपिं वया भगवान् या पालिस प्रणाम यागु वखतय् ह्यालापतिने घाः जुया च्वंगु खना तस्सकं आश्चर्य जुइका भगवान् याके थथ्ये विन्ति यात ।

भो शास्ता भगवान् ! छपिंगु बज्र शरीरे किन्तु (पालि या ह्यालापतिने) घाः गथ्ये जुल ? सुनां यागु खः ? छु जुया थथ्ये घाः जुया च्वन ? जिमिगु मने तस्सकं संदेह जुल । थुकी यागु कारण कना संखा जुया च्वंपिं जिमित निवारण जुइक कना विज्यासा अत्युत्तम जुइ ।

अनंलि सत्यवादी तथागतं आज्ञा जुया विज्यात–"भिक्षुपिं छिमिसं एक चित्त याना न्यँ । पनापने मफुगु भोग याय् माःगु, भोग मयास्यें फुना वनी मखुगु जिगु कर्मया विपाक थमं हे भोग याय् मागुलिं थौं वंरि यागु द्वारं कर्मफल पाके जुल । बज्रमय शरीर खः सानं पालिस ह्यालापतिने घाः जुल थुकि यागु मूल कारण जिगु पूर्व जन्मया खं जि विस्तारं च्वंनिस्यें कने, थुकी हेतु अवश्य दुगु खः । थुगु घाः आ प्यन्हु न्यान्हु पुलेवं लाया वनि ।

सुनां यागु ? छुः जुया गथ्ये घाः जुल ? थयागु विषये जुया च्वंगु छिमिगु संखा अवश्य नं निवारण जुइ । पूर्व जन्मया खं थथ्ये खः ।

न्हापा सत्य युगे शिखि नाम तथागतया पर्याये पांचाल क्षेत्रे कांपिल्य नगरे क्षत्रि जातो सत्यरत धयाह्म राजां राज्य याना च्वन । थ्व राजां सत्य धर्मस च्वना प्रजागण पिन्त प्रेम पूर्वक पालन याना च्वन ।

थ्व राजाया पत्नी लक्षणा नाम महारानी लक्षणं संयुक्तह्म सुन्दरीह्म स्त्री जुया च्वन। थुजाह्म स्त्री सहित स्नेहनं गृहजीवन स्त्री पुरुष ताकालं भोग याना च्वन । सन्तान मदुगुलिं छन्हू निह्म स्त्री पुरुष या मने दुःख ताया थथ्ये खं जुल।

झो सन्तान मदुया कारणे दान पुण्य आपालं याये धुन तथापि सन्तान मदुः । विना सन्तानं कुल स्थीर जुइ मखु: गथ्यें यायगु ? हानं म्येह्म स्त्री विवाह याय् मालीला धका सल्हा याना लक्षणा महारानी यात खुसि जुइका थ्वया हे क्येहे धाय् माह्म विदेह राजाया पुत्री सुधर्मादेवी विवाह याना विज्यात।

निम्हं महारानी पिं सहित सुख नं गृह जीवनया भोग याना दछि पुला वस्येंलि तःधिक ह्म महारानी लक्षणा देवी गर्भवती जुल । मासं पूर्ण जुस्येंलि झिला दुवले छन्हु पुत्र जन्म जुल ।

लिथुह्म सुधर्मादेवी या मनस दुःख तायका थथ्ये चिन्तना यात "सन्तान मदु धका जि विवाह यात, दछि पुले वं न्ह्यथु या पुत्र जन्म जुल । दछि न्ह्यवः जक थथ्ये पुत्र जन्म जूगु जूसा जि विवाह याय् माली मखु: । जिगु कर्मनं धिकार ! जित बिवाह यागु नं व्यर्थ हे । जि पुरूषं लिपा राजा जुइह्म काय् जिगु पाख्यें मखुत न्ह्यथु दुथाय् जिलाः वल आः काय्नं न्ह्यथुया हे दत । जि छह्म पंगलःथ्यें जुइ माल जिगु पाख्यें सन्तान गुवले दइगु खः ? दुसानं राजा जुइ मखुत छु कर्म जुल धका नुगः मछिका च्वन।

न्ह्यथुह्म रानीया पुत्र जन्म जूगुलिं हर्षया सिमानाहे मदय्का च्वन। सत्यरत राजायानं पुत्र जन्म जूगु विषये दीपावली याना दान धर्म कुलानुसारं गुरू पुरोहित जोतिष पिके सल्हायाना सत्यरत राजां जातकर्म ज्या धुंका नामकरण याना विज्यात । संतान मदया पुन विवाहयाना न्ह्यथुया पाख्यें न्हापालाक पुत्र जन्मजुल लिथुंपुंका थुकी छुं अलमल मयास्यें मंत्र तंत्र यागु प्रभावनं छुं मयास्ये, साधारण दान धर्म मात्र यःगु बुद्धिनं चित्त चंचल स्वभाव मखुह्म स्त्रीनं जन्म याह्म थ्व बालक या नाम अलोल राजकुमार धका सकलयात न्यंका विज्यात।

थ्व बालक क्रमथ्यें सुदिने अन्नप्रासन कर्मशेश्वर दर्शन पूजादि याना सिधय्कल। धातृ वर्ग धापिं दुरू तोंका ह्लितका मल मूत्रादि शुद्धयाना पालन पोषण याइपि (धाइ) मां पिन्त लःल्हाना रक्षायाना तल । अनंलि क्रमशः निदँ बूदि, स्वदँ धुंका प्यदंबूदि याना न्यादँ दस्येंलि गुरू यात लः ल्हाना विद्यारंभ याका विज्यात ।

विस्तारं लिपि विद्या नीति राजनीति धर्मशास्त्र शस्त्र अस्त्र विद्या आदि स्यनेगुनं आरम्भ याना अलोल राजकुमार १८ वर्षया उमेर या वयशय् थ्यन ।

थनंलि लिथुह्म महारानी सुधर्मादेवी त्रिरत्न सेवा, श्रीमदार्यावलोकितेश्वर करूणामय भक्ती जुया सद्गुरूद्वारा षड्क्षरि मंत्र नित्य धारण याना च्वंगु प्रभावं गर्भ वती जुल । दैवयोग कर्मया चरित्र आश्चर्य ! थ्व रानीया गर्भवती जुस्यंलि सत्यरत महाराज खुसि जुइका च्वन । तर गर्भ धारण खुलापुला न्हेला दुवले अकस्मात् राजायात रोग जुया सत्यरत महाराज देहान्त जुया बिज्यात । रानीपिसं हाहा कारं विलाप यात । विद्वांन् गुरू पिंसं तवह् विया हेकल प्राणीपिंगु शरीर अनित्य खः सकलें मृत्युया बसे लाइगु स्वभाव खः गथ्येजा वज्रमलः जू वइथ्यें थुवले थन अन धका सुनानं धाय् मफुः वथ्यें मृत्यु जुइगु नं थुवले थन अन धका सोके थाकु धीर पायगु हे योग्यजुः इत्यादि खँ कना शान्ति यात ।

न्वाना च्वंतले दान पुण्य याना वनेगु मनुष्यपिनि कर्तव्य पालन यायगु खः । आ मृत्यु जुया स्वर्गवास जुया बिज्याह्म राजायात कल्याण जुइगु ज्या याय्माल इत्यादि खँ न्यंका विधि पूर्वक खतेतया जात्रा या रूपे श्मशाने यंका अग्नि संस्कार याना भस्म तीर्थे प्रवाहयाय् धुंका छ्रें मामागु कर्म फुकं सिधय्का अलोल राजकुमार यात भिंगु दिने सिंहासने तया गुरू पुरोहित मंत्रीपिं च्वना राज्याभिष्येक विया राजमकुटं पुइका कांपिल्य नगरया महाराजा अलोल जुल धयागु शब्द देशे सकभनं न्यंका राजा स्थापना यात । गुलिसिनं अलोलमंत्र, गुलिसिनं अलोल महाराजा धाइगु जुया च्वन । थ्व राजाया स्वभाव ल्वहं वर्वे न थ्यें छागु कडागु जुया हाराह्म क्रिसिया थ्यें तं मभिह्म जुया थ्व खना सकल प्रजापिं त्राहिमान जुइका च्वन ।

सत्यरत राजाया पर्याये मूख्यम्ह गोविषाण धयाम्ह मंत्री जुया च्वन । थ्व हे मंत्री मूख्यम्ह महामंत्री जुल । गोविषाण धइगु साया न्यकुथ्यें छागु म्येपिसं ववत्यले थाकुगु खः थ्वथ्यें जाम्ह जुया गोविषाण महामंत्री धका सत्यरत राजां मान्यता विया तगु जुया च्वन ।

थ्व मंत्रीजुं राज गृहे न्हापा स्वयानं अपो ध्यानतया विवेक याना जुल । थुगु अवस्थाय् राज पुरोहितं सुधर्मा रानीयात सहमयास्ये अहित जुइगु ज्या याय्त याकेत छन्हु अलोल राजा यात गुप्त याना एकान्ते थथ्ये विन्ति यात ।

"भो नव महाराजा ! छंपि न्हुम्ह राजा तिनि अनुभव मदुनि । छपिनि चमाजु (वैमाता) सुधर्मा देवी या गर्भवती जुया च्वंगु दुः उम्ह गर्भे च्वंम्ह बालक काय् जन्म जुइथ्यें च्वं पत्यार मजूसा जोतीष याके न्यना विज्याहुँ । व जन्म जुइम्ह बालक काय् जुल धासा जन्म जुइवं अथवा जन्म जुया प्यन्हु दय्वँ छंपि नाश जुइ कित राज्यहे नाश जुइ याय् मागु जतन याना बिज्यासा छपिन्त कल्याण जुइ ।"

थ्व खँ न्यना मात्रं अलोल राजा या मने त्राश जुया चित्त चंचल व अस्थिर जुइका एकान्ते च्वना जोतीष वयना सोत । जोतिषं नं प्रश्न विचार याना काय्हे जन्म जुइगु खनेदु धया विदा कया लिहां वन ।

अलोल राजाया बुद्धि खसुंभुंका हताय् चाया सिपाहिं तय्त सःता थथ्येधाल । हे युद्ध वीरपिं ! सिपाहिं नायक छिमिसं जिगुखं विश्वास याना च्वंपिखः । थनिनिसे छिपिं सुधर्मादेवी या अन्त पुरया (ववथा) ववसं पिया च्वंहुँ । यदि काय् जन्म जुल धासा वयात शस्त्र प्रयोग याना जीव मदय्का छोयेगुलि उद्योग यायमाल सुनानं थ्व खँ मन्यन मयात धासा जित बी हति । थुलि वचन विया थमंहे जूसानं छोवाना अर्थात् बःस्वाना स्यायेधका गोप्य याना दरवारे दुने चुके लोहँ छ्व थिक याना तल ।

थुजोगु भयंकरगु खँ सीका सुधर्मादेवी अत्यन्त त्राहिमान् जुइका गोविषाण महामंत्री या शरणे वना खोल । गर्भवती रानी सुधर्मादेवी खोया शरण वम्ह या उपरे करूणातया विचार याना थथ्ये धया विज्यात ।

अहो गुजोगु आश्चर्य ! पुरोहित यागु बुद्धि धिकार ! स्वर्ग वनीगु लँ मवयंस्यें वज्र नरक वनीगु लँवयना राजगृहे खलवल याकीम्ह थुजोम्हनं पुरोहित जुइला, पुरोहित धागु हे– देशवासी जजमान पिगु न्ह्योने च्वना कल्याणकारी जुया सकलयात हित सुख जुइगु उपदेश बीम्ह गुरू धागु खः थुजाम्ह यात पुरोहित गुरू धका मान्य यायगु योग्यजु । जजमानपिं नरक वास याहुँ धाइम्ह नरक वनीगु ज्या याकीम्ह खं स्यनीम्ह थुजोम्ह नं पुरोहित जुइला ? हानं नरक बास याकीम्ह पुरोहित या खँ विश्वास याना न्यना कुकर्म याइम्ह जजमान खः । राजा या ढंग सो, गुजोगु कुबुद्धि सत्य धर्म, असत्य पाप धका म्हमसीका म्वाना च्वनेगुनं व्यर्थ हे खः । गथ्येजा गोः फसे लाम्ह पंछि तुल्य । काय् मदया हानं बिवाह याम्ह सुधर्मा देवीया शरीर गर्भवती तिनि, बालक जन्म जुइगु हे गुवले गुवले

तिनि काय् बुइ धाल– हानं काय् बुल धासा जन्म जुइवं मोचन यायगु धका ग्वसा थिक यात । गर्भे च्वंम्ह बालक व गर्भवती सुधर्मा रानी यात शत्रुभापा याना जन्म जुइवं बालकह्म काय् मचा यात स्याइगु स्वया च्वनेगु मंत्री जक मखु मनुष्य जन्म हे धिकार खः ।

थुगु कुकर्म रक्षा जुइगु जिनंयाय् फुसा मनुष्य जुयागु हे तस्सकं सार जुइ । थुलि मने तया सुधर्मा देवीयात भरोसा बिया महा मंत्रीजु विधाता समान जुल । न्हिने अल्लोल राजा पाख्ये खँ थिक याइगु, चान्हे जुइवं देश पिने भ्रमण जुया विचार याना जूवले छथाय् गरीबह्म कैवर्त व्याधा या कलाः व्याधानो या गर्भवती जुया च्वंह्म खना थ्व मंत्रीं खँ न्यना सोत । छं गर्भे दुगु गुलि दत धका न्यना सोवले न्हयला दत धका लिसः बिल । छन्त छगू खँ धाय् त्यना छं भात नं न्ह्योने तय् गन वन धका हाला च्वंवले कैवर्त व्याधा छँ वया मंत्रीजु यात प्रणाम याना विन्तियात । भो महा मंत्रीजु ! छु कारणे छीपि थन विज्यानागु ? गो विषाण मंत्री– "राजगृहे जूगु खँ कना अत्याचार यायगु विषये धया विज्यात । व्याधापि ! छिमिगु भाग्यं छिमिगु धर्मं धनोन जुइगु थथ्ये व्याधाया इलम याना दरिद्र जुइनं म्वालीगु खँ छगू कने त्यना न्यँ । छ काय् जन्म जूसा म्वाहे म्वाल म्ह्याय् जन्म जूसा जि यंका राजदरवारे रानीयात बीगु– रानी यानं म्ह्याय् जन्म जूसा खँ हे मन्त । रानीया काय्– छँ म्ह्याय् जन्म जूसा जक थथ्ये हिला काय्गु थ्व जीवदान बालक हथ्यां बचे याना तःधंगु धर्म कमाय् यायगु उपाय खः । थ्व ज्याय् छुं धन्दा काय्म्वाः भागु तक ज्या याइम्ह जि दुः । थथ्ये आपालं भरोसा बिया ज्युः ज्युः थ्व ज्याय् नहि नास्ति यायमखु धाय्का व्याधा पिन्त खर्च नं बिया लिहाँ वना थ्वहे खँ गोप्य याना सुधर्मा रानीयात कना थिक याना तल ।

क्रमथ्यें फिला दस्येंलि सुधर्मा रानीया व्यथा जुल थुगु बखतय् थुह्म विधाता स्वरूपह्म गोविषाण महामंत्रीजुं अपरमाता (दिदि अजिमा यात राजगृहे भयंकरगु पापकारी या ज्या जुया च्वंगु मदय्केत कुकर्म मयाय्गु सुकर्म याना बालक काय् जन्म जुल धासा हिला बला याय्गु खँ सल्हायाना काय् मचा मखुः म्ह्याय् जन्म जुल धका फुट्ठा खँ ल्हाय् मासानं बालहथ्या महापापं याना फीपि निह्मस्यें जतन जुक्ति याय् माल धका खँ न्यंकल । सुधर्मादेवी यात दुःख मबीगु मजुइगु फीतनं उत्तमगु धर्म लाभ जुइगु ज्याय् गोप्ययाना थुगु भिगु कर्म याय्गुलि फीपि विधाता समान जुल । थुगु कार्य

थ: पुत्र समान याना छंगु ल्हा:ते ल: ल्हायवले प्राण रक्षा जुइगु जुल । थुगु प्रकारं संमत याना दिदि अजिमा यात वोध याय् धु ंका थ्व ज्या यायुगु पक्का जुल धया निह्मसिनं निश्चय यात ।

थनंलि सुधर्मा महारानीया गर्भस च्वंह्म वालक ३२ लक्षण संयुक्तह्म, शिरस चूडामणि दुह्म पुत्र राजकुमार जन्म जुल । लिपा कैवर्त व्याधाया स्त्री व्याधानी यानं मचा बुल म्ह्याय् मचा ।

थुगु रात्रिया प्रहरे गोविषाण मंत्री यागु बुद्धि दिदी अजिमां यात ल: ल्हाना गुप्तं राज गृहनं पितयंका व्याधा या छें थ्यंका व्याधानी यात ल: ल्हाना बिल । अन व्याधानीनं जन्म याह्म वालक म्ह्याय् मचा हया राजगृहे च्वंह्म सुधर्मा रानीयात ल:ल्हाना दुरू तोंके विया उगु बखते गोविषान महामंत्रीजु नं ख:थ्ये न्यंक याना दिदी अजि माँ याके न्यना छुबुल धावले दिदि अजिमां बिन्ति यात । काय् मखु म्ह्याय् बुल धागु न्यना अलोल महाराजा सिपाहीं नाय: विंत खवर बिल ।

भो महाराज ! छलपोल या आनन्द जुल म्ह्याय् बुल धका न्यंकल । राजा वया सोवल काय् मखु म्ह्याय् ख: धका सोय् धुस्येंलि राजां पुरोहित यात धाल– गुजोह्म अहित हित मजूम्ह पुरोहितं जित ह्यका ज्या याकेत थिकयात जोतिषनं धिकार कुट्टा खँ ल्हाइपि धका अनपत्यार याना च्वन । राजा तं चाल धका सीका जोतिष व पुरोहित निम्हसिनं शोकयाना बिन्तियात । भो महाराज ! अवश्यनं पुत्र जन्म जुइमागु ख: । हानं म्येम्ह कुमार जन्म जुइतिनि धायत स्वामी स्वर्गबास जुइ धु ंकल जिमिसं शास्त्रया अनुमानं धयागु ख: तंचाया विज्याय् मते थ्व खँय् क्षमा फोने । थुलि धया पुरोहित व जोतिष निह्मसिया शोकथ्यें जुइका च्वन । थ्व ज्याय् राजायानं मने आकुल जुया संकच्वन ।

मंत्रीया रात्रिया प्रहरे थ:गु मंत्रीया भेषतोता व्याधाया छें वरावर वना विचार यावनीगु जुया च्वन । थ्व राजकुमार व्याधाया छें बास जुया शुक्ल पक्षया चन्द्रमा थ्यें न्हिंन्हि शरीर पुष्टजुया त:धिक जुया वल । लिपि विद्या शिल्पविद्या शास्त्रविद्या नीति धर्म गुप्तयाना मंत्री यागु बुद्धि अध्ययन याका तल । परन्तु थ्व बालक पूर्व जन्मया- संस्कारं विद्या लिहांवगु थ्यें नुग: दया विचक्षण स्वभाव जुया वल । निगु प्यंगु कवितानं थमं दय्का गुरू यात क्यना खुशियाना वयन । छन्हु रात्रिया समये मत च्याका तगु थ्यें

जाज्वल्य मानं व्याधायाछँ प्रकाश जुल थ्व भिगु लक्षण खः धका छन्हु थ्व बालक यात कवि कुमार धका नामकरण यात ।

राजदरवारे च्वंह्म बालिका यात राजां छुंहे वास्ता मयागुलि सुधर्मा देवीं थः म्ह्याय् भापा याना प्रतिपाल यागुलि व्याधा पुत्री जुया वांमलासां थ्व बालिकानं तःधिक जुया वल महारानी नं राजकुमारी धयागु नाम याना तल ।

पिने व्याधायाछें चोह्म कविकुमार ८ वर्ष फुइथ्ये च्वंबले बरावर बखत बखते पासापिं मुंका ह्मिता ह्यायाना जुइह्म छन्हुया दिने थः मालीक जुया पासापित छ मंत्री, छ्पिं सिपाहीं, छ सिपाहीं या नायः, थुगुथाय् राजाया हस्तिशाला किसि च्वनीगु, थुगुथाय् अश्वशाला सल च्वनीगु, थुगुथाय् रथशाला बग्गी तय्गु, थुगुथाय् सभामण्डप सभा मुना खँल्हाय् थाय्, थुगु थाय् विद्यालय बिद्या स्यनेगु, थुगुथाय् कूटांगार देवस्थान, थुगुथाय् क्रीडालय ह्मित्येगु, थुगुथाय् माघ मण्डप, थुगुथाय् कार्यालय ज्या याइपिं च्वनीगु, थुगु भोजनालय नय्गु, थुगु शयनालय द्यनेगु कोठा, थुगु स्नानालय मोल्हुयेगु थाय् धका अनेक कीर्ति दय्का, जि राजा– छमंत्री, छ पुरोहित, छ्पिं प्रजागण धयागु सकलें कल्पना याना हानं संग्राम याय्त किसि सल रथ सिपाहीं धका पासापिं मुंका ह्मिता च्वन ।

हानं तुति थ्वाना ह्मित्येगु कथि छुं गोलागु इत्यादि नं बरावर थ्वाना ह्मितावल । राजदरवारया ध्वाखा न्ह्याने थ्यनेवं अन च्वना ताउतिं राजगृह सोया च्वन ।

उगु राज गृह या द्वारे पाः च्वना च्वंपिं सकलें ऌले जुया थ्व कविकुमार बालक यात सोया च्वन ।

थुगु बखते नैमित्तिक पुरोहित धाह्म राजदरवारे वनेत वह्मस्यें थुपिं ह्मितावपिं मचात खना दिना स्वया च्वंवले कविकुमार बालक यातनं खना ताउतिं स्वया विचार यात । थ्व बालकजा स्वर्गवास जूह्म सत्यरत राजाया ल्वाः लसीवह्म खनि, अवश्यनं सुधर्मादेवीया गर्भ जन्म जूम्ह खः शिरे चूडामणि दु ल्हाः निपां हृष्टपुष्ट जुया शरीर नं पुष्ट जुया तेज दया रूप बांलाना राज लक्षणं युक्त जुया च्वंम्ह खः । रूप बाँला तुयु वर्ण

राज लक्षणं संयुक्त । राजा या शोक संताप कयाच्वंगु ८ बर्ष दत जिनंच्यूता कया जुयागु थनिनिस्यें सफल जुल दैवयोगं नापलात थनहे वया च्वन धका हर्ष मान याना न्यन, छिपि सु ? छः सु ? छंगु नां छु: छें गन ? छं अबु मांया नां छु ? धका न्यना सोत ।

थुमिसं यथार्थ जवाफ बिल– जिपि ह्मितः वयापि खः थ्व छम्ह जिपि सकलया मालिक भाप। याना तयाम्ह खः । थ्व यागु नाम कवि कुमार जात मस्युः कैवर्त व्याधाया काय् खः छें हुंकन देशं पिनेला । जिपि सकलें वया पासापि खः थथ्ये धागु न्यना कविकुमार याके खःला ? धका न्यंवले खः धाल ।

थुलि मात्र खंन्यने धुंका थ्व पुरोहित हतासनं राजगृहे वना राजायात विन्ति यात । भो महाराज ! जिगु खँ छगू न्यना पत्यार जुया विज्याहुं । छु: खँ धाःसा छलपोल या चमाजु सुधर्मादेवीया गर्भं जन्म जूह्म बालक म्ह्याय् मखु काय् खः ।

जिपि खना दिकदार जुइका शोकयाना विज्याय् म्वाल– जिमिसं च्यूतायाना जुयागु थनि सफल जुल। पत्यार मजूसा थथ्यें पिने वना सोया सीका विज्याहुँ । थ्व बालक या नाम कवि कुमार खः पासापि मुंका सिपाहीं याना थः राजा जुया म्हितः वया च्वन दरवारे तार्उात स्वया दना च्वन । छपिनि स्वर्गवास जूह्म पिता सत्यरत राजाया ख्वाः थ्यें च्वं । आः बालक वले थः राजा जुया ह्मितल लोपा ल्यायम्ह जुइवले धाथ्येंयाह्म राजा जू वइगु संभव दुः ।

थ्व बालक कैवर्त व्याधाया काय् धाल व्याधा पुत्र मखुः । राजपुत्र अवश्यनं खः । थ्व ज्याखं मिलेयापि दिदि अजिमा व गोविषाण मंत्री निह्मसिगु जत्न जुइ फुः । विवेक याना विचार यात धाःसा खः मखु अवश्य नं सीके फइ ।

थथ्ये विन्तियागु न्यना अलोल मंत्र राजानं दिदि अजिमा व गोविषाण मंत्री निम्हं सःता तमं धया विज्यात । हे मंत्री ! दिदि अजिमा धापिं छिपि निह्म सिनं मूल्य जुया काय् मचा सुचकल धका पुरोहितं धाल खः मखु जिनं छको स्वया वये धका सल गया अलोल मंत्र राजां सोवल । अन दरवारे पिने कविकुमार खना स्वया च्वन । थः अबुया ख्वाः दुरूस्त थ्व कवि कुमार बालक पासापि सकलें नापं लिहाँ वन । राजानं राज गृहय् वना मिखा ह्याउंक कना खः धका पत्यार याना मंत्रीयात बोविल ।

हे मंत्री ! राज्याधिकरण धयागु राज्यया अधिकार मंत्री जुइ। समुद्राधिकरण धागु समुद्र पार तरेयायगु अधिकार माझि जुइ। द्वंगाय् तया माझि रक्षायाइथ्यें राज्यया ज्याखँ बाँलाक थिक याइह्म महा मंत्री छहे खः धका पत्यार याना तया, हानं मां व मचा यात सुरक्षा याकेगु निमित्त दिदि अजिमा धका माने याना तया। जि धयाथ्ये मयास्ये थथ्ये बालक हिला वला याय्गु अयोग्य मखुला ? गुजोह्म मूर्ख मंत्री छ ! वेको मिखां स्वइह्म ! राज्ये लक्ष्मी विचार मयाह्म जि राज्य हरण जुइगु ज्या इच्छायाह्म राजाया खँ नं मन्यंह्म, छंगु बुद्धिखना जिगु मने प्राणया संदेह जुल छ अधर्मी मंत्री खः छ चण्डाली अजिमां खः ।

काल जिते यावह्म जि शत्रु जू वह्म राज पुत्र व्याधाया छेंयंका व्याधाया मिसामचा राजगृहे हया जित क्यन थथ्ये अनर्थ कर्म छाय यानागु ? धका न्वाना मंत्रीया ख्वाः स्वया च्वन ।

थुह्म मंत्रीजु मग्यास्ये लिसः बिल। भो महाराज ! छींप जन्म जुइत छपिनि मां या व्यथा जुया हाला चोंवले दिदि अजिमां सःता हयाह्म जिखः। छपिनि चमाजु या मचा बुइ त्यंवले नं दिदि अजिमां जिहे सःता हया छपिनि मां चमाजु निह्मयातं व्यथा जूवले आनन्द जुइगु वासः नकोह्म वैद्यराज सःता हयाह्म नं जिहे खः। माँयात बालक यातनं रक्षा जुइगु ज्याखँ याना च्वना गुजोगु अपजस जित जुल। मचा बुइका धौ मचास्ये बालक व मांह्म यात (निह्मसितं) आनन्द जुइका व्यूह्म थ्वहे दिदि अजिमां खः। थौं जिपिं निह्म यातं अःखगु सिलपौ बिल। जिपिं निह्मस्यें अन्याय यात धयागु खँ बेलकुल फुट्ठा खः। सत्ययात असत्य, असत्य यात सत्य, यापिं धका चुकरीयाना जिपिं निह्मयात बोबोकुह्म नैमित्तिक छपिनी पुरोहितं उगु बखते छुः सोया च्वन। थन राज दरबारे ल्वाक बाक याय्त ग्वसा गोम्ह वहे पुरोहित जुइफुः ।

छलपोलं बाँलाक विवेक याना बिज्याहुँ। जजमान शिष्य पिन्त नरक छोय्गु ज्या याका नरक वनीगु मभिंगु उपदेश बीम्ह, नय् तोनेगु पुनेगु काय्गु जकयाना असंतोषी म्ह गुरू पुरोहित योग्य मजुः। शास्त्रे धँतःगु दु ।

असंतुष्टः शुचिभ्रष्ट एवं गुरू विवर्जयेत् ।
स्वभाव शुद्ध संतुष्ट श्रैवं गुरू निसेवयेत् ।

संतोषी मजूम्ह शुचि नियम मदुम्ह– थुजोम्ह गुरू पुरोहित त्याग याय्‌मा । स्वभाव शुद्धह्म, संतोषीम्ह, थुजाम्ह गुरू पुरोहित सेवायाय्‌मा । जजमान शिष्य पिन्त स्वर्ग वनीगु ज्यायाका स्वर्ग वनीगु भिंगु उपदेश बिया छुकीसनं लोभ मदुम्ह गुरू पुरोहित जुइ फय्‌केमा धका अनेक नीति धर्म शास्त्रे चोया तगु दुः ।

मंत्रीजुं थथ्ये धागु न्यना खछि सुंकःच्वना मंत्रीयात बुझेयात । मंत्रीजु ! न्ह्याम्हस्यें यासानं वने धुंकूगु खँ म्वाल । जिनं स्वया वयेधुन जि अबुया ख्वाःथ्यें च्वंम्ह थ्व कविकुमार धाम्ह बालक जि अबुया हिखः चमाजु सुधर्मा देवीया गर्भं जन्म जूम्ह अवश्यनं खः धका जिनं सीके धुन ।

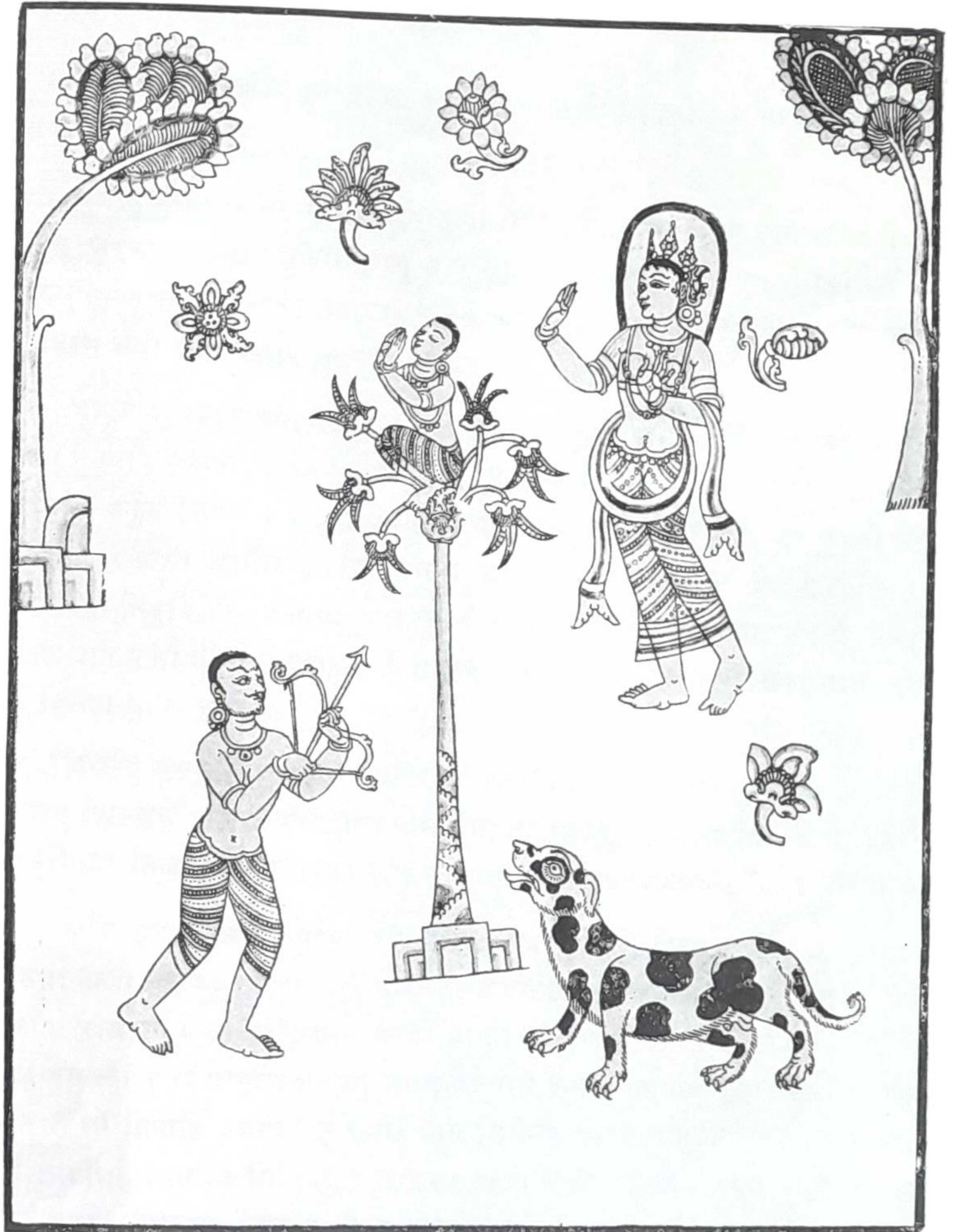
थ्व बालक व्याधानीनं जन्म याम्ह मखुः थ्व मचा जिगु कपा बाग थः वम्ह खः यदि थ्व ज्यायाम्ह छिपिं खः मखु लिपा जिनं सीके । आः छन्त हे ज्या अन्हेयाय् त्यना म्हाँ बालकि छहे खः धका सीके धका जुजुं थथ्ये धया विज्यात ।

"हे मंत्रीजु ! आः थथ्यें थ्व बालकयात फुकेगु उपाय छु खः उगु जतन छं सीका मदय्‌का छोय्‌गु ज्या याय् माल । विलम्ब याय् मते याकनं या । न्हापा थ्व जन्म जुइवं यागु जूसा लुसीं जक तिया अथवा लुसीं किया स्यासानं अपुगु खः । आः तःधिक जुल शस्त्र प्रयोग याना लोकं खँक याय् माल । सिपाहि इत्यादि नं माल उगु अवस्थाय् जिगु खँ न्यना यागु जूसा एकान्ते तया (सुनानं मखँक) गुप्तनं ज्या सिधगु खः । छँ या दुनेचुके जिहे मागु ज्या याय् धकानं ग्वसा गोयागु खः ।"

सकल ज्या या अधिकार छंगु धका जि अबुनं जिनं मुख्यम्ह मंत्री याना तया । जिगु विपत्ति दुःख संताप फुका हित सुख आनन्द याइम्ह, चिवा कया ज्या याइम्ह, भक्ति दुम्ह धर्म विवेक विचार याना राजगृह रक्षा याइम्ह धका विश्वास याना तयाम्ह छ खः ।

अथेया निम्ति दुःख सन्ताप मयाकुस्ये जित रक्षा जुइगु कथं ज्या याय् माल धका हानं थथ्ये धया विज्यात ।

हाकनं ऋयातु ज्या खसानं मने छुंहे बिषाद मयास्ये जि शत्रु थ्व कवि कुमार यात निपातुति निपाल्हाःतिं ज्वना सिफाय् थ्यें फाया शरीर व प्राण निख्ये छोया वां छोया मदय्‌का बीमाल । थथ्ये याना जिगु आयुः व राज्य ताहाक याइम्ह छ हे

कविकुमारया पः दाङ्पाखं व्याभङ भंखम्‌खविक्षां स्याय्‌म्पं वल कचूछम
मचंकाया हस्त विद्याधरीं दर्शनबिया भूकालम म्लयमर्दं काव्य आशीर्वाद
बिल लिपा नन्दनी मिसाःया छेंरयाखं ल्हाःम दाःंवलाःकाय पायूम्पं वला
पःयूरू पक्क नाक्रकूलधाय् थिम —

खः । यदि जिगु थ्व खं मन्यन धाःसा छं लिपा संतापयाय् माली । यत्नयाना थ्व कुमार यात म्वायगु मदयका छ्व ।

थुजागु वचन न्हाना वा कटटटं न्ह्यया वाकू छिना क्रोधं धागु न्यना मंत्रीया मने सन्ताप जुइका राजाया न्ह्याने तथाऽस्तु धया गुप्तनं कवि कुमार व सुधर्मा देवीयात थुगु खवर (भयंकरगु खँ) न्यंका व्याधा यातनं मागु थासे सुचका सिपाहिं प्यम्ह मुंका गोविषाण मंत्री कवि कुमार मदुथाय् माःवन ।

थुगु अवस्थाय् सुधर्मा देवी नं मने संतापकया पुत्र यात प्राण वचे जुइके निमित्त छुयाय् गुगुयाय् गनवने गनच्वने जुया मनं ममं विलाप याना षड्क्षरि मंत्रया आख दुगु चूडामणि मकुट (तपत्ती) दय्का गोप्यनं छ्थाय् काय् नाप लाना शिरे थमं पुइका जीव रक्षा जुइमा धका आशीर्वाद बिया चुपा नया थ्व मकुट तोय् मते विदेशे छ बिस्युं हुं धका बिदा बिया छोत । ववथाय् वना सुधर्मा देवी जि पुत्रया जीवरक्षा जुइमा अनाथ बालक यात रक्षा याना बिज्याहुं– हे त्रिरत्न ! हे करूणामय प्रभू ! धका नाम कया मनं विलाप याना च्वन ।

चमाजु सुधर्मा देवीयात अलोल राजां गनं पिहाँ वने मदु धका छथाय् बन्धने थ्यें कोथाय् तया तल । राज पुत्री धका नाम छुना तयाम्ह म्ह्याय् मचा नापं च्वना न्हिंन्हि निम्ह सिया मिखाय् ख्वबि वय्का दुःख संताप या फसं कय्का च्वन ।

कवि कुमार मानं पुइका हःगु मकुटं पुया परदेशे बिस्युं वनेगु इच्छायाना याकचा वन । थुगु वखतस सिपाहिं सहित सलगया वम्ह गोविषाण मंत्रीजुं तापकं निसें खन । राजाजा वचन न्यनेमाल– मन्यने धाःसा जन्म जूवले हिला वाला याम्ह छहेखः धका पायाना दुःख वीगुलि अनर्थगु ज्याय् वय्माल छ्याय् गुगुयाय् जुया सिपाहिं तयत धाल । भो सिपाहि गणपिं ! हुं कुमार यात छिमिसं प्रहार याय्मते जिहे याय् मागु तक ज्या जिहे सिधय्के छिपिं जित पाशाजक खः । थथ्ये खँन्यंका सल ब्वाक मयंकुसे बुलुहुँ वना राजाया सिपाहिं पिन्त पत्यार याय्या लागी कवि कुमार यात कय्केगु भाय् याना मखुथाय् जवे खवे वाणं प्राहार याना वन ।

कुमारं लिफः सोवले सिपाहिं मुंका वगु खना प्राणया कारणे त्राशं बिस्युंवंम्ह गनवने गनच्वने स्वैगु शरणे वने जुल । थथ्येनं सोमा अथ्येनं सीमा आः बांलाक जिं

सिके धुन । विना अपराधे जितशत्रु याह्म दाजुया पाखयें छाय् मृत्यु जुइ धका त्रिरत्न नामकया वन ।

अनलि चलाया वेगं ब्वांय् वंम्ह कुमारं चंपक नागराजा वासयाना च्वंगु दहँ खनेवं जितवाणं प्रहार याना वया च्वन स्याइन थुगु दहने वासयाना च्वंम्ह नारराजा या शरण वने धका पुखुली कवि कुमार ग्याना क्वब्वात ।

थुगु अवस्थाय् मंत्री सिपाहिं अन थ्यनेवं थ्व कुमार सकभमं माला सोत गनं हे मखंस्येंलि मंत्रीजु विचार याना धाल हे सैन्यपि ! थन कुमार गनं हे मदु: झीसं गन वना सो वनेगु ।

लिहाँ वंसा राजां तं पिकाइ जि थन च्वने छिपिवना राजायात थन यागु खँ कहुँ । थथ्ये धागु मंत्री या वचन न्यना निम्ह सिपाहिं राजगृहे वना राजायात वृतान्त खँ कना जिन्तियात ।

सिपाहिं तेगु खँ न्यना राजाया मन अन्दोल जुया (गरब्येस्ये च्वंका) खछि सुंक च्वना विचार याय् धुस्येंलि पदकाचार्य धापिं निम्ह स:ता खँ न्यन । थुमिसं जिमिसं सोके धया तवह् बिल । थुपिं ब्वना सिपाहिं सहित अलोल राजा सल गया चंपक दहने थ्यंक वया मंत्री या ख्वा: स्वया थथ्ये धाल ।

मूल– कुत्रगत स्थितःकुत्र वदतां मे पुरोऽधुना ।
अत्रनास्ति कुमारश्च मृतं वा जीवितं च मे ।

गनवन गनच्वन थन जिगु न्ह्योने धा: । यदि कुमार थन मदुसा सितला अथवा म्वानिला बालक जिगु न्ह्योने धा । मंत्रीजु विन्तियात– "भो महाराज ! थनतक वगु ख: माला स्वया गनं खंके मफु: उकीं खवर छोया हयागु छुयाय् माल धया विज्याहुँ ? राजा थ्व खँ न्यना पदका चार्य पिन्त धाल "गन च्वना सुला च्वन सोको ।"

थथ्ये राजाया वचन न्यना थुपिं निह्म पदकाचार्य पिसं दहंया छचालंचा नतुना कुमार पला छिना वंगु गन तकक ख: विचार याना स्वय् धुस्येंलि राजायात विन्तियात ।

"भो महाराज ! जिमिसं सौकेधुन धुगु थासं कुमार पुलामवंनि थन पुखुलि क्वब्वात पवका खः मसोनि ।"

राजां हानं धया विज्याात पुखुलि कुब्वावस्यॆलि अवस्यमं सितखं लखे ल्यॆपुया छाय् मवल मसोनीसा लखे दुने ताउतिं गथ्ये च्वना च्वन जुइ । थ्व खय् पदका चार्य पिसं प्रश्न याना सोवले नागं रक्षायाना तल धका बिन्ति यात ।

अलोल राजां तंपिकया पुखुलि क्वसोया नागराजायात न्यंकल । हे भुजंग नागराज थन क्वब्वम्ह कुमार जि किजा खः । छं यथ्यें दंमखु: जि यथ्ये खः गनतया रक्षायाना तया छं बिचार याय्म्वाल जिमावया च्वेछोया हृति महल धासा थ्व दहने सिमा अपा लोहंचा धू इत्यादि पुरेयाना– धः दय्का लः वपवना थुगु दहं तोपुया स्यंका वीत्यना, थुलिधया सिपाहिं तय्त ज्या अधे याना सिमा क्वोथला गथ्ये धयागु खः अथ्येहे नाना प्रकारं कोलाह शब्दं हाला चाहक्वफाना नागराज यात ख्याना च्वन ।

थ्व दहने क्वबाह्म कुमार यात चंपक नागराजं थ:गु थासेयंका शरण वह्म बालक धका करूणायाना मनुष्य आहार नका तोंका प्यन्हु तक बिचारयाना पालन याना तय् धुंकल । न्यान्हु खुन्हु राजां दशं स्यॆकेगु बिचार याना तंमोय्का धका ह:गु खॆंसीका कुमार यात धाल । भो कुमार ! छ थन च्वनेम्वाल छन्त जिनं च्वेयंका एकान्ते तया बिये जिगु पाखे छु धन्दा काय्म्वा: छन्त थन तय् मजिल धाय् धासा छं दाजुबया जित बोनं बिल थुगु दहं स्यंक्येगु गोसा याइन छनं जिनं गन वने गन च्वने जुइ निम्हं सिना वने मालो– जि याकचा म्येगु थासे बनेफु: छन्त थन सुनां रक्षायाइ अथ्येनं छ सिना हे वनि । थुलिखॆं न्यंका चान्हे च्वेचोंपि राजा मंत्री सिपाहिं पदकाचार्य धापि सकलें न्ह्योवेका चोंगु बखतस सोया नागराजं घे:पुना थ्व कुमारयात थत हया छं भलो जुइमा धका आशीर्वाद बिया नागराज थ:गु थासेतुं वन ।

थुम्ह कविकुमारं द्यना च्वंपि खना थर थरायमानं ग्याका चान्हे गन वने गन च्वनेगु स्वैगु शरण वनेगु हे दैव ! जित गुजागु दु:ख जुल । जि म्वाय्गु गुलि दइ तिनि धका हिक् हिक् याना खोया अनं म्येगु थासे वनेधका बुलुहुँ बिस्युवन ।

सुथे जुया वल पुखुलीं थहां वम्ह चिकुया थर थरं खाका लिफ: लिफ: सोया

गनगन लँ दत अन अनं बन । गुबलँ तःपला गुबलँ चोपला याना त्यानुल धायवं लं सियय् फेःतुना मिखाय् खोबि वगु बराबर ल्हातिं हुया वना च्वन ।

थुगु अवस्थाय् दहं या सिथे च्वंपिनि न्ह्यलं चाल सकलें दना सुथे जुल थःथः पिनि सकलया मामागु ज्या सिधेका खंल्हात । पदक आचार्यपिसं विचार याना सोय् धुस्येंलि विन्ति यात । भो महाराज झीपिं न्ह्यो वल मखंक पुखुलि थहाँ वया कुमार यात नाग राजं च्वे तया वने धुँकल । थ्व कुमार थुगु लं वन थ्वयागु पला छिना वंगु चा नतुना स्वय् धुन थनं वन धका सोका सलगया सकले कुमार सोवन ।

तापाकं निस्यें कुमार खना बाणं कय्का लिना यंकल । वाणं मक गुलि लिफः सोवले जि काल स्वरूप जुया च्वंपि थ्यंक्ष वल हाहा हे देव आः जि गन वनेगु गन च्वनेगु धका इतः मतः कना क्वां वन । छथाय् धुव्याया थःगु छँ या क्वोय् भतिचा तायाक च्वंगु हिति पुखु दुगु थासे च्वना वसः हिया च्वंगु खना न्ह्योने वना विन्ति यात ।

धुव्या दाजु ! जि शरण वया, जि शत्रु दाजु यागु निर्दयां जित स्याय्त बाणं प्रहार याना लोहल जि प्राण याःगु भय त्राशं विस्युं वया जित करुणा तया सुचकाति विस्तार याय् मते थन थ्यंक वइन जित रक्षा या धका ग्वारा तुला खोल ।

थनंलि उगु अवस्थाय् थथ्ये जुल सुथ सिया प्रहर तिनि प्राणीपिनि धर्म याइगु वखत खः धया थुह्म धुव्यां नं थ्व शरण वह्म कुमार उपर दया तया छथाय् यंका सुचका विल कुमार आनन्दं सुंक च्वंना च्वंन ।

अनंलि लिना वंपि उगु थासे थ्यन धुव्यायाके न्यन, थन कुमार छह्म वगु दुः गन वन ?

धुव्यां लिसः विल जि ज्या याना च्वना थन मव– हूंकन वगु खना थ्यें च्वं गन वन जुइ जिनं धाय् मफुः ।

थथ्ये धास्येंलि छचालं माला सोत खंके मफया पदका चार्य पिसं भूमीस न्यासि वंगु चाकया नतुना विचार याना सोत । थन हे थ्व कुमार दैः थुगु थासं पुला मवनि धका मंत्री नापं खंल्हाःगु धुव्यां ताल । ग्याना थ्व बालक यात जिगु छँ तया नं थिक जुइ मखुत धका विचार यात ।

अनंजि ग्याना च्वंह्म धुव्यां सुचका तयाम्ह कुमारयात गोप्य याना लंया पोले दुने तया बाँलाक पोचिना पाछाया धुव्या उगु थासं पिहां वया म्येथाय् वन । मंत्री सिपाहिं पिसं धुव्यायात गन वनेगु धका न्यंबले– जि थ्व वस (वस्त्र) बुळे या वने न्यना धया तःप्यंक मवंस्यें म्येगु हे लं चाहुला तायाक वन । थुपि खने मदय् वं छथाय् सिमाक्वे लंयो (वस्त्र भारि) दिका पेयना पिकया धुव्यां करूणा तया धाल । वालक छंगु दुःख जिनं सिल गुजोगु कर्म, गुजोगु धर्म, जिनं मस्युः थुलि अपो जत्न जिनं छु याय् फैः ? आः गन वना रक्षा जुइ अन हुं ।

धुव्यां थथ्ये धाःगु न्यना– मिखाय् खोवि हुया वाला वस्याह्म कवि कुमारं विन्ति याना धाल । धंन्य २ रजक (घुथा दाजु) करूणाय माण करूका बुह्म छ खः जित मृत्यु भयं तरे याना रक्षायात छंगु नाम छुः धका न्यन । जिगु नाम धुव्या हे खः । काः म्वाल धया कुमार भय त्रास । याना उगु थासं गमन याना वन । धुव्या म्येगुलं थःगु थासे थ्यंक वल ।

राजा मंत्री सिपाहिं पदक आचार्य पिं उगु थासे कुमार मन्त धका सीका म्येगु ले विचार याना वन । सलगया वंपि जुया याकनं लें वना च्वह्म कुमार खंकल ।

मंत्री जुं राजायात विन्ति यात महाराज छपिसं कय् के म्वाः जिं कय्के धया वाणं म्येथाय् तातुना प्रहार यात । लिफः सोवले खना जित स्या वपिं यम किंकर (यमदूतपिं) थ्यंक वल । जि म्वायगु गात हे दैव करूणा मय धुव्या थ्यें करूणा दुह्मसिगु ल्हाःते लासा म्वाय् दैः। मदुसा जिसीन धया वेगं ब्वांय् वंबले छथाय् थःगु हे छें क्वे बुइं ज्यायाना च्वह्म किसान कुंभकार (कुह्मा) छह्म खन ।

थनंलि थ्व कुमार वेगं ब्वाय् वना कुह्मा या न्ह्योने वना इति मिति कना जि शरण वया जित स्याइ पिं लिउने सलगया वल जित सुचका रक्षा याना बिज्याहुँ विस्तार याना विआय् मते धका खोल कुह्मानं कृपातया ज्या याना च्वंगु दिना थ्व कुमार (वालक) यात बुया छें दुने यंका छथाय् गोप्य याना सुचकल ।

अतिचा लिपा राजा मंत्री सिपाहिं पदका चार्यपि अन थ्यंक वल । अनलि थ्व हे कुह्मायाके न्यन । "हे कुह्मा दाजु ! थन छह्म मिजं मचा वह्म गन वन ? गन च्वन छं

खंगु दइ धाः छन्त सिल पौ बी ।" थथ्ये धाःगु खं न्यना, परउपकार जुइगुलि ज्‍ह्वा खं ल्हाना दोष मदु धका विद्वांनपिसं धागु न्यनातगु लुमंका कुह्मानं बिन्तियात ।

छलपोल पिन्त प्रणामदुः जि ज्या याना च्वना गुलि बांलाक धाय् मफुः हूंकन वन थ्यें च्वं । थथ्ये धागु न्यना जवे खवे छचालं सोया लॅय पलातया वगु चा धु कया नतुना पदकाचार्य बापिसं विचार यागुलि थ्व कुह्मानं सोका थथ्ये बिचार यात । अवश्य नं थ्व बालक सुचका तयागु थासय् नं इपिं वया खंकि तिनी । थन तय् मजिल धका दुने वना गोप्यनं थ्व बालक यात चायागु तःगोगु कोने दुने तया छगू थलं तोपुया छख्ये म्येगु चा माडाया थल थिक जुइक तया कुविया कुह्मा थःगु छेंनं पिहां वल ।

मंत्रीजुं गन वने त्यना धका न्यंवले थ्व चा वस्तु कों बजारे म्यू वने त्यना धया कुह्मा लुकु लुकुं बांय् वन ।

तापाक वने धुस्येंलि छथाय् अलग सुंमदु गु थासे थार्गो क्वय् च्वना दिना कोंया पुसाउला दुने च्वंह्म बालक (कुमार) पिकया छुं तय्गु नं विया कुह्मानं थथ्ये धाल हे कुमार छ शरण धका वह्म-मरण याय् मत्यः धका थथ्ये जतन याना हया, आः छं गनं वना रक्षा जुइ अन हुं । थ्व कों भ्वगः चा वस्तु मिया जि थःगु छें वने त्यना कुमार ! छं कुशल जुइमा, धका न्यंकल ।

कुह्मानं थथ्ये माया कृपा याना धागु न्यना कुमारं बिन्ति यात कुह्मा दाजु ! छ धंन्य खः छंगु नाम करूणाय समान जुल– थुगु पुण्यं दुःख गुवलें मदय्मा धया नुगले ल्हाः तया बुलुहुं वन । कुह्मा या थःगु चाया वस्तु कुविया हयागु मामागु थासे वना मिया थःगु छें थ्यंकः वन ।

उख्ये थुख्ये कुमार माला च्वंपिं अन मन्त म्येगु थासे वने धुंकल धका सोका म्येगुलं सकलें वन– थ्व कुह्माया कृपा सिचुका आनन्दं च्वं च्वन ।

मंत्रीपिं अनं म्येगु थासे माला सो वंबले लॅय वना च्वंह्म कुमार लिउने पाख्ये खन । मंत्री जुं वाणं मखुथाय् प्रहार याना विस्युं हुं धका सूचना बिल कुमारं लिफः सोवले निर्दयात्मक पिं थ्यंक वल धका सोका प्राणया भय जुइका वेगं ब्वांय वन ।

हानं छथाय् म्ह्येपि कुह्मातय् सपरिवार मुना थ:थ:गु ल्या सिघय्का थ:पिगु छेँ ववसं च्वना खंल्हाना च्वन, गुलि सिया कुटिस वा सुना च्वन, गुलिसियां उगलय् वजि ल्हुया च्वन ।

थुपि खना न्ह्योने वना जित प्राण संशय जुल आ:तक लानि जित रक्षा याना विज्याहुँ । छलपोलपिके जि शरण वया, जि कविकुमार धयाह्म दु:खि बालक खना कृपा तया जीवरक्षा याना विज्याहुँ धया ग्वारा तुला खोया बिन्ति यात ।

जि अकालंसीन सुं हे सहाय मदुह्म निर्दोषी मचा यात स्याय् धका जि दाजु अलोल राजां मंत्री सिपाहीं पदकाचार्य पिलिस्ये वया वाणं प्रहार याना याका लिउने वल जिशरण वयाह्मयात सुचका रक्षा याना विज्याहुँ धका बिशन्दं खोल । जिम्वाय् वइतिनि ।

थ्व किसान (कुंभकार) पिसं शरणागत वम्ह यात, मरणयाय् योग्य मजु उपकार याय्मा धका करूणातया थ:पिंगु छेँ दुत यंका सुचकल । भतिचा जाय्का राजा मंत्रीपि थ्यंकवल छचालं पावक सामुदिक आचार्यपिसं कुमार पजाछिना वगु लेंचोंगु चा कया नतुना मा: जुल ।

थुगु वखतस थ्व किसान पिसं छु जतनयाय् माल धका सल्हा याप । उगु छेँया थकालि धथ्ये धाल । फोगु छेँ दुने वया सो वइ वले शरण वह्म बालक यात उपकार जुइ मखु: । फोतनं थ्व पापि तय्सं छुयाइ छुयाइ ? जिगु खँ न्य: सित धाय्वं छेँ छु:याय्गु मागु ख: याय् माल हतासनं कुमारयात थ्यना तुयूगु वस्त्रं तोपुया द्यलो मत तया लुखापिने सुकालितया मिजंतय् तपलि तोया मिसात फुकं तले च्वना खोय् माल धया ज्या अन्हे यात अनलि इमिसं तुरन्त कुता: दय्का थ्व शरण वह्म कुमार यात कुताले थ्यना पात वस्त्र (द्य.वं) नं भुना स्वांमाला ताय् सिन्ह द्योने तया सो वाजं थाना प्यह्मस्ये कुविया छेँनं पित हया ल्यूल्यू खोया याककाय् सोवलेथ्यें– जि प्राण पुत्र हाहा धका विलाप याना सकलें वन । तले मिसातनं लाय् लाय् बुया जि प्रेम पुता । हेरा समानह्म काय् यात छु: जुल गुगुजुल छगय वने त्यना जिनंवय् जितनं कावा धका नुग: मछिका तत:सकं खोया वयन ।

थुगु प्रकारं मृतक श्माशाने थंवयेवलेथ्यें यानायंका सुमनुष्यपि मदुथाय् वने कूटा दिका तोतल । खोया वंपि सकलें दिना तोपुया ह:गु वस्त्र उला स्वाँमाला नं कोखया थथ्ये विन्तियात ।

"भो राजकुमार ! छिपि पितहय् मागुलि जिमिसं अयोग्य जूसानं थथ्ये जतन जुक्ति याना हया आः जिपिं लिहाँ वने त्यना छिपिं गन वना कल्याण जुइ अन विज्याहुं ।

कुमार खछि झ्ले जुया धाल ! "थौं जिगु अहो भाग्य खः किसान दाजुपिं ! ततापि धन्य २ खः । जिजु उपरे तस्सकं करूणा तया जतन याना जित जीव रक्षायात (सीत्यंह्म म्वाकल) धाथ्यें करूणामय तुल्य छिपिं जुल ।

जित अतिनं करूणातया जीवरक्षा यापिं जिगु ज्ञानं स्यूपिं प्यंगु थासे चवंपिखः । जिगु ज्ञानं मस्यूपिनं दइ निनि । आः जि हानं गन लाइगु ? छु: जुइ तिनि ? गुगुजुइ तिनि जनं मस्यु थथ्ये धया कुमार मेथाय् वन । मृतक छँनं पितयंक्येव्यें याना जतन यापिं किसान पिसं लिहां वना थ:गु छें थ्यंकल ।

थनंलि उथ्यें थुथ्यें कुमार माला जूपिं राजा मंत्री सिपाहिं पादक आचार्य धापिं विचार यायां उगुहे निर्जन वने थ्यंकबल ।। थ्व कुमार बुलुहुं वया च्वंगु खन । सूर्य विना वंगुलि वने खिउल, कुमारयात बाणं प्रहार यासासानं शरीरे मला, तपापि प्राणान्तथ्यें भयत्राश जुइका लं मखंसानं व्वां वम्ह कुमार इतिमिति कन । गनं लं मखना प्राणया भयं वेगं ध्वांय् वंह्म कुमार वने जोलं कुतुं वना ववे छ्याय् त:गागु थासे लात । आकाशं बोया वह्म पंछि गथ्ये ववे जू वइगु खः वथ्यें गाले जूवह्म कुमार यात शरीरे छु घा:पा मजु । थ: मानं शिरे पुइकाह:गु चूडामणि (मुकुट तपलि) छ्व कुतुं वना च्वंगु झ्ाले सिमा कचाय् थाना च्वन । गाले कुतुं वंम्ह कुमार ववेथ्यँस्यंलि उगु थासे अंजन नाम जुगा च्वंह्म यक्ष छह्म सिनं कुमारयात छ: सु ? धका न्यन ।

कुमारं थ:गु दु:ख फुकं कना खोल । यक्षं करूणा तया भरोसा बीथ्यें खँल्हाना जोलं कुतुं वया शरीरे वेदना जुइगु शान्त जुया आदन्द जुया वनोगु वास नका प्यन्हुतक अनगाले अंजन यक्षं रक्षा याना तल । वने खिउँया लँ खने मदुगुलि छ्याय् वासयाना कन्हे सुथ न्हापां मंत्री लिस्ये मागु खँल्हाना राजा छें लिहाँ वन । म्येपिं कुमार मावंवले पद मुद्रा चार्य पिसं थुगु थासं पुला मवंनि थन हे दइ धागु न्यना सकभनं माला सोवले सिमा कचा दुगु झ्ाले च्वे त:क्यना थाना च्वंगु चूडामणि (मुकुट) खना मंत्रीयात क्यना विन्ति यात ।

"भो मंत्रीजु ! हूं मकुट स्वइगु जुइ धया सकलें वना सोवन लिकया सोवले थ्व मकुट कुमारं पुया वगुखः थन खिउस्ये च्वंगु तःजागु गाले अगाधस्थान– थथ्ये अथ्ये धाय् मफुगु) जोले कुतं वने धुंकल म्वाइ मखुत थ्व कुमार अवश्यनं मृत्यु जुइ धुंकल फ्रीपिं लिहाँ वंसानं जिल धका सकलें लिहाँ वना राजगृहे थ्यंका मंत्रीजुं चूडामणि (मकुट) ह्योने तया विन्ति यात ।

भो महाराज ! फ्रीसं स्याय् म्वाक भयंकरं खिउस्ये च्वंगु बने गा थुथाय जोलें कुतु वना सित । थ्व कुमार यागु मकुट च्वय सिमा कचाया फ्राले तःवयना थाना च्वंगु कया हया कया बिज्याहुँ धका लःल्हाना बिल ।

मूल– तदाकर्ण्य चूडामणि दृष्टा राजामुद माप ।

उगु वखतस मंत्रीजुं धागु खंन्यना मकुट न्ह्योनेसं तया व्यूगु खना अलोल राजा अतिनं खुसि जुया इति इति न्हिला हर्षयाना विज्यात वनं लिहाँ वपिन्त सिलपाः बिया आनन्द जुल धका खवाः चःकंका राज्य फुकं जिगु जुल जित स्वैगुनं भयमन्त धयागु मनयाना राजा धायका च्वन ।

थुगु खँ न्यना सुधर्मादेवी हाहा जि पुत्र यात छुःजुल धका विलाप याना बुरूतोंका प्रतिपाल याना तयाह्म राज कुमारी म्ह्याय् भापा याना तयाह्म नं घेंः घेः पुना निम्हं खोया मनयात अशान्ति जुइका च्वन वखत बखते धीरयाय् मफया मूर्छा जुइका च्वनीगु जुल । गोविषाण मंत्री वना तवह् बिया शान्त याना च्वन । बने गाले कुतुंवन धाल मृत्यु जुलला । विचार याइपिं जोतीष याके छक गुप्त याना प्रश्न याका सोवले– यक्षया ल्हाति लात आःतक कुमार मृत्यु मजुनि– धका धागु जोतीष या बचन न्यना सुधर्मा देवीं (माह्म) थःगु मन यात धीर याना च्वन ।

भयानकं ग्यानापुसे चोंह्म अंजन यक्षया रूपखना ग्याका च्वोंह्म कुमार यात न्यान्हु दस्येंलि थुह्म यक्षं थथ्ये विचार यात जिगु रूपखना त्राहि जुइका च्वह्म थ्व कुमार थन तया सुनां रक्षा याइ । जि उखे थुखे जुइ माह्म थन बन राक्षस पिसं खनो बले ला हि भक्ष याय्त स्याना थकि थ्व कुमार अथ्येनं मृत्यु जुइ थथ्येनं मृत्यु जुइ च्वे यंका बिइ मालि धका कुमारयात लुकुं छिना ताजागु गालं थत हया च्वे थ्यस्येंलि छथाय् तया छ गन वना रक्षा जुइ अन हुँ धया यक्ष थःगु थासे वन ।

थुगु बखतस वने लाह्य कुमार या वस्त्र हाकुया चूर्ण जुगु, मकुट नं मदेका शरीर गंसि जुइका थांय् थासे कचिघाः दुगुलि स्यागु सहयाना नय् पित्यागु लोमंका मिखाय् बु बु स्याना खोबि हुहुँ माँ लुमंका जवे खवे सोसों बुलुहुँ वन ।

धुं भालु किसि शेर (सिंह) गधा धों चला गुंखिचा इत्यादि वन जन्तुपि बास याना च्वोगुलि थुपि बराबर हाला हःगु शब्द न्यना अत्यन्त थर थरायमानं ग्याका गन वने गन च्वने स्वइगु शरण वने जित आः छु जुइगु गथ्ये गथ्ये जुइ तिनि सुना रक्षा याइगु धका हाला खोबि सो सो बय्का कुमार तस्सकं ग्याना च्वगु वने दुने लात ।

> मूल– तत्र पिंगलास्य पिंगलाक्षो व्याधः समीलितः ।
> तेन निवेदितं मार्गेण कियन्ति गच्छत् ।
> तत्समये कृच्छ्र गात्रं पुरूषं शत् व्रणांकिनं प्लुत्य पप्रच्छे ति ।

अचानकं अन छथाय् लेंय् मिखा भुयूम्ह ख्वाःनं ग्याना पुम्ह मनुया ला नइम्ह पिंगल धयाम्ह व्याधा छम्ह सिगु न्ह्योने लात । थ्व व्याधां न्यन बालक ! छ गनवने त्यना मखु मखुथांय् लाइ थुगु लँ वंसा छन्त भीं जुइ धया थ्व अधर्मि व्याधां मखुगु लँ क्यना बिल ।

थ्व कुमार लँ क्यना व्यूगु थासं वंबले छथाय् लेंय् शरीरे सछिथाय् धइथें घाः जुया हि सोसो बय्का ग्बारा तुला आया आया जि बोने मफुत होल स्यात यमां जित कावा, अबुजु ! जित याकनं कावा जि सीन आतक लानी– सीनंमफु स्वाय्नं मफय्क सास्ति याना तल । हा हा हे दैव धया खोया चोह्म दुःखि पुरूष छम्ह कुमारं खन थथ्ये खनेव थ्व दुःखि पुरूषया वेदना सहयाय् मफु गुलि केकेतुतुं सना भुंजिनं भुंका दुर्गन्धम्ह महा शंकष्टय् लाना च्वम्ह खना थःगु दुःख लोमंका थ्वइगु वेदना स्वया चिमसं बोहं जाय्का अति त्रास जुगुलि चिकुया च्वम्ह थ्यें शरीर कंपमान याना (खाका) न्ह्योने वना थथ्ये न्यन।

हे दुःखि पुरूष दाजु ! छन्त आमथ्ये सहयाय् मफय्क दुःख सुनां यागु । गथ्ये जुया छु जुया थुजागु दूर वने लात ? छाय् वया ? सुनां छोया हल ? थुगु प्रकारं कवि राज कुमारं न्यस्येंलि थ्व दुःखि पुरूषं विन्ति याना लिसः बिल ।

भो कुमार । छपिं सुखः ! जि मस्यु जित थुजागु थासे छाय् वया धाय् फुह्म छनं थन छाय् वयागु । जित थ्यें छन्त नं जुइफुः ।

जि थन लागु कारण न्य । पासापिं नापं चाहुला छगू ज्याय् वया पासापिं छख्ये लात जि याकचा जुल हुंकन लें छह्म ग्यानापुस्ये चोंह्म चण्डाल व्याधां ब्यना हःगु लं, वया थुजागु वेदना याइह्म हानं म्येह्म अति भयंकर महा चण्डाल महापापि सुदास धाह्म व्याधा वया थुजोगु शासना याना बिल । जिनं गथ्ये सहयाय्गु हाहा देव, आः जित सुनां रक्षा याइगु ? थुलि खं कना थ्व दुःखी पुरुष मूर्छा जुल । छुं लिपा मूर्छा लंस्यंलि कुमारं हानं थथ्ये खं न्यन ।

हे दुःखि पुरुष ! छन्त शासना याह्म व्याधाया छें गन तापालाकि सति, अथवा थन हे लाकि छु ? थथ्ये धागु न्यना दुःखि पुरुषं खोया खंकन । भो कुमार महापुरुष ! थ्व व्याधाया छें तापा मजुः । थनं सःतिना च्वन, थ्व महा चण्डालह्म सुदास धयाह्म व्याधा म्येम्येपिं थ्यें पशु पंछि पिगु मांस जक नया सन्तोष जुइह्म मनु मखुः । नर मांस भक्षक राक्षस तुल्य महा भया नकह्म करूणा कृपा मदुह्म हिंसक व्याधा खः ।

थ्व व्याधाया हानं शंखमुख धयाह्म (शंखथ्यें) जागु त्वाम्ह अति नं त्राहिरूपम्ह खिचा छम्ह नं दुः । थ्व खिचां न्यातकि हितोना सास्ति याना तइगु । जि थुजागु थासे लागुलिं थ्व हे खिचां न्याना थथ्ये महादुःख जुल ।

थ्व खिचाया लः तोनेगु प्यास चाइबले अथवा बाहि जाइ बले थ्व सुदासया ल्युल्यु वया सुखन वयात न्याना हि तोनीगु । थथ्ये हे जित नं न्याना हि तोना वनीगु । जिगु शरीर छक सो । धाः जुया हि सोसो वगुलिं भुजि नं भुना दुर्गन्ध जुया च्वन ।

प्यन्हु दत थथ्ये शासना याना तल । जि थौं अवश्य नं सिना वनीगु दिन खः धका मनं भापिया च्वना । जि जकमखुः थ्व चण्डाल खिचां न्यात कि न्ह्याम्हं बचय् जुइमखु ।

थुगु प्रकारं दुःखि पुरुषं कंगु खं न्यना कविकुमार अति त्राश चाया मनं बिचार यात । अहो आश्चर्य गुजागु दुःख ! आः जिनं गन वनेगु ? छुयाय्गु ? लिहां वंसानं हुंकन लें पिगल व्याधां छुयाइगु जुइ थ्वं अवश्य नं भिगु ज्या याइ मखुः ।

थुपिं लिसे युद्ध याय्‌त शश्त्र अस्त्र छुं मदुः । दुसानं असहाय (सुं भरोसा मदुम्ह) उकिसनं जिगु उमेर वालावस्था तिनि । शिरे चूडामणि (मकुट) नं मदुम्ह जुल हाहा जिगु जन्म जिगु कर्म धिकार जन्म जुयागु व्यर्थ जुल ।

राजा या कुले राज कुमार धाय्‌का जन्म जुयानं थथिंजागु महा दुःख प्राप्त जुल । जि दाजु महाराजा धाय्‌का च्वंम्ह सें शत्रु जुया, विना अपराधे किजायात थथ्ये असह्य वेदना (सहयाय् मफुगु दुःख विल ।

जि दाजु वैरि जूगुलिं जित माँनं तोतेमाल, जि दाजुया आज्ञानं मंत्रो सिपाहिं तय्‌सं स्याय्‌धका लिना हल जित । चंपक नाग राजया शरण वनानं मजिल थ्व नागं नं तोतेमाल । धुव्याथाय् शरण वना थ्वँनं तोतेमाल, हानं कुंभकार (कुह्मा) या शरण वना थ्व नं तोते माल । हानं किसान दाजु किजा तता क्येहेंपिंगु शरणे वनानं ग्याना सोह्म तुल्ययाना हया थुमिसनं वने तोतेमाल । निर्जन बनं ययाबले अगाढगु थासे (ताजागु तःगागु गालं) कुतुंवन अंजन यक्षया ल्हाःति लात जित च्वे थत हया तोतेमाल ।

थुलि तकनं जि प्राणरक्षा जुइका वयाह्म खः आजा निर्भयजुइला धका वयाह्म हानं थुजागु थासे लावल । गथ्येयाय् छ्वाय जुल । आः न्हापाथ्यें शरण वया धका हालां रक्षा जुइगु मखुत । जित सुना रक्षा याइ ? जित थुगु जन्म गथ्ये जुल ? धिकार याना थःतथमं जन्म व्यर्थ धाय्‌माल । जि अवश्यनं अकालं मृत्यु जुया वनीह्म जुल आः धासा जिफुत धका मनं भालपा च्वन ।

थुगु वखतस चाण्डाल सुदास व्याधा खिचा ज्वना थ्यंकल । थ्व व्याधा गथिह्म धासा ल्हाःतपु सिथ्यें अति छागु गुलि च्यागु मिखाँ सोया हूंकार स्वरं हाला वइह्म । खवे धनुष तया नंया सिखलं चिना शंख मुख खिचा ज्वना जवय् वाणया थल कोखया चुपि पा नयादण्ड (तुतां) खालि मजुह्म । मनु या हि नया वह्म जुया म्हुतुस हि भ्याङ्गु खिचा यानं त्वाथे हि किना म्ये पिकया पयया वगु दु । खिचा गुजाह्म धासा धोंचला वने दुपिं सा इत्यादि पिं खनेवं ककुस न्याना थाथा याना हितोना स्याइह्म वनम्ये, अरूण म्ये, गेंडाम्हे खनेव तिंगान्हुया दुग क्वें तोथुलेतः सनीह्म ककुस न्याना गःपयागु हि

तोना स्याय्‌त समर्थ दुम्ह । चला बथाने व्याधा, धुंथ्यें जाम्ह) धुँ चितुवा बन्देल शेर सिंह किसि पिगु बथाने मिःवा लाखे थ्यें जाह्म। सिंह धुँ शेर खँसानं मग्याह्म, सिंहनं धुंनं किसि स्याय् मछाथ्यें थ्व खिचा खँसानं छुंमया । दोह धापिनं विस्युं वनीगु-थ्व खिचा तस्सकं बलाः तःधिकम्ह भालु नं छुंयाय् मफुह्म हालीगुनं धुंथ्ये वन थोंक हूंकार शब्द याना हालीम्ह तःधिक अति पुष्ट तुयूगु वर्णस हाकु बचु ह्यांगु बुंता दुम्ह चयाकीम्ह) धःवा खने दयक वांखया हालीम्ह, ताःहाकगु म्यें लावा लावा पिकया च्वंम्ह शंखमुख खिचा नया सिखलं गःपतय् चिना त्युल्युः तया उर्द्धजटा राक्षस तुल्यम्ह नरमांस भक्षक मनुष्य पिगु ला हि आपालं नय् धुंकूम्ह) सुदास व्याधा बगु खना कवि कुमार वेगं विस्युं वन ।

थ्वहे व्याधा च्वनीगु छेंया क्वसं पिने लात, व्याधा हाहा होहो याना इति इतिं न्हिल खिचानं थःगु तालं हाला न्हिला उत । हूंकार हाहा होहो व खिचाया शब्द बने थ्वया प्यख्येसं हाला हःगु थ्यें जुल । थुजागु भयंकर शब्द न्यना इतः इतः कंका व्वांय् वम्ह कुमार गन बने गन च्वने जुया उख्ये थुख्यें सोवले गनं वने थाय् मदया आतुर जुल तःमागु यक्व सया च्वंगु अम्ब सिमाखना हतासनं थुगु सिमाय् थाहां वना च्वे मूलगु कच्चा निपा ल्हाःतिं घेःपुना भो सुना च्वन ।

भय त्रास व परिश्रमं चःति वय्‌का प्राणान्त जुया असहाय निर्दोषीम्ह थ्व कुमार गन वन गन च्वन धका खिचा तोता व्वांय्‌वया खँका थःस्वल खिचां हूंकार स्वरं उना वयन । सुदास व्याधा वया च्वे थस्वया धाल ।

अरे वाल कुमार ! आमकन छाय् क्वाहाँ वा, थौं जिगु भाग्यं क्यातुगु ला हि नय् वत । आमथ्ये सास्ति जुइक सिमा गया च्वने म्वा जिगु खँ न्यना याकनं क्वाहाँ वसा छन्त सासना जुइ मखु जिनं छन्त स्याना नय् दइ । अले खिचा यातनं न्यंकल शंख मुख खिचा ! नुगचु स्यें सों मिखा न्हेपु म्ये जि नय्‌गु. लें वयना हइम्ह पिंगल व्याधा किजा यातनं बिया ल्यंगु फुकं क्वेंनापं साक नय्‌गु छंगु भाग जुल । थथ्ये धागु न्यना खिचा न्यासि चाया ह्वांह्लां हूँ हूंकारं हाला थःस्वया सिमा चाचा हुला च्वन । हानं व्याधा तं पिकया वा कटटट न्ह्याया जिगु खँ मन्यंम्ह छन्त जिनं वाणं प्रहार याना कुतके त्यना धया क्रोध दृष्टि स्वया धनुषे वाण स्वचाका खवं धनुष ज्वना, जवं वेगं साला तुतिनिपां भूमी बल कया थः स्वया प्रहार याय्‌त तयारि जुल ।

व्याधा मालिकं थथ्ये यागु खना शंखमुख खिचानं घुरू घुरू शब्दं हाला थःस्वया तिगा न्हुया कुतुं वय्‌वं ककुस ज्वना थाः थाः याना हितोनेगुलि तयार जुया ह्यः तिप्यंका च्वन । तर दैवलीला छु खः फ्रोसं मस्यू छाय् जुइ व्याधां मकय् कुसे दय्‌कातगु मूर्तिथ्यें, चित्रकारिं च्वया तम्ह थ्यें च्वना च्वन। व्याथा व खिचा गन च्वना च्वन धका कुमारं स्वसोवले थःत प्रहार याय्‌त तयार जुया च्वंगु खना मनं विचार याना धाल ।

अहो आश्चर्य ! राजा या सिनं राजा चक्रवर्ति धाइगु न्यनातया । कुवेर इन्द्र पिं लिसेनं ल्वाना अर्तात् युद्धयाना पराक्रम बयने फुपिं ऋद्धिवान् पिं मनुष्यपिं दुः धागुनं न्यना तया । जिगु मकुट चूडामणि नं जिगु शिरे हीन जुल । जि राज पुत्र खः राजगृहे च्वने दुगु जुसा अनेक प्रकारं पराक्रम क्यनेगु थायदु । आपत् विपत् जुइवले हे दैव धका नाम कायगु स्वभाविक खः । आः जिनं थःगु कर्मयात धिकार धाय्‌त्यना। जित वाणं प्रहार याना खिचां न्याकीन थुमिगु कार्य विलंव जुइमा । जिनं प्राणया संशय जुगुलि थनसं च्वना प्रार्थना याय् त्यना जि थन करूणा मदुम्ह पापि सुदास पापि व्याधा यागु ल्हाति लात ।

थुजाह्म निर्दोषी वालक (मचा)या उपरे करूणादुह्म करूणादृष्टि सोह्म सुःख ? थं जित रक्षा याइ । मदुसा थन जि अकालं शासना नया सीन । करूणादुह्म करूणामय खः हे करूणामय धका एकाग्र चित्त याना मिखा तोंसिना अतिनं भय त्राश कया नामोच्चारण याना च्वन ।

थन थुगु थासे चोना जिनं शरीर वचन मनं करूणामय धयागु शब्द उच्चारण यानागु कारण थ्व खः । अकालं मृत्यु मजुइगु युजागु शंकष्टनं मजुइमा धका फोना। थन करूणा हीनह्मसे जित स्याय्‌त्यन । थुपिं दय्‌कापिं मूर्तिथ्यः चित्रकारिं च्वयातपिं तुल्य याना जित अथवा जिमित उद्धार याइह्म मदुगु मखुः अवश्यनं दुः धका मनं मापिया ।

थुजाह्म कारूणिक महाकारूणिक यात। जिनं लुमंका वचनं धया नाम कया च्वनागु खः । कायः शरीर ल्हाति विन्ति याना प्रणाम धका सिमाय् च्वम्ह दुःखि बालकं नमस्कार याना च्वन ।

मूल–

निष्कारणानि कातरेमयि निष्कारण कारुणिके
जंनै मंहद्भिः। करूणया करूणा कार्यं मुहुरिति
स्मरणा नि आमलक फलानि समर्पयन्।
करूणामयाय नमो नम रिसि निमिमोम्ल।

छुं कारण मदय्कं जित वैरियाना छुं मस्यूम्ह निर्वल जुया ग्याना च्वंम्ह बालक जित। आपालं करूणादुंपि बोधिसत्वपिसं थथ्ये सोका च्वनि। करूणा दुपिंसं अकस्मात् या भयःवगु फुका बिइ गुलि तस्सकं करूणाया ज्या क्यनि। छुं हे अपराध मयाम्ह यात करूणा तया रक्षा याय् गुलि कातर जुइमखुः। करूणादुम्ह, करूणा या ज्या क्यनीम्ह, करूणाया ऋद्धि प्रकाश याना रक्षा याइम्ह, पुरुष वा स्त्री सुःखः। थुजाम्ह यात बारंबार लुमंका जिगु काय वाक चित्तं प्रणाम याना। थुलि धया निपा ल्हाःति अम्व फल खाना निपा ल्हाःतिस दंक तया सोक तक आकाशे थःसो या होला छुलपोल यात थ्व अम्वफल दोहलपा याना जित तत्कारणं उद्धार याना विज्याहुं। करूणामय यात नमस्कार धका स्वक तक प्रणाम याना सिमाघेः पुना मिखा तोसिना च्वन।

थनंलि भतिचा लिपा सुखावती भुवने विज्याम्ह अमिताभ तथागत या मूलम्ह शिष्य लोकेश्वर करूणामयं सुदृष्टि स्वया विज्यागु प्रभावं अम्वफल दोहलपा याम्ह सुःखः धका विचार याना स्वया विज्यावले ध्यानदृष्टि कुमार यात खंकल।

मर्त्यलोके दक्षिण दिशाय् निर्जन वने छम्ह निर्दोषी (छुं हे दोष मवुम्ह) वाला-वस्था तिनिम्ह कुमारं अम्वफल होला जित बारंबार नामोच्चारण याना अम्व सिमाय् च्वना भक्ति व श्रद्धातया पूजा याना हल।

थ्वया प्राणान्त जुया (अकालं मृत्युजुइगु) दुःख जुया च्वन, थ्व यात रक्षा याना छुं शिक्षा बियावा विस्तार याय् मते धका लोकेश्वरं माठर विद्याधरी योगिनी, यात आज्ञा जुल।

थुजागु उपदेश न्यना तथा ऽस्तु याय् धुंका शंख व खड्ग धरे याना क्वहां वया कृपातया थ्व कुमार गन धका दिशा पत्ति सोवले अम्वसिमाय् च्वेः थ्यंक च्वना

सिमाघय् पुना च्वंम्ह कुमार खंकल । सिमा ववय् च्वना तच्चोतं पापकारी निर्दय चित्तम्ह सुदास व्याधा स्वया आकाश मार्ग याकनं थ्यंका प्राणयायु भयं ग्याका च्वंम्ह कुमार (बालक) या फुसे थ्यंक विज्यात ।

मूल–

शंख खड्गयो मैत्री मेकरूपा मभिदर्शयत् । शंखनाद खड्गयो र्ज्वालामाला वज्रं पततीति क्रोध क्रूरेक्षणः सुदासस्य शिर श्चिच्छेद । शखमुख हूंकारोन्मुखस्य तुण्डश्च । पिंग लोऽ पि मूर्छितम् मरणं त्रयः ।

खवं मन्त्रोच्चारण शंख पुया जवं खड्गहोका मैत्री यागु छगू रूप क्यना उगु बखतस शंखया शब्द व खड्ग हीकुगु यावयें ज्वाला माला नाम जुया चोंगु मि पिहां वया आकाशे भ्रमण जुइ धुंका अम्गसिमाकय् भयंकरं मल जुत ।

ख्वाः स्येकुंका वा न्ह्याया थःसोया बालक कुमार यात वाणं प्रहार याय्त धनुष क्वना तां कया चोंम्ह सुदास व्याधाया शरीरे मल जुना म्हय् सिफाय्थ्यें वाम्ह छ्य्ये वाम्ह छ्य्ये जुल ।

अनंलि शंखमुख खिचा यातनं मल जुना हूंकारं हाला च्वंगु शंख थ्यें जागु त्वा पाचुक त्वाल्हानाह्म फसं पुइक्ये थ्यें छ्य्ये लावन । लं क्यना हःम्ह पिगल व्याधा मूर्छा जुया थुंपि स्वह्मं मृत्यु जुल ।

मलः सिंह नादं हाला आकाशे थाहां वना लोप जुल । मलः हाःगु शब्दं शरीर कंप जुया सिमां कुतुं वय् ग्यंह्म कुमार यात सुन्दरी शान्त रूप दर्शन विया विद्याधरी देवी नं घय् पुना हया सिमाक्वय् तया रक्षा याना विज्यात ।

थुलि जुस्येंलि कुमारं विन्तियात भो करूणा वन्तम्ह देवी माता ! छलपोल यागु कृपां सी त्यंम्ह वाम्ह वा । सोधुंकूह्म म्वागुथ्यें जित भय त्राशं कंप जुया च्वंह्म यात मांनं थः मचा घय् पुना हय् थ्यें सिमा ववय् हया रक्षा याना विज्यात । छलपोल धन्य धन्य ! छलपोल हे खः करूणामय, छलपोलयात बारंबार अष्टांग प्रणाम– धया विद्याधरी यात थःसथ्ये नमस्कार याय् धुंका मन चंचल मयास्ये ख्वाः चःकंका न्हिला दिव्य भोजन याना संतोष जुइथ्यें संतोष यात ।

थ्व्ये आपालं खुसि जुया च्वंह्म कुमार यात स्नेह प्रीति याना विद्याधरी देवीं बालाक शिक्षा बिया बिज्यात । छंगु जन्मस्थान, जात, नाम, कुल छु थन गथ्ये जुया लावल धका न्यंबले थमं स्यूगु खं च्वंनिस्ये कना विन्ति यात ।

जिनं न्यने धुन अथेसां छंके न्यना छं कंगु थिक हे जुः । भो कवि कुमार छं मन तया न्यं स्वर्ग मर्त्य पाताल या नाथ यात, त्रैलोक नाथ धाइ । अनाथ या नाथयात लोकनाथ धाइ ।

थ्व सपोल यात कारुणीक महाकारुणीक आर्यावलोकि तेश्वर करूणामय धाइ । सुखावती भुवने बिज्याह्म अमिताभ तथागत (अपरिमित तथागत) या मूल्यह्म शिष्य धका विद्वांन पिसं सीका च्वन, छंनं थथ्ये सीकि । थ्वसपोलं जित सःता आज्ञा जुल, भयंकरगु वने लाना अकालं मृत्यु जुइत थिक जुया च्वन, थ्वं भक्तितया अम्व फल बोहलपा याना जित जक बारं बार नाम कया शरण वया धका खोया भो सुला च्वन । चाण्डाल सुदास व्याधा व शंखमुख खिचां निर्दोषी (दोष छुं हे मदुह्म) बालावस्थाया कुमार यात वाणं कय्का स्याइन, शंखमुख खिचानं न्याना स्याय्त तयारि जुया च्वन ।"

याकनं छ्व वना रक्षाकारी जुया लिहां वा धया बिज्यागु वचन पालन याना जि वयागु खः । शिष्य एक चित्त न्य– छुं करूणामय कारूणिक महाकारूणीक इत्यादि नाम कया अम्व फलं पूजा यागु भक्तिया प्रभा वं थ्व ज्या जूगु खः ।" आः छुं धन्दा काय् म्वाल, छन्त मोहनिया मंत्रदान याना सिद्धि बिइ धका कुमार या शिरे शंख खड्ग दिका छं दीर्घायु व ज्ञान प्राप्त जुया जनहित याय् फय्मा धका विद्याधरी देवीं दर्शन बिया सिद्धि वरदान बिल, कुमारं तथाऽस्तु याना फया काल ।

विद्याधरी देवी प्रसन्न जुया हानं धया बिज्यात, "–जि लिहां वने त्यना छन्त रक्षा याइह्म नर्तक धयाह्म यक्षेश्वर चूलाका बिये । थुलि धया विद्याधरी उगु स्थानं प्रस्थान जुया आकाश मार्ग बिज्याना थःगु स्थाने थ्यंका थमं याना वयागु ज्या खं वृत्तान्त लोकेश्वर करूणामय यात कना आनन्दं बिज्याना च्वन ।

अनंलि कुमार उगु थासं दना उख्ये थुख्ये सोया च्वंबले नर्तक यक्षेश्वर थ्यंक वया कविकुमार बालक खना लय ताया ल्हाः ज्वना प्रीति यात उगु स्थाने चाहुला सोवं

बने लँय छथाय् खिचां न्याका सास्ति याका तह्म दुःखि पुरुष ग्याना कय् कुना च्वंह्म खन। थ्व यात रक्षा जुइगु वास यक्षेश्वरं विया कुमारयात थःगु छें वोना यंकल। थ्व कुमार यागु परिचय फुकं न्यना करुणा तया नका तोंका पुंका थःसःगु संगीत विद्या स्यना ८ वर्ष तक पालन पोषण याना रक्षा याय् धुंका मोहिनी विद्या या प्रभाव स्त्री रूप (मिसा) जुइगु वास जडिबुति नं बिल। हानं यक्ष नर्तकं थथ्ये धाल– "भो बालक! जिके दुगु विद्या स्यने धुन छ थन च्वने म्वाल हुं। जि छन्त मय्या धयागु मखुः यक्ष धर्यापिं नं निगू भेद दुः। छगु देव अंश शान्त स्वभाव मांसाहार याइ मखुपिं थुपि कुबेर या गण पि खः। जिनं वहे गणय् लाःम्ह खः।

छगू यक्ष धर्यापिं दैत्य राक्षस या अंश पिं थुपिं मांसाहार गुलिं नरमांसाहार याइ पिं नं दुः। थुमिगु ल्हाःति छलाइ धका जिनं छन्त छें हुं धयागु खः। थथ्ये दूर वनान्तरे जक चाहुला जुयां छन्त कल्याण जुइ मखुः।

छंगू जन्म भूमी वना मिसा रूप क्यना म्यें हाला थ्व वीणा थाना प्याखं हुला क्यं छ खना मोह मजूपिं सुं हे दइ मखुः इत्यादि उपदेश बिया वइत छोया हल।

गुरूं धागु खें न्यना वीणा ज्वना लिहाँ वल जुजुया काय् कवि कुमार क्रमशः कांपिल्य नगरे थ्यन। आतिनि जिनं शत्रु जितय् याना राज्यस मागुज्या पूर्ण जुइका थुगु दुखं मुक्तयाना समर्थ क्यना राजा जुया सुख भोग याये धका मनं चिन्तना याना कांपिल्य नगरे सुथसिया प्रहरे दुहां वल।

गुजागु रूप जुया दुहाँ वन धाःसा, अत्यन्तनं सुन्दरी युवतीनं संयुक्त जुया अप्सरा समान मनोहर रूप, स्वयाजक चोने मालीगु रूप, याना छगू चण्डिका स्थाने चा चा हुला किन्नरी कन्या या स्वरं म्ये हाला च्वन। न्यना मात्रं थ्व खना उगु थासे च्वंपिं मनुष्यपिं मोह जुया महा उत्साह जुया च्वन। थुगु समये ज्वना वयागु वीणा थाना म्ये हाला ताल ताले प्याखं हुया क्यन थुगु समाचार न्यना अन आपालं मनुत वया सोवल। ऊकं वीणाया स्वरं म्ये हाला प्याखं हुगु खना अद्भुताश्चर्य चाया ऊले जुया सोया च्वनीगु जुल। थ्व खना मोह मजूपिं छम्हहे मदु धासानं जिल– युजागु तालं नर्तकी रूप क्यना सोया च्वंपिं सकलया मन सन्तोष जुया च्वन।

थुजागु हेतु कांपिल नगरया प्रजा लोकपिनी नायतय्सं अलोल राजा यात । बिन्ति याःवन ।

"भो महाराज ! जिमिगु विन्ति न्यना बिज्याहुँ, झीगु देशया पिने नदी तीरे च्वंगु चण्डिका स्थाने अति सुन्दरीम्ह युवती (ल्यासिम्ह) स्त्री छम्ह सिनं किन्नरी कन्याया स्वरं म्ये हाला, गन्धर्वया स्वरं वीणा थाना अप्सराया स्वरूपं प्याखँ हुला च्वंम्ह सोया वया थ्व सुखः ? भिगु मभिगु जिमिसं मस्यु विचार याना बिज्याहुँ ।

थुगु खँ न्यना राजा नं गोविषाण मंत्री सःता आज्ञा जुल । मंत्रीजु ! छवना सोहुँ थ्व यागु चरित्र न्यना थन वोना हति । थथ्ये धागु राजाया वचन न्यना गोविषाण मंत्री थ्व सुन्दरी च्वना च्वंगु थासे सो वन । थुम्ह सुन्दरीनं गोविषाण मंत्री वगु खना अति खुसि जुया वीणा वाजा तोता प्रणाम यात । सुन्दरी रूपं चिन्तना यात, मंत्रीजा थ्यंकवल जिगु भाग्य गथ्ये जुइ ? राजा हे वःसा असल जुइ । थुलि चिन्तना याय् धुंका बीणा थाना न्हापा स्वयानं बाँलागु म्येहाला प्याखँ हुला क्यन । मंत्रीजु मोह जुया अवस्यनं स्वर्ग लोकया प्याखँ खः मनुष्यया प्याखँ मखु: थ्व सुन्दरी समानम्ह थुगु देशे अवश्यनं जिनं मखना थ्व सुन्दरी अप्सरा जकं खला धका तार्जात स्वया थुम्ह नर्तकी स्त्रीया शरीर च्वंनिसें सोया थथ्ये विचार यात ।

ख्वाः सोसा चन्द्रमाथ्यें शीतलगु यचुसे चाकःला, धनुया आकार मिखाफुसि, उफोस्वाँ समानगु मिखा, अंजन समान हाकुगु कुलि चिंगु मसिनगु केश, कपाः चःकंगु न्हातिका यात लोय्क च्वामुस्ये च्वंगु न्हाय्, न्हकु नेता पुष्ट, म्हुतुसि सालु ह्याउसे दन्त पक्ति धाले समानं उति न्यंगु, द्वाफोस्वाँ समानं तुइस्ये च्वंगु सालुस्ये चीवलागु ह्याउस्ये ताहाकगु म्ये, मन्चा वरूण नागया शिरथ्यें गुलिच्यागु, न्हेपं ताहाकःगुनं मखु न चीहाक निख्येसं थिक रत्नया कुण्डलं सहित, स्तन विल्व फल समान, ल्हाः निपां बरावर किसिया सोंथ्यें, पति न्यापतिनं कलमथ्यें जागु आकार च्वामुस्येच्वं, लुसि द्वँ द्वँ थ्याना धालेया रङ्ग तुल्य, प्वा चीगो, तुति खंपा पुष्ट, त्वना थिकगु, पुलिनं चीगो, पालि छपांचु चीवाला ताहाक, पति मिलेजु ।

थ्व सुन्दरीनं गीत नृत्य याइ बले वीणा बाजा थाना ल्हा संका जवे खवे स्वया तुति चुया ताले पाद क्रम (पलाछिना) गुवले पालि च्वकां चुया गुवलें ग्वालि जक चुया

चाहुला नृत्य याइ वले मोह मजूपिं सुंमदु । जिनं मोह जुया तार्उंत सोया च्वना, लिहाँ वय् मंमदु सानं वया । थ्व समान सुन्दरी रूपम्ह, वीणा थाना म्येंहाला प्याखँ हुलीम्ह गुबलें सोय् मनंनी । न्यनेनं मनंनी, छीगु राज गृहेनं थ्व समान सुन्दरीम्ह स्त्री मदु । छीगु देशेनं माला सोसा त्वीके थाकुइ । जिनं थ्व यागु अंग लक्षण या चरित्र वाँलाक विचार याना स्वया वय् धुन धका लिहाँ वया मंत्रीजुं राजाया न्ह्योने थथ्ये विन्ति यात ।

मंत्रीजुं थुम्ह सुन्दरी या रूप– वीणा वाजा या स्वरं गीत थाना प्याखँ हुला क्यंगु शरीर या लक्षण इत्यादि परिचय याना कंगु खँ न्यना राजसभाय् सल्हा याना अलोल मंत्र राजा थमनं स्वय्‌गु अति इच्छा याना गोविषाण तथा म्येपिं मंत्रीगण नापं थुम्ह स्त्री प्याखँ हुला च्वंगु थासे थ्यंक वल ।

राजा विज्यागुलिं सकल खुसि जुया चिला विल राजा न्ह्योने च्वना सोया बिज्यात ।अप्सरा समानं सुन्दरीम्ह स्त्री प्याखँ हुला वीणा थाना म्येहाला च्वंगु खना स्वया मात्रंनं मोह जुया कामरागं तोपुया म्येगु छुँ लुमंक्ये मफुत । अति हर्ष मान जुया स्वया च्वन ।

थुगु समये प्याखँ हुलेगु सिधय्‌का राजा यात सुन्दरीनं प्रणाम यात । राजा खुसि जुल । थ्व सुन्दरी रूपं थथ्ये विचार यात, विना पराधे जित स्याय्‌त ग्वसा याना दुःख व्यूम्ह राजा थ्व राजा जि दाजु खः । हानं छपु म्ये हाला क्यने धका वीणा विस्तारं थाना हया बुलुहुँ म्येहाला ताल ताले प्याखँनं हुया क्येलेहँ बागमिखाँ स्वया न्हिला क्यन । राजां मनं भालपा थथ्ये धाल ।

अहो आश्चर्य ! थ्व सुन्दरी स्त्री अवस्यनं स्वर्गया अप्सरा खः । थुलि बाँलाक विणा थाना म्येहाला प्याखँ हुलीम्ह स्त्री जोतो जिनं गनं मखनानी, थुलि ल्हाः तुति म्ह छ्यों मिखा संका ताले ताले पला छिना ताल चुके मयास्ये संगीत विद्या क्यनीम्ह संयोगं थन वया च्वन । थ्व सुख ? धयागु विचार याना थथ्ये न्यना स्वत । "भो नर्तको ! छंगु रूप जिमिसं सोय्‌धुन अप्सरा समानं बांला थुलितक वाँलाम्ह मिसाजाती याकचा थन वल, पासापिं मदुला छंगु नाँ छुः छँ गन माँ अबु सु ? थन छाय् वयागु ? सुनां छोया हल ?

थथ्ये राजां धागु वचन न्यना थ्व सुन्दरी नं कोछुना नम्ररूपं बिन्ति यात । भो महाराज ! जिगु नाम दुःखि सुन्दरी, छँ मदुगु मखुः दु । छुयाय् अबुमन्त, शत्रुतय्सं जाल याना पितना हल । दाजु छम्ह दुः गन वन गन च्वन, मां छम्ह दु नक्ये तोंके पुंकेया निम्ति जि थुजागु तालं दुःखला सुखला छगू निगू गुरूया कृपां सय्का तयागु थ्व संगीत विद्या क्यना दया कृपा तया ब्यूगु कया जीवन पालन याना जुया स्थान पात्र मनुष्यपिं सोया गनं गनं थथ्ये गीत नृत्यनं याना जुया । आःतक जिगु विवाहनं मजूनि ब्रम्हचारी तिनि– तथापि जित सुनानं छुं याय् मछा, थ्व भगवान् या कृपा जि माँ अबु या धर्म खः । थ्व सुन्दरीमयं थथ्ये धागु खँ न्यना, अलोल मंत्र अति मोह जुया मनं विचार यात । छिजा यात दुःख बिया स्याइम्ह पापी धका थौंतकनं जित कन्या दान मया २६ वर्ष दत आतकं विवाह मजूनि । जिगु राज गृहे महारानी छम्ह मदया कोथाय् वने वले जित खिउस्ये च्वं । थ्व नर्तकी सुन्दरी स्त्रीनं विवाह मजूनि धावले जिगु भाग्यं थ्व नाप विवाह याय् थले जिगु राजगृह कोथा जितनं गुलिजक सोभा दइगु आः थ्व नाप विवाह याना सुख भोग याय् मागु जिगु कर्म जुया च्वंगुलिं सुनानं जित कन्या मबिल असल हे जुल जिगु भाग्य न्ह्योने थ्यन ।

आः थौंहे थुम्ह सुन्दरी स्त्री दरबारे यंका सुख भोग याय्गु जुल धका हताय् चाया गोविषाण मंत्री नापं एकान्ते वना अलोल मंत्र राजां थुगु प्रकारं न्यंकल ।

"हे मंत्रीजु ! थ्व सुन्दरी स्त्री अवस्थनं स्वर्ग भुवनया मेनका धयाम्ह अप्सरा समान खः । थ्व यागु चित्र विचित्र संपूर्ण शरीर या अंग लक्षण जिनं बांलाक बिचार याय् धुन । थ्व यागु रूप खना जिगु मन चंचल जुल आपालं गुलि खँल्हाय् । आः थथ्यें राज दरबारे नापं बोना यंकेत थ्व थ्व खँ छँ बांलाक खँ न्यंकि ।

थुलि राजां धागु खँ न्यना गोबिषाण महामंत्रीजुनं खुशि जुया थुम्ह महा सुन्दरी स्त्री रूप यात छुल्ये सःता राजां इच्छा याना धाःगु खँ फुकं न्यंकुबले, मंत्रीं जुया ख्वाःसोया मुसु मुसु न्हिला लिसः बिल ।

थ्वनं जिगु कर्मभोग धाय्मा, राजाया जिनाप संसर्ग याय्गु इच्छा यास्येंलि राजगृहे वनेत गथ्ये मंजुर मयाय् । जिनं मंजुर याना धका थ्व सुन्दरी रूपं थथ्ये बिन्ति यात । थुगु खँ राजायात मंत्रीजु न्यंकूबले राजा अति संतोष जुल ।

थनंलि दिन बिते जुया सन्ध्या बखत जुस्येलि थ्व मोहमयी (सुन्दरी रूप) यात खुशि याय्गु निम्ति रत्नया तिसा द्रव्य बस्त्र आदि बिया वनेनु धया राजां ल्हा ज्वना रथेतया नापं च्वनां राजदरवारे यंका थः च्वनेगु कोथाय् तया राजां थथ्ये चिन्तना यात ।

मूल–

अथ रात्रि वदने मदनातुरो ऽसौ स्वैरं त्तां सदनं आनिनाय गृहं प्रवेशिता।

थनंलि वहनी राजदरवार या कोथाय् थ्यस्येंलि थ्व सुन्दरी या रूप खना राजा काम रागस प्रमत्त जुइका च्वनेगु लासाय् तया रति क्रीडाया खंल्हाना विज्याय कुतकामिनी रूप (मिजं मिसा रूप जुया वह्मसिनं राजा नापं च्वना धाल ।– "असत्य खः थ्व संसारया माया मोह जाले तःक्यनीगु ज्या कुकर्म या वचन ल्हाना ज्या याय्गु अयोग्य मखुला महाराज छाय् हताय् चाया विज्याना ? व ऽनी सिगु भोजन याना विज्याहुं अनंलि मांगु खँ विन्ति याय् ।

काम लोभि राजां छुं भापी मफया थथ्ये धया विज्यात "भो सुन्दरी छंगु रूप खं वले जि भोजन तृप्त जुल। धर्म अर्थ काम थ्व त्रि वर्ग छहे जुल। नस्वागु बांलागु स्वां खनीवले भ्रमरां (भम) नं म्येगु थासे वना छुं इच्छा यांइ मखु थ्यें काम रागं मताह्म किसि गाले कुतुं वनीवले नं रक्षा यांइम्ह मां किसि खः । छं सुन्दरी अप्सरां समान यक्षणी देवी नं जिगु काम रागया इच्छां पूर्ण याय माल धया आलींगन याना चुपा नया ख्वाः याना सना विज्यात ।

मूल–

तदनन्तरं शय्यां मारूढ मादरार्त नर्तकी रूपं
विहाय, स्वरूपं निधाय कुमार सहसा अवोचत् ।
नाहं मेनका च, सत्यरत राजसुतो ऽहं कविकुमारा
ख्यः । किल्विष कारण तव भ्रातो ऽस्मि सुधर्मा त्मजः ।

छुं भतीचा लिपा लासा य् च्वना आदर तया सुन्दरी जुयागु मिसा रूप तोता, थःगु मिजंया रूप धारण याना कुमारं हताय् चाया धाल ।

जि नर्तकी मेनका अप्सरा मखु: सत्यरत राजाया काय् कवि कुमार धयाह्म ख: । छुं पाप भोग याय् माह्म छं हे किजा ख: । सुधर्मा देवी या गर्भ जन्म जुयाह्म जि अवश्यनं ख: । काम भोगया लोभं किजा लिस्ये संभोग यायगु अधर्म कार्य मखुला, गथ्ये लालच जुल । मिसारूप तोता थथ्ये धागु खं वास्ताहे मयास्ये कविकुमार किजा वने गाले कुतुं वना सी धुंकल मतीतया च्वना गथ्ये जुल धका कंप जुइका (ह्मखाका) छजा मिजं मखु: न्हाच थ्यें सुन्दरी स्त्री जुया जिगु इच्छा पूर्णया छन्त कह्ं विवाह याना महारानी या पद बीत्यना धया ल्हा क्वातुक ज्वना तल ।

मूल—

पुन श्चिन्तयत्, भूयो मोह प्राचूर्य रूप माधाय संभोगं दास्यामीति भोग लु ध्वेन अण्ड कोष निष्पीडने जीविता अवलोपत: ।

कुमारं हानं चिन्तना यात, छुयाय् बोध यानानं बोध मजूह्मलिस्ये कोथाय् त्वाना चोनेगु नं थिक मजु: । आ: थ्व यागु इच्छा पूर्ण याक्येत हानं नर्तकी मोह रूप सुन्दरी स्त्री जुय माल धका विचार याना हानं स्त्री रूप धारण याना जुजु या न्ह्योने च्वना थथ्ये धाल ।

भो महाराज ! छपिनि संभोग यायगु इच्छा पूर्ण याना बिइ त्यना धन्दा कायम्वा: तोति धया लासाय् च्वना न्हिला वयन । थुगु बखतस थ्व सुन्दरी स्त्री रूप खना राजा अति मोह जुइका, काम रागं व्याकुल जुया रति क्रीडा स हताय् चाया आलींगत यायत तत्पर जुल ।

थुगु समयस सुन्दरी रूपं विचार यात, अहो गुजोगु कुकर्म, किजा नाप काम भोग यायत सनीह्म भोग लुब्ध यात म्येगु उपाय मन्त धका अण्डकोष (पुरुष फल) ज्वना क्वातुक तोधुंका तातुना वेगं जगु तुति प्यंका छोत ।

थ्व अलोल राजा चता: वाना थस्स: पाल, म्हुतुं ई (ला) बुलु बुलु वय्का तुरन्त मृत्यु जुल । सुन्दरी रूप जुरूक दना पुरूष रूप कया धाल । जित जन्म जुइवं सिकाय् थ्यें फाया स्याय्गु, लोहंतय् छो: वाना स्याय्गु, लिना हानं बाणं प्रहार यानानं स्याय्गु, किजा यात संभोग याय् धुंका विवाह याना महारानी पद बिइ धयागु त्रैलोक भुवने सुनानं मयागु कुकर्म यागुया फल छन्त बिल थुलि धया थ्व मृतक शरीर छथ्ये अंगवबे तया तुयूगु बस्त्रं तोपुया तल ।

मूल–

> ततः प्रातः स्वरूपो गोविषाणादिभिः परिवृतो मातृ समंविन्वितो वार्ता स्वकीयं व्याख्याय, प्रायश्चित्तादिकं विधाय, शुभाहनि अभिष्येक मादाय, पैत्रासन माच्छाय जनता स्वासनेन लब्ध प्रशमनं कृत्वा प्रजापालयामास कविकुमार राजा ।

थनलि सूर्य उदय जुस्येंलि गोविषाणमंत्री तथा म्येंपि राज परिवार माँह्म सकलें न्हापाथ्यें उपस्थित जूवल । राजा दना मवगुलि खँ जुल । ह्मिग सुन्दरीं लिस्ये शयन जूगुलि आनन्दं न्ह्योवय्का च्वन जुइ ।

थुगु समये कुमार कोठां पिहाँ वया सकलयात सःता विज्याात । सकलें ऋुले जुया च्वन, कुमारं हानं धाल ग्याय्म्वाः ह्मिग वयाह्म सुन्दरी रूप जिखः कवि कुमार धका सीकि । मचाबले खँगु आः तःधिक जुल ह्ममसिल खैः । पत्यार मजुसा कासो धका मिसा रूप सुन्दरी नर्तकी रूप जुया क्यन । जि खँ ल्हाय्गु यको दनी धया हानं थःगु पुरूष रूप कुमार जुया राजां वोना हःगु कोथाय् चान्हे ज्याखँ जूगु वृत्तान्त च्वंनिस्ये खँ कना चित्त बुझे याना कोठाय् सोहुँ धका, आज्ञा जुल । सकलें सोवन राजायात तुयुगु वस्त्रं तोपुया थ्यना तगु खना चिमिसं बोहं जाय्का जुयीका च्वन । लिपा सकल मिले जुया कुमार यात प्रशंसा याना तुरन्त मृतकयात खतय् तया विधान रूपं चिताय् यंका अग्नि संस्कार सिधयका भस्म प्रवाहयाय धुंका कुलानुसारं प्रायश्चित या ज्या फुक्कं सिधस्येलि शुभ दिने गुरू द्वारा राज्याभिष्येक याना अबुयागु सिहासन च्वना राज मकुटं पुया राज वस्त्रं पुना कवि कुमार जाजा जुया देशे खवर न्यंका बाँलाक प्रजा पालन याना च्वन ।

अलोल राजया माँ लक्षणा महारानी नं विलाप यात । कवि कुमारं विन्ति यात तःधिमाँ ! छलपोल धैर्य याना विज्याहुँ ! जित स्याय्त ग्वसा यावले याय्मते धका गने म्वाना ? छपिनि लिथु जि माँ सुधर्मादेवी गुलि खोल जुइ उगु बखते छपिं न्हिला चोना लाकि खोबा च्वना– थुलि धास्येंलि खोय् मछाल ।

मंत्रीगण सकल त्राही जुया विन्ति यात– जिमिगु नं अपराध क्षमा फोने । कविकुमारं आज्ञा जुल– गोविषाण मंत्री तथा सकलयात क्षमाविया जिं दुःख भोग याना

बयागुखं थन च्वंपिसं मस्यूनि कनेत्यना प्रजागण पिनं वय्मदुंपि सःति ।

थथ्ये धया विज्यागु खं न्यना सकलयात खबर बिल– प्रायश्चित याय धुंका राजा जुया प्यन्हु खुन्हु सकल यात संतोष याय्गु कारणे– कैवर्त व्याधा ग्याना सुला च्वोंह्म धुव्या, कुह्मा, किसान सकल म्येपिं न्ह्योने तया माँ तधिमाँ मंत्रीपिं जवे खवे सहित याना– कवि कुमार राजां थथ्ये घोषणा याना न्यंकल ।

न्हापां जन्म जुइवं जित दाजुया अत्याचारं याना गोविषाण मंत्री यागु बुद्धि दिदि अजिमाँ कैवर्त व्याधा यागु छें चोने माल । अनंलि तःधिक जुस्येंलि ह्मित वनाम्ह यात स्याय् धका लिना यंका चंपक नागराजा या शरण वना पुखुली लखे क्वहाँ वना । अनं बचे जुया नागं च्वे तय् हल– निस्यूं वना पदका चार्य पिगु कुनिति याकें खेंखा जित लों हल । । बाणं प्रहार यावले– धुव्याया शरणे वना वसः पोले दुने तया थगु छेंनं पित यंका रक्षा यात । लें वयनी पिं दुर्गुलि जित खंका लिना बाणं कय्का हल भाग्यं मकः गुलि कुह्मया शरण वना– कोंया दुने तया कुविया थःगु छें मतस्ये कों विक्री यावने त्यना धया म्येगु थासे यंका रक्षा यात ।

चा नतुना लं वयनीपि दुर्गुलि हानं जित खंका लिउने कय्का हगु बाणं मकःगुलि ज्याःयाना च्वंपि किसान दाजुपिंगु शरण वना जित सुचका तल, छें छें वया मांवगुलि जित खंको धयागु विचारं तुरन्त कुता दय्का जित थ्यना द्यवनं तोपुया स्वाँ सिन्ह ताय् हायाना सोबाजा थाना दुरूस्त जुइक प्यम्हस्यें कुविका सिथं यंक्येगु बिधानं ल्यूल्यू वया खोया थःगु छें नं पित हया निर्जन वने तोतल । छें नं मिसापि हाहाकारं यो पुता जि किजा इत्यादि अनेक तालं खोय्का ज्यायाना जित रक्षा यात । बने तोता थःपि छें वन जि बिस्तारं खोया वना चोना । हानं लिउने थ्यंका बाणं कय्का हल सन्ध्याई जुल बने खिउंस्ये च्वन गनं वने गन च्वने जुल प्राणया भयं तिगा न्हुया वनाम्हः तःगागु गाले कुतुंवन, जि माँ नं पुइकुगु तपलि छ्गः च्वे झाले थात । वहे तपलि (मकुट) लिकया जि सित धयागु निश्चय याना पदकाचार्यपि लिहाँ वन ।

जि गाले च्वना खोया च्वनाबले अंजन धयाम्ह यक्षं रक्षायाना वास तोंका प्यन्हु तया न्यान्हु खुन्हु गालं थत हया थः माथाय् वन ।

अनं खोखों वनावले दूरवने लात । लेंय छह्म पिंगल व्याधां वयंगु लं वना वले लंय छ छथाय् दु:खि पुरूषं खोया थन छाय् वयागु धका खं कना च्वंवले नरमांसाहार मनुया ला हि नइम्ह) भयंकर रूप राक्षस तुल्यह्म सुदास व्याधा थगु वाण खिप: चुपि ज्वना शंख मुख खिचा ल्यूल्यू तया वह्मस्यें जिखनेवं स्याना ला नय्गु धका खिचां न्याकेत थिक यात उगु बखतस जित गुजागु आपत जुल जुइ ।

जवे खवे सोया भतिचा उख्ये अम्वसिमा खना व्वाँय् वना अम्व सिमाय् थाहाँ वना च्वे मूलगु कचा घे: पुना तुति कय् कुंका चोनाम्ह यात सुदास व्याधां बाणं प्रहार याय्त तयार जुल । खिचां ह्वांह्वां उना ह्म ति प्यंका थ: सोया जि कुतं वलकि ग: पते वां न्याना था:था: याय्त तत्पर जुल ।

थुगु बखतस जि अकालं अवश्य मृत्यु जुइन स्वैगु शरण वने धयागु मनं निश्चय याना । करूणामय स्मरण याना खोखों सिमाय् सया च्वोंगु अम्वफल खाना निपा ल्हा:ति स्वको आकाशे थ: सोया होला भो: सुला च्वना वले अकस्मात् आकाश मार्गं करूणामयं छोया हह्म माठर विद्या धरी देबी बिज्याना खड्ग हीकुवले बज्र (मि मल) पिहाँ वया सुदास व्याधा या शरीरे जुना ह्म बाम्ह बाह्म छख्ये छख्ये जुल ।

अनंलि शंखमुख खिचा या त्वा पाचुक ध्यना ह्म छख्ये लावन। जित लं वयना मखुगु लं छोह्म पिंगल व्याधा मूर्छा जुया सित । मल: उच्च स्वरं हाला आकाशे थाहाँ वना लोप जुल । जित पंचरस्मि खय्का च्वंह्म विद्याधरी मानं मचा बुइथ्यें बुया सिमा क्वय् तया शिक्षा विल (ज्ञान) छं श्री आर्यावलोकितेश्वर करूणामय लुमंका धागु फल (अम्व) दोहलपा शरण वंगुया प्रभावं जित छोया ह:गु ख: धका सीकि । छन्त रक्षायाय् माला जिनं थुगु खड्ग हीका बले (मि मल) नं कया अत्याचारी चाण्डाल राक्षस तुल्यह्म निर्दया नर माँसाहार मनुया ला हि नय् दइवं ले:ताइह्म हिंसक: सुदाद व्याधा) वया लहिना तह्म शंखमुख खिचा, पिंगल व्याधा सित थुपि संघाट नरके चोना दु:ख भोग याईपि जुल । आ: छन्त रक्षा जुइ धन्दा काय् म्वाल षट्क्षरि मंत्र धारणयाना अहिंसा सद्धर्म प्रचार याय त्यना इत्यादि शिक्षा विया आ: जि लिहाँ वना करूणामय नाप लावने– थन यक्षेश्वर छोया हय् छन्त नाप लाना विद्या स्यनो वंधागु खं

न्यना लिहाँ हुँ थुलि धया जित तोता आकाश मार्ग विद्याधारी लिहाँ विज्यात ।

भतिचा जायका यक्षेश्वर वया जित नाप लाना भरोसा विया यंका नका तोंका पुंका वयागु थासे तया ८ वर्ष तक संगीत विद्या स्यना नर्तकी सुन्दरी ह्म मिसा जुइगु जडिबुटि नं विया छ थन च्वने म्वाल छँ हुं धका विदा विया छोया हल ।

अथ्यें वलकि स्याइगु भयं स्त्री रूप जुया चण्डीस्थाने च्वना म्यें हाला यक्षेश्वरं विया हःगु वीणाथाना प्याखँ नं हुया वयना बले सकलें सोवल । वहनी जुस्येंलि सोवह्म जि दाजु अलोल राजां जित माया कृपा तया छ्गू रथे थःनापं तया राजगृहे थः ध्यनेगु कोथाय् ध्यंक तयहल । सुन्दरी रूपखना कामरागं मोहजुया थुगु उगु धाय् त्यः मत्यः धयागु छुं मसीका जिगु इच्छा पूर्ण यासा कन्हे छन्त विवाह याना महारानी यायगु धया घेःघेः पुना यो यो थ्ये सन ।

थुगु अवस्थाय् जि थःगु सत्यता प्रकाशयाना जि स्त्री धाथ्यें याह्म मखु । कासो धका तोजक न्हेपने सोचका तयागु गंभीर जडिबुटि लिकया स्त्री रूप तोता छपिनि किजा खः कवि कुमार धका विन्ति याना पुरूष रूप मिजं जुया वयना । तर जि दाजु पत्यार मजुः जि किजा सो धुंकल छ मिजंनं जुइ सःह्म खनी । न्हाच यागु सुन्दरी स्त्री रूप जुः धया ह्म खाका ववातुक ज्वना तल । किजाया रूप वयनानं माने मजूस्येंलि हानं न्हापाथ्यें स्त्री या रूप जुया । जिगु ह्मय् इसा मिसा याना बस्त्र लिकया थःनं निर्वस्त्रं च्वना किजा नाप रति कीडा (संभोग) याय्त सन । जित छुयाय् गुगुयाय् जुल तुंति वेगं प्यंकागुलि अण्डकोषे थातय् लाना चःताः वात । मतीचा जायका व मृत्यु जुल । थ्व ज्याय् जिगु दोष (अन्याय) दुला सकसिनं मनासिव याना नोःवा धका सकलयागु स्वाः स्वया थथ्ये स्पष्टं धया विज्यात । थुगु अवस्थाय् सकसिनं मिखाय् खोवि वयका छपिगु दोष छुं हे मदुः थ्व सिना वंह्म अलोल राजा यागु हे आपालं दोष दुःधका बिन्ति यात ।

थुजागु खंन्यने धुंका गोविषाण मंत्री दिदि अजिमां-धुव्या-कुह्मा किसान धापि कैवर्त व्याधा प्रमुखं दनावया अन च्वंपि सकल यागु स्वाः स्वया नोःवात । थ्वसपोल वालावस्या स शरण वःबले रक्षा यानापि जिपि सकले खः । थुलि धया ताय् स्वां सिन्ह

होला त्रिप्रदक्षिणा याना कविकुमार राजायात स्वस्ति मंगल कामना याना तुतिस भोः पुया प्रणाम यात । जोतीष गुरूपिं वया स्वागत यात । पदकाचार्य पिं वया माफिफोन शान्ति यागु प्रभाव ह्यसीकि धया राजां माफि बिल ।

थुगु अवस्थाय् काय् सिनामांह्म लक्षणा महा रानीं नुगः मछिका खोया च्वन । काय्नं दुःख भोग याना वगु न्यना मांह्म सुधर्मा देवीं नुगले निपा ल्हाः तया खोल ।

थुपिं निह्म महारानी यातनं कविकुमार राजां वोध याना स्वचा चाहुला तुति भोःपुया जिगु अपराध यात नं क्षमा याना शान्ति जुया विज्याहुं धका विन्ति याना क्षमा बी धुन धाय्का तथा ऽस्तु यात ।

मां नापं च्वना कैवर्त व्याधा- गोविषाण मंत्री-धुव्या-कुह्मा-किशान, आदि काय् जन्म जुइ धाल जोतीष– गुरू पुरोहित पिन्त सुवर्ण दक्षिणा धातु बस्तु वस्त्र, नवरत्न सहित सिलपा विया सन्तोष याना विज्यात । सकलें बिदा कया राजायात धंन्य प्रशंसा याना लिहां वन । मानं पालन याना तह्म राजकुमारी– कैवर्त व्याधानो नं जन्म याह्म क्येहें नं भोजन चढे याना मुसु मुसुं न्हिला विन्ति यात । भो महाराज जिमिसं नं दुःख सिया च्वनागु फुकं फसं धुः पुइकि थ्यें जुया आः दुखःया ल्युल्यु सुखःया अवस्था थ्यंक वल ।

धर्मपुत्री याना तःह्म क्येहं यात छं धागु खं थिक जुल खः धंन्य छ धया नापं तया छ्वने सोक पिया कविकुमार राजां स्नेह याना विज्यात ।

थनंलि छहु दाजुयात मोचन यानागु पापं नरक भोग याय् मालीतिनि धयागु लुमंका श्रीमदार्याव लोकितेश्वर या उपोषध व्रत राजगृहे च्वना अष्टमी पर्वत्ताले दश शील धारण याना प्रतारंभ यायां ताकालं राज्य भोग याय् धुंका छहु देहान्त जुया विज्यात । भातृ हथ्या यानागु दोषं कुमार्गस लाना दोंछिदं तक दुःख भोग यानानं थुगु जन्मस अलोलराजा दाजु– आः देवदत्त धाय्का जन्म काः वह्म खः ।

थ्वं जित लोहंतं कय्का स्याय्गु गोसा यात, न्हापा यागु छुं शेष बाकि दनिगु क्लेश (पाप) खः ।

थुगु पाप फुकेत जिनं तुती फया कया गुलि ह्यालापतिने घाः जुल। आः भ्रातृ हथ्या याना वयागु दोष मोचन जुल। ग्रह या दोष क्षय खूसानं संसारे प्राणिपिनि थमं याना वयागु कर्म धर्म हे भोग वाना जक मदया वनि भोग मयास्यें मगा।

मूल–
अभुक्तं क्षीयते नैव कर्म क्वापि कदाचन।
सामग्री प्राप्य कालं चफलन्ति खलु देहिनाम्।

भिंगु वा मभिंगु पाप पुन्य (दुःख सुख) प्राणीपिनि थमं याना वयागु थमं हे भोग मयास्यें कदाचित् फुइ मखुः। सामग्री तयार जुया छहु कर्मफल पाक जुइगु अवश्य।

थुगु प्रकारं भगवान् बुद्धं आज्ञा दय्का विज्यागु कर्मफलया खँ न्यना अन चोंपि सकल या कर्म धयागु पदार्थ लं धना याय् मफु खनि धका भालपा च्वन।

थुगु अवस्थाय् दीर्घनख धयाह्म ब्रह्मचारि दना वना भगवान् बुद्धया पालिस भोः पुयालि पुलि चुया विन्ति यात। भो शास्त्रा भगवान् गुरू ! संसारे सकल लोक पिसं थःथःगु कर्मानुसारं सुख दुःख भोगयात धयागु छलपोल या आज्ञा न्यना आपालं संतुष्ट जुइधुन– जिनं छगू खं विन्ति याय् त्यना आज्ञा जुया विज्याहुं।

छलपोलं छु छुः कर्मभोग याना वयागु लिं बज्रमय शरीर जुल। हानं सकल लक्षणं पूर्णगु शरीर जुल। द्वात्रिंशत् ३२ लक्षण– पुनः अशीति ८० व्यंजन लक्षणं संयुक्त जुया अन्यत्र शोभायमानं बांलात, त्रिभुवने सुयां मदुगु प्रकारं सुन्दर रूप जुल।

हानं देव दैव दैत्य मनुष्यादि पिनि सुयां मदुगु बज्रमय शरीर जूसानं लोहतं प्रहार यावले गथ्ये लोहतं चूर्ण मजुल। परन्तु घाः मात्र जुल।

दीर्घनखं थथ्ये विन्ति यास्येंलि मुनीश्वर भगवान् खुसि जुया आज्ञा दय्कल। दीर्घ नख ! छ धंन्य साधु विज्ञम्ह खः। जिनं कने एक चित्तं न्यं।

माठर विद्याधरी या आज्ञा कथं, कविकुमारं भ्रान्त चित्त जुया छु याय् गुगु याय् जुइका आपत् जूगुलि ज्येष्ठ भ्राता (दाजु) यात मोचन यात– थ्व हिसाखः। विना पराधे यागु मखुः। अपराध अत्वाचार दाजुं किजायात यागु खः।

विवेक विचार याना किजां दाजुयात विन्तियासां बिन्ति लगे मयासे कुकर्म यागुलि अनर्थया ज्या जुल ।

दाजु किजा यात जन्म निस्यें दुःख विया हथ्या याय्त गुलिसन धयां साध्य मजु । तथापि न्ह्यागुहे जूसानं भ्रातृहथ्या (पाप) शमन याय् माल धका प्रसंताय कया पाप देशना पुण्यानु मोदना सहित कविकुमार राजा जुया आजीव पर्यन्त श्रीमदार्या वलोकितेश्वर (करूणामय) लुमंका त्रिरत्न शरण व्रत याना राजां उपोषध व्रतारंभ अष्टमी पर्व काले अखण्ड रूपं दशशील थ्यंक थमं धारण याना, म्येपिन्तनं याका कना कंका बोधि चर्या व्रत याना वल ।

मूल–
समुपा सितव्यं अष्टम्यां हिंसा मा विधेया नारकी भविष्य तीति ।
खलु जानथ ।

उपाशना याय् योग्यगु शुभ कर्म अष्टमी पर्वकाल दिने विशेष प्राणी हिंसा याय् धंज्यु; यात धाःसा लिपा नरक भोग याय् मालि थुजागु तथागत पिंगु वचन दुः धका छिंपि सकसिनं सीकि ।

कविकुमारं दाजुयात हथ्या यागु अष्टमी दिनया प्रहर जुया च्वन । थुगु हे दोषं (पापं) थथ्ये भोग याय् माल जिनं देवदत्त यात दोष मविया जिगु कर्मया दोष खः ।

उगु जन्मस जक मखु जन्म जन्मान्तरे प्राणातिपाप आदि दश अकुशल पाप तोता, मैत्री करूणा मुदिता उपेक्षा थ्व चतुर्ब्रह्म विहार धारणयाना अष्टमी दिने बोधिचर्यव्रत उपोषदव्रत राज चले याना वया । थुगु पुण्यं अशुभ (पाप) तापानना पुण्य, सःतिना बज्रमय शरीर शुद्ध चित्त जुया समस्त दुःख फुत ।

वीर्घनख व्रह्मचारि तथा सकल लोकपिसं सीकि
दशशील जक मखुः छुं छगू निगू म्येम्येगुनं
पुण्य या प्रभाव, एवं विशुद्धि दर्शन कने त्यना ।

चतुर्ब्रह्म विहार यानागु पुण्यं– चक्रांकित पाणिपाद धयागु जिगु ह्ला तुतिया पालितःले दोछि आरचक्र चिन्ह दया च्वन । दश शील थथ्ये खः ।

(१) अदत्ता दान (मखंक मविकं कागु खुँ लुच्चा ज्या) तोतागु पुण्यं सकल या स्नेहमय (प्रेम प्रीति) जुइका सुन्दर शरीर जुल ।

(२) मिथ्या कामभोग (परस्त्री नाप संभोग) तोतागु पुण्यं, व्याधि दुःख मदय्का सदानं निरोगी जुया आनन्दगु शरीर जुल ।

(३) मुषावाद कुठ्ठा खं ल्हाय्गु तोता सत्यबादी जुयागु पुण्यं राग द्वेष मोहं मथीका ह्यांगु सालुगु ताहाकगु जिह्वा (म्ये) जुया कोमल गंभीर सिंहनादया स्वर जुल ।

(४) क्रोध अंहंकार अभिमान जुया बुद्धिभ्रान्ति जुइगु चित्त थातय् मलाइगु आमीष बस्तुया मूल्यगु मद्यपान धुम्रपान तोतागु पुण्यं सिंहथ्यें बीरता पराक्रमी जुया मारकर्म जितय्याय् फय्का स्मृतिमान् बुद्धिमान् एवं दिव्यचक्षु प्राप्त जुल ।

(५) सकल प्राणी पिंगु उपर मैत्री भाव तथा माँ अबु भापा याना हिंसाकर्म तोतागु पुण्यं, निरोगी पुष्प शरीर जुया, दीर्घायु सुगन्ध सुवर्णथ्यें देह सुन्दर रूप जुल ।

(६) अकाल भोजन तोता थिकगु समये शुद्ध भोजन याना नियम शुद्धाचारं उत्तमगु व्रतराज धारण याना बयागु पुण्यं द्वाफो स्वांथ्यें निर्मल तुयूगु अनार (लाले) थ्यें उतिउति बराबर मिलेजूगु च्वे नीपु क्वे नीपु दन्तपंक्ति पीपु वा धारण जुल । न्हिले वलेनं वाया तेजं सकभनं खया शुभमात्र प्रकाश जुया च्वन ।

(७) व्रत याय्वले स्वांमाला तिल हिल तिसां तीगु नस्वागु चिकनं बुलेगु तोतागुलि शील स्वभाव सुगन्धं सहित जुया दशेन्द्रिय ग्वयातगु शरीर शुद्धयाना सछिगु गुणं पूर्ण जुल ।

(८) व्रत याय्वले नृत्य गीत बाद्य आदि चित्त चंचल जुइगु ज्या तोतागु पूण्यं विवेक न्याय दुम्ह जुया जाज्वल्यमानगु तेज प्रकाश जुल ।

(९) व्रत याय्बले उच्चासन (तजागु आसने खाता इत्यादि स चोनेगु तोतागु पूण्यं सदानं संतुष्टगु सुद्ध मन जुया बुद्ध धर्म संघ, (त्रिरत्न) पिंगु आशन प्राप्त जुल ।

१०) व्रतराज उपोषध बोधिचर्य्य व्रत धारण याय्‌वले स्वभाव शुद्ध जुया त्रिरत्न गुरू माँ अबु पिंगु चरणे सेवा याना– हानं रथ बाहन याय्‌गु सल किसि गया अथवा बगीस चोना जुइगु ज्या तोतागु पुण्यं– सामान्य लोक पिसं दर्शनयाय् मफुगु उष्णीष नाम चूडामणि शिरे दया, अत्यन्त हाकुगु कुर्लिचिगु मसीनगु नस्वागु शिरस केश (सं) दया च्वंगु– थिकगु गुलि च्यागु शिर जुल।

हे दीर्घ नस्व ब्रह्मचारि ! छन्त सकसिनं सन्यासी धाइगु आमथ्ये तुताँ ज्वना जटा तः पोयाना लुसि ताहा जुइका विभूति बुला जुइवं जक ब्रह्मचारी जुइ मखुः। चतुर्ब्रह्म विहार याना आदि मध्य अन्त्य थःनं परयानं कल्याण जुइगु राग द्वेष मोह या जटा चो बुना वनीगु बोधिज्ञान बोधिचर्य व्रत धारण याना चित्त शुद्ध जुइगु शील एवं स्वभाव शुद्ध जुइ फुसा तिनि बयात धार्थ्येयाह्म गुरू भिक्षु व्रह्मचारि जुइ।

थ्व संक्षिप्त रूपं कनागु ज्ञान निश्चय याना अष्टमी पर्वकालस प्रथम त्रिरत्न वना करूणामय व्रतया राजा उपोषध धारण याना जुइगु सो। काय वाक चित्त शुद्ध जुया क्रमसः वज्र शरीर बुद्ध पद प्राप्त जुइ।

दश शील थथ्येनं खः ।
अष्टशील यथाधारं मद गन्ध विलेपनम् ।
तथै व वर्जयिष्यामि दशशील मिति स्मृतम् ।

गथ्येजा अष्टशील धारण याना– हानं मदकारि वस्तु व लगे जुइगु तोनेगु नय्‌गु दुर्गन्ध अथवा सुगन्ध शरीरे बुला जुइजु समेत् तोत्येगु यात दशशील धारण याह्म धाइ।

थुगु प्रकारं शाक्यमुनि भगवान् बुद्धं आज्ञा दयकुगु अमृत वचन न्यना दीर्घ नख संन्यासि प्रसन्न चित्त जुया चिमिसं वोहं जाय्‌का रसतांया दण्ड (कठि) भूमि तोता विन्ति यात। तुताँ ज्वना जुयागुलि हस्तपोडा ल्हा यात जक पोडा जुल खः। भो भगवान् ! शास्ता गुरू– आः जिनं यथार्थगु ज्ञान थुल। जिनं आजीव पर्यत्त त्रिरत्न या शरण वया उपोषध व्रत धारण याना शील स्वभावे एकचित्तं च्वनेगु जुल। अष्टमी व्रत राज यागु पुण्य प्रशंसा न्यने मगानि आज्ञा दय्‌का विज्याहुँ।

थथ्ये विन्ति यास्येंलि भगवान् बुध्दं आज्ञा जुल । दीर्घनख ! छं न्यना थ्यें ज्यानं यायगु मन या । प्रथम क्षौरकर्म संखायगु लुसि ध्यना तीर्थे स्नान याय् धुंका शुचिबस्त्रं पुना स्वभाव शुद्धह्म गुरू निमन्त्रणा याय् धुंका श्री मदार्यावलोकितेश्वर स्मरण पूजादि व्रतारम्भ यायगु ।

दण्डवत् धारणी पाठ स्तोत्र सहित वाक्य अर्घ्यं वाद्यं पुष्पं धूपं दीपं गन्धं रसं- पंचामृतादि नैवद्य फल मधि रत्न मण्डल दोह्लपा दक्षिणा पाप देशना पुण्यानुमोदन अध्येषणा (खँ कनेगु न्यनेगु) याचना प्रार्थना (नम्रता जुया) जगतो हिताय सुखाय कामना याना फोनेगु उत्तम जुइ ।

शील स्वभाव बांलाका फुसा दशशील मफुसा अष्टशीले च्वना व्रतसूत्र बज्रग्रन्थि (वज्रगथ च्यागु दुगु) का शरीरे धारण याना अष्टशील या प्रभावं च्याका लाहा घरेयाम्ह अमोघपाश लोकेश्वर करूणामय यागु रस्मि शरीरे खल भापा सोवयेगु खः ।

व्रत सिधय् धुंका आमीष बस्तु तोता भोजन पालन यायगु, थुगु प्रकारं सीके माल- शुक्लाष्टमी वा कृष्णाष्टमी पुन्ही अमाइ पर्व दिने यासां अत्युत्तम जुइ ।

अनंलि बोधिचित्त उत्पत्ति याना अतीत अनागत प्रत्युत्पन्न न्हापा जुयावंपि लिपा वईपि आःजुया विज्यापिं बुद्ध वोधिसत्व पिन्त प्रणाम धया थुमिसंथ्यें दान पारमिता आदि झिगु पारमितानं पूर्ण याना वोधिज्ञान लानो तथागत धायका, जगतो हिताय निम्ति ज्ञान फोना संसारं मुक्त जुया मोक्ष प्राप्त जुइगु वोधिचर्या व्रत आः जिनं सप्तविधान सहित अनुत्तर ज्ञान लाभया निम्ति याना धका वोधिपरिणामना यायगु खः ।

स्वर्गया इन्द्र- मर्त्यलोक या चक्रवर्ति राजा पुन महाजन जुया सुख भोग यावने दयमा धका आशिका यायगु मखु ।

हानं मास पत्तिकं उपोषध व्रत यानागु या पुण्यफल थथ्ये धका सिकेमा ।

(१) वैशाख बच्छला मासया अष्टमी खुन्हु व्रत यानागु पुण्यं न्हेदो दँ तक त्राय त्रिंशा घयागु स्वर्गलोके मालीक जुया बास याइ ।

(२) ज्येष्ठ तछ्चला मासया अष्टमी खुन्हु ब्रत यानागु पुण्यं झिनिस १२०० सा दान यानागु तुल्य फल प्राप्त जुइ ।

(३) आषाढ दिल्ला मासया अष्टमी खुन्हु व्रत यानागु पुण्य च्यादो ८००० तोला सुवर्ण दान यानागु तुल्य फल लाइ ।

(४) श्रावण गुँला मासया अष्टमी खुन्हु ब्रत दनागु पुण्य स्वंगु लाख ३००००० तोला वह दान यानागु तुल्य फल दइ ।

(५) भाद्रव ञंला मासया अष्टमी खुन्हु ब्रत दनागु पुण्यं खुद्दो ६०००० वर्ष तक तुषिता भुवने वासयाय् दइ ।

(६) आश्विन कौला मासया अष्टमी खुन्हु ब्रत दनागु पुण्यं दोछि १००० गोल इन्द्र नीलरत्न दान यानागु तुल्य फल दइ ।

(७) कार्तिक कच्छला मासया अष्टमी खुनु ब्रत दनागु पुण्यं दोलछि १००० पद्मराग रत्न (पन्ना) गोल दान यानागु तुल्य फल दइ ।

(८) मंसिर थिला मासया अष्टमी खुनु ब्रत दनागु पुण्यं द्वछी १००० गौ (सा) दान यानागु तुल्य फल दइ ।

(९) पौष पोहेला मासया अष्टमी खुन्हु व्रत दनागु पुण्यं सप्तरत्न घयागु १) चक्ररत्न (२) हस्तिरत्न (३) अश्वरत्न (४) स्त्रीरत्न (५) पुरूषरत्न (६) मणिरत्न (७) खड्गरत्न थुजागु रत्नं पूर्णह्म राजा जुइ ।

(१०) माघ सिल्ला मासया अष्मी खुनु ब्रत दनागु पुण्यं चन्द्रकान्त रत्न (हेरा) दोछिग्व १००० दान यानागु तुल्य फल दइ ।

(११) फाल्गुण चिल्ला मासया अष्टमी खुनु ब्रत दनागु पुण्यं दोछीह्म १००० कंन्या दान यानागु समान फल लाभ जुइ ।

(१२) चैत्र चोला मासया अष्टमी खुनु व्रत दनागु पुण्यं क्यादो तोलां ८००० अन्न दान यानागु तुल्य फल लाइगु जुल।

म्येम्येगु दक्व व्रतया राजा जुया च्वंगु थुगु उपोषध व्रत जुया निर्म्ति थुगु व्रत या पुण्य अचिन्त्य (संख्या याय् थाकु) धका निश्चय याय्मा।

जिनं न्हापा या जन्मस थथ्ये आपालं थुगु व्रत धारण याना-याका वयागु प्रभावं थौंथगु कलिया समये संबोधि ज्ञान लाना तथागत जुइ फत।

तथागतो दितं श्रुत्वा लक्ष लाभो वणिग् यथा।

"भो तथागत ! छलपोलं कना बिज्यागु अमृत वचन न्यना गुलि गथ्येजा व्यापारं लाभ जूम्ह् मणिक समान जित लाभ जुल धया आपालं मन हर्ष याना भगवान् बुद्धया पालिस तार्उति भोः पुइ धुंका विदा कया थःगु आसने वना पासापि व शिष्यपि वोछि मुंका तथागतं कंगु यथा विधिथ्यें अष्टमी पर्व दिनस उपोषध व्रत धारण यानाहे काश्यप भिक्षुं जिनंमोक्षपद प्राप्त याना धका कया बिज्यात।

थनंलि सकल सभा लोक पिंगु ख्वाः स्वया कर्मफल पाकय् जुया जन्म जू वगु वर्तमान या खं न्ह्यथना थथ्ये धया बिज्यात।

मूल–

नहि एवंद्रष्टव्यं श्रृणोन्तु भिक्षव, योऽभूत् अलोल मंत्राख्यो।
भूपालो भ्रातृ विधात धोरमेव पापिष्टो देवदत्तो हि।
सो ऽहं भिक्षवः कविकुमार राजा अपि।

एवं प्रकारं सोक्येगु योग्य जुः हे भिक्षुपि ! छिमिसं न्यं जि म्येपि मखु। उगु अवस्थास अलोल मंत्र राजा जुया किजा यात विना अपराधे मोचन याय्गु ग्वसा याना वह्म आः थुगु समये गंभीरह्म पापि देवदत्त जुया जन्म जुवह्म खः। गुह्मजा उगु अवस्था याह्म कवि कुमार राजा जुया वह्मनं हे भिक्षुपि ! थुगु समये जिहे खः धका छिमिसं सिकेमाल।

मूल–

शुद्धोदन सत्यरतन नृपश्च सुधर्मा मायादेवी, लक्षणा गौतमी चापि।

गोविषाण शालिपुत्र, महामौंगल्यायण कवि जोतीष विज्ञ
श्चापि ।

थुगु समये शुद्धोदन राजा जन्म जूवह्म उगु बखतया सत्यरत राजा खः । सुधर्मा देवी मायादेवी जित जन्मयाह्म मां खः । लक्षणा महारानी थुगु जन्मे गौतमी जि वैमाता चिधि मां खः । गोविषाण मंत्री धाह्म आः शालिपुत्र जूवह्म-काय् जन्म जुइ धाह्म विद्वान् जोतीष महा मौलिल्यायण धाय्का च्वंम्ह खः ।

मूल-

दुःखी पुरूष काश्यप, रजक श्रानन्दः, सुचेतनः कुंभकारः ।
शव रूप कृत वर्ग पंच भिक्षवश्चेति ।

लें चोना खोया थन छाय् वया धाम्ह दुःखी पुरुष थुगु जन्मस काश्यप भिक्षु जू वल । हानं धुव्या आनन्द भिक्षु जू वल । आः सुचेतन भिक्षु जुया च्वंम्ह उगु अवस्था याम्ह कुंभकार (कुह्मा) खः । सीह्म तुल्य याना सिथं यंकूंपि किसान दाजु पिं मूर्ख्यांपि न्याम्ह दुः थुंपि आः पंचभद्र वर्ग न्याम्ह भिक्षुंपि जू वल ।

मूल-

प्रसूति पालिका मनोहरा भुक्ता, कैवर्तौ जालिकौ तात्वैवं प्रयत्नन्तो दण्ड-
पाणि राजानौ चेति ।

दिदि अजिमा धाम्हनं आः थुगु समये मनोहरा धाय्का भोगया वल । कैवर्त माझी धांपि निम्ह स्त्री पुरूषंपि, थुगु समये दण्डपाणि राजा रानी निम्ह स्त्री पुरुष जूवल । उगु अवस्थाय् थुमिसं गुलि यत्न यात व महान् पुण्य धका थ्वोकासीवये वहः जु ।

थुगु प्रकारं गंभीर उपदेश बिया बिज्यागु न्यना च्वंपि सकल कर्मफल पाक जुया थमं थमं भोग याय् मागु थ्व संसार खः धयागु सोका परस्पर थिति ख्वा स्वया गुजोगु भोग यात, याना वल याना वय् धुंकल याना वय् नं धुन ।

धंन्य कर्मवादी भगवान् बुद्ध, धंन्य कविकुमार राजा, धंन्य शारिपुत्र, महामौंग-ल्यायण, काश्यप, आनन्द, पंचभद्रवर्ग भिक्षुपि, एवं मनोहरा, धका प्रशंसा याना साधु कार बिया सकल दना वना प्रदक्षिणा याय् धुंका भगवानया पालि भो: पुया बिदा कया थः थ:गु थासे लिहां वन । ० थ्व खँ व्रतावदानमाला २ अध्याये दु ।

-:◡:-◡:- थुलि कविकुमार जातकया खँ समाप्त जुल । -:◡:◡:-

ये धर्मा हेतु प्रभावा हेतुस्तेषां तथागतः ।
ह्यवदत्तेषां च यो निरोध एवं वादी महाश्रमणः ।

गुगुजा धर्म खः अनेक दयाच्वंगु संसारे खनाच्वंगु इत्यादि फुकं हेतुयाके मात्र उत्पन्न जुया च्वंगु खः। थुकीयात निरोध याय्गु (पनेगु) द्वादशांग (१२) प्रतीत्य समुत्पाद पुनः सप्त त्रिशत् (३७) बोधि पाक्षिका ज्ञान उपदेश बिया बिज्यागु तथागत (बुद्ध) खः धका सुनां थुगु ज्ञान सीकि । किन्तु थमंसीका मेपिन्त कना बोधयाय् फइ । अविद्या अहंकार, शेखि, घमण्डी, मूर्ख बुद्धि तोता बोधिज्ञान धारण याना शान्ति जुइफइ । थुजाह्म विद्वानयात सद्‌गुरू वादी महाश्रमण धाइ । ० ।

-थनतक ११ जातक सत्ययुगे जन्म-

। शुभम् ।

देव :– च्व:ह्म : भरत राज, क्यूह्म : दायोने, दिजाइन : शान्ति कुटी पुच: